

**T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı
Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**İngilizce' nin Türkiye'de İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca
Öğretimine Etkileri**

Fatma Yılmaz

2501040338

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Meral Çakır

İstanbul 2007

TEZ ONAY SAYFASI

İngilizce'nin Türkiye'de İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimine Etkileri

ÖZ

Günümüzün küreselleşen dünyasında sadece bir yabancı dil bilmek yeterli değildir. Kültürler arası iletişim, ancak birden fazla Avrupa dilinin öğrenilmesi ile gerçekleşebilmektedir. Artık İngilizce, günümüzün uluslararası iletişim dili haline gelmiştir. Fakat çok dillilik kapsamında sadece İngilizce bilmek de yetmemektedir. Türkiye dahil, dünyanın pek çok ülkesinde Almanca, İngilizce'den sonra ikinci yabancı dil olarak öğretilmektedir. Bu araştırmanın çıkış noktasını, ikinci yabancı dil öğretiminin ilkeleri oluşturmaktadır. Buradaki temel yaklaşım, birinci yabancı dil öğrenim sürecinde kazanılan dil öğrenme bilinci ve dilsel deneyimlerin bir kaynak olarak kullanılabilmesini sağlamaktır. Bu çalışmada ülkemizdeki Anadolu Liseleri'nde ikinci yabancı dil öğretiminde kullanılan '*Hier sind wir! A1*' adlı ders kitabı incelenmiştir. Bunun sonucunda kitaptaki alıştırmaların ikinci yabancı dil öğrenme ilkelerine uygunluğu irdelenmiş ve bazı bölümler için önerilerde bulunulmuştur. Almanca ve İngilizce'yi etkileşim içine alan ve öğrencilerin Türkçe ve İngilizce bilgilerinden yararlanmayı öngörerek hazırlanan özgün çalışma kağıtları, gönüllü öğrenci grubu ile yapılan çalışmalarda kullanılmıştır. Bu çalışmalarda birinci yabancı dil İngilizce'nin Almanca öğretimine olumlu katkılar yaptığı yönünde sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Effect of English on Teaching German as Second Foreign Language in Turkey

ABSTRACT

Knowing just one language is not enough in today's globalized world. Intercultural communication can only be realized by learning more than one European language. Nowadays English has become the international language for communication. But in terms of multilingualism, knowing only English is not enough. German is taught as a second foreign language in many countries, including Turkey. This research is based on the principals of teaching a second language. The main approach here is to enable the use of "the awareness of learning a language and learning experiences that were gained during the process of learning the first foreign language" as a source. The course book, '*Hier sind wir! A1*' which is used in Anatolian High Schools in our country for teaching the second language has been examined. As a result of this examination the appropriateness of the exercises in this book has been checked according to the principals of teaching a second language and new proposals have been made for the some parts of the book. The specially prepared worksheets, interacting with English and German and targeting to make use of the Turkish and English backgrounds of the pupils, have been used for the studies done with the participation of volunteer students. The positive contribution of English being first foreign language has occurred in the result of these studies for teaching German as the second language.

ÖNSÖZ

İçinde yaşadığımız çağda gerek bilim, teknik, siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarında gerekse bilgi teknolojisinde yoğunlaşan uluslararası ilişkiler, yabancı dilin sözlü ve yazılı iletişim aracı olarak öğrenilmesi yönündeki istek ve gereksinimlerin artmasına neden olmuştur. Geleneksel yabancı dil öğretiminde öğrenciler ve onların bakış açıları ön planda değilken; önemli olan, iletilen öğretilerle öğrencilere bazı becerilerin kazandırılması ve bu becerilerin notla değerlendirilmesiydi. Aktaş da (2004: 7) bunun altını çizerek yabancı dil alanındaki yeni girişimlerin; yabancı dil öğretiminde aşağı yukarı 1970'lere dek varlığını sürdüren ve yalnızca belli bir dil becerisinin kazandırılmasını hedefleyen geleneksel anlayışları dışlamakta olduğunu belirtmekte ve bütün dil becerilerinin toplu olarak öğretilmesini öngören iletişimsel yaklaşımı gündeme getirmektedir.

İnsanlar arasında iletişimin kurulmasını sağlayan en önemli unsur dildir. Hızla gelişen kitle iletişim ve ulaşım araçları, yabancı dil derslerinin artıp, öğrenci gruplarının çeşitlenmesine ve her alanda İngilizce anlayışının yerleşmesine yardımcı olmuştur. Avrupa Konseyi tarafından her Avrupa vatandaşının en az iki yabancı dilli olmasının hedeflenmesi, İngilizce'nin birinci yabancı dil olarak kabul edilip, 2001 yılının Avrupa Diller Yılı ilan edilmesi yeni bir süreci başlatmıştır. Bu süreçte dünya iletişim dili olan, birinci yabancı dil İngilizce'den sonra, ikinci yabancı dil öğretim yöntem ve tekniklerinin oluşturulması ihtiyacı ortaya çıktı. Yeni durumda; öğrenenlerin özellikleri, öğrenme durumları ve ikinci yabancı dilin öğretim malzemeleri dikkate alınarak, yeni amaçlar belirlendi. Bu doğrultuda birinci yabancı dili izleyen diğer dillerin öğretim ilkeleri oluşturuldu. Funk (96: 224), çok dillilik ve diller arası karşılaştırmanın önemini arttığını; birinci yabancı dilden sonraki diğer dillerin öğreniminin kolaylaştırılmasında ve öğrenenin yeni dile hazırlanmasında, özerk öğrenme yöntemlerinin geliştirilmesinin ve öğrenenlerin motive edilmesinin büyük rol oynadığını vurgulamaktadır.

Anadolu Liselerinin 10. ve 11. sınıflarında ikinci yabancı dil Almanca dersinde kullanılmak üzere “MEB İkinci Yabancı Dil Almanca Ders Programı”na göre MEB Almanca Komisyonu’na hazırlanmış ‘*Hier sind wir! A1*’ seti, Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanmış tek öğretim materyalidir. Bu çalışmada ders programının ve ders setinin, Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni’nde belirtilen ikinci yabancı dil öğretim ve öğrenme ilkelerine uygunluğu irdelenerek, takviye edilmesi gereken konularda önerilerde bulunulmuştur. Hazırlanan özgün çalışma kâğıtlarında, çok dillilik kapsamında öğrencilerin birinci yabancı dil İngilizce öğreniminde edindiği dilsel bilgi ve becerileri kullanma yetisini, Almanca’nın ikinci yabancı dil olarak öğreniminde, bilinçli bir biçimde kullanabilmesi amaçlanmaktadır. Aynı zamanda bu çalışma, ikinci yabancı dil olarak Almanca öğreten öğretmenlerin yararlanabilecekleri bir kaynak niteliğindedir ve ileriki tarihlerde ders setinde yapılabilecek değişiklikler için de kaynak olabilir. Tezde ayrıca, konuyla ilgili gönüllü öğrencilerle yapılan örnek uygulamalar ve bu uygulamalara dair öğrenci görüşleri yer almaktadır. Uygulama çalışmaları, gönüllü öğrencilerle ders dışı etkinlikler olarak gerçekleştirilmiştir.

Kırk yıllık hayatımın çok yoğun geçen bu son üç senesinde bana öğrencilik ruhunu yeniden kazandıran; yakın çevremde yaşadığım ameliyatları, hastalıkları, kayıpları atlatmamda, yaşama tekrar dört elle sarılmamda büyük payı olan İstanbul Üniversitesi ile başta Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı olmak üzere tüm üniversite üyelerine teşekkürü bir borç bilirim.

Gerek dersler gerekse tez aşamasında olsun, her bir araya gelişimde bana öğrenilecek daha ne kadar çok bilgi olduğunu düşündüren, sözleriyle zihnimde şimşekler çaktıran, bana değişik bakış açıları kazandıran, öğrencileri olmaktan gurur ve onur duyduğum değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. Tülin Polat ve Sayın Prof. Dr. Nilüfer Tapan’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman yanımda olduğunu hissettiğim, bana her konuda destek olan, özellikle materyal bulmada ve düzeltmelerde emeği büyük olan, ilkleri paylaştığım değerli tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Meral Çakır’a teşekkürlerimi sunarım.

Getirdikleri öneriler ile tez çalışmamda bana büyük katkı sağlayan jüri üyelerim Sayın Prof. Dr. Selahattin Dilidüzgün ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Binnur Erişkon Cangil'e teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışmamın uygulama bölümünün oluşumunda; Goethe Enstitüsü'nün Almanca öğretmenlerine yönelik düzenlediği bilimsel ve uygulamalı etkinliklerin katkısı büyüktür. Bu destekten ötürü İstanbul Goethe Enstitüsü Eğitim İşbirliği Bölümü'ne teşekkür borçluyum.

Yüksek lisans yaptığım dönemde büyük desteğini ve anlayışını gördüğüm okul müdürüm M. Kazım Bölükbaşı'na; şimdiye kadar derslerine girmiş olduğum tüm öğretmen ve öğrencilerime bana yapmış oldukları katkılar için teşekkür ederim.

Karamsarlığa düştüğümde bana moral veren, yardım eden, rahat çalışabilmem için evini açmak dahil tüm koşulları sağlayan arkadaşlarıma, özellikle Nagihan Güneş, Nurten Yılmaz, Melahat Okumuş ve Nurten Doğan' a teşekkür ederim.

Son olarak da; bu ikinci öğrencilik dönemimde yaşadığım ve yaşattığım sıkıntıları anlayışla karşılayan, bana arkamda bir ordu varmışcasına güç veren ailemin yediden yetmişe tüm üyelerine; özellikle yazma sırasında bilgisayarla sorunlarımı çözen güzel kızım Gonca Yılmaz'a çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	viii
RESİMLER	xi
ŞEMALAR.....	xiii
KISALTMALAR	xiv
GİRİŞ	1
1.EĞİTİMDE YENİ YÖNELİMLER.....	5
1.1.Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni.....	17
1.2.Avrupa’da ve Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminde Çok Dillilik	21
1.2.1. Dil Yetisi ve Dil Deneyimleri	25
1.2.2. Dil Öğrenme Deneyimleri.....	26
1.2.3. Dil Profillerinin ve Dil Öğrenme Bilinçliliğinin Gelişimi: Okulda Çok Dillilik	27
2.BİRİNCİ YABANCI DİL SONRASİ DİL ÖĞRETİMİ.....	29
2.1.Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Derslerinin Amaçları	33
2.2.Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Öğretiminin İlkeleri	36
2.2.1. Bilişsel Öğrenme	40
2.2.2. Anlama Yetisini Geliştirme.....	41
2.2.3. İçerik Düzenlemesi	43
2.2.4. Metin Düzenlemesi	45
2.2.5. Öğrenme Sürecinin Ekonomikleştirilmesi	46
3.TÜRKİYE’DE İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA ÖĞRETİMİ ..	49
3.1.MEB Ortaöğretim Kurumları İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı Tanıtımı ve Değerlendirilmesi	53
3.2. MEB İkinci Yabancı Dil Almanca Ders Seti <i>Hier sind wir! Al</i>	58
3.2.1. <i>Hier sind wir! Al</i> Ders Seti’nin Genel Tanıtımı	58
3.2.2. <i>Hier sind wir! Al</i> Ders Seti’nin Genel Değerlendirilmesi.....	62
3.2.2.1.Metinlerin İşlenişlerinin Değerlendirilmesi	83

3.2.2.2. Alıştırmaların İşlenişlerinin Değerlendirilmesi.....	86
4. BİRİNCİ YABANCI DİL İNGİLİZCE'DEN YARARLANARAK ALMANCA'NIN İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KULLANILABİLECEK ÖZGÜN UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	91
4.1. Metin Çalışması Uygulama Örnekleri	92
4.1.1. Hobiler-Çalışma Kağıdı Yönergesi.....	93
4.1.1.1. Hobiler Çalışma Kağıdı	95
4.1.1.2. Hobiler Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri.....	98
4.1.2. Yiyecek/İçecek-Çalışma Kağıdı Yönergesi	101
4.1.2.1. Yiyecek/İçecek-Çalışma Kağıdı.....	102
4.1.2.2. Yiyecek/İçecek Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri	103
4.1.3. Festival-Çalışma Kağıdı Yönergesi	105
4.1.3.1. Festival-Çalışma Kağıdı.....	107
4.1.3.2. Festival Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri.....	108
4.2. Sözcük Çalışması Uygulama Örnekleri	110
4.2.1. Başka Dillerden Dilimize Geçmiş Sözcükler-Çalışma Kağıdı Yönergesi	111
4.2.1.1. Başka Dillerden Dilimize Geçmiş Sözcükler-Çalışma Kağıdı	112
4.2.1.2. Başka Dillerden Dilimize Geçmiş Sözcükler Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri.....	113
4.2.2. Ülkeler-Çalışma Kağıdı Yönergesi	115
4.2.2.1. Ülkeler Çalışma Kağıdı.....	116
4.2.2.2. Ülkeler Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri	118
4.2.3. Saatler Çalışma Kağıdı Yönergesi	120
4.2.3.1. Saatler Çalışması Kağıdı	121
4.2.3.2. Saatler Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri	122
4.3. Dilbilgisi Çalışma Uygulama Örnekleri.....	124
4.3.1. Vücutun Bölümleri-Çalışma Kağıdı Yönergesi	125
4.3.1.1. Vücutun Bölümleri-Çalışma Kağıdı	127
4.3.1.2. Vücutun Bölümleri Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri	128

4.3.2. Renklerle Sıfat Tamlamaları-Çalışma Kağıdı Yönergesi	130
4.3.2.1. Renklerle Sıfat Tamlamaları-Çalışma Kağıdı.....	131
4.3.2.2. Renklerle Sıfat Tamlamaları Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri.....	132
4.3.3.Sayılar-Çalışma Kağıdı Yönergesi.....	134
4.3.3.1. Sayılar-Çalışma Kağıdı	136
4.3.3.2. Sayılar Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri.....	138
4.3.4. Alfabe-Çalışma Kağıdı Yönergesi	140
4.3.4.1. Alfabe-Çalışma Kağıdı	141
4.3.4.2. Alfabe Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri	143
4.4. Telaffuz Çalışma Uygulama Örnekleri	145
4.4.1. Taşıtlar-Çalışma Kağıdı Yönergesi.....	146
4.4.1.1. Taşıtlar-Çalışma Kağıdı	147
4.4.1.2. Taşıtlar Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri	148
4.4.2. Mevsimler-Çalışma Kağıdı Yönergesi.....	150
4.4.2.1. Mevsimler-Çalışma Kağıdı	152
4.4.2.2. Mevsimler Çalışması ile İlgili Öğrenci Görüşleri.....	153
4.5. Uygulamalara İlişkin Açıklamalar ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	155
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	156
KAYNAKÇA	165
EKLER.....	180
EK 1. Öğrenci Ödevlerinden Örnekler	180
EK 2. Öğrenci Uygulamalarından Örnekler	199
EK 3. Almanca Ders Kitaplarından Örnekler.....	225
EK 4. MEB Tebliğler Dergisi	237

RESİMLER

- Resim 1:** Greenpeace'in İklimi Kurtarın Adlı Çok Dilli Broşürü(2007:sayı 37)
- Resim 2:** Gelecekteki okulların nasıl olabileceğini gösteren karikatür. (Perlmann-Balme / Schwalbin, 2000: 58)
- Resim 3:** Hier Sind Wir! A1 ders kitabı kapağı(2007)
- Resim 4:** Hier Sind Wir! A1 Öğrenci çalışma kitabı kapağı(2007)
- Resim 5:** Hier Sind Wir! A1 Öğretmen el kitabı kapağı(2004)
- Resim 6:** Hier Sind Wir! A1 kitabının seviyeyi belirten ibaresi(2007)
- Resim 8:** Avrupa dillerini gösteren resim. (Hier Sind Wir!A1 Öğrenci Ders Kitabı A1, 2007:7)
- Resim 9:** “Avrupa'nın başkentleri nerededir?” sorusunu içeren yönler resmi. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:63)
- Resim 10:** Avrupa'da hava durumunu gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:63)
- Resim 11:** Kendini tanıtmaya dil araçlarının Almanca ile İngilizce 'de karşılaştırılabilir olarak verilmesini gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:4)
- Resim 12:** Neden yabancı dil öğrenildiği ile ilgili alıştırmaları gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:9)
- Resim 13:** Neden yabancı dil öğrenildiği ile ilgili alıştırmaları gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:11)
- Resim 14:** Uluslararası kelimelerle ilgili alıştırmayı gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:10)
- Resim 15:** Spor çeşitlerinde uluslararası kelimeleri gösteren alıştırmaya resmi.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:125)
- Resim 16:** Uluslararası kelimelerle ilgili alıştırmaların çözümünü gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğretmen El Kitabı, 2004:18)
- Resim 17:** Okuma metinlerini gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:18)
- Resim 18:** İngilizce ile Almanca arasındaki benzer kelimeleri gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2004:15)

- Resim 19:** Almanca, İngilizce, Fransızca doğum günü şarkısı. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:109)
- Resim 20:** Almanca ve İngilizce cümleleri eşleştirme çalışması. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2006:5)
- Resim 21:** Proje çalışması önerileri. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:113)
- Resim 22:** Günlük selamlaşmaların üç dilde söylenişini gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğretmen El Kitabı, 2004:15)
- Resim 23:** Kendini tanıtmaya ile ilgili okul hayatını gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 4)
- Resim 24:** Hobi konusunda birleşik isimlerle ilgili bir röportaj (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 51)
- Resim 25:** Bilgisayarda doğum günü davetiyesi hazırlama resmi. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 40)
- Resim 26:** Almanca özdeğerlendirme formu. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 37)
- Resim 27:** Türkçe özdeğerlendirme formu. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007: 20)
- Resim 28:**Kendini kontrol sayfaları. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007: 19)
- Resim 29:**Okuma parçaları. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 64)
- Resim 30:**Burçlarla ilgili metin resmi. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 44)
- Resim 31:**Fiil çekimleri ile ilgili alıştırma. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007: 22)
- Resim 32a:**Türkçe – Almanca – İngilizce ortak kelimeler listesi.
- Resim 32b:**Türkçe – Almanca – İngilizce ortak kelimeler listesi.

ŞEMALAR

Şema 1: Anadil ve Sonrası Dil Öğrenimi

Şema 2: Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Öğretim İlkeleri

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

DPT : Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı

GER : Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen

(Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni)

Hrsg : Herausgeber (Yayımcı)

L1 : Anadil

L2 : Birinci Yabancı Dil

L3 : İkinci Yabancı Dil

L4 : Üçüncü Yabancı Dil

L5 : Dördüncü Yabancı Dil

L6 : Beşinci Yabancı Dil

L7 : Altıncı Yabancı Dil

Ln : Sonsuz Yabancı Dil

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

ÖSS : Öğrenci Seçme Sınavı

ÖSYM : Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

UA : Ulusal Ajans

Yay.haz : Yayına Hazırlayan

YÖK : Yüksek Öğretim Kurulu

GİRİŞ

Küreselleşme, bilgide neyin yeni, neyin eski olduğunu takip edemediğimiz günümüzde, kesin sınırların da ortadan yavaş yavaş kalkmasıyla, tüm dünya da kendini göstermektedir. İletişim araçlarının yaygınlaşması, ulusların başta ticaret, siyasal, kültürel ve eğitim gibi hemen her alanda işbirliği yapması, yabancı dil öğrenimini ve kullanımının gerekliliğini en ön sıralara taşımaktadır. “Küreselleşme ve uluslararasılığın sürecinde de tabii ki artan insan hareketliliğinde bir yabancı dilin yeterli olmadığı ortadadır” diyerek Krumm (2007:60)¹ görüşümüzü desteklemektedir.

Politik ve ekonomik gelişmelerin, beklenen AB üyeliğinin ve onunla oluşabilecek durumlarda yabancı dilin öneminin, eğitiminin ve öğretiminin Türkiye’de özel bir değer kazandığı gerçeği yadsınamaz. Sadece Türkiye ve Avrupa’da değil tüm dünya da yabancı dile ihtiyaç büyüktür. Küreselleşen dünyamızda İngilizce, dünya iletişim dili olarak kabul görmekte ve en çok öğrenilen yabancı dil olma unvanını elinde tutmaktadır. Türkiye örneğinde; ilk ve ortaöğretimde toplam 8,475,553 öğrenci İngilizce, 186,127 öğrenci Almanca, 20,882 öğrenci Arapça ve 18,006 öğrenci ise Fransızca öğrenmektedir(Demirel, 2007:19). Almanca, İngilizce’den sonra en çok öğretilen ikinci yabancı dildir.

Yabancı dil eğitimi ve öğretimi ile ilgili çalışmalar 19. yüzyılın sonlarında başlayıp 20. yüzyılda hız kazanmıştır. Bu süreç içinde – özellikle 20. yüzyılın sonlarına doğru küreselleşme ile birlikte – tek dillilik anlamını yitirmeye başlamış ve çok dillilik öne çıkmıştır. Bu da yabancı dil öğretim yöntem ve yaklaşımlarının bu yönde ilerlemesine sebep olmuştur. Anadil, birinci yabancı dil, ikinci ve sonrası yabancı diller arasındaki ilişkiler; birinci yabancı dili edinirken elde edilen deneyimlerden, birinci yabancı dil sonrası dillerin öğretiminde nasıl yararlanılabileceği; birinci

---

¹ Bu çalışmada çeviriler tarafımdan yapılmıştır.

yabancı dil bilgilerinden yararlanarak ikinci yabancı dilin daha kısa zamanda nasıl öğretilbileceğine dair çalışmalar devam etmektedir. Ortaya çıkan sonuçlar, özellikle İngilizce ve Almanca gibi akraba dillerin birbiri ardına öğretiminde, dilbilgisi ve sözcük dağarcığı gibi pek çok alanda büyük kolaylıklar sağladığı yönündedir. Türkiye’de Anadolu liselerinde öğrenciler, Almanca’yı ikinci yabancı dil olarak İngilizce’den sonra öğrenirken, farkında olarak ya da olmayarak birinci yabancı dil bilgilerinden yararlanmaktadırlar. Bir Almanca öğretmeni olarak ben de -özellikle dilbilgisi konularında- ilk derslerde açıklamaları yaparken anadil Türkçe’den değil, birinci yabancı dil İngilizce’den yararlanmaktayım. Böylece hem benim için, hem de öğrencilerim için Almanca öğretme ve öğrenme süreci kısalmaktadır. Bu durumu Çakır(2007: 163–178), kısaca şöyle özetlemektedir: İngilizceden sonra Almanca öğretiminde önceden edinilmiş İngilizce bilgiler, bir temel oluşturmakta ve böylece Almanca öğretme süreci kolaylaşmaktadır.

İngilizce ve Almanca aynı dil ailesindedir ve birbirlerine Türkçe’den daha yakındır. Benzerliklerden yola çıkarak Almanca’nın öğrenimi ve öğretimi daha kısa sürede, daha kolay olabilecektir. İkinci yabancı dil olarak Almanca öğrenenler, birinci yabancı dil olarak İngilizce öğrenenlerden yaşça daha büyük olup, birinci yabancı dili öğrenirken edindiği yabancı dil öğrenme deneyimleri ile tek yabancı dilli bireylerden daha donanımlıdırlar. Kişisel öğrenme tekniklerini geliştirmişlerdir.

Bu bağlamda, bu çalışmanın iki ağırlık noktası vardır:

- Türkiye’de Anadolu liselerinde okutulan *Hier sind wir! Al adlı* ders setinde, ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde birinci yabancı dil olarak İngilizceden yararlanılmış mıdır?
- İngilizce’den yararlanarak Almanca öğretiminde kullanılacak özgün çalışma kâğıtlarının sunulması ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi.

Çalışma, öncelikle kuram ve uygulama olarak iki bölüme ayrılmıştır. Kuram kısmı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde eğitimde yeni yönelimlerden bazı örnekler verilerek bunların yabancı dil öğretimine aktarılması konusunda bilgi verilecektir. Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni kısaca özetlenerek çok dillilik kavramı üzerinde durulacaktır. Türkiye’de ve Avrupa’da yabancı dil öğretiminde çok dillilik konusu açıklanacaktır.

İkinci bölümde, birinci yabancı dil öğretimi ile birinci yabancı dil sonrası dillerin öğretiminin farklı olduğu vurgulanarak bu öğretimin genel ilkeleri ve amaçları üzerinde durulacaktır.

Üçüncü bölümde, Almanca’nın Türkiye’de ikinci yabancı dil olarak konumu açıklanacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın İkinci Yabancı Dil Almanca Ders Programı ve bu program doğrultusunda hazırlanan *Hier sind wir! A1* Almanca ders seti tanıtılarak, yabancı dil öğretiminde yeni yönelimler açısından değerlendirilecek ve ardından birinci yabancı dil sonrası dil öğretim ilkeleri bazında incelenecektir.

Dördüncü bölümde ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde öğrencinin yaşam deneyimlerinden; anadili ve birinci yabancı dil İngilizceyi öğrenirken edinmiş olduğu öğrenme yöntemlerinden; anadil ve İngilizce bilgilerinden bilinçli olarak yararlanmasını sağlayacak özgün çalışma kâğıtları sunulacaktır. Yönergeleri ile birlikte hazırlanan bu çalışma kâğıtları, ders kitabında yapılan değerlendirmelerde ortaya çıkan eksik yönlerin giderilmesine yönelik bir arayışın sonucunda ortaya çıkmıştır. İkinci yabancı dil olarak Almanca dersi veren öğretmenlerin kullanabileceği biçimde hazırlanan çalışma kâğıtlarında bizzat tarafımdan yapılan uygulama sonucunda elde edilen öğrenci görüşleri yer almaktadır. Değerlendirme sonucunda ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde, anadil ve birinci yabancı dil İngilizcenin bilinçli kullanımının, Almancanın daha hızlı, daha kolay ve daha etkili öğretilmesini sağlayabildiğine işaret edilerek, Türkiye’de bu alanda çalışmalara – en azından *‘Hier sind wir! A1’* in yeni basımına ya da onun yerini alacak ders kitabına – katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın oluşturulmasında karşılaşılan en temel zorluk, ülkemizde ikinci yabancı dilin ğretimi ile ilgili araştırmaların yeterli olmamasından kaynaklanan istatistiksel bilginin bulunamamasıdır.

1. EĞİTİMDE YENİ YÖNELİMLER

Yaşadığımız çağı en iyi anlatan cümle “ Dünya artık küçük bir köy haline geldi” cümlesidir. Bu durumun sebebi yaşanan dönemin ‘küresel’ bir dönem olmasıdır. Küreselleşme, bir anlamda ülkeler arasındaki sınırların kalkması, ortak sorunların ve bunların çözümlerinin paylaşılması ve böylelikle bu ülkelerde yaşayan insanların ‘dünya vatandaşı olması’dır. Küreselleşen dünyada sorunlar da küreselleşmiştir. Günümüzün ortak sorunlarından biri olan çevre konusunda Greenpeace’in hazırladığı aşağıda yer alan afişte bu sorun, farklı dillerde ifade edilerek küreselleşmeye bir örnek oluşturmaktadır:

Resim 3: Greenpeace'in İklimi Kurtarın Adlı Çok Dilli Broşürü(2007:sayı 37)

Ancak, gerçekte makro düzeyde gerçekleşen bu birleşme, mikro düzeyde parçalanmalara sebep olmaktadır. Yani, ülkeler bir taraftan küreselleşirken, yeni

birliktelikler oluştururken, diğer taraftanda ulusallıklarını korumaya çalışmaktadırlar. Avrupa’ da şu anda yaşanan durum, buna en iyi örnektir. Özellikle sınırların kalktığı, her alanda birleşmelerin yaşandığı Avrupa kıtasında, ülkeler, bir taraftan da kendi kimliklerini, ulusal değerlerini, ırklarını ve dillerini korumaya çalışmaktadırlar.

Bu birleşme yani küreselleşme ve bölünmelerin ardından akla gelen üçüncü kavram ise hızdır. Çağımız hız ve bilgi çağıdır. Bilim ve teknolojinin sürekli gelişmesiyle, yaşamın her alanında değişimler öylesine hızlı olmaktadır ki bunları takip etmek başlı başına bir uğraşa dönüşmektedir (Polat, 2006:446). Küreselleşme, Avrupa Birliği, bilişim alanındaki gelişmeler, yeni medya araçları birkaç on yıldır ortaya çıkan diğer anahtar kavram ve yaklaşımlardır. Toplumsal, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, beraberinde yaşamın her alanında değişimler getirmektedir. Değişimlere ve yeniliklere açık eğitim anlayışı, bu sürekli gelişen ve değişen dünyada en acil ihtiyaçtır. İnsanoğlu tüm ekonomik, siyasi, kültürel ve toplumsal hastalıkların tek ilacının eğitim olduğuna inanmaktadır. Eğitim süreci ve değişimler arasındaki ilişkiyi Polat (2006:447) şöyle açıklamıştır:

“Eğitim süreci ve değişimler birbirinden sürekli etkilenirler, etkilenmek zorundadırlar. Çünkü eğitim sürecinin verimli ve üretken olabilme yani yenilikleri yaratabilme gücü değişimler karşısında kendini sürekli yenileyebilme ve değiştirebilme gücüne bağlıdır.”

Küreselleşme, hız, birleşme ve parçalanmalar ile gerçekleşen etkileşim ve değişimler, kişinin yaşamı boyunca kendini geliştirmesini, yenilikleri takip etmesini gerekli kılmaktadır. Bu durum da eğitimde yeni yönelimler ve yaklaşımlar bulmayı gerektirmiştir.

Eğitimde son dönemde gerçekleşen yeni yönelimlerden ‘Kültürlerarası Bildirişim Odaklı Yaklaşım’, ‘Proje Tabanlı Öğrenme’, ‘Oluşturmacılık’, ‘Yaşam Boyu Öğrenme’, ‘Çoklu Zekâ’, ‘Uzaktan Eğitim’, ‘İnternet Tabanlı Öğrenme’, ‘Özerk Öğrenme’ burada kısaca sırasıyla açıklanacaktır:

- **Kültürlerarası Bildirişim Odaklı Yaklaşım** : 1950'lerden sonra insanlar ve toplumlararası ilişkiler yoğunlaşmış; 'diğeriyle iletişim kurabilme', yabancı dil öğrenmenin temel amacı olmuştur. Yabancı dil öğretimini belirleyen öğeler bildirişim durumunun da belirleyici öğeleridir. Bunlar; bildirişimde yönelinen kişiler, üstlenilen roller, bildirişimde amaç, yer ve zamandır. Bildirişim yetisi kavramını esas alan ve bildirişimsel yaklaşım diye adlandırılan bu öğretim anlayışı, zamanla işlevselliği de içine alarak dilin kullanımsal yönüne dikkat çekmiştir.² Özellikle toplumbilim, kullanımdilbilim ve bunların verilerinden oluşan bildirişimsel-işlevsel yaklaşım alanlarındaki gelişmeler, yabancı dil öğretimine yeni boyutlar kazandırmıştır. Amaç dilin bildirişim aracı olarak kullanılabilmesinin, salt biçime ya da dilbilgisi kurallarına yönelik bir öğretimle gerçekleşmeyeceği doğrultusundaki eleştirilerin uygulama düzlemine yansımalarının somut bir sonucu olarak da bildirişimsel-işlevsel yöntem oluşmuştur (Polat, 1989:193). 1970'li yıllarda kendini gösteren bildirişimsel-işlevsel yöntemde amaç, dilin işlevsel ve kullanımsal yanının öğretilmesidir.³ Bu doğrultuda görüş bildiren Erişkon(1996: 147), "Öğrenilen dilin işlevsel ve kullanımsal yönünün öğretilmesini öngören temel düşünce ise, öğrenenin yabancı dilin kullanıldığı toplumun günlük yaşamında çeşitli durumlarda karşılaşılabileceği bildirişim gereksinimlerini nasıl gidereceğini öğrenmesi ve öğrendiği dil yardımıyla eyleme geçme yetisini kazanabilmesiydi." demiştir.

Tapan'ın (1993: 204) belirttiği gibi kimin kiminle, hangi durumda, ne olarak, hangi konularda, hangi amaçlarla, buna bağlı olarak da hangi anlatım araçlarıyla iletişim kurduğu bu yöntemin bildirişim modelinde temel alınmıştır. Öğrencinin kendi dünyasında gerçekleşme olasılığı çok az olan durumlar ve roller aracılığıyla sürdürülen bu yöntemde, yabancı dil dersinin çok başarılı olmayacağı yönünde eleştiriler 80'li yıllarda kendini göstermiştir.

---

² Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Tapan , 1995: 149-166)

³ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Polat, 1998:197)

Bildirişimsel-işlevsel yöntemin kullanımsal boyutunun yetersiz kalması, dünyanın her yerinde tüm insanlar için aynı olmamasından kaynaklanmaktadır. Yabancı dil öğretiminde bu olay, kültürlerarası bildirişim odaklı yaklaşımı ortaya çıkarmıştır. Bu yaklaşımda yabancı dil eğitiminin amacı, dil aracılığıyla yabancı kültürleri tanımaktır. Kültürlerarası iletişimi sağlamak, yabancıya ve yabancı olana karşı anlayış ve hoşgörü gösterebilme becerisine sahip bireyler yetiştirmektir. ‘Dil ile kültürün hesaplaşması’ ifadesini kullanan Polat(1991: 131), iki farklı kültüre ait insanın karşılaşmasıyla birlikte gerçekten de iki dil ve iki kültür arasında bir hesaplaşma başladığını ve burada ‘yabancı olanı tanımaya çalışma’nın atılacak ilk adım olduğunu, dil öğrenen kişinin yabancıyla kendisi arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları tespit ederek diğeriyle ilişkiye gireceğini belirtmektedir. Bunu yapabilmesi için de bireyin öncelikle kendi kültürünü iyi tanınması gerekmektedir.Byram (2002:15) “Bir dili öğrenme, hedef dilin ülkesi hakkında bilgi toplamayla sınırlı değildir. Kişi, öncelikle kendi sosyal kimliklerini (dini, etnik) ve kendi kültürünü çok iyi bilmelidir. Diğer insanları ve onların kültürlerini daha iyi tanıyabilmesi ve kültürler arası iletişim kurabilmesi için bu şarttır.”

Kültürlerarası bildirişim odaklı yaklaşımda yabancı dil öğretmeni, iki farklı kültür arasında aracı rolünü iyi üstlenebilir. Tapan(2001:45), bu yaklaşımın ideal yabancı dil öğretmenlerini “kendi kültürlerinin yanı sıra bir yabancı kültürle de tanışmış ve hesaplaşmış olması gereken ve iki kültür arasında iletişimi sağlayacak olan uzmanlar” biçiminde tanımlamaktadır. Yabancı dil öğretmen adayları öğrettikleri yabancı dilin kültürünü değişik boyutlarıyla aktarabilecek bilgi ve deneyime sahip olabilmeli, bunun yanı sıra donanımları onlara yeni olana eleştirel bir bakışla yaklaşabilme olanağını sağlayabilmelidir.

Eğitimdeki bir diğer yeni yönelim ise proje tabanlı öğrenmedir.

- **Proje Tabanlı Öğrenme** : Proje Tabanlı Öğrenme, yenilikçi bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, öğrenenlerin bir konunun derinlemesine araştırmasını ya da yaşamlarında karşılaşılabilecekleri problemleri iş birliği içinde çözmelerini sağlamaktadır. Proje tabanlı öğrenme, tasarı geliştirmeye, hayal etmeye, planlamaya, kurgulamaya dayalı öğrenme anlayışıdır. Bu öğrenmenin içerdiği öğeler, içerik, süreç, etkinlikler ve sonuçtur (Başbay, 2007:67-79). Öğrenenler projelerini oluştururken, öğretmenler arka planda yardımcı görevini üstlenmektedirler. Bu yaklaşım, farklı dersler arasında bağlar kurmayı ilke edinerek öğrenmenin sınırlarını, niteliğini değiştirir, geliştirir. Çeşitli nedenlerden ötürü zamanın etkin kullanılamaması, çalışmaların çok fazla zaman alması bu yaklaşımın zayıf yönüdür. Yaklaşımın yapısı gereği program geliştirme alanında hedeflerden içeriğe, eğitim durumlarının düzenlenmesinden değerlendirmeye kadar, sınıf ortamının değişmesinden, öğretmen ve öğrenenin rollerinin değişimini kadar büyük çaplı bir değişimi gerekli kılmaktadır(Başbay, 2007: 76).

Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı, öğretimde yeni yaklaşımlardan biri olan oluşturmacılık ile yakından ilişkilidir.

- **Oluşturmacılık**: Değişik kaynaklarda bu kavrama karşılık olarak yapılandırmacılık, yapısalcılık, yapıcılık, kurgulamacılık kavramları verilmektedir. Oluşturmacılık kavramı çok yönlü bir kavramdır. Eğitimde, sanat ve mimaride, politika biliminde, uluslararası ilişkiler teorisinde, matematik ve mantıkta oluşturmacılıktan bahsedilmektedir. Eğitimde oluşturmacılık, çocuğun konu hakkındaki kendi anlayışını oluşturmasına izin verilecek biçimde eğitilmesini söyleyen bir eğitim yöntemidir. Bu yöntemde; öğretmen, öğrenciyi destekleyen ve ona katkıda bulunan kişi kimliğindedir; işlenen içerik, amaç değil, bilgi oluşturmada araçtır; öğrenmede sorumluluk öğrenciye aittir ve son olarak da etkili bir değerlendirme ile öğrenmenin desteklenmesi esastır. En geniş anlamda oluşturmacı öğrenme,

öğrenenlerinin kendileri için bilgiyi yapılandırmaları temeline dayanmaktadır.⁴

Öğretim kuramı olarak; öğrenme doğası ile ilgili anlayışı değiştirmiş, öğretime yönelik öğrenci odaklı yaklaşımları gündeme getirmiştir. Yurdakul (2007:42), oluşturmacılığı sadece bir öğretim kuramı olarak değil, aynı zamanda felsefe, dünyayı görme ve algılama biçimi olarak tanımlamaktadır.⁵

Oluşturmacılığın yansımalarını, yeni ders programlarında da görmek mümkündür. Oluşturmacılığın fen ve matematik öğretimlerinden sonra teknoloji, coğrafya ve yabancı dil öğretimi gibi eğitimin diğer alanlarına da uygulanmaya başladığını belirtmekte ve kuramın, günümüz eğitim anlayışının çok yönlü olabilmesinde önemli katkılarda bulunabileceğini Can (2004:12-13) şu şekilde açıklamaktadır:

“Oluşturmacılık, bugün hem eğitim - öğrenme kavramlarını hem de bilgi felsefesini açıklayan bir kuramdır... Oluşturmacılık kuramına baktığımızda, tek doğru cevaplı, tek yönlü ve tek bakış açılı öğrenme kuramları yerine, çok yönlü bakış açısının, bir sorunun birden çok cevabı olabileceği düşüncesinin hakim olduğu görülür. Bugünün eğitim anlayışı da bu çerçevede tek kaynaklı değil, çok yönlülüğü sağlamak için, çok kaynaklı olarak kabul edilmelidir. Teknolojinin gelişmesi, bilginin daha rahat ve ucuz bir şekilde dolaşması ve bilgiye kolayca erişilebilirlik, yazılı ve görüntülü medyanın insanların düşüncelerini oluşturup değiştirebilecek denli yayılması, eğitim anlayışının da çok yönlü olmasını gerektirmektedir. Oluşturmacılık kuramı da bu bağlamda, önemli katkılarda bulunabilir.”

Yukarıda da değinildiği gibi oluşturmacılık, birçok alanla ve kavramla ilgilidir. Bunlardan birisi de yaşam boyu öğrenmedir.

- **Yaşam Boyu Öğrenme:** Oluşturmacı anlamda “öğrenme, mevcut durumlardaki etkinliklerden oluşan ve yaşam boyu ilerleyen bir süreçtir” (Yurdakul, 2007:41). Bu bağlamda yaşamboyu öğrenme eğitim ve öğretim ile sürekli iç içedir. Bu öğrenme, hem örgün eğitimi ve hemde yaygın eğitimi kapsamaktadır. Bireyin kişilik, sosyal ve mesleki alanda gelişimini amaçlayan, tüm yaşam süresince devam eden çok geniş bir kavramdır.

⁴ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Weimer , 2002)

⁵ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Demirel, 2007,233-236)

Yaşamboyu öğrenme, bir öğrenme alışkanlığı, davranış biçimidir (Koç, 2007:213). Yaşamın daha nitelikli sürdürülmesine yardımcı olan bu öğrenmenin temel ilkesi bilinçli ve amaçlı olarak yaşam boyunca öğrenmeye devam etmektir.

Öğütçü (2004:1- 6), insan hammaddesinin iyi değerlendirilmesinin ancak okuldan çıkınca bitmeyen, yaşamboyu süren, iyi bir eğitimle mümkün olduğunu vurgulamaktadır. Yaşamboyu öğrenmenin iş hayatına yansımaları da şu şekilde açıklamaktadır: “İngiltere’de British Telecommunications, General Electric Company, British Aerospace, Amerika’da başta McDonald’s olmak üzere toplam 1600 şirket çalışanlarına mesleki kurslar ve ihtiyaç duyulan alanlar da diplomalar verecek kendi üniversitelerini kurmuşlardır.”

“Yaşam boyu öğrenme, Avrupa Birliği’nin temelini oluşturan oldukça önemli bir unsur olarak yer almaktadır” (Schneider, 2003:46).Yapılan etkinliklerle yaşam boyu öğrenme kavramını teşvik etmek, bu kavramın anlam ve özelliklerini açıklamak amacıyla 1996 yılı Avrupa Yaşam Boyu Öğrenme Yılı olarak kabul edilmiştir.⁶

Yaşam boyu öğrenmenin kendine özgü bir programı da vardır. İsveç, İngiltere, Finlandiya, Japonya, Fransa ve daha pek çok ülkede yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi ile ilgili politikalar belirlenmektedir. Türkiye, 1 Ocak 2007 ‘de başlayan Hayatboyu Öğrenme Programına (LLP) tam üye olarak katılmaktadır (Koç, 2007:226). Bu programın dahilinde Comenius Programı, Erasmus Programı, Leonardo Da Vinci Programı, Gruntvig Programı, Ortak Konulu (Transversal) Programı ve Jean Monnet Programı bulunmaktadır. Dil Projeleri Comenius programının içinde yer almaktadır.

---

⁶ Bkz: Hayatboyu Öğrenme Programı (İktisadi Kalkınma Vakfı: 2007)

Dil projeleri öğrenci merkezli, iki-katılımlı ortaklıklar içeren, yabancı dil ağırlıklı, müfredatla birleşen, farklı müfredat programlarını dikkate alan 1 yıl süreli projelerdir. (Devlet Planlama Teşkilatı, ty:10)

Yaşam boyu öğrenme özetle, insanın öğrenmesinin sadece okulla sınırlı olmadığı; yaşamı boyunca sürdürdüğünü konu alır. İnsan, yaşamının değişik zamanlarında öğrenmelerinde farklılıklar gösterdiği gibi, öğrenme şekillerinde de farklılık gösterir. Bu konu son zamanlarda ünlenen “Çoklu Zeka” kavramıyla alakalıdır.

- **Coklu Zeka:** Eğitim alanında yapılan yeni çalışmalardan bir tanesi de zekâ alanlarına yöneliktir.⁷ Bu konuda en çok bilinen nöropsikoloji ve gelişim uzmanı Gardner’ın ‘Çoklu Zekâ Kuramı’dır. Ona göre zekâ, ‘Bir veya daha fazla kültürel yapıda değeri olan bir ürüne şekil verme ya da problemleri çözme yeteneğidir’⁸ Zekâyı 7 farklı alana ayırmaktadır. Bu zekâ alanları, dilsel zekâ, mantıksal-matematiksel zekâ, görsel-alansal zekâ, bedensel-kinetik zekâ, müziksel-ritmik zekâ, sosyal zekâ ve kişiye dönük zekâdır. Her öğrencide bu yedi alanın tümü mevcut, ama bazı alanlar diğerlerinden daha gelişmiş olabilir ve bu alanları kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirirler. Örneğin, dilsel zekâsı yüksek olan bir öğrenci, sözcükleri kullanarak öğrenir ve öğrenim alanında da öne çıkacağı alan dilsel zekâyı gerektiren alanlardır. Bu “kuramla ilgili öğretimsel uygulamalar da öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmakta kendilerini tanımalarını, kendilerine güvenmelerini, bireysel farklılıklara saygı duymalarını, yaratıcı düşüncelerini geliştirmelerini ve gelecekte hangi mesleği seçeceklerini düşünmeye başlamalarını sağlamaktadır.” (Bümen, 2007:21)

---

⁷ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Bulut, 2003).

⁸ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Gardner, 1993).

Çoklu Zeka Kuramı'nın ortaya çıkışından sonra kurama göre bazı program geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Gardner'ın çalışması, bir dönem öğrencilerin erken yaşta özel alanlara doğru yönlendirilmesi olarak algılanmış; daha sonraları kuramdan, programın farklı yerlerine ve derslerine serpiştirilerek yararlanılabileceği düşünülmüştür. Zamanla özellikle güzel sanatlar başta olmak üzere bir çok program geliştirme çalışması yapılmıştır (Tarman, 2002:113-114).

Eğitimde yeni yönelimlerden bir diğeri de öğretimin nasıl ve nerede yapıldığı ile ilgilidir. Bu konuyla ilgili geliştirilen çalışmalardan biri de uzaktan eğitimidir.

- **Uzaktan Eğitim:** “Uzaktan Eğitim” kavramı, uzaktan öğretim ve uzaktan öğrenme kavramlarını kapsamaktadır. Uzaktan öğretim, değişik koşullar içerisinde bulunan geniş kitlelerin yararlanabileceği, öğrenme sorumluluğunun bireyde olduğu, kişiye özel, kendi kendine bir öğretimdir.⁹ Erkunt ve Akpınar(2005:1-6), işlevsel olarak uzaktan eğitimi, çalışan, meşgul ve ihtiyaç duyduğunu hemen ve gerektiği kadar öğrenmek isteyenler için, istediği zamanda, yerde, miktarda ve hızda öğrenme imkanı sağlamak şeklinde tanımlamaktadırlar.

Bu durumu karikatürleştiren Perlmann-Balme ve Schwalbin (2000:58), 21. yüzyılda öğrenme kavramı ile ilgili;

“21.yüzyılda, öğrenmede; ne değişecek,

nasıl değişecek?

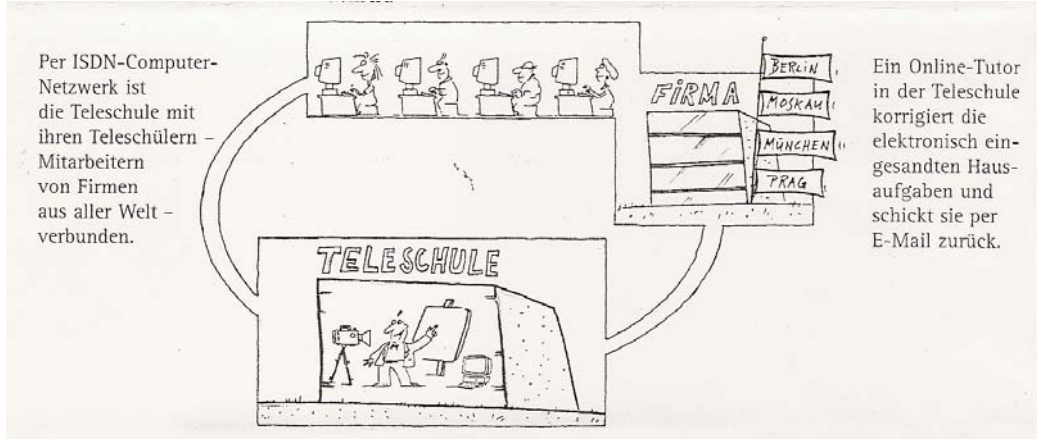
niçin değişecek?

sınıflara ve öğretmenlere ihtiyaç duyulacak mı?”

sorularının hemen altında bu karikatüre yer vererek, gelecekteki okulları göstermişlerdir. Bu doğrultuda, öğrenciden "Böyle bir tele-okulda Almanca'nın iyi öğrenilebileceğini düşünebilir misiniz?" sorusunun yanıtı istenmiştir.

---

⁹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Yurdakul, 2007:259-276).

Resim 4: Gelecekteki okulların nasıl olabileceğini gösteren karikatür. (Perlmann-Balme / Schwalbin, 2000: 58)

Bu karikatür, bir anlamda uzaktan eğitimin yeni bir türü olan e-öğrenme' yi tanımlamaktadır.

- **İnternet Tabanlı Öğrenme:** Bilgi birikiminin her geçen gün arttığı ve bu birikimden daha fazla yararlanmanın gerektiği günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yoğun olarak faydalanılmaktadır. Faydalanılan teknolojilerden bir tanesi de bilgisayarların birbirine bağlanması ile oluşan ve dünyanın en büyük iletişim ağı olan internettir. İnternet son 20 yılda eğitimdeki etkisini artarak göstermiştir. İnternet tabanlı öğrenme, diğer adıyla e-öğrenme değişik açılardan tanımlanabilmektedir Şahan'ın (2007:234) Hofmann ve Hopper'dan alıntılıdığı gibi:

“Hofmann, internet tabanlı öğrenmeyi, değişen zaman ve değişen teknoloji karşısında geleceğin bireyleri için potansiyellerini ortaya koyabilecekleri ideal bir yöntem olarak açıklamaktadır. Hopper'a göre ise internet tabanlı öğrenme, öğrenen bireylere aynı zaman ve uygunlukta aynı ortamda bilgi sağlamak üzere yapılandırılmış etkileşimsel geçerli bilgi ve öğrenme seçenekleri sunan bir öğrenme sürecidir”.

E-öğrenme, internet teknolojileri aracı ile öğreten ve katılımcının aynı zamanda aynı ortamda bulunmalarına gerek kalmadan gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır.

E-öğrenme hem bireysel, hem de kurumsal bazda pek çok faydaya sahiptir.¹⁰ E-öğrenme süreci boyunca katılımcılar sunulan ders içeriklerine istedikleri zaman ulaşabildikleri gibi e-mail veya tartışma odaları gibi etkileşim araçları ile kendi aralarında ve/ve ya eğitim verenler ile iletişim kurabilirler. Öğrenme hızına, öğrenilecek konunun yoğunluğuna öğrenme sürecinde bir problem olduğunda her zaman erişim hakkına sahiptir. Anında öğrenme ve bu eğitimden elde edilen kritik bilgilerin anında uygulanması, e-öğrenme ile mümkündür. Bu nedenle sadece 2003 yılında dünya üzerinde 70 milyondan fazla insan internet üzerinden eğitim aldı. Türkiye’de 1999 yılında YÖK bünyesinde “Enformatik Milli Komitesi” kurulması da, e-öğretim konusundaki uygulamalardan biridir. (Yüksek Öğretim Kurumu, 2007: 189–191)

Aytaç(2003), Milli Eğitim Bakanlığı tarafından e-öğrenme bağlamında yapılan çalışmaları altı başlık altında toplamıştır:

- Tüm okul ve eğitim kurumlarında yeterli sayıda bilgi teknolojisi sınıfı kurmak.
- Eğitim portalini kurarak her yaş ve her kademedeki eğitim ilgisinin her türlü bilgi ve gereksinimini internet aracılığı ile karşılamak.
- Uzaktan eğitim tekniklerini kullanarak diploma ve sertifikaya yönelik eğitim programlarını geliştirmek.
- Öğrenme merkezlerini geliştirmek, yaygınlaştırmak.
- Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde e-öğrenme yaklaşımını hayata geçirmek.
- E-sınav uygulamasını başlatmak.

Özerk Öğrenme: Öğrenenin “özerk” olması, eğitim-öğretim durumlarının tamamen öğrenenin kontrolünde olması anlamına gelmemekle birlikte, öğretmenin tüm sınıf içi ve dışı etkinliklerde öğrenenin gereksinimlerine ve isteklerine cevap veren bir uygulama gerçekleştirmesi demektir. Böylece, öğrenenin eğitim-öğretim sürecine aktif katılımı sağlanacak ve birey neyi, ne zaman ve nasıl öğreneceğine karar vererek bunu öğrenciye aktarabilecektir.

---

¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Şaban, 2004)

Plato, “Gençleri belirli bir baskı altında öğrenecek biçimde eğitmeyin, onları zihinlerinin istediği biçimde ve yolla öğrenmeye yönlendirin. Böylece, her birinin içindeki dehayı doğru biçimde keşfedebilirsiniz.” demiştir. Aynı zamanda bu yaklaşımla, değerlendirme aşamasında gerçekçi bir verinin elde edilmesine olanak sağlayacaktır. Bu amaçla birçok ülkede pilot uygulamalar gerçekleştirmiş, bilimsel veriler elde etmiştir. Türkiye’de de pilot uygulama olarak öğrenen özerkliği’ne önem veren “Dil Gelişim Dosyası” çalışmaları da başlatılmıştır. “Dil Gelişim Dosyası”, bireyin konuştuğu dilleri ve düzeylerini belirttiği Dil Pasaportu ve Dilsel Özgeçmiş bölümleriyle, dil öğrenimi sürecinde edindiği tüm belgelerin yer aldığı kişisel bir dosya gibi materyallerden oluşmaktadır(Karacaoğlu, Çabuk:2002).

“Öğrenen Özerkliği”nin ön plâna çıkarıldığı bir yabancı dil öğretimi sürecinin başarıya ulaşabilmesi için, yabancı dil eğitimini gerçekleştiren öğretmenler ve onları yetiştiren akademisyenler tarafından öğrenen özerkliği kavramının iyi anlaşılması ve bu kavramın gerektirdiği yöntem ve tekniklerin gerek öğretmen yetiştirmede ve gerekse yabancı dil öğretiminde sınıf içi ve dışında uygulanması gerekmektedir.

Yabancı dil öğretiminde yeni yönelimlerin ele alındığı bu ilk bölümde küreselleşme ve onun getirdiği kavramlar, eğitim ve öğretim alanındaki yeni oluşumlar, dil ile kültürün birlikteliği gibi konulara yer verilmiştir. Yukarıdakilerin dışında probleme dayalı öğrenme, işbirliğine dayalı öğrenme, beyin temelli öğrenme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, etkin öğrenme, yaratıcı düşünme, tam öğrenme, basamaklı öğretim programı, gibi yeni ilke ve yaklaşımlar, endüstri çağını bilgi çağından ayırt eden değişikliklerdendir. Çok dillilik ve onunla birlikte Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni ise küreselleşme ile dünya gündemine girmiştir.

1.1. AVRUPA KONSEYİ YABANCI DİLLER ORTAK BAŞVURU METNİ

Ülkeler arasındaki ekonomik, siyasi, kültürel, teknolojik vb. ilişkilerin yoğunlaşması, ülkeler arasındaki sınırların kalkmasına ve hareketliliğin artmasına neden olmuştur. Bu durum, dünya devletlerini değişik ortaklıklar kurarak bir anlamda birleşmeye yöneltmiştir. Avrupa Konseyi bu kapsamda oluşturulan uluslararası kuruluşlardan biridir. Öncelikle demokrasi ve insan haklarının korunması amacıyla 10 Avrupa ülkesinin katılımıyla kurulan Avrupa Konseyi, şu anda 47 üyeden oluşmaktadır. Türkiye 1950 yılından beri konseye üyedir.

1949 yılında kurulan Avrupa Konseyi'nin resmi dilleri İngilizce ve Fransızca'dır. Ancak Avrupa kıtasında 150 ile 200 farklı dil konuşulmaktadır. (Europarat, 2001) Bu nedenle, Berchem'in (1992: 50) 'çokluk içinde birlik' olarak tanımladığı Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi dilde çokluktan yanadır. Bunun gerçekleştirilmesi ancak çok dilliliği temel alan bir eğitim anlayışıyla mümkün kılınabilmiştir. Avrupa'daki çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün korunması, Avrupa vatandaşlarında birden çok yabancı dil öğrenme bilincinin geliştirilmeye çalışılması ve benzeri dil alanındaki fikirler ile projeler Avrupa Konseyi'nin etkin bir organı olan Modern Diller Bölümü'nde son biçimini almaktadır. Konseyin dil politikalarını bu kurum somutlaştırmakta ve burada alınan kararlar üye ülkelerin eğitim sistemleriyle uyumlu hale getirilmektedir.

Dil alanında pek çok çalışması olan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, 2001 yılını 'Avrupa'da Diller Yılı' olarak ilan etmiştir.¹¹ Bu yılda birçok Avrupa ülkesinde yabancı dil dersleri programlarının, ders araç ve gereçlerinin ve uygulanan ders öğretim yöntemlerinin temelini oluşturan 'Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen' (GER) = 'Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak

---

¹¹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Sheils, 1999: 62- 63)

Başvuru Metni’ ve onun hayata geçirilişinin en iyi göstergesi olan ‘Dil Gelişim Dosyası’ dünyaya tanıtılmıştır.¹²

Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni’nin temeli, Avrupa Birliği’nin 1990 yılında başlattığı bir araştırma projesi ile atılmıştır. Bu projede dil becerileri çerçevelerinin belirginleştirilmesi amaçlanmıştır. Öğrencinin hangi dil yeteneklerini, hangi öğrenme gelişimiyle gösterebileceğine dair sistemde iki ilke bulunmaktadır. Bu ilkeler; geçerli olan, birden fazla dil konuşabilen birçok Avrupalının olması ve bu dillerin karşılıklı olarak birbirleriyle eşdeğerde olmalarıdır. (Schneider, 2003:45)

Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni’nin Almanca karşılığı olan ‘Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen’, Avrupa Ortak Dil Kriterleri olarak tercüme edilerek şöyle tanımlanmıştır (Gür, 2004:36):

“ Avrupa Ortak Dil Kriterleri(AODK), Avrupa Konseyi’nin Dil Kültür Eğitimi çerçevesinde yürüttüğü önemli projelerinden birisidir. Genel olarak dil öğrenimini destekleyen ve dil öğreniminde Avrupa genelinde belli bir birliktelik sağlamayı amaçlayan AODK, 40 ülkenin yabancı dil uzmanları tarafından, uzun yıllar süren bir çalışmanın ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. AODK, Avrupa Konseyi’nin temel ilkelerinden olan Çokdillilik ve Kültür ekseninde geliştirilmiştir. AODK, dilsel becerileri 6 düzeyde ele almış ve bunları ayrıntılı tanımlamıştır. Bu tanımlarda dil öğrenen bir bireyin günlük hayatta, meslek hayatında ve özel hayatında düzeylere göre neler yapacağı belirlenmiştir.”

Birçok Avrupa ülkesinde 1998 yılında başlayan ve halen devam eden pilot uygulamalarla çok dillilik ve çok kültürlülük düşüncesi gerçeklik kazanmış; öğrenmeyi öğrenme, bağımsız öğrenme ve yaşam boyu öğrenme gibi uygulamalar hayata geçirilmiştir. (Schneider, 2001:197). Türkiye’de “Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesi” pilot uygulamaları, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından Ankara’da 13 okulda yürütülmektedir.¹³

Dil gelişim dosyası; dil pasaportu, dil öğrenim geçmişi ve dil dosyasından oluşmaktadır. Bu dosya ile bireylerin kendi öğrenme süreçlerinde etkin rol alarak, öz değerlendirme yapabilmeleri hedeflenmektedir. Uluslararası geçerlilik ve şeffaflık

¹² Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Schneider, 2003:46)

¹³ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (ankara.meb.gov.tr).

ilkelerinin gerçekleştirilmesi için, değerlendirmeler ve seviye tespitlerinin geçerli ölçütler çerçevesinde yapılması zorunludur. Bu açıdan Dil Gelişim Dosyası ve Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni birbirini tamamlamaktadır.¹⁴ Başvuru Metni, dokuz ünite ve dört ek bölümden oluşmaktadır. Güler, başvuru metnini aşağıdaki gibi özetlemektedir (2001:12-13):

“Girişte Avrupa Konseyi’nin dil politikaları kapsamında çok dilliğin geliştirilmesi için bu çalışmanın amaç, hedef ve işlevleri tanıtılmakta ve göz önünde bulundurulması gereken kriterler belirtilmektedir. İkinci ünite temel alınan iletişimsel yaklaşımın eylem odaklı yönelişi vurgulanmakta ve dil kullanıcılarının giderek artan dil hakimiyetleriyle günlük iletişim ortamlarında olduğu kadar kültürler arası iletişim durumlarında da geliştirmeleri gereken bilgi beceri ve tutumlar belli ölçütler ve kategoriler yardımıyla tanıtılmaktadır. Bu bağlamda dördüncü ve beşinci ünitelerde kullanılacak olan bazı kavramlara açıklık getirilmektedir. En kapsamlı olan üçüncü ünite ise, sonradan kullanılması öngörülen seviyeler sıralanmakta ve üç tabloda bildirimsel yetinin altı farklı düzeyde nitelendirildiği gösterilmektedir.”

Bu üç tablodan ilkinde A1’den başlayan ve C2 ile biten üç genel seviye kabaca tanımlanmakta ve bunların yönlendirici niteliği vurgulanmaktadır. İkinci tablo ise daha ayrıntılı bir çözümleme içermekte olup, bireye kendi dil seviyesini yukarıda belirtilen düzeylerde değerlendirme imkânı sunmaktadır. Schneider(2003: 47), öğrencinin dil becerisinde yapabilirliğini değerlendirme basamaklarını şöyle anlatmaktadır:

“ “A1”; Tanıdık, güncel ve basit ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Hedef basit ve somut ihtiyaçların karşılanabilmesidir. Kendini ve başkalarını tanıtabilir, başkalarına şahıslar üzerine sorular yöneltebilir.
Örneğin; “ Adın ne?”
“ Nerede oturuyorsun?” gibi.
Konuştuğu kişi yavaş ve anlaşılır konuştuğunda ve yardım etmeye açıksa, basit bir düzeyde iletişim kurabilir.
Bir sonraki basamak olan “A2” de; Cümle kurabilir ve sık kullanılan ifadeleri anlayabilir. Yani; bir şahsın hakkında verilen bilgilerde, alışverişte ve işte yakın çevrede basit ve tekrarlanan durumlarda iletişim kurabilir. Bu grupta karmaşık olmayan ve direk enformasyonlar tanıdık konular ve işler söz konusudur.
Basamak “B1” ; Bu basamakta 5–8 sınıflar “Ortaokul” söz konusudur.
B2’de kapılar açılır ve sınırlar aşılır.
C’de belirli genel karakteri olan bir beceri seviyesine hakim olmak gerekmektedir.”

¹⁴ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Demirel, 2007:23-27).

Üçüncü tabloda ise iletişim yetilerinin değerlendirildiği çözümler yer almaktadır. Dil kullanımının ve gerekli yetilerin sistematığı dördüncü ve beşinci ünitelerde ele alınmaktadır. İlk önce dış parametreler tanımlanmakta ve dil kullanım sürecindeki temel noktalar ele alınmaktadır. Bunlar da sırasıyla; bağlam, konu, bildirişimsel görevler ve niyetler, etkinlikler ve stratejiler, etken ve edilgen gelişmeler ile metin kullanımınıdır. Altıncı ünite yabancı dil öğrenimi ve öğretimi konusu yer almaktadır. Yedinci ünite dil kullanımında ve dil derslerinde dilsel durumlar işlenmektedir. Sekizinci ünite çok dilli öğretim ortamları incelenmektedir. Ölçme değerlendirme ise son ünite olan dokuzuncu ünite yer almaktadır. (Güler, 2001:12-13)

Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni, “Yabancı Dil Öğretiminde Avrupa ve Türkiye’de Çok Dillilik” konusuna zemin hazırlaması açısından önem taşımaktadır. Bundan sonraki bölüm çokdillilik üzerine şekillendirilmiştir.

1.2. AVRUPA VE TÜRKİYE’DE YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÇOK DİLLİLİK

İletişimin aracı dildir ve çok dilliliğe geçmeden önce dil nedir sorusunu birkaç tanımla açıklamak gerekmektedir. Zıllıoğlu (1993:133), dili tanımlarken “Dil konuşma ve düşünme aracımızdır” demiştir. Aksan (1979:71), “Her toplum kendi düzeninin koşullarına göre gerekli sözcükleri yapar ve kullanır.” diyerek insanın sahip olduğu dili sayesinde hayatı algıladığını vurgular. Widdowson(1990: 194) da dilin kelimelerin ve dilbilgisi yapılarının rasgele bir araya gelmesinden oluşmadığını, kelimelere ve yapılara anlam katmanın onların kullanıldığı bağlam olduğunu vurgulayarak olayı başka bir boyutta ele almaktadır.

Yabancı dil ise anadilin dışındaki diğer dillerdir. Küresel iletişimin ön koşulu ötekinin dilini bilme sorununu çözmektir. Yabancı dil öğretimi çok yönlü bir süreçtir. Bir yandan yabancı dil öğretim yöntemlerinin gelişmesini destekleyen dilbilim, ruhbilim, toplum dilbilim alanındaki çalışmalar diğer yandan teknolojinin ilerlemesinin, insanların yaşamları üzerindeki etkileri bu süreci yapılandırmaktadır.

Herkes için en az iki yabancı dil bilme (Tschirner, 2003:50) anlamına gelen çok dilliliğin gelişimi, yakın zamanda yapılan yabancı dil öğretimi ile ilgili araştırmalarla ortaya çıkmıştır. 20.yüzyılın başlarında başlayıp 1950’lerden sonra hız kazanan yabancı dil öğretimi ile ilgili araştırmalar, son yıllarda çok dillilik üzerine yoğunlaşmıştır. Aslında çok dilliliğin ilk kez gündeme gelişi, 19. yüzyıl Avrupa’sındadır. Doğuştan tek dilli olan insan, bildiği dilleri arttırarak kişiliğini geliştirmiştir. Birden fazla dil bilen bireylerin artması sonucunda çok dillilik kavramını oluşturmuştur. O zamana dek, pek çok ülkenin eğitim sisteminde çok çeşitli yabancı diller sunulduğu halde, ciddi anlamda, çok dillilik eğitimi yapılamamıştı. Belirli sınırlarda ‘müfredat çok dilliliği’ olarak yer almıştı. Yani birden fazla yabancı dil öğretimi, uygulamada başarılı olamamış; okul programlarında kağıt üzerinde kalmıştı (Krumm, 1996:206). Daha sonraki yıllarda gerçekleşen

göçmen hareketleri; Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği gibi kurumların gündeme gelmesi ile bir yabancı dilin yanı sıra ikinci bir yabancı dil bilme zorunluluğu gündeme geldi ve çok dillilik bir zaman sonra kaçınılmaz oldu. Çünkü sürekli iletişim halinde olan Avrupa ülkeleri birbirlerini daha iyi anlamak için karşı tarafın dilini konuşmak gerektiğine inandılar. Avrupa Birliği'ne üye 15 ülkede yaşayan bireyler arasında yapılan bir araştırma sonucuna göre, öğrencilerin %89'u İngilizce, %32'si Fransızca, %18'i Almanca ve %8'i İspanyolca'yı yabancı dil olarak öğrendiklerini söylemişlerdir. Aynı araştırmanın sonuçlarına göre bu ülkelerdeki bireylerin yarısından fazlası da çok dilli olduğunu ifade etmiştir. (Europarat, 2001)

Özellikle Avrupa'da yaygın olan çok dilliliğin yararları ve avantajları İsviçre ülkesi örneğinde rahatlıkla görülebilmektedir. Bugün İsviçre'nin %65'i Almanca, %20'si Fransızca, %10 İtalyanca, %1'i eski Latin dilini kullanmaktadır.4 resmi dili olan İsviçre'nin özellikle tüm sınır komşuları ile başta ticari olmak üzere yoğun ilişkileri vardır. Bolz (2003:23) İsviçre'nin üç büyük ticari ortağı Almanya, Fransa ve İtalya ile ilişkilerinin sadece ticari değil, kültürel açıdan da çok önem taşıdığını belirtmektedir. "Aynı dil konuşulduğu sürece ilişkiler karmaşıklıktan kurtuluyor, birbirimizi tanıyoruz, birbirimize güveniyoruz ve kiminle bağlantı kurduğumuzun bilincinde oluyoruz." demekte ve birden fazla yabancı dil bilmenin her açıdan önemli olduğunu altını çizmektedir.

Türkiye'nin çok dillilik kavramı ile tanışması Avrupa Konseyi'nin bir üyesi ve Avrupa Birliği'nin de aday ülkesi olmasıyla gerçekleşmiştir. Fakat çok dilliliğin gerçek anlamda Türkiye'nin eğitim politikasına yerleşmesi 1997'de başlatılan eğitimde reform hareketleriyle olmuştur. Bu yılda ilköğretim kesintisiz 8 yıla çıkmış; İngilizce öğretimine 4. sınıftan başlanması kararı alınmış ve buna bağlı olarak da gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bunun yanı sıra Avrupa Birliği yolunda Avrupalı olmanın gereği olan en az iki yabancı dil bilinmesi şartıyla ikinci dil öğretimi gündeme gelmiştir. Bilindiği üzere; İngilizce, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de en çok öğrenilen dildir ve Türkiye'nin dil politikasında artık sadece İngilizce

yetmemektedir. Dünya iletişim dili olan İngilizce'nin yanı sıra başka diller de öğrenilmelidir (Tapan, 2000, 36-37). Sadece İngilizce bilmenin yeterli olduğu dönem geride kalmıştır. Artık ikinci hatta üçüncü bir yabancı dil, bireyi diğerinden farklı kılan özellikler arasına girmiştir. Schmed (2003:19), Türkiye koşulları için ikinci yabancı dilin öğretilmesinin gerekliliğini vurgulayarak gençlere Almanca'ya karşı ilgilerinin artmasını tavsiye etmiştir. Buna neden olarak da, iş başvurularında İngilizce'nin yanı sıra Türkiye'de en sık aranan ikinci dil olarak Almanca'yı göstermiştir. Almanca'nın Türkiye'de bu denli önem kazanmasının değişik nedenleri de vardır: Almanya, Avusturya ve İsviçre Türkiye'nin ekonomik, ticari ve teknoloji alanında en çok işbirliği yaptığı ülkelerin başında gelmektedir. Avrupa'da yaşayan 5 milyon vatandaşımızın 3 milyonu aşkını bu ülkelerde yaşamaktadır. Bu ülkelerden gelen turist sayısı, diğer ülkelere gelen turist sayısından fazladır. Bu gibi durumlar Türkiye koşulları için İngilizcenin ardından ikinci yabancı dil olarak Almanca'nın öğretilmesini zorunlu kılmakta ve dolayısıyla yabancı dil öğretim politikasını çok dilliliğe yakınlaştırmaktadır. Bu da toplumda çok dilli bireylerin olması anlamına gelmektedir.

Çok dilli birey tanımını Christ (2001:3) şöyle yapmaktadır: "Çok dilli birey, pek çok dilde diğer dillerin başlangıç eşiğini aşmayı öğrenen kişidir." Diğer bir deyişle; birinci yabancı dilden sonra bireylerin öğreneceği diğer yabancı dillerde, bireyin o dile ya da dillere tam hakimiyeti beklenmemektedir. Bu duruma örnek olarak Türkiye'de yaşayan birinci yabancı dili İngilizce, ikinci yabancı dili Almanca olan bir Türk öğrencisi gösterilebilir. Bu öğrencinin Almanca öğrenirken Almandaki seviyesinin, birinci yabancı dili İngilizce'deki seviyesi kadar olması düşünülmemelidir. Önemli olan birden fazla yabancı dil bilmesidir. Bildiği dillerin seviyesi (A1, A2, B1, B2... vb) değişik olabilir.

Çok dilliliğin son yıllarda sıkça gündeme gelmesinin ardından bu konu ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar, çoğunlukla çok dilliliğin dil öğrenenlerde ne tür etki yaptığı üzerinedir. Hufeisen, İngilizceden sonra ikinci yabancı dil olarak Almanca'nın öğretimi ile ilgili geniş çaplı bir araştırma yayınlamıştır. Anadili Arapça,

Hintçe, Japonca, Thaica, Macarca olan 450 Almanca öğrenen öğrencide birinci yabancı dil İngilizcenin bütün alanlarda etkisinin gözlemlendiğini belirtmiştir (Krumm, 1996:208).

Çok dilliliğin öğretim programlarına yansımaları ise şu şekilde olmuştur. Almanya’da 60’lı yıllarda yetişkinlerde ve mesleki eğitimde İngilizce anlayışının yerleşmesiyle, Avrupa’da ki mevcut yabancı dil öğretim yöntem ve tekniklerinin yetersiz olduğu anlaşılmıştı. 60’lı yılların öncesine hakim olan geleneksel yabancı dil öğretiminde, öğrenciler ve onların bakış açıları ön planda değildi. Ama artık yabancı dil öğrenenler, sadece okullarda okuyan öğrenciler değil; farklı özellikler taşıyan ileri yaşlardaki insanlar olmuştur. Değişen bu öğrenen grubunun yaşları, ilgileri, ihtiyaçları dikkate alınmalıydı. Ayrı bir müfredat gerekiyordu. Bunların sonucunda öğrenci odaklı yabancı dil öğretimi benimsendi. Öğretime yönelik öğrenen odaklı yaklaşımlar, öğrenme doğası ile ilgili anlayışı değiştirme ve oluşturmaya yönelik yaklaşımdan ortaya çıkmıştı. Bu konuyla ilgili olarak Lehman(2003:42) yabancı dil öğrenmenin temellerini / prensiplerini, Wolf ve Ruschhoff’a dayandırarak şöyle sıralamaktadır:

- “1) Ders içeriği ve konuları, eğer gerekli ise, bir müfredat ile belirlenmeli, ancak bunlar bağlayıcı olmamakla birlikte öğrenci merkezli ve bireyselleştirilebilir olmalıdır.
- 2) Öğrenme amaçları, gerçek yaşam ve ihtiyaçlarını hedeflemelidir. Yaşamın içinde (özgün) bulunan araç-gereçler bunun için çok uygun olmaktadır. Öğrenme ortamları öyle tasarlanmalı ki, çok yönlülük içeren yaşama hizmet etmelidirler”.

Neuner’e göre de öğrenci odaklı yabancı dil öğretimindeki farklı bakış açıları şunlardır (2005:13):

- “1. Dil yetisi ve dil deneyimleri
2. O dile olan ihtiyaç
3. Şimdiye kadar olan dil öğrenme deneyimleri
4. Dil profili”

Çok dilliliğin öğretim yöntemlerinde öğrenci odaklı yaklaşım merkezdedir. Öğrenen artık değişmiştir, ilgileri ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.

1.2.1. Dil Yetisi ve Dil Deneyimleri

Neuner'in (2005:15) Wandruszka'dan alıntılıdığı gibi insan, doğuştan çok dillilik özelliği taşır. Çünkü insan, kendi dilinde var olan lehçe, şive, gibi birbirinden oldukça ayrılan ve farklılıklar taşıyan dil çeşitliği içinde hareket eder. Bu durum iç çok dillilik, diğer dilleri öğrenmek ise dış çok dillilik olarak adlandırılır.

Neuner (2005:15), Königs'in çok dilliliği üç biçimde ele aldığını belirtir:

- Geriye dönük çok dillilik (Retrospektive Mehrsprachigkeit): Dili öğrenen kişi derse iki dilli gelir. Öğrenilecek birinci yabancı dili (L2) zaten biliyordur. Örneğin; Almanya'dan kesin dönüş yapmış bir Türk çocuğunu ele alırsak; ana dili (L1) Türkçe'dir. Ancak Almanya'da büyümüş ve Almanca'yı öğrenmiştir. Türkiye'de birinci yabancı dilin Almanca olduğu bir okula gitmesi durumunda bu öğrencinin çok dilliliği geriye dönük bir biçimde gerçekleşecektir. Çünkü okulda öğreneceği birinci yabancı dil Almanca'yı okula başlamadan zaten öğrenmiştir.
- Geriye ve ileriye dönük çok dillilik (Retrospektiv – prospektive Mehrsprachigkeit): Dili öğrenen kişi çok dilli olarak derse gelir. İlk yabancı dili öğrenmiş, ikinci yabancı dili öğrenecektir. Örnek olarak; aynı öğrencinin birinci yabancı dil olarak Almanca'dan sonra ikinci yabancı dil olarak İngilizce öğrenmesi durumu verilebilir. Öğrenci Türkçe ve Almanca bilgisi ile derse gelmiştir. Geriye dönük çok dilliliği söz konusudur. Aynı zamanda derste öğreneceği İngilizce ile ileriye yönelik bir çokdillilik yaşayacaktır.
- İleriye dönük çok dillilik (Prospektive Mehrsprachigkeit): Dili öğrenen kişi yabancı dil dersine tek dilli olarak gelir ve yeni öğrendiği dille kendi çok dilliliğini oluşturur. Avrupa'daki ve Türkiye'deki çok dillilik modeli, Königs'in modelinde ileriye dönük çok dilliliğe örnek oluşturmaktadır.

Gerek iç çok dillilikte gerekse dış çok dillilikte önemli olan; bireyin, hedef dilin dil yetisi ve dilbilgisini aktif biçimde kendisine en uygun biçimde öğrenmesidir. Yeni dil öğreniminde başarıya, Königs'in geriye ve ileriye dönük çok dillilik modeliyle daha çabuk ve kolay ulaşılmaktadır.

Çok dilliliğin bu yeni biçim oluşumunun karakteristik özellikleri ise şu biçimde sıralanabilir (Neuner, 2005:16):

- a) “Birkaç dil öğrenildiğinde sonraki dilleri öğrenirken en baştan başlamak söz konusu değildir. Sahip olunan dilsellik, yeni dillerle daha da geliştirilir.
- b) Yeni öğrenilen dilde beklenen o dilde doğal dil konuşucusu düzeyinde olmak değildir.
- c) Öğrenilen dillerde seviyeler de dil eğilimi de farklı olabilir.”

Neuner'in(2005:32) ikinci yabancı dili öğrenen kişi için yaptığı benzetme, o kişinin artık ‘boş bir şişe’ olmadığı biçimindedir. İkinci yabancı dile başlayan kişi, ana dili edinirken ve birinci yabancı dili öğrenirken yaşadıklarından, edinmiş olduğu dil öğrenme deneyimlerinden yararlanmaktadır. Kendi öğrenme tipini artık bilmektedir. Böylece bu öğeleri, ikinci yabancı dil öğrenirken kullanarak hem birinci hem de ikinci yabancı dilini geliştirecektir.

1.2.2. Dil Öğrenme Deneyimleri

Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde de yer aldığı gibi çok dillilik, insanın dil deneyiminin kendi kültürel ortamında gelişir. Bu diller ve kültürler birbirlerinden ayrı bölümlerde yer almazlar; aksine, çoğu kez birlikte tüm dilbilgilerini ve dil deneyimlerini beraberinde taşıyan iletişimsel yetiyi oluştururlar. Yani, birey ilk dil deneyimini evinde yaşar; okulda ve daha sonra edindiği deneyimlerle çok dilliliğini oluşturur. Buna bağlı olarak da bireyin kültürel oluşumu da gelişir.

Yabancı dil öğreniminde, insanın dilsel yeteneğinden elde edilen çok dilliliğin temeli, birinci yabancı dil sonrası diller öğrenimi için zenginleştirici şu sonuçlara

sahiptir(Neuner, 2005:17-18):

- “Ana dil, yabancı dil öğreniminde önemlidir ve diğer dil öğrenimlerinin temelini ve ilişki noktasını oluşturur.
- İlk yabancı dildeki dil öğrenim deneyimleri bir taraftan dil yetisini geliştirirken diğer taraftan da birinci yabancı dil sonrası dillerin öğreniminde dil yetisi gelişimini ve dil öğrenme bilinçliliğini sağlar.
- Her öğrenci yabancı dil sürecine farklı koşullar ve durumlarla gelir.”

1.2.3. Dil Profillerinin ve Dil Öğrenme Bilincinin Gelişimi: Okulda Çok Dillilik

Çok dilliliğin ilk tanımlarında insan, iki ya da daha fazla dili aynı seviyede bilen kişi olarak belirtilmektedir. Okullarda birinci yabancı dil olarak İngilizce ön plandadır. Öğrencilerden bir İngiliz gibi İngilizce’ye hâkim olması, doğma büyüme oralıymış gibi İngiliz kültürünü iyi bilmesi beklenir. Bunun o ülkeye giderek ve orada kalarak bir ölçüde mümkün olabileceği, aksi takdirde beklenenlerin gerçekleşmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Bir dili kusursuz konuşmak, yabancı dil derslerinin büyük bir sorunudur ve bu amacı elde etmek hiçbir durumda mümkün değildir (Tschirner, 2003:52). Artık çok dilli insandan beklenen, bir yabancı dile, ana dil konuşucusu düzeyinde sahip olmak değil, ilgisi ve ihtiyaçları doğrultusunda, istediği seviyede öğrenmesidir.

Neuner’e (2005:24-26)göre çok dillilik öğretiminin bakış açısından okullardaki dil derslerinin amaçları şu şekilde değişmiştir:

- 1) Kendi dil profilini geliştirme: Burada çıkış noktası, ana dil ve birinci yabancı dille ikinci yabancı dilin arasında bağlantıları kurabilmektir. Ana dilde ve birinci yabancı dilde hangi öğeler, hangi birlikler, hangi yapılar ikinci ve sonraki yabancı dillerdeki hangi elementler, hangi birlikler ve hangi yapılarla ilişki kurabilir ve bağlanabilir. Aynı dil ailesine sahip İngilizce ve Almanca gibi dillerin öğrenimi de öğretimi de diller arasında kurulabilecek bu köprülerle daha da kolaylaşmaktadır. Özellikle ikinci yabancı dili öğrenenlerin yaşlarının birinci yabancı dili öğrenenlerden daha büyük olduğu göz önüne alınırsa bu kişilerin kendi dil profillerini daha kolay ve daha bilinçli geliştirebileceklerini söylemek mümkündür. Yetişkinlerin de dil öğrenimine ve daha önce öğrendikleri dilleri geliştirmelerine olan istekleri okullardaki dil derslerinde yararlı

amaçları ön plana çıkarmıştır. Çünkü yetişkinler ilgileri ve ihtiyaçları doğrultusunda yabancı dil öğrenmek ve onu kullanmak istemektedirler.

2) Dil öğrenme bilincinin gelişimi: Bu kavram ‘yabancı dil etkili nasıl öğrenilir bilgisi’ biçiminde açıklanabilir. Dil öğrenme bilincinin gelişimi, okuldaki yabancı dil derslerinin, özellikle de üçüncü ve sonraki yabancı dil derslerinin önemli bir amacıdır. Okul bitiminden sonra insanlarda öğrendiği yabancı dili tamamlama, yeni yabancı diller öğrenme isteği olur. Dil öğrenme bilinçliliğini iyi geliştirebilmiş kişiler, öğrenmek istedikleri yeni dilleri çok daha kolay, çok daha hızlı öğrenebilmektedirler. Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki ‘kazanımlar’ ile birey, şimdiye kadar edindiği yabancı dillerdeki seviyesini belirler, hedefini seçer ve dil yetilerinden istediğini istediği kadar geliştirebilir. (Neuner, 2005: 18-19)

Ana dil, birinci yabancı dili; ana dil ve birinci yabancı dil ise ikinci yabancı dili etkilemektedir. Ana dilini iyi bilen kişinin yabancı dilleri öğrenmesi de başarılı bir biçimde olmaktadır. Hem ana dili hem de birinci yabancı dili iyi bilip bu dillerle sonradan öğrenilen diller arasında benzerlik ve farklılıkları yakalayıp köprüler kurabilen kişi, çok dilli olup dil profillerini ve dil öğrenme bilincini geliştirmiş kişidir. Hufeisen (2000:6) kendisinden örnek vererek; 10 yaşında okulda İngilizce’ye başladığını, İngilizce’nin Almanca’dan sonra öğrendiği ilk dil olduğunu (L2); 12 yaşında Fransızca (L3), 14 yaşında Latince (L4) öğrendiğini; 27 yaşında da İsveççe’ye başladığını, bunun onun 5. dili (L5) olduğunu anlatmaktadır. Kanada’da öğrendiği İzlandaca ise onun L6’sıdır. Bu durum akıllara ‘birinci yabancı dil sonrası dillerin öğretimi nasıl olmalıdır ki pek çok insan Hufeisen gibi çok dilli olabilsin?’ sorusunu getirmektedir. Bu sorunun henüz kesin bir cevabı yoktur ve günümüzde birinci yabancı dil sonrası dillerin öğretimi olarak hala üzerinde çalışılan bir alandır.

2.BİRİNCİ YABANCI DİL SONRASI DİL ÖĞRETİMİ

Bütün endüstri ülkelerinde birden fazla yabancı dil bilmek yüksek eğitimin bir göstergesidir. Birden fazla dile hakimiyet, Avrupa'ya uyumda bir başarı olarak görülmektedir. Diğer bir deyişle, Avrupa çokdilli, dolayısıyla çok kültürlü vatandaş istemektedir. Avrupalı kendini bilmeli, ötekini tanımalı ve gerektiğinde ötekine hoşgörü gösterebilmelidir. Bütün bunları yapabilmesi de ancak ötekinin dili üzerinden olabilecektir. Birey ne kadar çok dile sahip olursa o kadar farklı toplumları tanıyacak, kültürlerini öğrenecek, kendisi gibi olmayana saygı duyacak ve ötekini anlayabileceği biçimde geniş görüş açısına sahip olacaktır. Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi de çalışmalarında birden fazla dil öğrenmeyi teşvik etmektedir. Bu uluslararası kuruluşlar, 2001 yılını Avrupa Diller Yılı ilan ederek, hazırladıkları Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni ve Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesi gibi pek çok proje ile bu konuya verdikleri değeri göstermektedirler.

Birinci yabancı dilin öğrenimi ile daha sonraki yabancı dillerin öğrenimi aynı değildir (Neuner, 2005). Bu iki dilin öğrenimi arasındaki farkın, birinci yabancı dil sonrası dil öğretim yöntem ve ilkelerinin neler olabileceğine dair araştırmalar son yirmi yıldır yoğunlaşmıştır. Almanca konuşulan ülkelerde okulda birinci yabancı dil sonrası ders araştırmalarına, 80'lerin sonlarında Bochum Üniversitesi'nde "Tertiärsprachenprojekt"- "Birinci Yabancı Dil Sonrası Diller Projesi" ile başlanmıştır. Bu projede, liselerde birinci yabancı dilden sonra öğretilen diller olarak öncelikle İtalyanca ve İspanyolca ele alınmıştır.¹⁵

En sık öğrenilen ikinci yabancı dil olarak Almanca'nın durumu ise, diğer birinci yabancı dil sonrası dillerin durumundan farklıdır. Özellikle İngilizce'den sonra Almanca'nın öğrenimi, diğer ikinci dil konumunda olan dillerden çok farklıdır. Okulda Almanca öğrenenlerin üçte ikisinin bulunduğu başta Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri olmak üzere çoğu ülkede bu ikili kombinasyon geçerlidir.

---

¹⁵ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Hufeisen/Lindemann:1998)

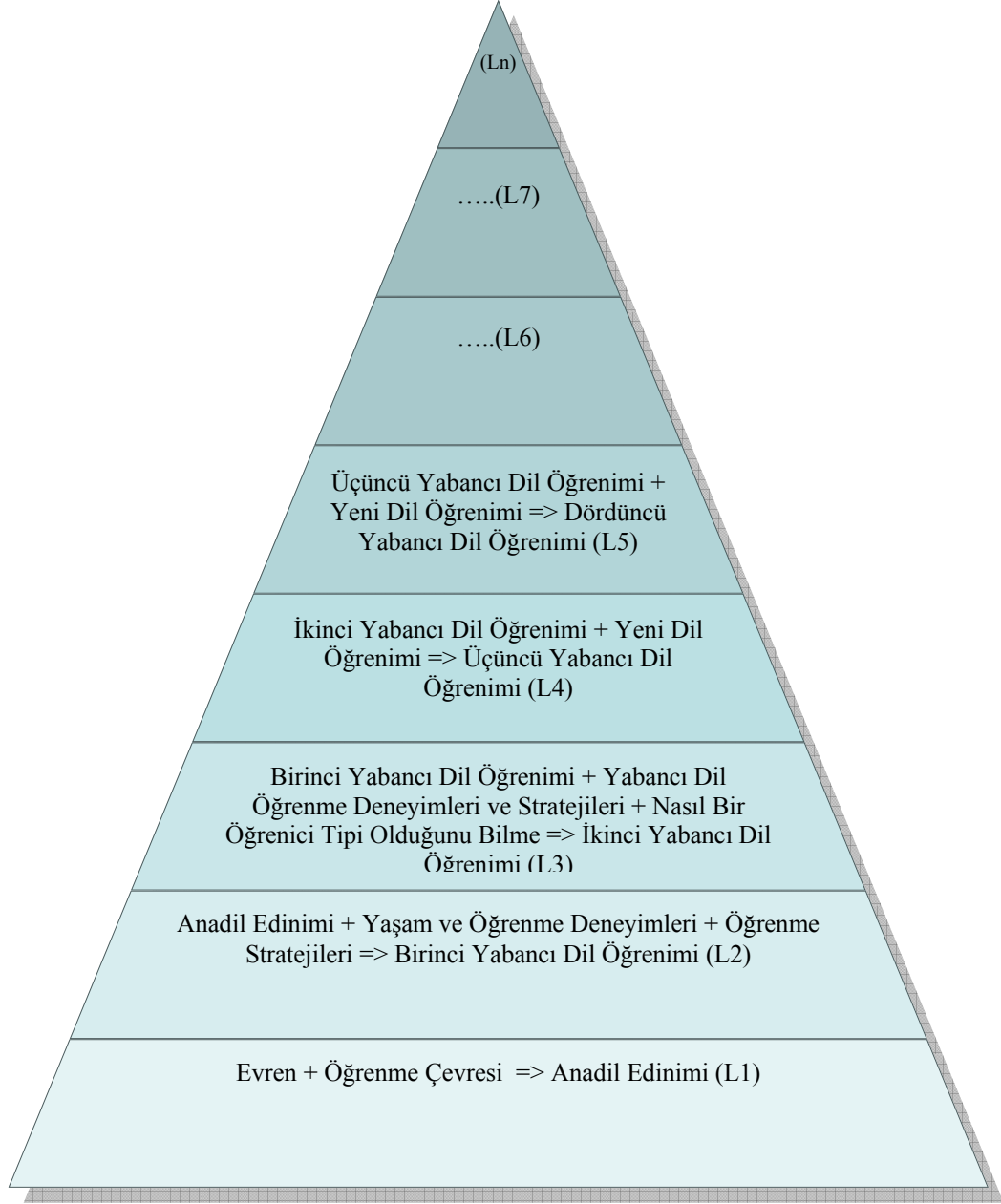
Yani bu ülkelerde yabancı dil öğrenenler; birinci yabancı dil olarak İngilizce, ikinci yabancı dil olarak ise Almanca öğrenmektedirler. Soğuk savaş sonunda dünya çapında hakimiyeti artan İngilizce'nin; aynı zamanda yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin dünya iletişim dili olması, ona özel bir statü kazandırmıştır. Diğer taraftan 80'lerin sonunda Avrupa'daki politik gelişmeler (Almanya'nın birleşmesi, Avrupa'da hareketlilik, Orta ve Doğu Avrupa'ya sınırların açılması) sadece İngilizce'ye değil Almanca'ya da talebi arttırmıştır.

Birinci yabancı dil sonrası dil öğretimine dair sorular, 90'lardan bu yana cevaplanmaya çalışılmaktadır. Bausch, Heid, Hufeisen, Jessner, Lindemann, Feigs, Groseva, Feigenbaum, Köberle, Bahr çalışmalarıyla ve yazılarıyla birinci yabancı dil sonrası dil öğretimine ışık tutmaktadırlar. Başlarda İngilizce ve Almanca'da kelimelerin o dilde kullanımlarının diğer dilde farklı biçimde kullanılıyor olmasından (çorba yemek, çorba içmek gibi) doğan yanlış anlamalar üzerine yoğunlaşan araştırmalar, bir süre sonra diller arası etkileşimin sonuçları üzerine yönelmiştir. Hufeisen (2000: 14) da 80'lerin sonları ve 90'ların başında diller arası etkileşimden ortaya sadece yanlış anlamaların çıkmadığını ve bunların kişiyi yanlış kullanımlara getirmedeğini belirtmiş "etkileşim yabancı dil derslerine olumlu anlamda yenilikler getirmektedir" diyerek etkileşimin sonuçlarına dikkat çekmiştir:

"...Diller arası etkileşimin getirdiği olumlu noktalar şunlardır:

- Farklı yabancı dillerin varlığından yeni yabancı dil öğreniminde de yararlanılabilir.
- Daha önceki öğrenme süreçlerindeki deneyimlerden yeni yabancı dilde de yararlanılabilir.
- Yeni dili tanıma ve üretmede kolaylık sağlar.
- Olaylarda paralelliklerden yararlanılabilir.
- Önce ve sonra öğrenilen yabancı diller arasındaki farklılıkları açıklamada kullanılabilir."

Hufeisen (1999: 4–6) “Birinci yabancı dil sonrası diller”i (Tertiärsprachen), birinci yabancı dilden sonra öğrenilen diğer tüm yabancı diller olarak tanımlamıştır. Bu dillerin öğretimini ise, “Birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi” (Tertiärsprachendidaktik) olarak vermiştir. Birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi ilkeleri; yani öğrenilenlerde İngilizce’den Almanca’ya transferinin nasıl olacağı ve bu transferin özellikleri.L1, L2, L3’ün dil sistemi ve dil kullanımındaki benzerlik ve farklılıklar hakkında bilgileri içeren öğretimbilgisel bilginin yanı sıra yöntembilimsel bilgi (tartışma, bilinçli kullanım, birinci yabancı dili öğrenirken elde edilen deneyimlerin uyumu ve geliştirilmesi, öğrenme teknik ve stratejileri) çok önemlidir. Hufeisen (2000:6) L3’ü “kişinin öğrendiği ya da edindiği üçüncü dil” olarak tanımlamaktadır. L3 ‘ü anlama sürecinin araştırılması, anlama ve ifade etmedeki farklar, birinci yabancı dil sonrası dil öğrenimi ve öğretiminin İngilizce ile uygulamalı araştırmalarında L3’ün öğreniminin ve öğretiminin L2’den farklı olduğuna dikkat çekmiştir. Bu alanda hala açık sorular vardır. Birinci yabancı dil sonrası dil araştırmaları ve L3’e özel yabancı dil öğretimi ve yöntemi, L 3’e yararlı uygulama çalışmaları devam etmekte olan çalışmalardır. Ana dil edinimi; birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, n’nci dilin öğrenimi; tabanı aynı olan ve sürekli birbiri üzerine eklenerek bireyi geliştiren; son öğrenilen yabancı dille zirve noktası oluşan bir piramitle görsel olarak anlatılmak istenmiştir.

Şema 1: Anadil ve Sonrası Dil Öğrenimi.¹⁶

Anadil ve sonrası dil öğrenimi şekli, kısaca anadil ediniminin ve yabancı dillerin

¹⁶ Hufeisen (2000)'in "Dritt- und Tertiäsprachenforschung" adlı yazısından yararlanılarak oluşturulmuştur.

öğreniminin nasıl gerçekleştiğini göstermektedir. Birey, ana dilini çocukken evreni ve öğrenme çevresi aracılığıyla doğal olarak edinmektedir. Anadilini edinmiş birey, zamanla edindiği yaşam ve öğrenme deneyimleri, öğrenme stratejileriyle -genellikle okulda - birinci yabancı dilini öğrenmektedir. Birey, ikinci yabancı dili öğrenirken; birinci yabancı dili öğrenirken sahip olduklarının yanı sıra, L2'i öğrenirken edindiği yabancı dil öğrenme deneyimleri ve stratejilerine sahiptir. Nasıl bir öğrenci tipi olduğunu üzerine bilgisi vardır. Birey tüm bu bilgilerle artık iki dilli bir bireydir. İkinci yabancı dilin öğreniminin üzerine yeni dil öğrenimiyle üçüncü yabancı dil öğrenimi gerçekleşir. Bu duruma yeni dillerin katılımı ile Ln'e kadar gidilebilir. Dünyada yaklaşık altı bin dil olduğu düşünülürse dil öğrenmenin sonu yoktur.(Tarcan, 2006: 15)

Avrupa Konseyi, Avrupa Ortak Dil Kriterlerinin belirlenmesi gibi yabancı dil bilgilerinin geliştirilmesi ile ilgili yaptığı çalışmalar çerçevesinde iki amaç belirlemiştir: İlki, öğrenilen yabancı dilin gerçek hayatta, yani okul dışında da günlük ihtiyaçlarda kullanabilme kabiliyetini içeren iletişimsel amaç; diğeri ise öğrenilen dilin konuşucularının düşüncelerini, yaşam biçimlerini, kültürlerini daha iyi anlayabilmeyi içeren kültürlerarası amaçtır. Birinci yabancı dil sonrası dil derslerinin amaçları da bu doğrultuda özellikler göstermektedir.

2.1. Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Derslerinin Amaçları: Dil Yetisinin, Dil Deneyimlerinin ve Dil Öğrenme Deneyimlerinin Geliştirilmesi

Birinci yabancı dil sonrası dil derslerinin amaçları nelerdir? Bu bölümde incelenmek istenen konu budur. Başlıkta da yer aldığı üzere birinci yabancı dil sonrası dil derslerinin iki büyük amacı vardır: Dil yetisinin geliştirilmesi ve dil deneyimlerinin ve dil öğrenme deneyimlerinin geliştirilmesidir. Bu amaçlara giden yol benzerliklerden geçmektedir. Yani; birinci yabancı dil sonrası dillerin öğretiminin çıkış noktası benzerliklerdir. Diller arasındaki ortak noktaları ve bunların nasıl geliştirilebileceğini içeren amaçları kısaca şu biçimde açıklayabiliriz:

- **Dil Yetisinin Geliştirilmesi:** Birey önce anadilini edinir. Okulla birlikte birinci yabancı dilini öğrenen birey, anadili ve birinci yabancı dili arasında benzerlikleri bulmaya çalışır. Her iki dil arasında benzerliklerin çok olması durumunda öğrenci, birinci yabancı dili kolay ve çabuk öğrenir. Birinci yabancı dilden sonra ikinci yabancı dilin öğrenimi gerçekleşir. Öğrenen, birinci yabancı dil sonrası dilleri öğrenirken anadilinden ve birinci yabancı dilinden çok yararlanır. Maden (2001: 157) “Anadilin ve birinci yabancı dilin L3 üzerindeki etkisi göz ardı edilemez.” diyerek bu noktayı vurgulamaktadır. Çalışmanın uygulama bölümünde yer alan alfabe çalışması ile öğrencinin bildiği dilleri karşılaştırması ve bunun aracılığıyla dil yetisini geliştirmesi istenmektedir.¹⁷

Öğrencinin anadilini kullanmaktaki kabiliyeti, diğer diller içinde geçerlidir. Anadilini iyi bilen ve iyi kullanan birey, daha sonra istediği yabancı dilleri de iyi öğrenip, kullanabilmektedir. Anadilin ve birinci yabancı dilin hangi öğeleri, birlikleri, yapıları; yeni yabancı dilin hangi öğeleri, birlikleri ve yapılarıyla karşılaştırılabilir ve bağlanabilir. Ortak kelimeler(Festival, Reform), uluslararası kelimeler (Sport, Video), yabancı dilden ana dile geçmiş ve özgün biçimiyle kabul görmüş kelimeler(Fön, gen) diller arası transferde en önde görev almaktadırlar. Eğer diller, aynı dil ailesinden geliyorsa- Hint-Avrupa Dil Ailesi’nden Almanca ve İngilizce gibi- öğrenenler, diller arasındaki transferi kolaylıkla tek başlarına yapabilmektedirler. Benzerliklerin ortaya çıkarılması, öğrenenlerin yeni dil için motive edilmesi, öğrenilenlerin yeni dilde kullanılması öğrenenin dil yetisini geliştirmektedir. Uygulama bölümünde yer alan taşıtlar çalışmasının hazırlanma amaçlarından biri de öğrenenin dil yetisinin geliştirilmesidir.¹⁸

- **Dil Öğrenmede Bilinçli Olmanın Gelişimi:** Daha önce edinilmiş yabancı dil öğrenme deneyimleri, dil öğrenme süreçleri ve bunların etkili yabancı dil öğrenimine önce yansması, daha sonra da devam ettirilmesi, birinci yabancı

---

¹⁷ Ayrıntılı bilgi için bakınız: 4.3.4., 4.3.4.1., 4.3.4.2.

¹⁸ Ayrıntılı bilgi için bakınız: 4.4.1., 4.4.1.1., 4.4.1.2.

dil sonrası dil öğretimi oluşumunun en önemli unsurlarındandır. Bunun gerçekleşmesi için daha önceki bilgilerin iyice hazmedilebilmesi, edinilen öğrenim teknikleri ve stratejilerin yeni dil öğreniminde geliştirilerek kullanılabilmesi gerekmektedir. Dilin nedir?, Nasıl kullanılır?, Nasıl öğrenilir? Bu üç sorunun cevabı bireye öğrendiği diller konusunda bilinç sağlamaktadır.(Lutjeharms, 1999:7)

“Yabancı dil öğrenen kişi, büyük olasılıkla ana dil ile birebir örtüşmeyen yapılardan kaçınmaktadır. Bu nedenle, yabancı dilin ana dil ile örtüşmeyen yapıları etkinleştirilmeli ve ana dil ile yabancı dil arasındaki yapısal farklılıklar ortaya konmalıdır. Burada karşılaştırmalı dilbilgisi yabancı dil öğrenme yöntemleri ile birlikte devreye girmek zorundadır. Anadil ile yabancı dil arasındaki yapısal farklılıklar açıkça ortaya konarak öğrenme süreci olumlu yönde etkilenebilir” (Arak, 2006:207).(Türkçe: Ben her gün süt içerim / İngilizce: I drink milk every day / Almanca: Ich trinke Milch jeden Tag.)

İngilizce'nin dünya iletişim dili olması, yabancı dil öğreniminde ilk sırayı İngilizce'ye vermektedir. Almanca'nın onun ardından ikinci yabancı dil olarak öğretildiğine daha önce de değinmiştik. Bu durumda İngilizce'den sonra Almanca öğretiminde; iki dilin ortak sözcüklerini ortaya çıkarıcı çalışmalar öğrencinin dil bilincinin gelişmesinde en etkin rol oynayacaktır. Bu ortak sözcüklerin beslendiği üç kaynak vardır: İlk kaynak, günlük yaşam konularından alınan kelimelerdir (Yiyecek, okul, boş zaman). İkincisi, Latince kaynaklı diğer dillerde de bulunan kelimelerdir (Ay isimleri, ders isimleri). Son kaynak ise Amerika Birleşik Devletleri 'den gelen gündemdeki kelimeler(Jeans, PC).(Neuner/Kursisa, 2006:4-5) Öğrenciler, bu kelimeleri düşünmeden kullanmaktadırlar. Öğretmen onları yönlendirmeli, bildiklerini kullanabilmeleri için cesaretlendirmelidir. Uygulama bölümünde yer alan “Yabancı Dillerden Dilimize Geçmiş Sözcükler Çalışması” sonucu elde edilen öğrenci görüşleri burada anlatılanlara iyi bir örnek oluşturmaktadır.¹⁹

---

¹⁹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: 4.2.1., 4.2.1.1., 4.2.1.2.

2.2. Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Öğretiminin İlkeleri

Ülkelerarasında yaşanan bilimsel, siyasi, ticari, sosyal, kültürel ilişkiler sonucunda İngilizce, dünya dili olmuştur. Sınırları kalkan ve insan hareketliliği sürekli artan dünyada; ötekiyle iletişim, ancak İngilizce ve ötekinin dili ile mümkün olacaktır. Birden fazla yabancı dil bilme ihtiyacı ve diğer dillerin İngilizce'nin ardından ikinci yabancı dil olarak öğretilmeye başlaması ile yabancı dil öğretiminde yeni bir dönem başlamıştır. Birinci yabancı dilin öğretimi, ikinci yabancı dil ve sonrası diller öğretiminden farklıdır. Bu durum, birinci yabancı dil sonrası dil öğrenimi için de geçerlidir. Öğrenenler ve özellikleri değişmiştir. Öğrenenlerin yabancı dil öğrenme amaçları değişmiştir. Yeni öğrenilen dilin özellikleri değişiktir. Yeni dillerin öğretimi ve bu amaç için kullanılan araçlar değişiklik göstermektedir. Bu ve buna benzer sebeplerle birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi, birinci yabancı dil öğretiminden ayrılmaktadır. “Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Öğretimi” denince akla ilk gelen soruları ve cevapları maddelendirirsek;

- **Birinci yabancı dil sonrası dilleri kimler öğrenir?** : Öğrenciler, çalışanlar, turizmciler, turistler, dile ilgisi olan kişiler, öğretmenler.
- **Bireylerin birinci yabancı dil sonrası dil öğrenme amaçları nelerdir?** Kendilerini geliştirmek, iş ilişkilerinde kullanmak, iş başvurularında avantaj sağlamak, başkalarının gözünde statüsünü yükseltmek, yabancı dilleri sevmek, yabancı yayınları takip edebilmek, yeni kültürleri ve bu kültürlerin insanlarını onların dilinden tanımak, kültürlerarası etkileşimde bulunmak, vb.
- **Birinci yabancı dil sonrası dilleri kimler öğretir?** Örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki öğretmenler.
- **Birinci yabancı dil sonrası dil eğitimi hangi kurumlarda verilir?** Ticaret odaları, yabancı kültür enstitüleri(Goethe Institut),halk eğitimler, özel dil okulları, yüksekokullar, öğrenci değişim organizasyon şirketleri, seyahat operatörleri, vb.
- **Birinci yabancı dil sonrası diller, nasıl öğrenilir?** Yabancı dil dersleri dışında; ikili çalışmalarla, pratik yaparak, geniş kapsamlı projelere katılarak,

kültürlerarası çalışmalarla, yabancı dil alan derslerinde (mühendislikteki Almanca gibi), öğrenci değişimleriyle, yabancı dilde sergilenen tiyatro oyunuyla, bir koroda ya da grupta şarkı söyleyerek, edebi eserlerle, filmlerle, uzaktan eğitimle, internetle, vb.

• **Birinci yabancı dil sonrası dil öğretiminde değişen diğer özellikler nelerdir?**

- Yabancı dili öğrenme yeri okul sınırlarının dışına çıkmıştır.
- Öğrenenler, ikinci yabancı dili -bazı durumlarda zorunlu- ama genellikle isteyerek öğrenmektedirler.
- Öğrenenler, kendileri hakkında daha geniş bilgiye sahiptirler.
- Öğrenenlerin dili öğrenme amaçları vardır.
- Öğrenenlerin dil öğrenmede motivasyonları yüksektir.
- Birey ikinci yabancı dilden sonra hangi dili öğrenmek isteyeceğine kendi karar verebilmektedir.
- Öğrenenler medya araçlarını daha sık kullanmaktadırlar.
- Bu dillerin öğreniminin değerlendirilmesi de farklıdır. Öğrenenlere dil testleri, seviye belirleme sınavları, vb. uygulanır.

Bu soruları da, cevapları da uzatmak mümkündür. Çünkü son yirmi yıldır üzerinde daha yoğun çalışılan birinci yabancı dil sonrası dil öğretimin ilkeleri henüz tamamlanmamıştır, üzerinde araştırmalar devam etmektedir.

Neuner (2005: 27), bu güne kadar oluşan birinci yabancı dil sonrası öğretim ilkelerini ve onların birbirleriyle etkileşimleri, şu şekilde belirlemiştir:

“a) Amaç belirleme

- Okulda genel amaçları aşan yabancı dil dersinin oluşumu: iletişimsel/kültürlerarası ve pedagojik öğretim amaçları

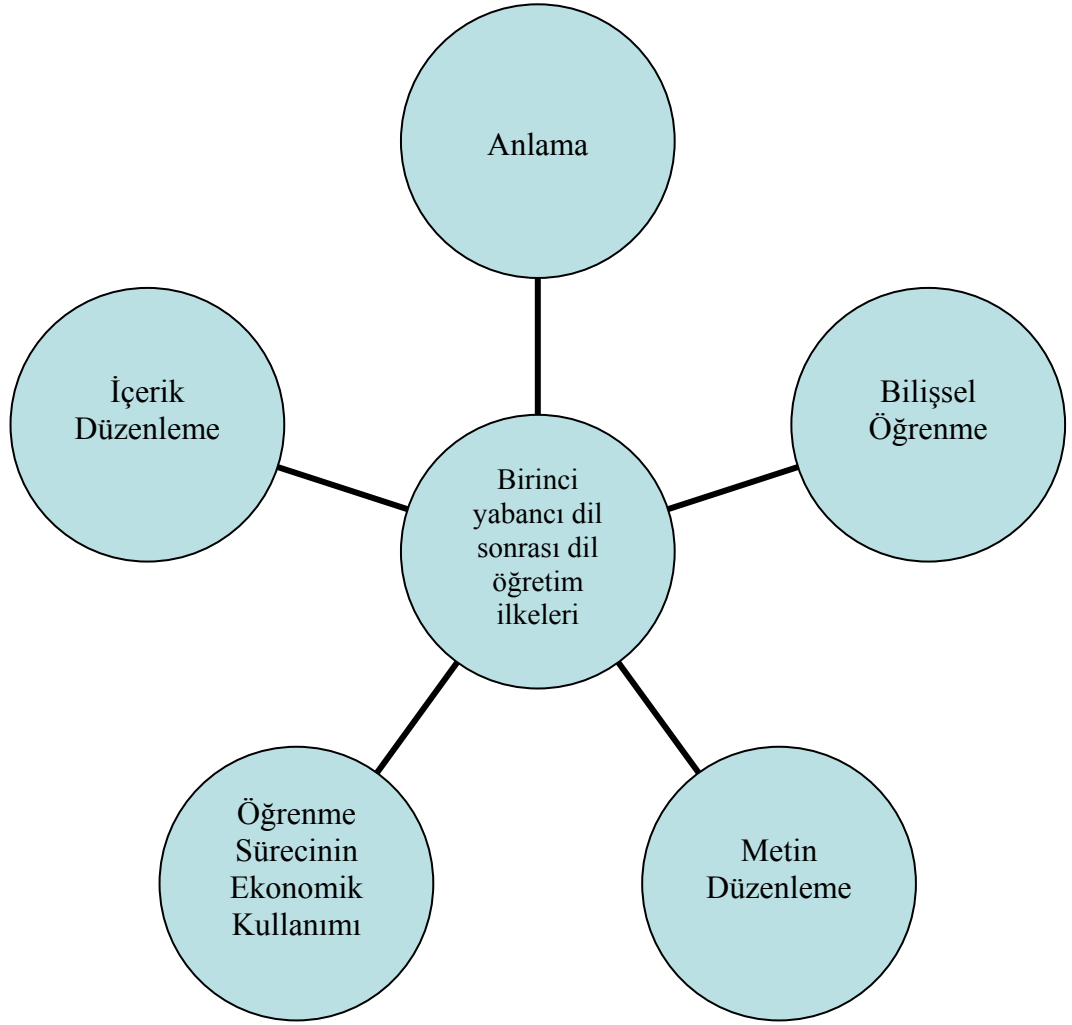
b) Yeni öğrenilen dil L3’ün öğretim malzemesi (Dil bilgisi / Ülke bilgisi)

c) Öğrenenler

- yaş, bilinen diller, hedef dil ve kültürü hakkında ön bilgiler, yabancı dil öğrenimine ait ön bilgiler, kültüre özel öğrenme stilleri vb. gibi gruba özgü nitelikler
- dillere, üçüncü dile ve onun ülke bilgisine ait ön bilgiler, motivasyon, ilgi, nasıl bir öğrenme tipi olduğu, vb. gibi kişisel nitelikler

- d) Öğrenme durumları
- Dillerin durumu, diller politikası ve yabancı dillerin sırası
  - Öğreten (L3 ve L2 deki yabancı dil yeteneği ve alan bilgisi)
  - Kendi kültüründe alışlagelmiş öğretim yöntemleri ve gelenekleri
  - L3 de ders için ayrılan zaman
  - Kullanılan ders araçları (Ders kitapları, teknik araçlar, vb.)
  - Amaç dil ortamına yakınlık/uzaklık”

Bu faktör ve yaklaşımlarla, birinci yabancı dil sonrası diller öğretimi için uygun öğrenme ve öğretim yöntemleri geliştirilmektedir. Arak (2006:207), yabancı dil öğrenme sürecini etkileyen değişkenlerin (öncelikle öğrenmenin bireysel özellikleri, tutum, isteklendirme, sosyo-kültürel faktörler, öğrenme yaşı, öğrenme ortamı vb.) göz önünde bulundurulması gerektiğini ifade etmektedir. Öğrencinin birinci yabancı dili öğrenmedeki tutumu ile ikinci ve sonrası diller öğrenimindeki tutumundan farklıdır. Çünkü birinci yabancı dil zorunludur; ikinci ve sonrası diller ise zorunlu değildir. Birey, istediği için öğrendiği ikinci ve sonrası dilleri, amaçları doğrultusunda kullanmak ister ve kullanabildiğini gördüğünde daha mutlu olur ve dilini daha da ilerletmek ister. Mönch (1995: 116) öğrenmenin üç adımda gerçekleştiğini, bunların ilkinde motivasyonun oluşumu; ikincisinde bilişsel stratejilerin kazanımı; son adımda da öğrencinin öğrendiğini kullanabileceği ve bunu yaparken de kendini iyi hissedebileceği durumları yaşamaları olarak açıklamaktadır. Öğrenciler, derse farklı motivasyon ve farklı şartlar ile gelmektedirler. Ancak, birinci yabancı dil sonrası dil derslerinin her yerde ve her gruba uyması gereken ilkeleri vardır ve bu ilkeler şema ile görselleştirilmeye çalışılmıştır

Şema 2: Birinci Yabancı Dil Sonrası Dil Öğretim İlkeleri

Neuner (2005: 28-32) birinci yabancı dil sonrası dil öğretim ilkelerini aşağıdaki şu şekilde sıralamış ve tanımlamıştır.

1. Bilişsel Öğrenme
2. Anlama Yetisini Geliştirme
3. İçerik Düzenleme
4. Metin Düzenleme
5. Öğrenme Sürecinin Ekonomik Kullanımı

2.2.1. Bilişsel Öğrenme

Bilişsel öğrenme ve öğretme iki alanda açıklanabilir. İlki, sözcük dağarcığı, dilbilgisi, telaffuz, imla, vb. alanlarda anadil, birinci yabancı dil ve birinci yabancı dil sonrası dillerin ortak dil potansiyelinin aktif hale getirilmesidir. Hufeisen(2000:7), birinci yabancı dil sonrası dil öğrenimi, bilinen dillerin karşılaştırılması ile kolaylaştırarak; diller arasındaki benzerliklerin keşfi ile bu benzerliklerden yararlanılması ve farklılıkların öğrenilmesiyle bilinçli öğrenimi tanımlamaktadır. Böyle bir karşılaştırma İngilizce'den sonra Almanca dersi için özellikle sözcük dağarcığı ve dilbilgisi açısından çok önemli olabilmektedir. Bu çalışmanın uygulama bölümünde yer alan çalışmalara dair öğrenci görüşleri bölümünde alınan geribildirimler, çalışmaların bu yönde işe yaradığı doğrultusundadır.²⁰ Ek 2'de yer alan öğrenci uygulamalarına dair öğrenci görüşleri de bunu desteklemektedir.²¹

Mönch (1995:109), “ Biz öğretirken ve öğrenciler öğrenirken nörolojik süreçler gerçekleşmektedir. Edinilen beceriler, bu süreçlerde adım adım gelişerek oluşurlar ve burada öğrenci, öğrenme geribildirim mekanizması geliştirir” diyerek bilişsel öğrenmenin ileriye yönelik aşamalarına değinmektedir.

Bilişsel öğrenmede ikinci önemli nokta ise birinci yabancı dil öğrenilirken elde edilmiş öğrenme potansiyelinin aktif hale getirilmesidir. İkinci yabancı dil derslerinde, birinci yabancı dilin dil yapısı, dil kullanımı ile anadilin sosyo kültürü arasında bilinçli ilişkiler kurulmalı ve derslerde bilinçli dil karşılaştırması hedeflenmelidir. Çünkü bu durum, birinci yabancı dil sonrası dil öğretim sürecini her açıdan olumlu etkileyecektir. Öğrenci, artık ‘yabancı dil nasıl öğrenilir’i bilmektedir. Kendinin nasıl bir öğrenen tipi olduğu hakkında fikri vardır. Duyarak mı, görerek mi, uygulayarak mı daha başarılı bir yabancı dil öğrenimi yaptığını birinci yabancı dil öğrenimi sırasında öğrenmiştir.

---

²⁰ Bakınız: Bölüm 4, Öğrenci Görüşleri.

²¹ Bakınız: Ek 2

Neuner (2005: 27–33) ikinci yabancı dil öğrenmede bilişsel öğreniminde şöyle özetlemektedir:

“Bir yabancı dili öğrenmiş olan bir kimse, ikinci bir yabancı dili birinci dili öğrendiğinden farklı öğrenir... Bir yabancı dili öğrenmiş olan bir kimsenin dil öğrenme sürecinin nasıl işlediği ile ilgili deneyimleri vardır, bu durumda birinci dili öğrenirken kazanmış olduğu deneyimleri ikinci bir dili öğrenirken harekete geçirir. Bu durum, uygun düzenlemeler yapıldığında, ikinci yabancı dilin öğretiminin/öğreniminin verimini ve hızını artıracaktır.”

Tüm bunlar, yani; hem diller hakkında bilgi ve bilincin gelişimi, hem de bireyin kendi yabancı dil öğrenme süreci hakkında bilgi ve bilinç edinimi birinci yabancı dil sonrası dil öğretiminin birinci ilkesi olan bilişsel öğrenmeyi oluşturmaktadır. İkinci ilke ise anlam yetisini geliştirme ilkesidir.

2.2.2. Anlama Yetisini Geliştirme

Birinci yabancı dil sonrası diller öğretiminde anlama, öğrenmenin temeli ve çıkış noktasıdır. Bilinen İngilizce bilgisinin kullanılmasıyla yapılan karşılaştırmalar sonucu öğrenende bireyde ‘ha!’ yaşanmışlığına sebep olur. Öğrenende, işlenmeyen birçok konuda pek çok şey anladığı duygusu uyanır. Burada saatler konusunda tam saatlerde o'clock / Uhr; günlerin başına on / am; the book ile a book arasındaki farktan yola çıkarak das Buch ile ein Buch'un anlatılması örnek olarak verilebilir.²² Aynı kökten gelen Almanca ve İngilizce arasındaki benzerliklerden faydalanılarak; ikinci yabancı dil için kolaylıklar sağlanabilir. Örneğin niteleme cümlelerinin öğretiminde birinci yabancı dil aşamasında zorluklar yaşanırken, aynı konu, ikinci yabancı dilde çok daha rahat öğretilmektedir.(Uslu / Özek, 2004:135)

Özellikle İngilizce'den sonra Almanca dersinde, bir an önce anlama aşamasından özgür anlatım aşamasına geçilmelidir. Çünkü bu yöntem, öğrenende, zor olduğu düşünülen Almanca'yı öğrenme motivasyonunu yükseltecek ve orada tutacaktır.

---

²² Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Arak,2004)

Schmidt (2003:299), bilinenlerden yola çıkıldığında; öğrencinin çok şey bilmeden de Almanca'yı yapabildiğini göreceğini, böylelikle bu dili zor bir dil olarak tanımlamayacağını ve dersi bir dil öğrenme macerası olarak kabul edeceğini vurgulamaktadır. Bu görüşe katılan Neuner (2005: 29) iki noktaya işaret etmektedir:

- “Anlamanın gelişimi için, öğrenene, seçilmiş, transfer yapabileceği, yorumlayabileceği metinler sunulmalıdır. (Örneğin, oluşturulmuş veya özgün paralel metinler, kendi dilinden, yalnız karşılaştırma yapabileceği, sözcük dağarcığı ve dilbilgisi gibi çalışmalarında ‘anlama köprülerini’ aktif hale getirebileceği,)
- Diğer taraftan öğrenene, aktif olarak hakim olacağı, çok fazla dilsel oyun materyalleri sunmalı ve ‘ hangi amaç için bunlardan hangisine ihtiyacım vardır ‘ sorusu için yardım edilmelidir.”

Bu noktaları açmak gerekirseşunlar söylenebilir: Öğrenenin anlama yetisini geliştirmek amaçlı metinlerin oluşturulması zorunludur. Öğrenen, metinler aracılığıyla yeni dil ve o dilin kültürünü tanıyacaktır. Tamamen bilmediği kelimelerden ve yapılardan oluşan bir metinle öğrenciye yeni bir konunun verilmesi sakıncalıdır. Ders amacına ulaşmayabilir. Çünkü öğrencide, metin görünce uyanan ‘ben bunu yapamam’ düşüncesi, yabancı kelimeler ve yabancı dilbilgisi yapılarıyla daha da artacak, öğrencinin motivasyonunu baştan kıracaktır. İlk derslerde kullanılmak üzere ortak kelimelerin çokça yer aldığı, yapı bakımından kolay anlaşılacak (poster, reklam) özgün metinler bulunmalı ya da hazırlanmalıdır. Tezin dördüncü bölümünde yer alan ‘Festival’ çalışması, bu nedenle sene başında öğrencilerin Almanca'ya yeni başladıkları dönemde kullanılmak üzere Türkçe yönergeleriyle birlikte hazırlanmıştır.²³ Bu çalışmanın metninde, öğrencinin anlama yetisini geliştirme ve motivasyonunu yüksek tutma amacıyla; uluslararası sözcüklerin yer aldığı kısa bir yazı, resim, tablo, slogan gibi metni anlamada kolaylık sağlayacak öğeler birlikte verilmiştir. Bu öğeler, yabancı dile geçişte, özellikle ilk derslerde sıkça kullanılacak öğelerdir. Çünkü, bu öğelerin yardımıyla hiç yabancı dil bilmeyen, ya da az bilen öğrenci, deneyimlerden de yola çıkarak anlama yetisini geliştirecektir.

---

²³ Bakınız 4.1.3.

Öğrenci diller arasında köprüler kurarak da anlama yetisini geliştirebilir. Arak (2006:210) “İngilizce bilenler Almanca öğrenirken Türkçe’den değil İngilizce’den yararlanırlarsa olumlu aktarma olanakları daha yüksek olacaktır. ...Yabancı dil öğrenimi ve öğretimi sırasında yabancı dilin ayrıntılı bir incelemesi yanında, öğrenenin anadili ile olan farklılıkların ve benzerliklerin de karşılaştırılması gereği ortaya çıkmaktadır.” demiştir.

2.2.3. İçerik Düzenlemesi

Yabancı dil, kişilere metinler aracılığıyla ulaşır. Metinlerin içerikleri öğrenciler için çok önemlidir. İkinci ya da daha sonraki dilleri öğrenenlerin, birinci yabancı dili öğrenenlerden yaşça daha büyük oldukları da bir gerçektir. Bu durumda ilgi alanları, beklentileri daha farklıdır. Seçilen metinlerin birinci yabancı dili öğretirken kullanılan metinlerle aynı olması durumunda; metinler, hem öğrenende bıkkınlık yaratır, hem de yeni dil için motive edici olmaz. Eğer metinler, öğrenenin kendi dünyasından ve ilgilendiği yabancı dünya ile ilgili bilgilerden oluşursa; bu bilgilerle öğrenene yeni bir bakış açısı kazandırabilirse, farklılıklar üzerinde düşünüp kendini geliştirebilmesini sağlarsa; tek başına çalışabilme ortamı sağlayabilirse, işte o zaman öğrenci yeni dili daha çok sevecek, daha çok motive olarak bu dili daha kolay kazanacaktır. Yeni ders kitapları öğrencilerin bu beklentilerini karşılayacak biçimde hazırlanmaktadır. Krenn ve Puchta’nın (2008: 26-27) son çalışmasından seçilen örnek, sıradan konuların farklı ve ilgi çekici bir biçimde nasıl işlenebileceğine dair fikir vermektedir. “Bugün ne yapıyorsun?” (Was machst du heute?) başlıklı 3. ünitenin A konusunda içi taş ile dolu futbol topuyla futbol oynayan görme özürlü çocukların; sabah 6’da çöplükte ailesi için bir şeyler arayan küçük bir kızın; deniz altında midye arayan küçük çocukların ve 13 yaşında dans öğretmeni olan bir Hintli kızın resimleri verilerek yabancı dil öğretimin yanı sıra öğrencilerin yaşlarından dolayı ilgi alanına giren küresel sorunlara ve bireysel farklılıklara da dikkat çekmeyi amaçlamaktadır.²⁴

---

²⁴ Bakınız: Ek 3, Örnek 8-9

Öğretmen tarafından öğrencilere verilecek ödev ve proje çalışmaları, öğrencilerin araştırmaktan, hazırlayıp sunmaktan zevk alacakları ödev ve projeler olmalıdır. Öğrenciye bu çalışmalardan nasıl yararlanacağına dair açıklama yapılması yeni dilin öğrenme sürecini hızlandıracaktır. İkinci yabancı dile yeni başlanırken verilebilecek “ Türkçe, İngilizce, Almanca’da kaç tane ortak kelime vardır?” sorusu buna iyi bir örnek oluşturmaktadır. Öğrenci, biraz korku, biraz endişeyle başladığı ikinci yabancı dil olarak Almanca dersinde, yaptığı basit bir sözlük çalışmasıyla farkına vardığı üç dilin ortak kelime hazinesinin büyüklüğü karşısında bir taraftan şaşırmakta diğer taraftan sevinip, rahatlamaktadır. Çünkü, bu ödev aracılığıyla yeni dile sıfırdan başlamadığını anlamaktadır. Almanca sözcük dağarcığının şimdiden zengin olduğunu ve gerektiğinde ondan faydalanabileceğini bilmektedir. Verilebilecek başka bir örnek de Coşkun’un(2006) çalışmasının bir ileri safhaya taşınması ile oluşmuştur. İletişim araçlarınının Türkçe, İngilizce ve Almanca’larını sözcük salatası biçiminde veren Coşkun(2006: 40), seçilen dilde önce kelimelerin alfabetik sıraya göre tabloya yazılmasını, daha sonra diğer dillerdeki karşılıklarının da sözcük salatasından seçilip tabloya geçirilmesini istemektedir. Sınıfta yapılan bu çalışma sonunda öğrencilerden ilgilendikleri alanlara dair benzer bir çalışma hazırlamaları istenmiştir. Yapılan çalışmalardan seçilen örnekler çalışmanın ekler bölümünde yer almaktadır.²⁵

İkinci yabancı dile yeni başlarken yapılabilecek bu çalışmalar, öğreneni yeni dilin öğrenimine motive etme, bireyi sürece dahil etme amaçlı çalışmalardır. İlerleyen zamanlarda çalışmalar, zorlaşmalı; bireyin yaşına, kapasitesine, beklentisine uyan çalışmalar olmalıdır. Birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi ilkelerinden içerik düzenlemesi ilkesi, sunulan çalışmalarla bireyin dilbilgisi gelişimini sağlayacak, kendi başına çalışma fırsatı tanıyacak, yeni iletişim teknolojilerinden faydalanarak öğretmeyi amaçlayan bir ilkedir.

---

²⁵ Bakınız: Ek 1

Hufeisen'in (1999:5- 6) aynı konuda açıklaması şöyledir:

“İkinci yabancı dili öğrenmeye başlayan kişi çoğunlukla artık çocuk değildir ve çocuk ya da gencin öğrenme yönteminden farklı bir yöntemle sahiptir. Birinci yabancı dil sonrası diller daha bilinçli, daha bilişsel ve daha yapısal öğrenilir. Örneğin, dilbilgisi gelişimi, betimleme ve alıştırma biçimlerine dikkat edilmelidir. Öğrenenler, kendi öğrenme süreçleri için kendi sorumluluklarını daha çok alabilir ve onu tek başına idare edebilirler. Bu durum derste daha karmaşık dilsel ve kültürlerarası biçimlerin (örneğin, metin çeşitleri ve iletişim stilleri vb) konabilmesi ve işlenebilmesi olanağını sunar.”

2.2.4. Metin Düzenlemesi

Yabancı dil dersinde yabancı dünya, metinlerde ortaya çıktığı için birinci yabancı dil sonrası dil derslerinde metin çalışması önemli bir yer tutmaktadır. Metin düzenlemesi ilkesi, anlama ve içerik düzenlemesi ilkesi ile sıkı ilişki içerisinde (Neuner,2005: 31). Öğrenci, metin, karşısına nasıl gelirse gelsin, öncelikle onu anlamak durumundadır. Bunu da şimdiye kadar ana dilden ya da daha önce öğrendiği yabancı dilden edinmiş olduğu öğrenme stratejilerini kullanarak yapacaktır. Eğer metin, - özellikle ilk derslerde- öğrencinin daha önceki çalışmış olduklarına benzer bir metin (konser afişi, reklam) ise onunla çok daha kolay çalışacaktır.

Birinci yabancı dili de içine alarak iki dilli hazırlanan paralel metinler ve onların karşılaştırılması öğrenciye dil sistemleri üzerinde düşünmesini ve anlamasını sağlayacaktır. Paralel metinlerle çalışma, önce İngilizce metnin ardından da Almanca metnin okunması ile başlar. Öğrenci İngilizce metinden anladıklarıyla, Almanca metin hakkında kabaca bir fikre sahip olur.

Çalışmanın içinde uluslararası ya da İngilizce'den sözcükler varsa metni anlaması daha da kolaylaşacaktır. Eğer metin, önüne okuma metni olarak gelmişse, metnin türüne göre öğrenci, okuma stratejilerini kullanarak yüzeysel okuma, seçici okuma ya da detaylı okuma yapar. Krenn ve Puchta (2008: 50) yeni çalışmalarında yiyecek konusuna değişik bir giriş yapmışlardır.²⁶ Deniz salatalığı, yılan, sümüklü böcek,

---

²⁶ Bakınız: Ek 3 Örnek 10

kanguru, çekirge ve tavşanın resimlerinin verildiği üniteye giriş sayfasında “Tadı nasıldır?” (Wie schmeckt das?) başlığı atılmıştır ve öğrencilerin bu konudaki düşünceleri istenmiştir. Ünitenin ikinci sayfasında internetten alınmış kısa bir metin yer almaktadır.²⁷ Öğrenci, metin öncesi verilen “Namako nedir?”(Was ist ‘Namako’) sorusunun cevabını yüzeysel okuma ile bulacaktır. Metnin altında verilen tablonun doldurulması ise seçici okuma ile yapılabilecek bir çalışmadır. Öğrenci, tabloda verilen isimleri metinden yakalayıp bu kişilerin nereden geldikleri ve ne yemekten hoşlandıklarını doğru okuma stratejisi kullanarak; istenileni kısa bir süre içinde yapabilecektir.

İlginç içerikler, okumanın dışında dinleme metni olarak ya da resim, video, internet aracılığıyla öğrenciye sunulduğunda ders, hem öğretmen hem de öğrenciler açısından daha renkli geçecektir. Metin çalışmalarında öğretmenin vereceği özet, değerlendirme, yorumlama, açıklama ve metnin devamını getirme gibi çalışmalar da metinle çalışmada özel bir öneme sahiptirler.

Neuner/Kursisa (2006:7), bu konu ile ilgili olarak “birinci yabancı dilden farklı çalışmalar içeren, birinci yabancı dil sonrası diller için özel bir metin öğretisi geliştirilmelidir” demektedir.

2.2.5. Öğrenme Sürecinin Ekonomikleştirilmesi

Öğrenme sürecinin ekonomikleştirilmesi ilkesi, birinci yabancı dil sonrası diller öğretiminin pek çok özelliğini bir arada toplamıştır. Adından da anlaşılacağı üzere; ilkenin amacı, öğrenme sürecinin ekonomik hale getirilmesidir. Ekonomikleşme değişik biçimlerde olabilmektedir:

- Öğrencinin kendi kişisel yabancı dil öğrenme süreci ile ilgili bilinci geliştirilmelidir. Kısa zamanda ikinci yabancı dilde yaklaşık birinci yabancı

---

²⁷ Bakınız: Ek 3 Örnek 11

dildeki seviyeyi elde edebilmek; sadece bilgilerin bir araya getirilmesine değil, bunun yanı sıra kişinin diller hakkındaki genel bilgisine ve kişisel yabancı dil öğrenim süreci ile ilgili bilincine ve bilgisine bağlıdır. (Serindağ, 2003: 121)

- Öğrenciye ilgisini çekebilecek içeriklerle dolu metinler sunulur ve bunlarla nasıl çalışabileceği bilgileri verilirse, öğrencinin yeni dili öğrenme süreci kısaltacaktır.
- Diller arasındaki paralellikler iyi verilebilirse; öğrenci, birinci yabancı dili öğrenirken tanıştığı yabancı dil öğrenme yöntem ve tekniklerini sonraki dillere uyarlayabilir. Dillerin bilinçli karşılaştırılması ekonomikleşme ilkesinin önemli bir ögesidir.
- Birinci yabancı dil sonrası dil öğretiminde süreci kısaltan bir neden de uygun ödev ve projelerle öğrenciye yalnız çalışabilme imkanı sunulmasıdır.
- Öğrenmede ekonomikleşme açısından öğrencinin yeni dillere iyi motive edilmesi de çok önemlidir. Burada öğretmen faktörü devreye girmektedir. Mönch (1995:116), başarılı bir öğrenme sürecinin başlayabilmesi için öncelikle öğrenci ve öğretmen arasında bir güven ilişkisinin gelişmesi gerektiğini belirtmektedir.
- Özellikle yetişkinler için birinci yabancı dil sonrası dil öğretimini destekleyecek, uluslararası ortak dil projeleri hazırlanması faydalı olacaktır. Avrupa Birliği, birkaç yıldır EuroCom (Prehension) adlı projeyi desteklemektedir. Bu proje bir dili öğrenen veya çoktan öğrenmiş olan insanların akraba dilleri ekonomik şekilde anlayabilmeleri üzerinedir. (Krumm 2007:60- 61).

- Bilinenden bilinmeyene gitmek, öğrenme sürecini kısaltan başlıca özelliktir. Krümm'un (2007:60- 61) Hufeisen ve Marx'dan alıntılıdığı gibi

“Yazılı metinleri anlayabilme de EuroCom oluşumunun içinde yer almaktadır. EuroCom yönteminin yardımıyla bir metindeki bilinenlerden sözdizimsel yapılar, morfoljik-sentaktik kurallar ve bilinmeyen kelime hazinesini ortaya çıkarmak ve bilindik hale getirmek için yararlanılır (s.5)”

- Birinci yabancı dil sonrası dil öğrenenler, uzun bir aradan sonra yeni dile başlarsa öğrenme süreci, birbiri ardına dil öğrenenlerden daha uzun zamanda tamamlanacaktır. Burada amaç, bireyin yeni öğrenilen dilde tam bir hakimiyet sağlaması olmamalıdır. Bu süreci uzatır.
- Okulda; yeni yabancı dil öğrenmeye ayrılan zaman, birinci yabancı dili öğrenmeye ayrılan zamandan daha kısadır. Bu durum, birinci yabancı dili izleyen dillerin öğretiminde zamanın iyi kullanılması gerektiğine işaret etmektedir. Türkiye örneğinde Anadolu Liseleri'nde öğrenciler, birinci yabancı dil olarak İngilizce'yi 9. sınıfta haftada 10 saat, 10., 11. ve 12. sınıflarda ise 4'er saat görmektedirler (Demirel, 2007: 20). İkinci yabancı dil olarak Almanca'yı ise öğrenciler, 10. , 11. ve 12. sınıflarda haftada 2'şer saat almaktadır.

Yukarıda sıralanan öğrenme sürecinin ekonomikleştirilmesi ilkesinin değişik boyutları göstermektedir ki; birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi için zaman tasarruflu öğrenme ve öğretme metotlarının geliştirilmesi zorunluluktur. (Neuner, 2005: 31).

Birinci yabancı dil sonrası dillerin didaktiğini incelediğimiz bu bölümden sonra, üçüncü bölümde Türkiye'de ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretimi incelenecektir.

3.TÜRKİYE’DE İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA ÖĞRETİMİ

1923’de Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasıyla her alanda olduğu gibi eğitim alanında da çok önemli reformlar olmuştur. 1924’de milli eğitimin temel ilkeleri belirlenmiştir. Cumhuriyetin ilanından bu yana Türkiye’de zaman zaman ortaokul ve liselerde yabancı dil ya da takviyeli yabancı dil adı altında Almanca dersi okutulmuştur. Polat (1999: 133- 134),²⁸ “1997’e kadar ikinci kademedeki yani 3 sene ortaokul, 3 sene lise eğitiminde öğrenciler, yabancı dil derslerinde Almanca, İngilizce ya da Fransızca öğrenmişlerdir” diyerek Türkiye’de yabancı dilde, üç dilli dönemi vurgulamıştır. Okullarda, okulun şartlarına göre; 80’lerde üç dil arasında yapılan yabancı dil seçimi, artık öğrencilerin ve velilerin isteği üzerine İngilizce ağırlıklı olmaktadır. Genç(2003: 136), “2000’li yıllarda diğer dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de neredeyse okulların tamamında (%98) birinci yabancı dil olarak İngilizce öğretilmektedir” diyerek bunu doğrulamaktadır.

Gök(1995:16- 17), yapısal değişikliklerin eğitim sistemini nasıl zorladığını şöyle anlatmaktadır:

“İkinci Dünya Savaşı sonrasında çok partili siyasal düzene geçene değin cumhuriyeti yöneten tek parti kadrosu, eğitime çok önem vermiştir; eğitimden toplumu değiştirmesini beklemiştir. 1946’lar, Türkiye için yeni bir dönüm noktası sayılır. Türkiye savaş sonrası uluslararası düzende dışa açılmıştır. Bu dönemde; ülke içi ekonomik yapıda da pazar ekonomisinin ağırlığını hissettirmesi, tarımda makineleşmenin yaygınlaşması ile kentleşme, iç göç, nüfus artışı olgularının yaşanması eğitimi alanını da etkilemeye başladı. Bir bakıma toplumda yaşanan hızlı yapısal dönüşüm eğitim sistemini zorladı.”

Polat(1999:134), “Küreselleşen dünyada politik ve ekonomik gelişmelerin bir sonucu olarak yabancı dil bilgisinden sadece İngilizce bilgisi anlaşılmaktadır” demektedir. Devlet Enstitüsü’nün istatistiklerine göre; 1980’de 500.000 öğrenci Almanca öğrenirken bu sayı 1992’de 340.000, 1994’de 210.000- 220.000, 1995’de ise 160.000- 170.000 arasında olmuştur. Almanca öğrenenlerin sayısı giderek azalmıştır.

²⁸ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Tapan, 2000:554-556)

Türkiye’de yabancı dil eğitiminin son 20 yılında olumlu gelişmeler yaşanmıştır. İngilizce’nin 4. ve 5. sınıflardan başlayarak öğretilmesi, devlet okullarında yabancı dil öğrenme yaşının 9’a indirilmesi beraberinde büyük yenilikler getirmiştir. Bu gelişmeye paralel olarak ikinci yabancı dil öğretiminin başlaması ile de İngilizce’den sonra tercih edilen Almanca ve Fransızca dillerinin yanı sıra Japonca, Çince, İtalyanca, İspanyolca ve Rusça dillerinin öğrenilmesi gündeme gelmiştir. Ancak İngilizce dışındaki yabancı dillere talep azdır. Demirel ‘in (2007: 17)”, cümleleriyle;

“1997 yılında, 144 tarihli Talim ve Terbiye Kurulu kararıyla 4. ve 5. sınıf İngilizce dersi programları kabul edilmiştir. Aynı tarihte 4. ve 5. sınıflar için Almanca ve Fransızca programlarının da kabul edildiği ve ders çizelgesinde haftada 3’er saat seçmeli yabancı dil dersinin konulduğu görülmektedir. Ancak, 4. ve 5. sınıflarda Fransızca ve Almanca öğretimine öğrencilerden istek gelmediği için uygulamada bu dersler için şubeler açılmadığı görülmektedir.”

“İkinci bir yabancı dilin öğrenilmesi dil ve kültür çeşitliliğinde ilk adım olarak görülebilir.” diyerek Tapan(2002: 30), Türkiye bağlamında bunun Almanca ile gerçekleştirilebileceğine açıklamaktadır.

“ Almanca ilk ve orta öğretim kurumlarımızda birinci ve ikinci yabancı dil olarak sunulmaktadır. İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya gibi büyük kentlerimizde Almanca’nın birinci yabancı dil olarak sunulduğu özel ilköğretim okulları ve Anadolu Liseleri ile özel liseler vardır. Almanca öğretim yapan özel ilköğretim okullarında Almanca birinci sınıftan başlayarak sekizinci sınıfın sonuna kadar yoğun bir biçimde öğretilmektedir. Lise basamağında ise öğrenciler lise hazırlık sınıfı ve diğer sınıflardaki yoğun Almanca dersleri ile ileri Almanca düzeyine ulaşmaktadır. Bunların bazılarında Almanca öğretim dili olarak da kullanılmaktadır...Öte yandan devlet ilköğretim okullarında ve liselerde de Almanca birinci yabancı dil olarak seçilebilir. Ancak, İngilizce’nin her alanda egemen olduğu günümüz koşullarında devlet okullarında Almanca’yı birinci yabancı dil olarak seçen öğrenci sayısı yok denecek kadar azdır. Başka bir anlatımla, bugün Türkiye genelinde Anadolu Liseleri dışındaki devlet okullarında Almanca’nın birinci yabancı dil olarak gelişme şansı çok fazla değildir”. (Tapan,2003:37- 38)

“İngilizce ağırlıklı Anadolu Liseleri, özel lise ve ilköğretim okullarında ikinci yabancı dil öğretimi devlet okullarına göre çok daha yoğun bir biçimde öğretilmekte, dolayısıyla başarı oranı da daha yüksek olmaktadır.” (Tapan, 2003: 39)

Türkiye' nin birçok Avrupa ülkesi ile içinde bulunduğu işbirliği, eğitim alanında da kurduğu köklü ve güçlü iletişimleri bulunduğunu açıklayan Loss(2003:13- 15), Almanya ile ilişkilerimizin tarihini şu şekilde özetlemiştir: Önceleri askeri nitelik taşıyan ilişki, daha sonra sivil ve sosyal hayata ve akademik araştırmalara taşınmıştır. 1915' e kadar 20 Alman doçent İstanbul'daki Dar-ül Fünun'a davet edilmiştir. Bu arada çok sayıda Türk öğrenci Almanya'ya okumaya gitmiş, bunların çoğu mühendislik eğitimi alarak yurda dönmüşlerdir. Türkiye, 30'lu yıllarda kapılarını açmış olduğu 800 akademisyen ile önemli çalışmalara imza atmıştır. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ilişkiler çok daha geniş bir yelpazeye yayılmış; Alman Lisesi, İstanbul Lisesi, Goethe Enstitüsü, Alman Arkeoloji Enstitüsü, Alexander Humboldt Vakfı ve Akademisyenler Birliği gibi kurumlar iki ülke arasındaki eğitim alanındaki ilişkiyi güçlendirmişlerdir. 60'lı yıllarda ekonomik kriz ile birlikte Türkiye'den Almanya'ya geçici olarak giden Türklerin sayısının, bugün 2,5 milyonu bulunduğunu açıklayan Loss(2003: 15), "Bunların 500000'i Alman vatandaşıdır. Almanya'da yükseköğretim gören 25000 Türk'ün 7000'i Türkiye'den gelmektedir. Bu gerçekler karşısında iletişimin önemi çok büyüktür",demektedir.

Çalışanların yeterli bir yabancı dil bilgisine sahip olamadıkları için, uluslararası iş fırsatlarını kaçıran bir çok küçük ve orta ölçekli işletmelerin mevcut olduğunu vurgulayan Landau (2003: 26), "bu işletmeler, diğer ülkelerdeki firmalarla kendi dilinden iletişim kurabilselerdi, kazançlı çıkacaklardı" saptamasında bulunmuştur. Bu durumun Türkiye'nin dış ekonomisinde Almanya için geçerli olduğunu belirtmekte ve "Türkiye'de ki ithalat ve ihracatın yarısından çoğu Avrupa Birliği ülkeleriyle gerçekleşiyor. Avrupa Birliği'nde ise en çok konuşulan dil Almanca'dır" diyerek Türkiye'de Almanca'nın önemini vurgulamaktadır.

Okullarda ikinci yabancı dil olarak en çok tercih edilen dil Almanca'dır. İki Almanya'nın birleşmesinden sonra Avrupa'nın güçlü bir ülkesi konumuna gelen Almanya ile geçmişten günümüze ticaret, turizm, bilim, kültür vb. gibi çeşitli alanlarda sürdürülen ilişkiler, Avrupa'da 100.000.000 kişi tarafından konuşulan dil olan Almancanın Türkiye'de de tercih edilmesine neden olmaktadır.

2006 MEB istatistiklerine göre 12,231 öğrenci ilköğretimde; 173,896 öğrenci ise ortaöğretimde yabancı dil olarak Almanca eğitimi almaktadır.(Demirel, 2007:19)²⁹ Ortaöğretimde bulunan toplam 2,554,242 öğrencinin 173,896 ‘sı Almanca öğrenmektedir ve çalışmanın 3.2. bölümünde incelenen ders kitabı *Hier sind wir! A1* ‘i derslerde kullanmaktadırlar. Bu durum, ders kitabının incelenmesi konusundaki önemi ortaya koymuştur. Çünkü; 11. sınıflarda da aynı ders kitabının 4 C bölümünden sonrası işlenmektedir. Ders kitabı, tez konumuz olan birinci yabancı dil sonrası öğretim amaç ve ilkelerinden yararlanılarak hazırlandığında hangi büyüklükte bir gruba hitap ettiğini düşünmek açısından önemlidir.

---

²⁹ Bakınız: meb.gov.tr.istatistikler

3.1.MEB ORTAÖĞRETİM KURUMLARI İKİNCİ YABANCI DİL ALMANCA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TANITIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

“*Hier sind wir!A1*” adlı ders kitabının incelenmesinden önce, bu kitabın yazılmasında kullanılan program olan “İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı”, aşağıda genel hatlarıyla sunulmaktadır. Bu programı incelemekteki çıkış noktası, ders kitabını incelemekteki çıkış noktası ile aynıdır: birinci yabancı dil sonrası dil öğretim ilkeleri. Burada, bu programın öğretim yöntem ve tekniklerinde, birinci yabancı dil sonrası dil öğretim ilkelerine ne ölçüde yer verildiğinin tespiti yapılacak ve böylelikle daha sonra incelenecek olan ders seti hakkında şimdiden bir fikir edinilebilecektir.

Ortaöğretim Kurumları 10., 11. ve 12. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı (2006) 15 bölümden oluşmuştur. Giriş bölümünde yabancı dilin uluslararası iletişimin vazgeçilmez bir aracı olduğu; dünyada çok dilli ve çok kültürlü bireylerin sayısı artarken ülkemizde de birden fazla yabancı dilin öğretilmesinin kaçınılmaz olduğu konusu üzerinde durulmuştur. Bu programda dilin yapısından ziyade dilin işlevini ön planda tutan “bildirişimsel yöntem” esas alınmıştır. İkinci yabancı dil Almanca için geliştirilen bu programı belirleyen –fakat bağlayıcı olmayan- temel kaynağın, “Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni” olduğu vurgulanmıştır. Program 10, 11, 12. sınıflarda 72 saatten toplam 216 ders saatine göre hazırlanmış ve alt başarı düzeyinin yani temel dil kullanımının hedeflendiği belirtilmiştir.

II. bölümde programın vizyonu verilmiştir. Öğrenme alanları, kazanımlar, açıklamalar, dil bilgisi, temalar, öğretim yöntem ve teknikleri III. bölümde “Programın Yapısı” başlığı altında incelenmiştir. IV. Bölüm “Programın Temel Özellikleri” başlığını taşımaktadır. Bu bölümdeki alt başlıklar: 1. Programda iletişimsel yaklaşım temel alınmıştır. 2. Programda kazanımlar dört dil becerisi ve öğrenci merkezli yaklaşıma göre düzenlenmiştir. 3. Programda dört dil becerisinin

yanı sıra tanıma, anlama, sorgulama, sıralama, sınıflama, özetleme, ilişkilendirme ve eşleştirme vb. alt becerilerin kazandırılması esas alınmıştır.

Son alt başlıkta diller için Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni ile dili kullanma ilkeleri temel alınmıştır. Bu metin bütün yabancı dil dersi öğretim programlarının hazırlanmasında başvurulabilecek bir kaynaktır ve “İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı”nda da bu ölçütlerden yararlanılmıştır. Adı geçen ders programı ile öğrencilerin 12. sınıfın sonunda A1+ düzeyinde iletişim kurmalarının amaçlandığı belirtilmiştir.

Öğrenme alanlarını oluşturan dinleme, okuma, konuşma ve yazma dil becerileri V. bölümdedir. VI. bölümdeki genel kazanımlardan sonra VII. bölümde öğrenme – öğretme süreci yer almaktadır. Bu süreçte öğretmenin, öğrenme stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak için çeşitli çalışma biçimleri sunmak zorunda olduğu vurgulanmaktadır (İkinci Yabancı Dil Dersi Almanca Öğretim Programı 2006: 10):

“Öğrenme, öncelikle algılama ve yorumlama, yeni öğrenilenin önceden var olana eklenmesi gibi süreçleri içeren anlama eylemi ile başlar. Ders içerikleri öğrencinin bilgisi ve sahip olduğu öğrenme stratejileri çerçevesinde işlenmelidir.”

‘Yabancı dil dersinde, proje ve performans çalışmalarına yer verilip diğer derslerle ilişkilendirilmelidir’ ve ‘yabancı dil dersi, hedef gruba ve bu grubun özelliklerine uygun öğretim yöntem ve tekniklerine göre düzenlenmelidir’ biçiminde yapılan açıklamalar, birinci yabancı dil sonrası öğretim ilkelerinin birçoğunu çok net olarak vermektedir. Bu ilkeler (İkinci Yabancı Dil Dersi Almanca Öğretim Programı 2006:10):

- Öğrenciler için anlamlı ve özgün içerikler seçilmeli,
- Kişilik gelişimine katkıda bulunabilecek ve yabancı dili kullanabilmeyi sağlayacak beceriler geliştirilmeli,
  - Dil bilgisi odaklı öğretim yerine yaratıcılığı, esnekliği, açıklığı, sorun çözme bilincini ve eleştiri becerisini geliştiren iletişime dayalı öğrenme biçimlerine geçilmeli,
  - Öğrencilerin bireysel farklılıkları; yani çeşitli öğrenme tipleri (görsel, işitsel, kinestetik vb. öğrenme tipleri) dikkate alınarak çeşitli öğrenme fırsatları yaratılmalı ve bunun, öğrenme sürecinin ön koşulu olması sağlanmalı,
  - Derste performans ve proje çalışmalarına yer verilmeli,

- Farklı yöntemler kullanılmalı ve bireysel öğrenme teknikleri uygulanmalı (çalışmaya katılarak öğrenme, söyleşi, daire şeklinde oturarak oluşturulan tartışma grupları, röportaj teknikleri gibi),
- Bilgisayar gibi modern bilişim araçları kullanılmalıdır.

Yabancı dil öğretiminde öğretim yöntem ve teknikleri bölümünde, yabancı dil programlarının uygulanmasında öğrenme – öğretme süreçlerini başarılı kılmak amacıyla yararlanılması gereken öğretim yöntemleri şu biçimde sıralanmıştır: 1) Anlatma yöntemi 2) Tartışma yöntemi 3) Örnek olay yöntemi 4) Gösterip yaptırma yöntemi 5) Problem çözme yöntemi 6) Bireysel çalışma yöntemi

Bunun yanı sıra beyin fırtınası, gösteri, soru-cevap, rol yapma, drama-yaratıcı drama, benzetim, ikili ve grup çalışmaları, eğitsel oyunlar kullanılabilecek grupla öğretim teknikleri olarak sıralanmıştır. Bireysel öğretim teknikleri olarak da bireyselleştirilmiş öğretim, dönüşümlü günlük çalışmalar, beceri geliştirme çalışmaları, planlı grup çalışmaları, düzey geliştirme çalışmaları verilmiştir. Gezi, gözlem, görüşme, sergi, proje ve ödev sınıf dışı öğretim teknikleri olarak sıralanmıştır.

Programda başlıklardan birisi de Atatürkçülük ile ilgili konulardır. Ölçme ve değerlendirme bu konudan hemen sonra 10. sınıf ikinci yabancı dil Almanca dersi öğretim programı yer almaktadır. 10. sınıf ikinci yabancı dil Almanca dersi öğretim programı, programın 34 – 41. sayfaları arasında öğrenme alanları, kazanımlar, açıklamalar başlıkları altında şematik olarak verilmiştir.

Sayfa 37’de kelime dağarcığı ile ilgili olan açıklamalarda “İngilizce’den sonra Almanca öğreniminde önemli olan, baştan itibaren İngilizce’yle benzer ve kolay tanınabilen kelimelerin öğrenilmesidir" denilip benzer kelimelerin telaffuzlarındaki farklılıklara; yazılışları benzer, anlamları aynı (thousand – tausend) ve yazılışları benzer, anlamları farklı olan kelimelere, (light – liegt, vb.) dikkat çekilmesi gerektiği vurgulanmıştır. İngilizce karşılığı da aynı olan uluslararası kelimelerin öğrenilmesinin (Information, Sport) potansiyel kelime dağarcığını zenginleştirdiği üzerinde durulmuştur. Programın en altındaki açıklamalar bölümünde derste

kullanılan dilin Almanca olması gerektiği, böylece öğrencinin işlevsel tek dillilik prensibi edineceği, tek dil kullanımının, dersi olumsuz etkilemesi halinde Türkçe'ye başvurulması gerektiği önerilmektedir.

Görüldüğü gibi yabancı dil öğretim yöntem ve tekniklerinde ikinci yabancı dil ve sonrası dillerin öğretimindeki bazı faktörlere dikkat edilirken –öğrenciler için anlamlı ve özgün içeriklerin seçilmesi, performans ve proje çalışmalarına yer verilmesi, iletişime dayalı öğrenme biçimleri, bireysel öğrenme teknikleri, nasıl öğrenme tipi oldukları, yeni öğretilenle yalnız çalışma olanağı sunulması, vb. -bazıları – dil yetisinin geliştirilmesi, birinci yabancı dil ve ana dille karşılaştırmalar ve bağlantılar yapabilmesi, dil öğrenme süreci ve dil öğrenme deneyimleri üzerinden dil öğrenme bilinçliliğinin gelişimi, İngilizce ve Almanca'nın dil yapılarının paralellüğünden yararlanma- söz konusu edilmemişlerdir.

Program ikinci yabancı dil programı olmasına karşın, birinci yabancı dilden ve onu öğrenirken elde edilen kullanılan stratejilerden; ana dilden ve birinci yabancı dilden ikinci yabancı dile yapılabilecek transferlerden; ikinci yabancı dil öğreniminde işe yarayacak öğrenme stratejilerinden bahsedilmemiştir. Bu 2004'de taslağı hazırlanan 17.07.2006'da İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı'nın en büyük eksiğidir. Yayımlanan öğretim yöntem ve teknikleri öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel becerilerinin daha hızlı ve daha kolay gelişmesinde büyük yardımcı olabilecek metot ve tekniklerdir.

Uluslararası sözcüklerle ilgili ilk ibare 10. sınıf öğretim programının dinleme öğrenme alanında, kazanımlarda şu biçimde yer almaktadır. “6. Birçok dilde ortak olan kelime, isim ve sayıları çok yavaş konuşulduğunda anlar.” Ana dilden veya birinci yabancı dilden ilk kez programın 35. sayfasında konuşmanın sözlü anlatım kısmında aşağıdaki cümleyle yer verilmiştir. “8. Anadilde veya birinci yabancı dilde yapılan sözlü anlatımların içerdiği bilgileri veya soruları öğrendiği dilde kısa cümlelerle özetler.” Dilbilgisi açıklamalarında “Ayrıca, birinci yabancı dil ile yapılan bilinçli karşılaştırmalar, kuralların anlaşılmasını, bu kuralların kendi başına keşfedilmesini ve ifade edilmesini de kolaylaştırır” cümlesiyle ilk kez birinci yabancı

dil ile bilinçli karşılaştırma yapmanın faydasına değinilmiştir. (İkinci Yabancı Dil Dersi Almanca Öğretim Programı 2006: 36)

Öğretim Programı'nda birinci yabancı dil bilgilerinden yararlanma ilkesi, sadece 10. sınıf programının son sayfasının açıklamalar bölümünde bir cümle halinde, şu biçimde geçmektedir: “Birinci yabancı dil İngilizce dersinde kullanılan öğrenme tekniklerinin, Almanca dilinin öğrenilmesinde de faydalı olabileceği düşünülmektedir.” (İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı 2006: 40)

Ayrıca, programda, öğrencilerin başarılı buldukları öğrenme tekniklerini denemeleri, kendileri için en uygun öğrenme yollarını kendilerinin bulmaları gerektiği ve bunu temel alarak kendi başlarına öğrenmeye devam edebilmeleri ifadesi yer almaktadır. Öğrencinin bunları tek başına yapması çok da mümkün gözükmemektedir. Sadece öğretmene de bu ağır yükü vermek doğru olmayacaktır. Bu durum, ancak programda birinci yabancı dil sonrası diller metot ve didaktiğine, amaçlarına, faktörlerine ve ilkelerine açık ve geniş biçimde yer verilmesi, ders setinin de buna göre hazırlanmasıyla aşılabilecektir. Böylelikle hem öğretmenin hem de öğrencinin bu metot ve tekniklerden daha iyi yararlanabilmesini, ikinci dil olarak Almanca'yı - İngilizce bilgilerinden, dil öğrenme deneyimlerinden yararlanmayanlara oranla- çok daha kolay, çok daha hızlı ve daha az hatalı öğrenebilmesi sağlanacaktır.

Türkiye'de lise alanında İngilizce'den sonra ikinci yabancı dil olarak Almanca ders programının oluşturulma hazırlıklarını pozitif adım olarak adlandıran bu öğretim programı, Tapan'ın da (2004:313) belirttiği gibi Almanca Komisyonu tarafından Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni doğrultusunda, Türkiye'nin dil öğretim ve öğrenim koşulları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Dördüncü bölümde bu programa uygun olarak hazırlanan ders kitabı genel hatlarıyla tanıtılıp değerlendirilecektir.

3.2. MEB İKİNCİ YABANCI DİL ALMANCA DERS SETİ "HIER SIND WIR! A1"

3.2.1. "Hier sind wir! A1 " Ders Setinin Genel Tanıtımı

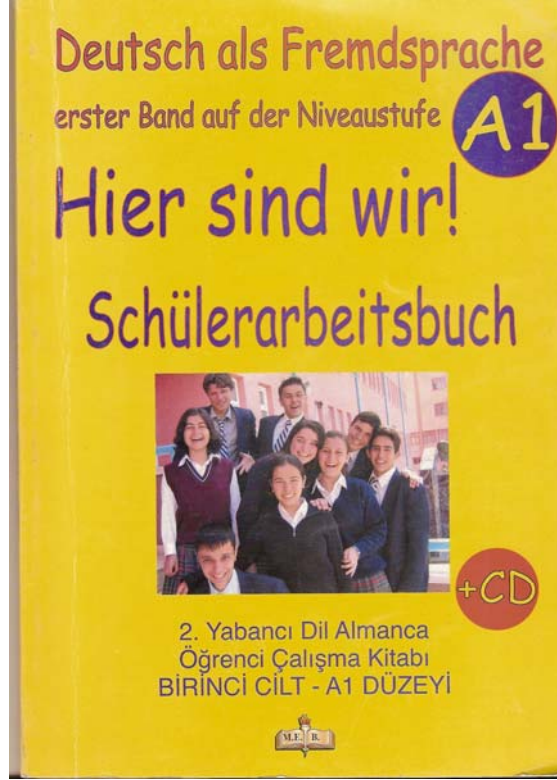
MEB devlet kitapları olarak 2006 yılında Ankara'da basılan '*Hier sind wir! A1*' kitabının yazarları Sema Göznek, Oya Pıtraklı, Elfriede Spangenberg'dir. Ortaöğretim Kurumları Almanca dersi için yazılmış olan '*Hier sind wir! A1*' adlı eğitim aracı iki setten oluşmaktadır. '*Hier sind wir! A1*' seti 10. ve 11. sınıflar için, '*Hier sind wir! A1*' + 12. sınıflar içindir. Çalışmanın uygulama bölümünde 10. ve 11. sınıf gönüllü öğrencilerle çalışıldığından bu çalışmada sadece '*Hier sind wir! A1*' seti incelenmiştir; '*Hier sind wir! A1*' + seti incelenmemiştir. Burada incelenecek olan kitap ve ek malzeme ile ilgili bilgiler aşağıdadır:

- İkinci Yabancı Dil Almanca Öğrenci Ders Kitabı Birinci Cilt – Ortaöğretim A1 Düzeyi

Resim 3: Hier Sind Wir! A1 ders kitabı kapağı

- İkinci Yabancı Dil Almanca Öğrenci Çalışma Kitabı Birinci Cilt - Ortaöğretim A1 Düzeyi

Resim 4: Hier Sind Wir! A1 Öğrenci çalışma kitabı kapağı

- İkinci Yabancı Dil Almanca Öğretmen Kitabı Birinci Cilt - Ortaöğretim A1 Düzeyi

Resim 5: Hier Sind Wir! A1 Öğretmen el kitabı kapağı

- 10. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca A1 Düzeyi CD 1 – Süre: 75 ' 47
- 10. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca A1 Düzeyi CD 2 – Süre: 52 ' 44

Öğretmenlerle yapılan kişisel görüşmeler sonucunda 2006 – 2007 eğitim-öğretim yılında bu ders eğitim setinin okullara ulaşmadığı ve öğretmen ile öğrencilerin kullanamadıkları belirlendi. Birkaç öğretmen ellerindeki eski basımı fotokopi çekip derste kullandıklarını ifade etmişlerdir. Pek çok öğretmen de zümre toplantılarındaki aldıkları kararlar doğrultusunda 'Ping Pong', 'Planet' ve 'Genial' gibi Almanca ders kitaplarını yardımcı araç olarak seçmiş ve derslerde onları kullanmışlardır.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 20.05.2005 gün ve 155 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Yayınlar Dairesi Başkanlığı'nın 13.10.2006 gün ve 4889 sayılı onayı ile ikinci defa 4000 adet basılan bu kitabı, öğrenciler ve öğretmenler ilk defa 2007 – 2008 Eğitim – Öğretim yılında kullanmışlardır.

Daha önceki bölümlerde Avrupa Konseyi'nin oluşturduğu Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni'nden ve bu metinde belirtilen A1-C2 aralığındaki dil düzeylerinden söz edilmişti. Bu bağlamda A1 düzeyinde hazırlanmış '*Hier sind wir! A1*' setinin incelenmek üzere seçilmesinin nedenleri aşağıdadır:

- 1) Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi'nde 10. ve 11. sınıflarda Almanca dersinde okutulacak ders kitapları arasında yer alması. (Tebliğler Dergisi 2596, 2007: 385) Bakınız Ek 4
- 2) Devlet okullarında okutulabilecek Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan tek kitap olması, yani alternatifinin olmaması.
- 3) Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerinin derslerde bu kitabı kullanmak durumunda olmaları.
- 4) Talim Terbiye Kurulu'nun 17.07.2007'de yayınlamış olduğu Ortaöğretim Kurumları İkinci Yabancı Dil Almanca Öğretim Programı'nda 10. ve 11. sınıf ders içerikleri 'A1 Düzeyi' şeklinde veriliyor olması, kazandırılacak becerilerde de Avrupa Ortak Başvuru Metni'ndeki gibi yapabilme tanımlamalarından bahsediliyor olması.
- 5) Seviye belirten ilk ders kitabı olması. (Türkiye'de yabancı dil ders kitapları arasında –gerek İngilizce, gerek Almanca olsun- ilk kez '*Hier sind wir! A1*' ile ders kitabı üzerine seviye belirten bir ibare konulmuştur.)

Resim 6: Hier Sind Wir! A1 kitabının seviyeyi belirten ibaresi

- 6) Bu kitaptaki etkinliklerin birinci yabancı dil sonrası öğretim ilkeleri açısından; öğrencilerin birinci yabancı dil İngilizce bilgilerinden ne ölçüde, nasıl yararlandıklarının incelenmesi gerekliliği.
- 7) Kitapla ilgili tüm Türkiye'deki Almanca öğretmenlerinden gelen eleştirilerle kitapta bir takım değişiklikler sağlanarak, 2006'da yeniden basılmıştır. Ancak hala devam eden bazı eleştirileri haklı bulan yeni Almanca Komisyonunun yeni kitap oluşturma çalışmalarına devam etmesi;

Kitabın genel tanıtımın ve seçilme nedenlerinin açıklanmasından sonraki bölümde kitabın genel değerlendirilmesi yapılacaktır.

3.2.2. HIER SIND WIR! A1 DERS SETİ'NİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

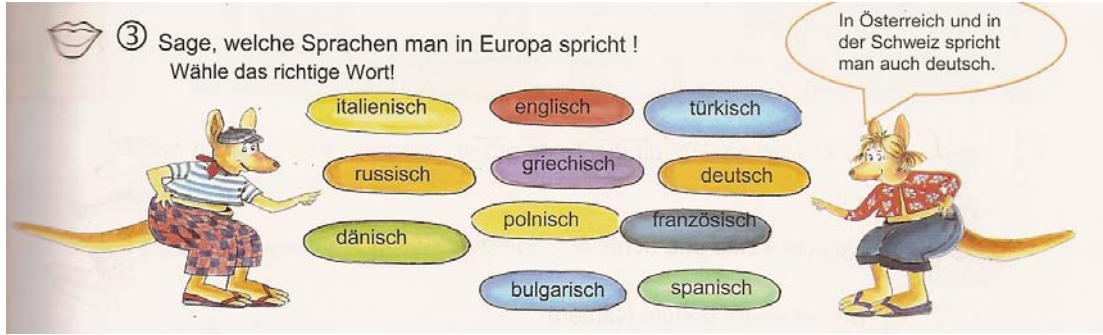
Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından A1 düzeyi için hazırlanan İkinci Yabancı Dil Almanca öğrenci ders kitabını değerlendirirken değişik açılardan incelemeler yapılabilir. Bu çalışma kapsamında yapılacak inceleme ve değerlendirmelerin çıkış noktasını birinci yabancı dil sonrası öğretim ilkeleri oluşturacaktır. Çalışmamızın üçüncü bölümünde genel çizgileriyle ilkelerini aktardığımız ikinci yabancı dil öğretiminin temel yaklaşımı birinci yabancı dil öğrenim sürecinde kazanılan dil öğrenme bilinci ve dilsel deneyimlerin bir kaynak olarak kullanılabilmesidir. Hufeisen (2005:9), yabancı dil öğrenmede en büyük sıçramanın birinci yabancı dili öğrenirken yaşanan süreç ile ikinci yabancı dili öğrenirken yaşanan süreç arasında olduğunu belirtmektedir. Çocuk, birinci yabancı dili öğrenmeye başlamasıyla kendi yaşam deneyimleri, bilişsel faktörler, bilinçlilik, kendi öğrenme tipini bilme, öğrenme deneyimi, motivasyon ya da öğrenme-konuşma korkusu gibi duygusal faktörlere sahip olur ki bunlar ikinci ve sonrasında öğrenilecek diller için temeli oluşturmaktadırlar. Hufeisen, birinci yabancı dili öğrenmiş kişiler için "yazılmamış kağıt gibi değildirdir" ifadesini kullanmıştır. Görüldüğü gibi Almanca'nın ikinci yabancı dil olarak öğretiminde yabancı dil öğrenme açısından

öğrenci sıfır noktasında değildir. Daha önce öğrenmiş olduğu dilsel bilgi ve becerilere sahiptir. Türkiye’de genelde Almanca, İngilizce’den sonra öğrenildiğine göre temel sorun Almanca’yı ikinci yabancı dil olarak öğrenirken İngilizce bilgilerinden verimli bir biçimde yararlanabilmektir. Dolayısıyla çalışmamızın bu bölümünde ‘*Hier sind wir! A1*’ değerlendirirken özellikle öğrencilerin İngilizce bilgilerinden nasıl ve ne ölçüde yararlandığı sorunu irdelenecektir.

- 1) Bu çalışmada ‘*Hier sind wir! A1*’ seti incelenmiştir. Bu set öğrenci ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı, öğretmen kitabı ve CD’den oluşmuştur. Bu öğretim setinin kitaplarında genellikle; Avrupa ülkeleri, Avrupa dilleri, Avrupa hava şartları, Avrupa başkentleri, Avrupa insanların yabancı dil öğrenme nedenleri gibi Avrupa üzerine bilgi verilmektedir.

Resim 7: Avrupa ülkeleri ve başkentlerini gösteren resim (Hier Sind Wir! A1, 2006:7)

Resim 8: Avrupa dillerini gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1, 2006:162)

Resim 9: Avrupa'nın başkentleri nerededir sorusunu içeren yönler resmi. (Hier Sind Wir! A1, 2006:63)

Das Wetter

① Die Temperaturen in Europa am 25. April 2004

② Wie ist das Wetter in Europa?
Wie sind die Temperaturen in den Hauptstädten? Nenne die Stadt und die Temperatur!

③ In welcher Stadt brauchst du eine und in welcher Stadt brauchst du einen ?

Resim 10: Avrupa'da hava durumunu gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1, 2006:63)

2) Türkiye'de ağırlıklı olarak birinci yabancı dil olarak İngilizce öğretilmektedir. İkinci yabancı dil olarak Almanca ve Fransızca dilleri verilmektedir. Ancak bu üç kitabın incelenmesi ile bu çalışmanın İngilizce'den sonra ikinci yabancı dil olarak Almanca dersi için yazılmış bir kitap olmadığı sonucuna varılmıştır. Almanca ile İngilizce'nin aynı dil ailesinden olduğu belirtilmiş, ancak bundan fazlasıyla yararlanmak yerine aşağıdaki kendini tanıtmada olduğu gibi dil araçlarının yan yana verilmesiyle yetinilmiş sadece aylar ve spor konularında İngilizce'den yararlanılması önerilmiştir:

② Sprachmittel:

Deutsch:

Frage: Antwort:

Wer bist du?   Ich bin Jan.

Wie heißt du?   Ich heiße Marta.

Wie ist dein Name?   Mein Name ist Tina.

Wie alt bist du?   Ich bin vierzehn.

Wo wohnst du?   Ich wohne in Hamburg.

English:

Questions: Answer:

Who are you?   I am Jan.

---   ---

What is your name?   My name is Tina.

How old are you?   I am fourteen.

Where do you live?   I live in Hamburg.

Deutsch und Englisch sind zwei verwandte Sprachen. Im Deutschen und Englischen gibt es ähnliche Wörter, aber: Die Aussprache ist oft ganz anders!

Verben: sein heißen wohnen

Verb: sich vorstellen

ich	du
stelle mich vor	stellst dich vor

4 vier

Aufgaben: S. 2-5

Resim 11: Kendini tanıma dil araçlarının Almanca ile İngilizce 'de karşılaştırmalı olarak verilmesini gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1, 2006:4)

- 3) Hobi, içecek, sayılar, yönler, ülke isimlerinde İngilizce'den hiç yararlanılmamış, öğretmen kitabında bu bağlamda öğretmen yönlendirilmemiştir. (2006: 23, 24) Halbuki bu konular her iki dilde birbirine yakın olan konulardır. Kullanıldığı takdirde, İngilizce'den sonra Almanca öğrenen Anadolu Lisesi öğrencilerinde bilinenden yeniye transfer çok daha kolay ve hızlı olabilecektir.
- 4) Yabancı dil öğrenmenin faydaları ve gerekliliği üzerinde ilk konularda çok durulmuş, hatta birinci ünitenin B bölümü sadece bu konuya ayrılmıştır. Avrupalıların çok dil konuştukları; yabancı dil öğrenmenin turizmde önemli olduğu; yabancı dil bilenlerin daha kolay iyi meslekler edinebildiği; yeni e-posta arkadaşları edinmek ya da yurtdışındaki yakınları ziyaret etmek için yabancı dilden yararlanılabileceği; yabancı dil öğrenmenin eğlenceli olabileceği vurgulanmıştır. Daha sonraki ünitelerde de yabancı dil bilmenin yararları üzerinde durulmuştur.

- ① Fremdsprachen lernen macht Spaß.
- ② .....
- ③ .....
- ④ .....
- ⑤ .....
- ⑥ .....

8. Schreibe passende Argumente! Siehe Schülerbuch S. 5!
Was meinen Aylin und Burcu? Welches Argument gefällt dir?

Ich lerne Englisch und Deutsch. Ich möchte aber auch andere Sprachen lernen.

Mir ..... das Argument: *"Ich möchte auch Französisch lernen."*

Viele Touristen besuchen die Türkei.

Mir .....

Ich schreibe gern E-Mails.

Mir ..... das Argument: .....

In Europa lernen Schüler mehrere Sprachen.

Mir .....

9. Sage deine Meinung!

Schreibe Argumente auf, warum Fremdsprachen für dich wichtig sind!

- ① .....
- ② .....
- ③ .....
- ④ .....
- ⑤ .....
- ⑥ .....
- ⑦ .....

Resim 12: Neden yabancı dil öğrenildiği ile ilgili alıştırmaları gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:9)

Übungen 1 C: Meine Meinung

1. Tanja sagt ihre Meinung

Ergänze die Aussagen!

- Sie heißt *Tanja*.
- Sie ..... gern Fremdsprachen.
- Sie ..... neue Freunde.....
- Ihre Freundinnen .....auch ..... Fremdsprachen.

2. Antworte!

- Warum lernt Tanja gern Fremdsprachen?
→ *Sie möchte neue Freunde kennen lernen.*
→ .....
- Warum findet Tanja Fremdsprachen lernen wichtig?
→ .....
→ .....
- Lernst du Fremdsprachen gern/ nicht gern? Begründe, bitte!
→ .....
→ .....
- Findest du Fremdsprachen wichtig/ nicht wichtig? Begründe, bitte!
→ .....
→ .....

3. Interessant und wichtig, oder nicht?

- ❖ *Viele Europäer sprechen mehrere Sprachen.*
→ Ich finde das *interessant* und *wichtig*.
- ❖ Hans lernt gern Englisch.
→ Er findet Englisch ..... und .....
- ❖ Jörg möchte im Tourismus arbeiten.
→ Er findet Fremdsprachen lernen ..... und .....
- ❖ Tanja lernt nicht gern Fremdsprachen.
→ Sie findet Fremdsprachen lernen ..... und .....
- ❖ Beate möchte neue E-Mail-Freunde haben.
→ Sie findet das Internet ..... und .....
- ❖ Uli sagt: "Fremdsprachen lernen macht keinen Spaß."
→ Er findet Fremdsprachen lernen ..... und .....

Resim 13: Neden yabancı dil öğrenildiği ile ilgili alıştırmaları gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:11)

- 5) Hier Sind Wir A1 ders kitabında uluslararası sözcüklerin öneminin farkına varılmasına çalışılmıştır:

10. "Tourismus" ist ein internationales Wort

Hier sind noch andere internationale Wörter:

die Tomate	die Autobahn	der Ballon	die CD	das Mannequin
der Computer	die Technik	die Rakete	das Taxi	die Diskothek
das Modell	der Plan	der Pass	der Sport	die Garderobe
das Telefon	der Star	das Konzert	die Oper	die Information
der Basketball	die Reklame	die Gitarre	das Hotel	die Konferenz
das Theater	das Mikrofon	die Sandalen	der Joghurt	die Schokolade
die Maschine	das Radio	das Foto	die Kasette	das Restaurant

Wie heißen die Wörter auf Türkisch und auf Englisch?

Deutsch	Englisch	Türkisch
die Tomate		
das Modell		
das Telefon		
der Basketball		
der Plan		
der Star		
das Radio		
der Bus		
die Rakete		
der Pass		
das Konzert		
die Gitarre		
das Foto		
die Disco		
die Literatur		
die Information		
die Konferenz		
die Technik		
Kennst du noch andere Wörter?		

Resim 14: Uluslararası kelimelerle ilgili alıştırmayı gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:10)

2. Welche Sportarten sind international?

Deutsch	Englisch	Türkisch
a) Fußball	a) football	a) futbol
b)	b)	b)
c)	c)	c)
d)	d)	d)
e)	e)	e)

Resim 15: Spor çeşitlerinde uluslararası kelimeleri gösteren alıştırma resmi.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:125)

10. 'Tourismus' ist ein internationales Wort

Hier sind noch andere internationale Wörter:

Wie heißen die Wörter auf Türkisch und auf Englisch?

Deutsch	Englisch	Türkisch
die Tomate	tomato	domates
das Modell	modell	model
das Telefon	telephone	telefon
der Basketball	basketbol	basketbol
der Plan	plan	plan
der Star	star	star
das Radio	radio	radyo
der Bus	bus	otobüs
die Rakete	raket	raket
der Pass	pass	pasaport
das Konzert	konsert	konser
die Gitarre	gitarre	gitar
das Foto	photo	fotoğraf
die Disco	disco	disko
die Literatur	literature	literatür
die Information	information	enformasyon
die Konferenz	konference	konferans
die Technik	technique	teknik

Kennst du noch andere Wörter? Öğrencilerden bildikleri başka kelimeleri de söylemeleri istenir.

Resim 16: Uluslararası kelimelerle ilgili alıştırmann çözümünü gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğretmen el kitabı Kitabı, 2004:18)

- 6) Öğrenci ders kitabında her ünitenin sonunda yer alan Okuma Parçaları'nın hemen hepsinde uluslararası sözcükler İngilizce kullanılmaktadır. Ancak bu metinler, öğretmen kitabı ve öğrenci çalışma kitabında ve CD'de sesli kayıt olarak yer almamaktadır.

2 Lesetexte

1 Suchen Wohnung:
Familie, 3 Kinder, mit Hund, suchen 5 Zimmer,
Küche, Bad, WC. Möglichst Nähe Park
Ca.: 550.- €

2 Hotel Meerblick:
Suchen dringend jungen Mann oder junge
Frau mit guten Fremdsprachenkenntnissen;
Arbeitsbereich: Rezeption.
Telefon: 06693-341431

3 Verkaufe Möbel: Regal, Tisch, 3 Stühle, 2
Sessel. Telefon: 0561-26975

4 Cockpits und Computer
Berufe - Wünsche - Träume

Jan, 16 Jahre:
Ich bin ein echter Computerfreak. Mir macht es Spaß zu tüfteln, ich finde die Technik faszinierend. In den Cockpits von heute sieht es ähnlich aus, alles läuft über den Computer. Wer technisch fit ist, wird sich auch beim Fliegen zurechtfinden. Ich möchte unbedingt Pilot werden. Ich denke, mit meinem Hobby 'Computer und Technik' werde ich es auch schaffen.

Lena, 15 Jahre:
Ich möchte später mal Pilotin werden. Mein Vater ist auch Pilot. Ich kann immer mitfliegen, wenn ich Lust habe. Mit dem Bordcomputer kenne ich mich schon gut aus. Die Checklisten kann ich auch schon lesen. Mein Vater erklärt mir alles ganz genau. Ich strenge mich in der Schule besonders an.

① Erstes Hören: Hör dir die Texte gut an!
Zweites Hören: Lies laut mit!

② Lies die Texte deinem Partner vor und achte auf eine gute Aussprache!

③ Worum geht es im Text ①, ② und ③? Sage einen Satz!

④ Worum geht es im Text ④?
Was ist wichtig für Jan?
Was ist wichtig für Lena?

18 achtzehn

Resim 17: Okuma metinlerini gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:18)

- 7) Kitaplarda İngilizce'ye pek fazla yer verilmemesine karşın pek çok yerde sözcüklerin telaffuzuna dikkat edilmesi gerektiği önemle vurgulanmaktadır. Neuner'in aksine öncelikli olarak farklılıkların öğrencilere kavratılması üzerinde durulmuştur. Ortak nokta ise Almanca ve İngilizce'deki telaffuz farklılıklarının üzerine yoğun çalışılması gerektiğidir.

9. Welche Wörter sind im Englischen ähnlich?

Achte auf die richtige Aussprache!

Öğrencilerden, verilen bu sözcüklerin birinci yabancı dil olan İngilizce karşılıklarını yazmaları ve seslendirirken bu kelimelerin benzer olup olmadıklarının işaretlemeleri istenir.

Deutsch	Englisch	Aussprache	
		ähnlich?	anders?
♦ Name	<i>Beispiel:</i> ♦ name		x
♦ ich	♦ I		x
♦ mein	♦ my	x	
♦ alt	♦ old	x	
♦ vierzehn	♦ fourteen		x

Diğer açıklamalar: Aktif sözcük dağarcığının önemi, öğrenilen sözcük sayısından ziyade öğrenilen sözcüklerin çok yönlü kullanımındadır. İngilizceden sonra Almanca öğrenilen durumlarda, en baştan itibaren, İngilizcedeki benzer sözcüklerin belirlenmesi önemlidir. Ancak burada, telâffuzdaki farklılıklara (örneğin; tanışma kalıplarında: alt- old, vierzehn- fourteen), anlamları ve telâffuzları aynı olan sözcüklerin yazım kurallarına (örneğin; mein- my) ve benzer şekilde yazıldığı hâlde farklı anlam ve telâffuzu olan sözcüklere dikkat çekilmesi önemlidir.

Öğretmen, öğrenci ders kitabının 4. sayfasında belirtilen açıklamalara göre bu konuda öğrencileri olumlu yönde motive etmeli ve farklılıklara dikkat çekmelidir.

**Deutsch und Englisch sind zwei verwandte Sprachen.
Im Deutschen und Englischen gibt es ähnliche Wörter,
aber: Die Aussprache ist oft ganz anders!**

Resim 18: İngilizce ile Almanca arasındaki benzer kelimeleri gösteren resim.(Hier Sind Wir! A1 Öğretmen El Kitabı, 2004:15)

- 8) Programın 2004 taslağının genel açıklamalar bölümünde Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni, Yabancı Dil Öğrenmede Çok Dillilik ve Dili Kullanabilme, Temel Eğitim İlkeleri, Yabancı Dil Dersinin Eğitim ve Öğretim Amaçları İçinde Dili Kullanabilme Becerisi, Çok Dillilik Kavramı Çerçevesinde İkinci Yabancı Dil Öğretimi ve Öğretim Programının Uygulanması yer almaktadır. Bu programa uygun hazırlanmış 'Hier sind wir! A1' adlı eğitim aracının ilkiyle çok dillilik kavramı çerçevesinde ikinci yabancı dil öğretimi tümüyle yerine getirilememiştir. Bu bağlamda yabancı dil dersinin eğitim ve öğretim amaçları içinde dili kullanabilme becerisinden çok az faydalanılmıştır.

Ders prensipleri açısından ders setini kısaca özetlemek gerekirse;

- İkinci yabancı dil öğretim ilkelerini içermiyor.
- Bilişsel öğrenme dikkate alınmamış.
- Öğrenciye ana dil ile hiçbir karşılaştırma, çalışma yaptırılmamaktadır. Kitabın arkasındaki şarkılar bölümünde yalnızca doğum günü şarkısı hazır bir biçimde, dört dilde öğrenciye sunulmaktadır.

Zum Geburtstag viel Glück!

Zum Ge - burts-tag viel Glück, zum Ge - burts-tag viel Glück, zum Ge - burts - tag, lie - be(r) *** Zum Ge - burts - tag viel Glück.

İyi ki doğdun ... !
İyi ki doğdun ... !
İyi ki doğdun, iyi ki doğdun!
İyi ki doğdun ... !

Joyeux anniversaire!
Joyeux anniversaire!
Joyeux anniversaire!
Pour toi, chère ... !

Happy birthday to you!
Happy birthday to you!
Happy birthday dear ...!
Happy birthday to you!

Resim 19: Almanca, İngilizce, Fransızca doğum günü şarkısı. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:109)

- İngilizce ile yeni dilin karşılaştırılması çok yetersiz düzeyde kalmış, birinci yabancı dil bilgilerinden okuma - anlama için yararlanılmamıştır. Bu karşılaştırmalardan saptanan ikisi aşağıda verilmiştir:

10. Welche deutschen und englischen Sätze passen zusammen?

- a. Ich wohne in Ankara.
- b. Mein Name ist Eda.
- c. Ich bin vierzehn.
- d. Ich bin Tanja.

- 1. I am Tim.
- 2. I am fifteen.
- 3. I live in Istanbul.
- 4. My name is Sami.

a	3
b	4
c	2
d	1

Resim 20: Almanca ve İngilizce cümleleri eşleştirme çalışması. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007:5)

- Öğrenciye her şey ders kitabında hazır olarak verildiği için öğrenci keşfederek öğrenmeden yoksun bırakılmıştır.
- Pekiştirme alıştırmalarında dilbilgisi çalışmaları ağırlıktadır. Öğrencinin kendini ifade edeceği durumlar yok denecek kadar azdır. Yani kitap, öğrenci merkezli değildir.
- Özerk öğrenme, projeler ve önerilerle kısmen sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak kitabın genelinde alıştırmalar yönlendirmeler ile verilmiştir.

Projekte - Vorschläge

Unterrichtsprojekte machen viel Spaß und man lernt eine Menge neue Dinge. Hier sind einige Angebote für euch. Sprecht mit eurem Lehrer und überlegt, welche Projekte ihr mit der Klasse in diesem Schuljahr durchführen wollt.

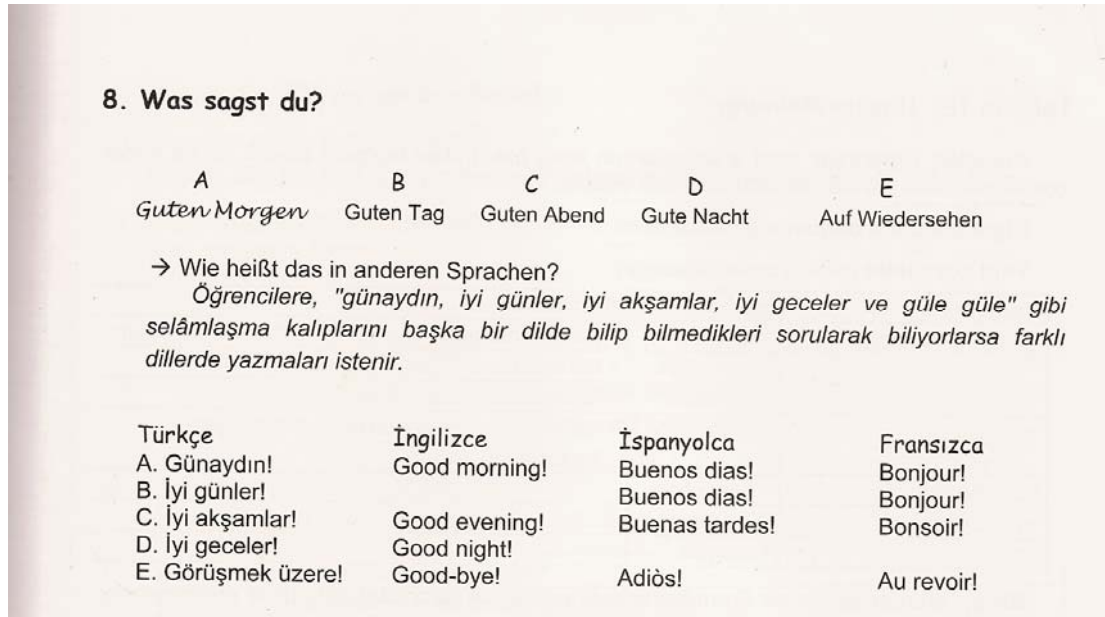
- ① **'Meine Familie' oder: 'Unsere Großfamilie'**
  - Familien(stamm)baum, mit Bildern von Familienmitgliedern (+ Haustieren) gestalten,
  - Collagen mit Bildern und Steckbriefen von Familienmitgliedern erstellen,
  - über die Zukunft: Beruf, eigene Familie, Kinder erzählen,
  - über Familienmitglieder und Haustiere erzählen.
- ② **'Essen und Trinken'**
  - Tischsitten und Essgewohnheiten darstellen,
  - Kochbücher, Kalorienkalender, Bilder aus Magazinen und Broschüren,
  - Interviews über Essgewohnheiten der Schüler / der Lehrer
  - Werbeanzeigen sammeln, Schlankheitskuren, Diätangebote
  - Klassenkochbuch mit typischen Leckereien
  - Rezepte aufschreiben.
- ③ **'Postkarten oder E-Mail-Briefe schreiben'**
  - Einladungskarten und Postkarten schreiben,
  - fächerübergreifend: Zusammenarbeit mit Informatik,
  - Kontakt mit deutschen Schulen über E-Mail, Internet und Post.
- ④ **'Wohin geht die Reise?'**
  - Plakate aus Reiseprospekten, Postkarten und Fotos erstellen,
  - fächerübergreifend mit dem Fach Tourismus arbeiten,
  - einen Fotokalender zusammenstellen und mit Untertiteln versehen,
  - Vergleich mit Deutschland und der Türkei:
Was kann man in Deutschland besichtigen?
Was kann man in der Türkei besichtigen?

Zum Thema **'Materialbeschaffung'**: Für die Projektthemen 'Essen und Trinken' und 'Wohin geht die Reise?' findet man im Jugendmagazin 'JUMA' geeignetes Material. Bestellt bitte die Jugendzeitschrift bei: Redaktion JUMA, Frankfurter Straße 40, D-51065 Köln; die Internet-Adresse ist: <http://www.juma.de>
Wichtig sind Zeitschriften und Werbematerialien von Reisebüros.
Tipp: Wenn das Projektthema feststeht, gleich Materialien sammeln, nicht bis zum Projekttag warten!

Resim 21: Proje çalışması önerileri. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007:113)

- Okuma biçemlerinin gelişimine dair açıklama konmamıştır. Okuduğunu anlama dahil, konu seçimi bilinçli yapılmamıştır.
- Ders kitabında öğrenciye hedef dilin kültürü ve kendi kültürünü karşılaştırabileceği bir ortam yaratılmamıştır.
- Öğretim programında iletişimsel yetiye daha çok önem verildiği yazılı iken, kitap bu izlenimi vermemektedir.

- Konular İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Programı'na uygun olarak hazırlanmıştır.
- Öğretim programındaki kapsamlı direktiflere karşın telaffuz ve vurgulama konuları üzerine çok az örnek verilmiştir. Gerek öğrenci gerekse öğretmen için hazırlanmış kitapların üçünde de bu yönde çok az sayıda bilgilendirme yer almaktadır.

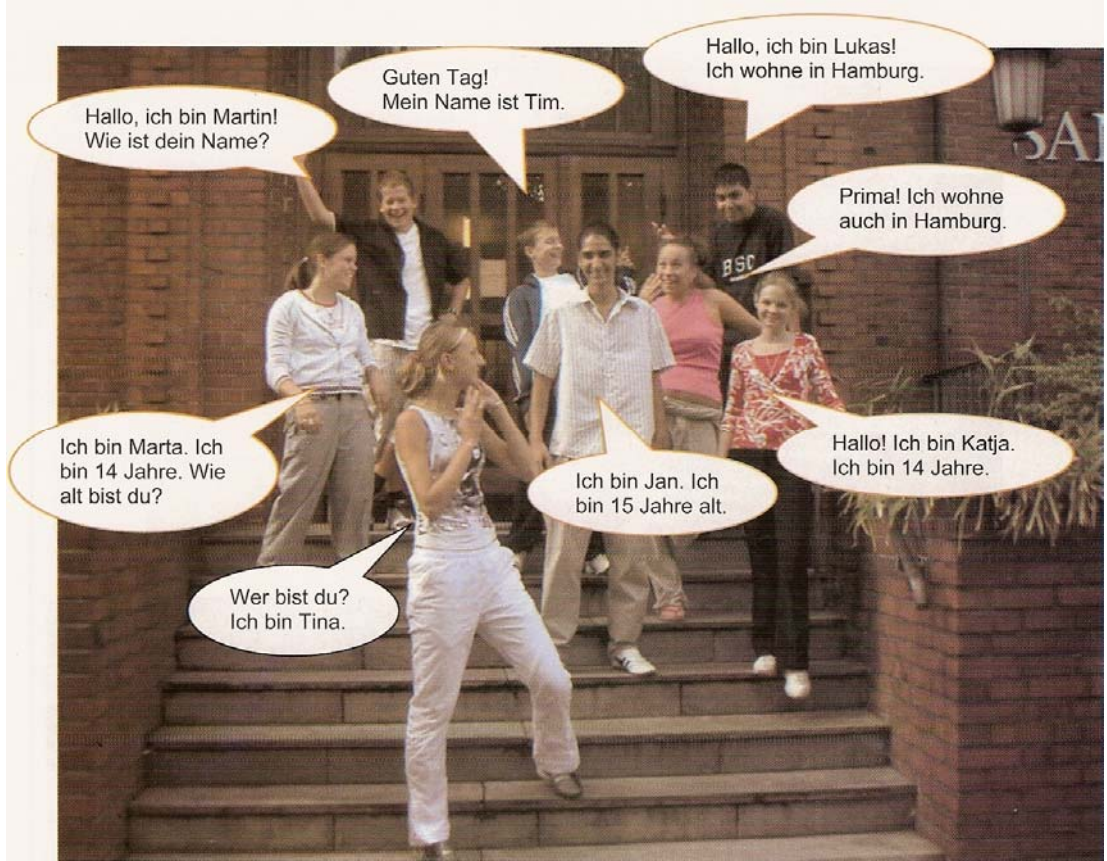

Resim 22: Günlük selâmlaşmaların üç dilde söylenişini gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğretmen El Kitabı, 2004:15)

- Kelime sayısı olarak beş yüzün üstüne çıkılmış, ancak bunların aktif olarak kullanılmasını sağlamakta yetersiz kalınmıştır.
- Kitapta öğretim programında hedeflenen dilbilgisinin çok üstünde çalışmalar yapılmaktadır. Öğrenciden yan cümleler, bağlaçlar, zamanlar gibi A1 düzeyinin üstündeki konulara hakim olması beklenmektedir.
- Telaffuzun önemi çok vurgulanmasına rağmen, CD'de sadece dinleme çalışmaları yer almaktadır. CD'ye kitapta yazıya dökülen her şey ayırım gözetilmeksizin okunmuş; ancak okuma metinleri ve kitabın arkasındaki şarkılar seslendirilmemiştir.
- Öğretim programında istenilen yöntem ve tekniklerle ders kitabında uygulananlar örtüşmemektedir.

Bütün bunlar bir tarafa konulursa, bu ders setinin olumlu yönlerinden, getirdiği yeniliklerden bazıları aşağıdaki gibidir;

- Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metnini sınıfa taşımıştır.
- Kitap genel olarak, bundan önceki MEB Almanca Komisyonu tarafından hazırlanan diğer ders kitaplarıyla karşılaştırıldığında olumlu yönde ilerleme göstermektedir (Cangil, 2002: 78- 83).
- Öğrencinin yaşarken içinde bulunduğu hayata dair gerçek resimlere yer verilmiştir.

Resim 23: Kendini tanıma ile ilgili okul hayatını gösteren resim. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 4)

- Kitapta öğrencilerin kendi dünyalarına yönelik çeşitli metinler, özgün okuma parçaları yer almaktadır.

Basketball macht Spaß

① Philipp spielt in einer Mannschaft Basketball.

② Interview:

- ◆ Philipp, seit wann spielst du Basketball?
- ◆ *Ich spiele seit vier Jahren Basketball.*
- ◆ Basketball ist ein Mannschaftssport. Was gefällt dir dabei besonders?
- ◆ *Es gefällt mir sehr gut, weil ich in einer Gruppe spielen kann. Man findet immer gute Freunde beim Spielen.*
- ◆ Wie ist das bei den Mannschaftsspielen?
- ◆ *Die Mannschaftsspiele sind natürlich sehr wichtig. Ich spiele gern gegen eine andere Mannschaft.*
- ◆ Auch wenn deine Mannschaft nicht gewinnt?
- ◆ *Ja, auch wenn wir nicht gewinnen. Man kann nicht immer gewinnen. Man muss auch verlieren können. Wichtig ist das Spiel. Wir freuen uns immer auf das nächste Spiel.*
- ◆ Triffst du deine Basketball-Freunde auch zu Hause?
- ◆ *Ja, meine Freunde kommen oft zu mir. Manchmal üben wir am Korb, aber manchmal machen wir etwas anderes.*
- ◆ Was macht ihr noch?
- ◆ *Zum Beispiel fahren wir auch Skateboard oder wir spielen Karten.*

Verb: gewinnen	
ich	gewinne
du	gewinnst
er / sie / es	gewinnt
wir	gewinnen

Resim 24: Hobi konusunda birleşik isimlerle ilgili bir röportaj (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 51)

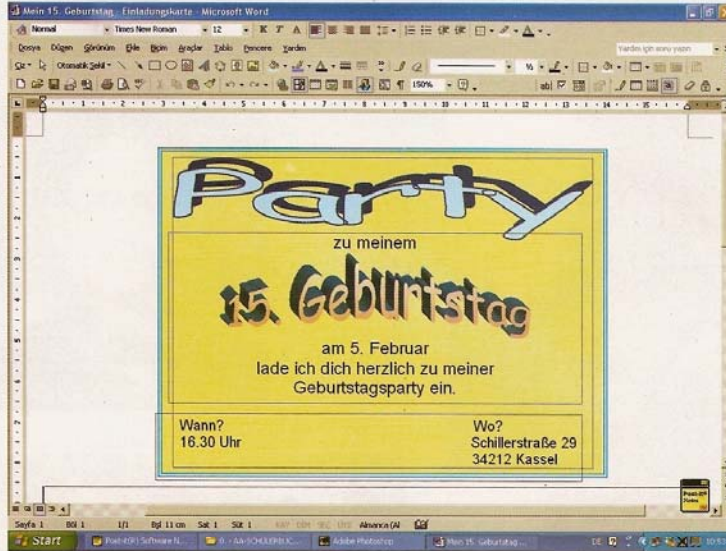
- Ders kitabı öğrencinin sözlü iletişim yetisini ilerletmektedir. Hedef dilde konuşabilme yetisi, başarıma duygusunu ve öğrencinin kendine güvenini güçlendirmektedir.
- Birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi özerk öğrenimi desteklemektedir. Bu nedenle öğrencinin yeni öğrenilenlerle yalnız çalışma olanağı bulabilmesi çok önemlidir. Öğrencinin 'internette doğum gününe davetiye hazırlaması' buna iyi bir örnek olarak verilebilir.

5 A

Einladung

① Laura hat ihre erste Einladungskarte am Computer geschrieben. Sie schick die Einladungskarte durch E-Mail an ihre Freunde. Es ist ein besonderer Tag für Laura. Sie kann jetzt auch E-Mail-Briefe schreiben.

② Hier ist die Einladungskarte. Lies alle Informationen!

③ Ihre Freundin Nora hat gleich einen E-Mail-Brief zurück geschrieben. Sie kommt gern zur Geburtstagsparty. Die Einladungskarte hat ihr sehr gefallen. Sie fragt neugierig: „Laura, wie hast du das gemacht?“ Laura antwortet gleich:

Liebe Nora,
danke für Deine schnelle Antwort. Schön, dass du kommen kannst.
So wird es gemacht:
1. Seite auf dem Computer öffnen, zum Beispiel WORD,
2. WordArt öffnen, eine Schrift wählen,
3. den Text schreiben,
4. die Schriftfarben wählen.
5. Fertig!
Viel Spaß! Alles Liebe!
Deine Laura

Gleich probieren!
Du kannst auch andere Deutsch-
Texte am Computer schreiben.

④ Sprachmittel:

◇ Kannst du am Computer Texte schreiben?

- ◇ Ja, kann ich.
Ja, ich kann Texte schreiben.
- ◇ Nein, kann ich nicht.
Nein, ich kann keine Texte schreiben.
- ◇ Natürlich kann ich Texte am Computer schreiben.

⑤ Projektvorschlag: Einladungskarten schreiben!
Natürlich könnt ihr auch Einladungskarten basteln.
Wichtig: Alle Einladungskarten im Klassenraum aufhängen!

40 vierzig

Aufgabe: S. 1

Resim 25: Bilgisayarda doğum günü davetiyesi hazırlama resmi. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 40)

- Ders kitabında Almanca, çalışma kitabında ise Türkçe öz değerlendirme sayfaları vardır. Öğrenci kendini bu sayfalarda değerlendirebilmektedir.

Das habe ich gelernt:

Am Ende der vierten Lektion sollst du dich selbst prüfen, was du alles gelernt hast und wie gut du gelernt hast. Es gibt drei Bewertungsstufen: „Kann ich sehr gut. 😊“, „Kann ich einigermaßen. 😐“, „Kann ich nicht. ☹️“. Kreuze (X) im **Schülerarbeitsbuch** deine eigene Einschätzung an. Wenn du am Ende zweimal 😐☹️ oder einmal ☹️ hast, musst du diese Punkte wiederholen, damit du erfolgreich weiter arbeiten kannst.

Meine persönliche Einschätzung	😊	😐	☹️
① Ich kann über den Tagesablauf sprechen und sagen, was ich 'morgens', 'vormittags', 'mittags', 'nachmittags', 'abends' oder 'nachts' mache. Ich kann einfache Sätze schreiben.			
② Ich kann die Adverbien 'oft', 'manchmal' oder 'nie' im Satz anwenden.			
③ Ich kann W-Fragen zum Text 'Mein Hund Felix' stellen und einfache Fragen beantworten.			
④ Ich kann eine Einkaufsliste für den Markt schreiben. Ich kann einige Gemüsesorten und Obstsorten nennen.			
⑤ Ich kann die Artikel zu den Gemüse- und Obstsorten fast immer richtig sagen.			
⑥ Ich kann das Dehnungs-h erkennen und die Wörter 'Blumenkohl' und 'Möhre' lang aussprechen. Ich kann die 'ei-Wörter': 'Eis', 'einkaufen' und 'Einkaufsliste' gut aussprechen.			
⑦ Ich kann mit einfachen Sätzen ein Essen im Restaurant bestellen.			

Kannst du erfolgreich weiter arbeiten?
 Wohin springt dein Maskottchen? Wieder zurück? ☹️ Oder nach vorn? 😊

siebenunddreißig 37

Resim 26: Almanca öz değerlendirme formu. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 37)

Bunları Öğrendim

Birinci ünite sonunda neleri, ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendi kendinizi değerlendirebilirsiniz. Bu amaçla aşağıdaki formdan yararlanabilirsiniz. İfadeleri okuduktan sonra size uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Semboller:

"😊" Çok iyi yapabiliyorum

"😐" Kısmen yapabiliyorum

"😞" Yapamıyorum

İki kez "😐" ya da bir kez "😞" sembolünü işaretlediyseniz, başarılı bir şekilde çalışmaya devam edebilmek için konulara tekrar çalışmalısınız.

Öz Değerlendirme		😊	😐	😞
①	'Wie geht es dir?', 'Danke, es geht mir gut!', 'Bis bald!' ve 'Alles Gute!' gibi selâmlaşma kalıplarını kullanabiliyorum.			
②	Adımı, yaşımı ve nerede oturduğumu söyleyerek kendimi ve ailemi tanıtabiliyorum. Kişi adlarını söyleyebiliyorum.			
③	'möchten' (Modalverb) fiilini 1, 2 ve 3. tekil kişiye göre çekimleyerek cümle içinde kullanabiliyorum.			
④	'Name', 'lernen', 'reisen', 'ich', 'mein', 'Freunde' ve 'auch' sözcüklerini doğru telâffuz edebiliyorum.			
⑤	Yabancı dil öğrenmenin önemine dair beş neden söyleyebiliyorum.			
⑥	Avrupa ülkelerinin ve başkentlerinin isimlerini söyleyebiliyorum.			
⑦	Bu ülkelerde hangi dilin konuşulduğunu söyleyebiliyorum.			

Sizce başarılı bir şekilde çalışmaya devam edebilir misiniz?

Maskotunuz nereye doğru ilerleyecek? Geri mi 😞 yoksa ileri mi? 😊

Resim 27: Türkçe öz değerlendirme formu. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007: 20)

- Ayrıca çalışma kitabında her ünitenin sonunda 20 sorudan oluşan ‘Selbstkontrolle’ ve hemen arkasından ‘Aşağıda verilen soruların cevaplarını Almanca olarak yazar mısınız?’ bölümleri kitabın yeni basımında yer alan çalışmalardır. Öğrenci, burada bir ölçüde de olsa dilleri ve kültürleri -öğretmenin de yönlendirmesi ile- karşılaştırabilmektedir.

Aşağıda verilen soruların cevaplarını Almanca olarak yazar mısınız?

① * Arkadaşınızı nasıl selâmlarsınız? • .....
• .....

② * Bir yerden ayrılırken nasıl vedalaşırsınız? • .....
• .....
• .....

③ * Adınızı, yaşınızı ve nereli olduğunuzu yazar mısınız? • .....
• .....
• .....

④ * "möchten" sözcüğünü kullanarak üç cümle yazar mısınız? • .....
• .....
• .....

⑤ * Yabancı dil öğrenmenin neden önemli olduğunu dört cümle ile açıklar mısınız? • .....
• .....
• .....

⑥ * En az altı Avrupa ülkesinin adını ve yazar mısınız? • a) ..... b) .....
• c) ..... d) .....
• e) ..... f) .....

⑦ * En az altı Avrupa ülkesinde konuşulan dilin adını yazar mısınız? • a) ..... b) .....
• c) ..... d) .....
• e) ..... f) .....

19

Resim 28: Kendini kontrol sayfaları. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Çalışma Kitabı, 2007: 19)

3.2.2.1. Metinlerin İşlenişinin Değerlendirilmesi

Kitapta yer alan metinler, hedef kitlenin yaş grubuna uygundur. Çünkü kitapta 14–17 yaş grubunu kapsayan gençler için yazılmış; onların ilgilerini çekebilecek bilgisayar, hobi, burçlar vb. temel konularda metinler verilmiştir. Metinlerin kitapta sıralanışı, ünitenin amacına yönelik, onu geliştirici nitelikte, kolaydan zora doğru olmuştur. Okuma metinlerinde, şiirden gazete ilanına; öğrencilerin aile, para ve arkadaşlar hakkındaki söylemlerinden bir üniversitenin çocuk beslenmeleri ile yaptığı araştırma sonuçlarına; okuldaki özel günlerden boş zaman etkinliklerine, internette doğum günü partisine hazırlanan davetiyeye kadar geniş bir yelpaze görülmektedir.

7 Lesetexte

① Erstes Lesen: Lies die Texte still!

② Hören: Höre dir die Texte ein- bis zweimal an!
Welche Wörter sind schwierig? Übe mit deinem Partner mit Hilfe des Hör...

③ Zweites Lesen: Lies die Texte deinem Partner vor!

Nur für junge Leute!
Superangebot: 7 Tage Sytt, Übernachtung im 2-Bett-Zimmer mit Frühstücksbuffet.
Superpreis: **199.- €**
Angebot nur noch bis zum 25.8.2005
Anmeldung: Jugendclub Weimar, Tel.: 04573/974326

Last-Minute-Angebot:
Busreise in die Alpen nach Garmisch-Partenkirchen,
7 Tage, Übernachtung und Frühstück für nur 320.- €

Postkarte:
*Liebe Nora,
herzliche Grüße aus Norddeutschland.
Ich bin mit einer Jugendgruppe in
Bremen. Wir haben tolles Wetter und
gute Laune. Bis bald!
Deine Nina*

Himmelsrichtungen merken:
Hast du Probleme, dir die Himmelsrichtungen zu merken?
Dazu ein einfacher Trick: Merke dir den Satz:
'Nicht ohne Seife Waschen!'

④ Welches Reiseangebot gefällt dir? Frage deinen Partner, welches ihm gefällt!

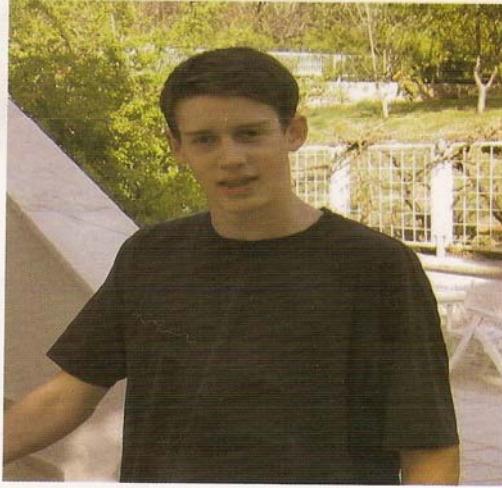
Resim 29:Okuma parçaları. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 64)

Yaşa bağlı olarak seçilen metinlerin yanı sıra, bunların da grafik ve resimlerle zenginleştirilmesine dikkat edilmiştir.

5

So kann man sein

① Philipp sagt: Ich bin immer aktiv!

Das sagen Philipps Freunde:

Klaus sagt: "Philipp ist immer hilfsbereit, das finde ich gut. Ich kann mich auf ihn verlassen."

Karin sagt: "Er ist immer sehr freundlich, er streitet nie. Das gefällt mir besonders an ihm."

Peter sagt: "Philipp kann gut reden. Wenn es ein Problem gibt, findet er immer einen guten Weg und eine gute Lösung."

Sebastian sagt: "Für Philipp ist Freundschaft sehr wichtig, wir sind sehr oft zusammen. Wir spielen auch Basketball zusammen, er ist sehr aktiv und macht viel Sport."

② Was sagen die Freunde von Philipp?
Sprich mit deinem Partner!

③ Sternzeichen

Philipps Sternzeichen ist die Waage. Lies die Eigenschaften! Welche Eigenschaften passen, welche passen nicht?

Waage - Eigenschaften können sein:

zuverlässig

höflich

hilfsbereit

freundlich

launisch

④ Was ist dein Sternzeichen?

Im Schülerarbeitsbuch findest du weitere Sternzeichen. Suche dein Sternzeichen und prüfe die Eigenschaften! Passen sie zu dir? Sind sie richtig oder sind sie falsch?
Sprich mit deinem Partner!

⑤ Sprachmittel:

◇ Du bist hilfsbereit. Ist das richtig?

◇ Du redest gern. Ist das richtig?

◇ Ja, das ist richtig. Ich bin gern hilfsbereit.

◇ Nein, das ist nicht richtig. Ich rede nicht gern.

◇ Ja, das stimmt.

◇ Nein, das stimmt nicht.

Resim 30:Burçlarla ilgili metin resmi. (Hier Sind Wir! A1 Öğrenci Ders Kitabı, 2007: 44)

Ünitelerin içinde duyma metinleri de yer almaktadır. Ancak ders setinin CD'si dinlendiğinde ders kitabında yazılı olan her şeyin - okuma metinleri hariç- sadece

okunduğu görülmektedir. İngilizce'den sonra Almanca ğretiminde özellikle telaffuza çok dikkat edilmesi gerektiğini zaman zaman vurgulayan ğretmen kitabı, bu yönde yol gösterecek bir çalışma sunmamıştır. CD'lerde duyma-tekrarlama çalışması yapılmadığı gibi ilk ünite hariç olayın geçtiği ortamda arkadan o mizansen ile ilgili bir efekt verilmemektedir. Kitabın sonunda yer alan şarkılar CD'de yer almazken, bir tek doğum günü şarkısı melodisi ile verilmiştir.

Metinlerde görselleştirme kullanılmış, kısa metinler çizim, tablo ve resimlerle zenginleştirilmiştir. Genelde fazla uzun olmayan metinler anlaşılır biçimdedir. Tarihi konulara rastlanmamakla birlikte kültürel konular daha çok resimlerle ve okuma metinleriyle kitapta yer almaktadır.

Öğrenci ders kitabındaki okuma metinlerinin çoğu Almanca Komisyonu tarafından hazırlanmıştır. Bununla birlikte Alman Demiryolları'nın tren tarifesi ve Kassel'den Frankfurt'a gidiş-dönüş tren bileti ya da yol tarifi konusunda kullanılan şehir planı örneklerinde grldğu gibi özgün metinler de oldukça sıklıkla kullanılmıştır.

Metinlerle alışma şekli, ğretmen kitabında şu biçimde açıklanmaktadır (Göznek/ Pıtraklı/ Spangenberg, 2006: 5) :

“ğrenci ders kitabı, yedi üniteden oluşmaktadır. Her ünitenin başında öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için giriş amaçlı hazırlanmış, üniteyle ilgili resimlerden oluşan 2 sayfa bulunmaktadır. Öğrenciler ilk olarak sadece resimleri incelemeli ve resimlerde gördükleri hakkında düşüncelerini belirtmelidirler. Daha sonra ise bu sayfalarla ilgili konuşmaları öğretmenden 2-3 kere dinleyerek ğrenci alışma Kitabı'ndaki soruları yazılı olarak yanıtlamalıdır.

Her nite 1A, 1B, 1C ... diye adlandırılan, 4 ile 6 sayfadan oluşan konu alanları içermektedir. Ayrıca okuma metinlerinden oluşan özel bir sayfa ile her ünite sonunda yer alan 'Das habe ich gelernt' başlıklı öz değerlendirme formundan oluşmaktadır. Her nite sonundaki bu form, öğrencinin kendi başarısını değerlendirebileceği sorulardan oluşmaktadır. Öğrenci, bu soruları cevaplandırarak neyi ne kadar öğrendiğini belirleyip buna göre bir yol izleyebilmektedir.”

Ancak her üniteye girişin aynı biçimde olması öğrencilerde bir süre sonra bıkkınlık uyandırmakta, motivasyonu düşürmektedir. İki ya da üç üniteye bir farklı biçimlerde giriş yapılması daha uygun olacaktır. Yine öğretmen kitabında, okuma metinlerine ilişkin yapılan açıklamalarda amacın, metnin ana hatları ile kavranması olduğuna değinilmiş, değişik okuma yöntemlerine başvurulabileceği belirtilmiş. Ders kitabı içinde ne öğrenci ne de öğretmen bu bağlamda yönlendirilmiştir. Uluslararası sözcüklerden yararlanarak, soru sözcükleri ile başlayan soruları sorarak metinlerle değişik biçimlerde çalışılabileceği açıklanmıştır.

Okuma metinlerinin hedef dil Almanca'nın kültürünü, ülke bilgisini aktarabildiği söylenebilirken kendi kültürünü atladığı da bir gerçektir. Öğrencinin, yeni dili ve kültürünü kendisinininkiyle karşılaştırarak yoğurması ve öğrencinin daha geniş bakış açısı kazanarak her iki kültürde hoşgörü sahibi bir insan olması amacı bu durumda tam gerçekleştirilememektedir.

3.2.2.2. Alıştırmaların İşlenişlerinin Değerlendirilmesi

Öğrenci ders kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kitabı bir arada kullanıldığında ders seti işlevini tam anlamıyla yerine getirebilmektedir. Öğrenciler, ilk olarak ders kitabında ünite başındaki iki sayfada yer alan resimleri incelemekte ve üzerinde tartışmaktadır. Daha sonra burada yer alan konuşmaları öğretmenden iki üç kez dinleyip çalışma kitabındaki soruları yazılı olarak yanıtlamaktadırlar. Alıştırmaların ifade edilmesinde öğrencilerin ilgisini çekebilecek sonuçlara varmaları sağlanmıştır.

Lektion 2A: Meine Familie

1. Erganze das Verb 'sein'!

Bemale die Kastchen! Singularform: Gelb, Pluralform: Rot!

Das ..... meine Eltern.

Das ..... mein Vater.

Das ..... meine Mutter.

Das ..... meine Großeltern.

Das ..... meine Oma.

Das ..... mein Opa.

Das ..... meine Geschwister.

Das ..... mein Bruder.

Das .....meine Schwester.

→ Welches Fußballteam hat diese Farben?

.....

Resim 31:Fiil ekimleri ile ilgili alıştırma. (Hier Sind Wir! A1 ğrenci alışma Kitabı, 2007: 22)

Bu alıştırmada ‘olmak’ fiili ‘sein’ oğul ve tekil kişilere göre ekimlerinin yazılması istenmiş, tekil kutucukların sarı, oğul kutucukların kırmızı boyanarak alttaki sorunun yanıtının yazılması istenmiştir. ‘Hangi futbol takımı bu renklere sahiptir?’ Yanıt : ‘Galatasaray’

Öğrenciler alıştırmalarla yaratıcı diğeri çalışmalarına yönlendirilmişlerdir. Özellikle iletişimsel beceriye yönelik konuşma alıştırmaları vardır. Becerilerin davranışlara dönüşüp dönüşmediğinin kontrolü için her ünitenin sonunda ‘Das habe ich gelernt’ adlı öz değeriendirme formu yer almıştır. Bu form, ders kitabında Almanca, alışma kitabında Türkçe olarak bulunmaktadır. Çalışmalarda yer alan uluslararası kelimeler öğrencilerin aslında pek çok kelimeyi bildiklerini, anlayabildiklerini görmelerini sağlamakta, onları motive etmektedir.

Öğrenci alışma Kitabı sayfa 10’da yer alan alıştırmada ‘turizm’ sözcüğünün uluslararası bir sözcük olduğu vurgulanarak aynı kapsamda 35 örnek daha

verilmiştir. Sonra da öğrenciden bir tablo içinde verilen 18 Almanca sözcüğün İngilizce ve Türkçeleri istenmiştir. Alıştırma “Bildiğin başka uluslararası sözcükler var mı?” sorusuyla öğrenciyi düşünmeye ve araştırmaya yönlendirmektedir. Bu ödevin sonucunda gelen çalışmalardan birinin ilk ve son sayfaları örnek olarak aşağıda verilmiştir. Öğrenci kendi deyimi ile “yaptığı basit bir sözcük çalışmasında” İngilizce-Almanca ve Türkçe’de ortak kullanılan 700’ün üzerinde sözcük saptamıştır.

Neuner’in (2006) de “Deutsch ist easy!” isimli çalışmasında belirttiği gibi, aile, renkler, boş zaman etkinlikleri, yiyecek ve içecekler, vücudun bölümleri, zaman kavramları, sayılar ve daha birçok alanda, İngilizce ve Almanca’nın geniş bir ortak sözcük dağarcığı vardır. İkinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde bu durumdan yararlanmak gerekmektedir. Oysa, Hier Sind Wir! A1 ders setinde İngilizce üzerinden Almanca öğretiminde kullanılmak üzere hazırlanmış alıştırma sayısı çok azdır. Bunlar da yalnızca birinci üniteye yer almaktadır. Bu tür alıştırmaların diğer ünitelerde de verilmesi öğrenciler açısından yararlı olacaktır. Tez çalışmasının 4. bölümünde yer alan çalışma kağıtları, bu ihtiyacın giderilmesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Çalışma kağıtlarının hazırlanmasındaki çıkış noktası, İngilizce ve Almanca’nın ortak noktalarıdır. Ortak sözcük dağarcıkları, benzer dilbilgisi yapıları kullanılarak öğrencinin birinci yabancı dil olarak öğrendiği İngilizce ile öğrenmekte olduğu Almanca arasında köprü kurması amaçlanmaktadır. Böylece Almanca daha kısa zamanda, daha kolay ve daha etkili öğretilenilebilecektir.

<u>TÜRKİSH</u>	<u>DEUTSCH</u>	<u>ENGLISH</u>
1- Avrasya	Eurasien	Eurasia
2- Avrupa	Europa	Europe
3- Avrupalı	Europäisch	European
4- Avrupalı	Europäer	European
5- Avrupalılaştırma	Europäisierung	Europeanized
6- Avustralya	Australien	Australia
7- Avustralyalı	Australier	Australian
8- Afrika	Afrika	Africa
9- Afrikalı	Afrikaner	African
10- Antarktika	Antarktis	Antarctica
11- Arap	Araber	Arab
12- Arapça	Arabisch	Arabic
13- Arjantin	Argentinien	Argentina
14- Arjantinli	Argentinier	Argentine
15- Arnavut	Albanier	Albanian
16- Arnavutluk	Albanien	Albania
17- Balkan	Balkanländer	Balkan
18- Bask	Baske	Basque
19- Baviera	Bayern	Bavaria
20- Bavyalı	Bayer	Bavarian
21- Belçika	Belgien	Belgium
22- Belçikalı	Belgier	Belgian
23- Bizans	Byzanz	Byzantium
24- Bizanslı	Byzantinisch	Byzantine
25- Boğazlar	Bosporus	Bosphorus

Resim 32a: Türkçe – Almanca – İngilizce ortak kelimeler listesi.

<u>TURKISH</u>	<u>DEUTSCH</u>	<u>ENGLISH</u>
676. ramazan	Ramadan	Ramadan
677. reaksiyon	Reaktion	reaction
678. reaktör	Reaktor	reactor
679. realist	Realist	realist
680. reçete	Rezept	recipe
681. reform	Reform	reform
682. revizyon	Revision	revision
683. robot	Roboter	robot
684. rol	Rolle	role
685. sadist	Sadist	sadist
686. sadizm	Sadismus	sadism
687. salata	Salat	salat
688. salon	Salon	salon
689. sandviç	Sandwich	sandwich
690. sekreter	Sekretär	secretary
691. sembol	Symbol	symbol
692. tanker	Tanker	tanker
693. teknik	Technik	technique
694. tekstil	Textilien	textile
695. telefon	Telefon	telephone
696. tempo	Tempo	tempo
697. tenis	Tennis	tennis
698. teori	Theorie	theory
699. vanilya	Vanille	vanilla
700. video	Videos	video

Resim 32b: Türkçe – Almanca – İngilizce ortak kelimeler listesi.

4. BİRİNCİ YABANCI DİL İNGİLİZCE'DEN YARARLANARAK ALMANCA'NIN İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KULLANILABİLECEK ÖZGÜN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Ülkemizde, dil öğretimi gerçeğini yansıtan birinci yabancı dil olarak İngilizce ve ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretimi sıralaması söz konusudur. Bu sıralamadan yola çıkarak Almanca'yı öğrenirken Türkçe (ana dil) ve İngilizce bilgilerinden yararlanmayı öngören uygulama çalışmaları hazırlanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Çalışmamızın bu bölümünde bu görüşten yola çıkarak on kişilik gönüllü öğrenci grubuna uygulanmış çalışmalara ait öğrenci yorumları ve öğretmen değerlendirmesi verilecektir.

Çalışma kağıtları hazırlanırken '*Hier sind wir! A1*' ikinci yabancı dil olarak Almanca ders kitabından yola çıkarak üzerinde daha çok durulması gereken konularda çalışma kağıtları hazırlanmasına dikkat edilmiştir. Bu çalışma kağıtlarında anadilden ve İngilizce'den yararlanarak Almanca'nın öğretilmesi amaçlanmıştır Tapan (2000:553), "Türkiye'de genç insanlar; reklam, gençlik kültürü, pop müziği, filmler ve her şeyden önce internet, e-posta gibi yeni bilgi ve iletişim teknikleri ile sürekli olarak İngilizce'yle ilişki içindedirler" diyerek İngilizce'nin ne kadar hayatımıza girdiğini vurgulamaktadır. Bu bir gerçektir ve bu durumdan ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde yararlanmak öğrencilere zaman ve enerji tasarrufu sağlamaktadır. Öğrenenler ise Almanca'nın aslında o kadar da zor bir dil olmadığını anlayıp, daha ilk derste pek çok kelimeyi anladığını, öğrendiği birinci yabancı dil İngilizce'den yararlanarak bu yeni dili yapabildiğini görüp motive olacaklardır.

4.1. Metin Çalışması Uygulama Örnekleri

Yabancı dil öğretiminde metinler, yeni dili ve kültürü tanımamıza yardımcı olan en önemli araçlardır. Metin çalışması yaparken metinlerde geçen uluslararası sözcükler, resimler, çizimler, ana dili ve ilk yabancı dili öğrenirken edinilen bilgiler, yaşam deneyimleri öğrenciye metni anlamada kolaylık sağlarlar.

Bu bölümde metin çalışması uygulama örnekleri olarak hobiler-çalışma kağıdı, yiyecek/içecek-çalışma kağıdı ve festival-çalışma kağıdı verilmiştir.

4.1.1. HOBİLER - ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

1. Bu çalışma kağıdı ile '*Hier sind wir! A1*' ders kitabının 'Aktiv sein' isimli altıncı ünite işlendikten sonra çalışılması tavsiye edilir.
2. Öğrencilere hobi konusunun A Çalışma Kağıdı (**Blatt A**) verilir. Metni okumaları ve boşlukların, altta verilen doğru fiil ve şahsa uygun çekimleriyle doldurulması istenir. (Her fiil bir kez kullanılacaktır.) (Öğrenci bu maddede yalnız ya da sıra arkadaşıyla çalışabilir.)
3. Sonuçlar karşılaştırılır.
4. Öğrencilerin metin içinde geçen Almanca kelimeler ile İngilizce karşılıklarının benzerliklerinin vurgulamaları sağlanır.
5. Öğrenciler, hobi kavramının çağrıştırdığı diğer kelimeleri şekildeki boşluklara yazarlar.
6. Hobilerle ilgili dokuz fiilin görsel olarak yer aldığı B Çalışma Kağıdı (**Blatt B**), tepegözle tahtaya yansıtılır.
7. Öğrencilere bu resimlerin altına gelebilecek fiillerin neler olabileceği sorulur.
8. Doğru tahminler alındıktan sonra resimlerin altlarında Almanca yazıları olan C Çalışma Kağıdı tahtaya yansıtılır.
9. Tahminlerle sonuçlar karşılaştırılır.
10. Öğrenciler, bir önceki derste beşer kişiden oluşan altı gruba ayrılır; bu derse kalın karton, renkli kalemler, makas ve yapıştırıcı ile hafıza kartları hazırlamak üzere hazır olarak gelirler.
11. Aynı gruba dahil öğrencilerin bir araya gelmeleri istenir.
12. C Çalışma Kağıdı (**Blatt C**), gruplara birer tane olarak dağıtılır. Gruplardan çalışma kağıdı ikideki resimlerin altlarına o eylemin İngilizce' sinin yazılması istenir.
13. Resimlerin renklendirilmesi, kartonlara yapıştırılması, aralardan kesilmesi sonunda her grubun, dokuzu Almanca, dokuzu İngilizce yazılı on sekiz tane oyun kartı hazır olur.
14. Kartlar karıştırılıp ters bir biçimde masaya konulur.
15. Her öğrenci sırayla aynı hobinin yer aldığı iki kartı bulmak için bir tane İngilizce' den, bir tanede Almanca'dan olmak üzere iki kart açarlar.

- 16.** Her öğrenci açılan kartın üstündeki hobinin ne olduğuna ve kartın yerine dikkat etmek zorundadır.
- 17.** Grup üyelerinden kartların en çok sayıda, her iki dilde eşini bulan kişisi, hafıza oyununda grubun galibidir.
- 18.** Gruplar arasında en çabuk ve en çok bulana bir ödül verilir.

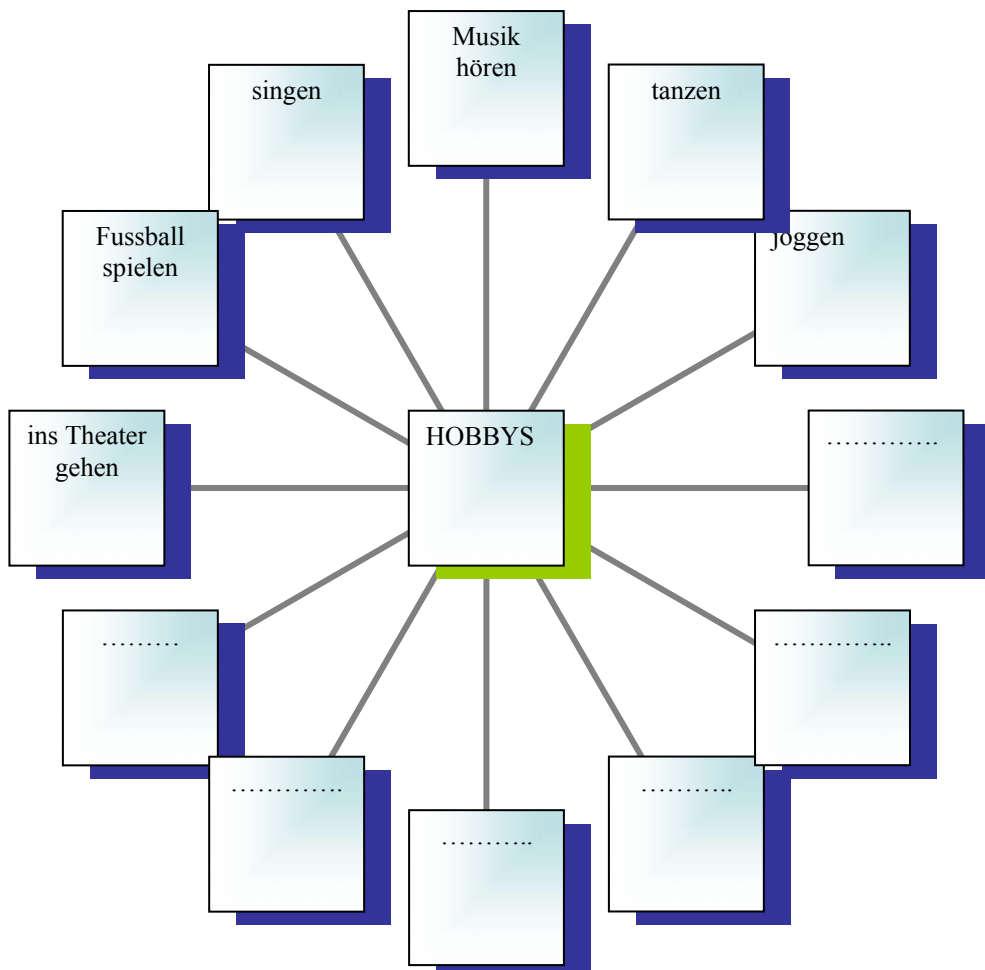
Not: Kartlar, European Language Institute' tın “Das grosse Beispiel der Verben” adlı oyun kartlarından amaca uygun olarak seçilmişlerdir (Oleinek, İtalya, 1999) .

4.1.1.1. ARBEITSBLATT A FÜR DIE HOBBYS

HOBBYS

Hans hat Langeweile und will sich für ein Hobby entscheiden. Er denkt an seine Freunde: Jürgen ..... gerne im Wald. Jeden Samstag ..... Gerald Fussball. Jeden Monat ..... Petra ins Theater. Tom ..... gerne Musik und kann gut ..... Plötzlich erinnert sich Hans an die Abschlussparty im Juni. Er weiss, dass er nicht gut ..... kann. Er ruft seine Mutter an: "Mama, ich gehe in einen Tanzkurs."

“hören, tanzen, singen, spielen, joggen, gehen”

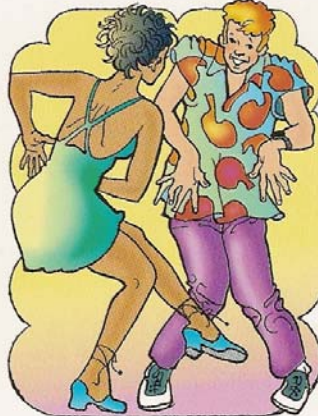
Blatt B

Blatt C

Gitarre spielen

tanzen

singen

fahren

rennen

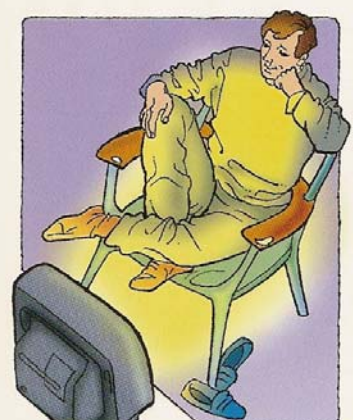
spielen

lesen

kochen

fernsehen

4.1.1.2. HOBİLER ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Bu çalışmayı yaparken İngilizce bilgilerimden yararlandım. Metinde anlamını bilmediğim Almanca kelimeler olduğu halde boşluklara kelimeleri yerleştirdim, parçayı tamamlayabildim ve anlayabildim. Bazı kelimeler de Türkçe'mize geçtiği için oradan da yararlandım. Hobileri pekiştirmem için yardımcı olan bir çalışma oldu. Başta kutucuklara hobileri yazamayacağımı düşünmüştüm ama yazmaya başladığımda hepsini yazabildim ve buna çok sevindim. Kartlarla olan çalışma da çok eğlenceliydi.

Öğrenci 2: Bu çalışmayı yaparken Almanca'da bilmediğim kelimeleri gerek İngilizce gerek Türkçe'den çağrışım yaparak yerleştirdim ve öğrendim. Hafıza oyununda çok eğlendik. Bu oyun bize Almanca'daki bazı kelimeleri eğlendirerek öğretti. "Tanzen", "Schach spielen" benim için yeniydi.

Öğrenci 3: Almanca bir metni anlamada İngilizce ve Türkçe bilgilerimin sağladığı faydaları gördüm. Bu alıştırmayı yaparken sözlüğe ihtiyaç duymadım. Aynı zamanda bu çalışmada hobi kelimelerin yazılışında eksikim olduğunu fark ettim. Onları düzeltereğim. Kartlarla oynadığımız hafıza oyununda da, hem eğlendik hem öğrendik. Almanca kelime hazinemim, ezberle değil de bu tür oyunlarla daha çok gelişebileceğine inanıyorum.

Öğrenci 4: Artık hobi konusunda sorunum olmadığını düşünüyorum. Biri bana Almanca olarak hobilerimi sorunca ona rahatlıkla cevap verebilirim. Dans etmek, yüzmek ve şarkı söylemek, Almanca ve İngilizce'si birbirine benzeyen hobilerdi. Kartlarla oynadığımız oyun da çok eğlenceliydi, teşekkürler.

Öğrenci 5: Bu çalışmayı yaparken çok zorlanmadığımı söyleyebilirim. Metinde geçen kelimelerin çoğunu biliyordum. Bilmediklerimi ise İngilizce kelimelerle çağrışım yaparak doğru yerlerine koyabildim. Bu etkinliğin en ilgi çekici yanı bize

bir ders gibi değil de bir oyun gibi gelmesiydi. B çalışmasının resimli olması ve resimleri boyarken isimlerini altına yazmak öğrenmemi kolaylaştırdı. Yabancı dilleri sevmediğim halde hem eğlenceli hem de öğretici bir çalışma oldu benim için.

Öğrenci 6: Hobileri öğrendim. “Tanzen” gibi kelimeleri Türkçe benzerliği ile yapabildim. Öğrendiğim her kelime beni mutlu ediyor. Hobileri öğrenirken oynadığımız memory oyunu kelimelerin aklımıza yerleşmesini sağladı. Resimlerin altlarına yazdığımız boş zaman aktivitelerinin isimlerini kartları her elimize alışımızda okumamız, pekiştirmemizi sağladı. Oyunu hazırlarken yaptığımız çalışmalar da oldukça zevkliydi. Kelimeleri iki dilde kullandık. Almanca kelimelerin İngilizce karşılıklarına benzerlik göstermesi de işimizi kolaylaştırdı. Resimleri boyamak da ayrı bir zevkti. 8 senedir bana öğretilmeyen İngilizce’nin yanında Almanca’nın MEB şartlarında haftada iki saatle öğretilmeye çalışılması bende sıkıntı yaratıyordu. Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum.

Öğrenci 7: İngilizce ve Türkçe’den yararlanarak, sözlüğü pek kullanmadan, tahminlerimizle parçayı anladık. Bu çalışma bana Türkçe’ye geçmiş kelimelerin bazılarının Almanca’dan geçmiş olabileceğini düşündürdü. Öğrendiğimiz hobi kelimelerinin pekişmesini sağladı. Telaffuz hatalarımı daha net gördüm ve düzelttim. Hafıza oyunu hem kelime öğrenimini sağlayan hem de hafızayı geliştiren bir oyundu.

Öğrenci 8: Metin çalışmaları beni hep korkutur. Ancak bu metin bana kolay geldi. “Joggen” kelimesini daha önceden “Jogging” olarak duymuştum. Oradan çağrışım yaptı. Geri kalan fiilleri daha önceki Almanca derslerinden biliyordum. Fiil çekimlerini de ikisi hariç kendim yaptım. İkisinde öğretmenden yardım aldım. Görerek öğrenme daha kolay olduğu için kartlarla oynadığımız oyun da öğrenmemizi hızlandırdı. Bu tür etkinliklerin bize Almanca’yı sevdirecek öğreteceğine inanıyorum.

Öğrenci 9: Bu çalışma çok hoşuma gitti. Bilmediğim kelimeleri öğrendim, bilip de hafızamın gerisinde kalan kelimeleri hatırladım. Özellikle Almanca kelimelerin tamamını bilmeden, anadilimizden ve İngilizce’den yararlanarak metni anlayıp

boşlukları tamamlamak kendime olan güvenimi arttırdı. Kelimeler, resimlerle daha çok kalıcı oldu. Almanca öğrenirken İngilizce'den yararlanmak iyi bir fikir.

Öğrenci 10: Bu çalışma ile hobi kelimelerini pekiştirdim. Parçada ise yeni kelimeler öğrendim. Örneğin “Wald”ın “Orman”, “entscheiden”ın “karar vermek” olduğunu öğrendim. Kelimeleri ezberlemek yerine oynadığımız oyun sayesinde, hobilerimizi Almanca olarak artık rahatça söyleyebiliriz. Çünkü eminim ki, ezberledikten birkaç gün sonra tamamen olmasa da, büyük bir çoğunluğunu unutacaktık. Bu oyun hem İngilizce hem de Almanca yapıldığı için iki yönden de rahatlık sağladı. Çünkü iki yabancı dil öğreniyoruz ve ikisini de bir arada kullanabilmek; Türkçe'den Almanca'ya çevirmek yerine İngilizce-Almanca arası geçişler yapmak bizim her iki dilde de hakimiyetimizi arttıracaktır. Özellikle en çok zorlandığımız konularda bu tür geçişler yapılırsa daha kolay ve daha çabuk öğreniriz.

4.1.2. YİYECEK/İÇECEK -ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

1. Hier sind wir!A1 ders kitabının ikinci ünitesinin ‘ Das sind unsere Freunde’ isimli D konusundan önce kullanılması tavsiye edilir.
2. Aşağıdaki kelimelerin telaffuz çalışması yapılır:
Banane, Brot, Butter, Cola, Fisch, Hähnchen, Hamburger, Honig, Joghurt, Pizza, Reis, Salat, Tomate, Wasser, Wurst
3. Hangi yiyecek isimlerini, nasıl anladıkları sorulur. İngilizce ve Türkçe ile benzerlik ve farklılıkları öğrencilere buldurulur.
4. Öğrencilere ‘Çalışma Kağıdı A’ (Arbeitsblatt A) dağıtılarak yalnız çalışmaları için 5 – 6 dakika verilir. A Bölümünde, onlardan yazılı yiyecek isimlerini bulmacadan bulmaları ve daire içine almaları istenir.
5. Daha sonra B Bölümündeki İngilizce diyalog öğrencilere okutulur. Hemen arkasından öğrencilerden, yerleri karışık verilen Almanca konuşmaların, düzgün sıraya getirilmesi istenir.
6. Düzgün sıralanan Almanca diyalog önce öğretmen tarafından okunur.
7. Üçerli gruplar oluşturulur ve restorandaki bu konuşma birkaç kez sınıfta canlandırılır.
8. Altı çizili olan yiyecekleri, öğrenciler, istedikleri yiyeceklerle değiştirerek (yukarıdaki listeden, ders kitabından ya da sözlükten yardım alarak) yeni diyaloglar oluştururlar ve canlandırırılar.
9. Çalışma, öğrencilerden istedikleri içecekleri içeren bir sözcük bulmacası yapmaları ödevi verilerek sona erdirilir.

4.1.2.1. ARBEITSBLATT A FÜR DAS ESSEN UND TRINKEN

A. Finden Sie diese Wörter!

Banane, Brot, Butter, Fisch, Hähnchen, Hamburger, Honig, Joghurt, Pizza, Reis, Salat, Tomate, Wurst

H X T Y D M L Y A J N E T
P B U T T E R H S R C S G
M R A J O G H U R T X A Y
D O H A M B U R G E R L K
P T O B A N A N E V E A B
I S N J T W U R S T I T L
Z I I K E S U N F I S C H
Z Z G Q N L N G W H N F E
A H Ä H N C H E N U W T P
T G Z L X C M A V A E B R

B. Schreiben Sie den Dialog in der richtigen Reihenfolge!

In the restaurant

Jack: What do you want to eat?
I want to eat fish. And you?
Peter: I want to eat chicken with rice.
Waiter: Hello. What would you like?
Peter: I eat fish with salad. My friend wants
to have chicken with rice.
Waiter: What would you like to drink?
Jack: Coke, please.
Peter: Water, please.

Im Restaurant

Jack:.....
.....
Peter:.....
Der Kellner:.....
Peter:.....
.....
Der Kellner:.....
Jack:.....
Peter:.....

Hallo. Was möchten Sie haben?/Cola, bitte./Ich möchte Hähnchen mit Reis essen/Wasser, bitte./Was möchten Sie trinken? / Ich esse Fisch mit Salat. Mein Freund möchte Hähnchen mit Reis haben./ Was möchtest du essen? Ich esse Fisch. Und du?

4.1.2.2. YİYECEK VE İÇECEK ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Bu çalışmayı yaparken İngilizce, Almanca ve Türkçe arasındaki kelime benzerliğinden yararlandım. Özellikle konu hakkında yaptığımız diyalog, kelimelerin ve cümlelerin aklıma yerleşmesinde çok etkili oldu. “Salat, Pizza, Hamburger, Tomate, Joghurt” benzer kelimelerdir.

Öğrenci 2: Almanya’ya gidersem, bir kafeye girdiğimde neler diyebileceğimi öğrendim. Birkaç bilmediğim kelime öğrendim. Almanca ile İngilizce arasındaki benzerlikleri gördüm. Almanca hakkındaki bilgilerim pekişti. Bu çalışma şahane bir şey. Benzerlerini sürekli yapalım.

Öğrenci 3: Böyle alıştırmalar konunun havada kalmasını engelliyor. Derste diyalogları canlandırıyoruz, bu da konunun daha akılda kalmasını sağlıyor. Yabancı bir ülkede daha çok kullanacağımız örnekler verdiğiniz için derse olan ilginin arttığını düşünüyorum.

Öğrenci 4: Şaşırtıcı şekilde öğrenmeye başladım. Artık o kadar çok sıkılmıyorum. Yemek olayını anladım, aklımda yiyecek adı kaldı. Anadili kullanmadım. Çok etkili bir çalışmaydı.

Öğrenci 5: Burada diller arasındaki benzerliği gördük. Sonuçta yemek yeme olayı, her gün yaptığımız, restorana gitmek de arada bir yaptığımız faaliyetlerdir. Belki Türkiye’de Almanca konuşarak yemek alacağımız bir lokanta yok fakat Almanya’ya girmiş olsam bu küçük diyalog sayesinde işimi görürüm. Benzerlik konusunda en çok “Fisch”i örnek verebilirim. İngilizce → Fish. Kelimeden sadece “c” çıkarılıyor. Üç dil arasında en çok benzerliği olan da “Salat”. Bu faydalı çalışmalar, bizi geliştiriyor ve geleceğe alıştırıyor. Günlük olarak kullanılan tüm diyalogları bu şekilde öğrenmek güzel olacaktır. Başarılarımızın devamı dileğiyle.

Öğrenci 6: Bu çalışmayı yaparken İngilizce, Almanca ve Türkçe arasındaki kelime benzerliklerinden ve özellikle İngilizce – Almanca arasındaki dilbilgisi benzerliklerinden yararlandım. Kelime hazinemi geliştirdim, gramer katkısının yanında dilin günlük hayatta kullanımıyla ilgili yeni bilgiler edindim.

Öğrenci 7: Bu tür çalışmalar çok keyifli ve çok verimli oluyor. Dersi sıkılmadan, eğlenceli bir şekilde işlememiz bizim açımızdan daha iyi oluyor. Öğrendiklerimiz günlük hayata çok yakın olduğundan gereksiz bilgi konumunda durmuyor. Bu tür, hayatın içinden bilgileri öğrenmek beni Almanca konuşabileceğim fikrine alıştırtıyor, kendime olan güvenimi arttırıyor. En büyük beklentim bu öğrendiklerimi en yakın zamanda kullanmak.

Öğrenci 8: Bu alıştırtma ile hem konu pekişti hem de kelimeleri öğrendik. Çok da eğlenceli oldu. Artık Almanya’da bir cafeye ya da restorana gitsem hiç zorluk çekmem. Derslerin de kitap ağırlıklı değil bu şekilde olmasını yeğlerim. Ayrıca bazı kelimelerin İngilizce ve Türkçe’yle benzer olması öğrenmemi kolaylaştırdı. Tschüss!

Öğrenci 9: Derslerimiz günlük yaşama katkı sağlayacak şekilde işleniyor. Dil benzerlikleri ve Sözlük daha kalıcı olmasını sağlıyor. İngilizce ve Almanca'nın harmanlanması çok etkili bir yöntem.

Öğrenci 10: Samimi olmak gerekirse pek pratiğimiz yok. Fakat bu gibi çalışmalarla pratik artıyor, hem de eğlenerek. Bu çalışma çok işime yaradı ve beni mutlu etti çünkü gerçekten Almanya’ya gitmek istiyorum ve orada bir restorana gittiğimde isteklerimi belirtebileceğim.

4.1.3. FESTİVAL-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

Bu çalışmanın öğrencilerle yapılacak ilk çalışmalardan biri olması önerilmektedir. Dolayısıyla çalışma kağıdında öğrencilere nasıl çalışacaklarına dair Türkçe açıklamalara yer verilmiştir. *Hier sind Wir A1!* ders kitabının birinci ünitesinin birinci konusundan sonra çalışılabilir.

I. Lesen Sie den Text auf Blatt A und markieren Sie bekannte Wörter.

(A kağıdındaki metni okuyunuz ve tanıdık kelimelerin altını çiziniz.)

II. Arbeiten Sie zu zweit: Beantworten Sie folgende Fragen.

(İkili çalışınız: Aşağıdaki soruları cevaplayınız.)

1. Wie alt ist das Fanta-Jugend Festival? .....
2. Wann startet das Festival in İzmit?.....
3. Singt Kenan Doğulu dieses Jahr? .....
- .....
4. Ist Beyaz auch da? .....
5. Singen Candan Erçetin und Mirkelam am 8.Juli in Trabzon auf dem Adıgüzel Messeplatz?

III. Wie haben Sie Aufgabe II gelöst? Welche Wörter, Zeichen, Photos , Tabelle haben geholfen?

(II. Ödevi nasıl çözdünüz? Hangi kelimeler, işaretler, fotoğraflar, tablolar yardımcı oldular?)

.....

.....

.....

.....

IV. Ergänzen Sie die Tabelle zu zweit.

(Tabloyu ikili çalışarak doldurunuz.)

Deutsch	Englisch	Türkisch
Tanzen	dance	
	year	
Juli		
Freitag		
		stadyum
	Festival	
		şarkı söylemek
	fanatic	

V. Diskutieren Sie zu viert. Welche Wörter sind gleich, ähnlich, unterschiedlich? Können Sie Wort-Gruppen bilden?

(Dörderli konuşunuz. Hangi kelimeler aynı, hangileri benzer, hangileri farklı? Kelime gurupları oluşturabiliyor musunuz?)

Gleich:.....

Ähnlich:.....

Unterschiedlich:.....

VI. Welche Singer hören Sie gern?.....

(Hangi şarkıcıyı severek dinlersiniz?)

VII. Gehen Sie zum Fanta Jugend Festival in İstanbul? ( ) Ja ( ) Nein

(İstanbul'daki Fanta Gençlik Festivaline gidecek misiniz?)

4.1.3.1. FESTIVAL ARBEITSBLATT

Blatt A

Fanta präsentiert das erste und einzige Mobil - Festival zum 6. Mal. Fanta Jugend Festival startet seine Türkei - tournee in Izmit am 1. Juli 2007!

Mirkelem und Candan Ercegin singen dieses Jahr in 17 verschiedenen Städten von Tekirdag bis Erzurum. Ausserdem treffen sich Beyaz und seine Fans bei diesen Konzerten.

Fanta

Jugend Festival

Ist 6 Jahre Alt!

CANDAN ERCEGIN

BEYAZ

MIRKELEM

Izmit	01 Juli 2007	Sonntag	Outlet Center Autopark
Esfegehir	03 Juli 2007	Dienstag	Abdurrahman Tengel Fußballplatz
Ankara	04 Juli 2007	Mittwoch	Arnade Einkaufszentrum Autopark
Samsun	06 Juli 2007	Freitag	Veneriar Gymnasium
Trabzon	08 Juli 2007	Sonntag	Adigizel Messplatz
Erzurum	10 Juli 2007	Dienstag	Cemal Giresel Stadion
Diyarbakir	12 Juli 2007	Donnerstag	Diale Universitätsstadion
Gaziantep	14 Juli 2007	Sonntag	Sanko Stadion
Adana	15 Juli 2007	Sonntag	Karting Pist
Koyseri	17 Juli 2007	Dienstag	Avantik Stadion
Konya	19 Juli 2007	Donnerstag	Avantik Stadion
Ankara	20 Juli 2007	Freitag	Beachpark
Aydin	24 Juli 2007	Dienstag	Adnan Menderes Stadion
Izmir	25 Juli 2007	Mittwoch	Izmir Messplatz
Bursa	27 Juli 2007	Freitag	Asmerkez Autopark
Istanbul	28 Juli 2007	Sonntag	Stadtgemeinde Fesplatz
Tekirdag	29 Juli 2007	Sonntag	

Bring 10 Fanta Flaschendeckel mit!

Komm, sing und tanz!

Das ist dein Festival!

4.1.3.2. FESTİVAL ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Yaptığımız çalışmayı çok beğendim. Almanca'nın da İngilizce gibi kolay olduğunu anladım. Metinde bulunan kelimeler, resimler ve tablo çalışmayı yapabilmemde bana çok yardımcı oldu.

Öğrenci 2: Diller arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri gördük. Benzerliklerin ne kadar fazla olduğunu gördüğüm bu çalışmayla Almanca'ya duyduğum korku azaldı. Biraz çabayla kolayca öğrenebileceğimi anladım.

Öğrenci 3: Kelimeler arasındaki benzerliklerle, Almanca'yı çok iyi bilmesem de bir metni bir şekilde anlayabileceğimin farkına vardım. Zor dildir, yapamam diye bir önyargım yok.

Öğrenci 4: Bu çalışma çok faydalı oldu. Zaten günlük bildiğimiz bir konuyu ikinci yabancı dilimizle, çalışma şeklinde tekrar ettik. Sene başında da benzer bir şekilde bir konseri yorumlamıştık. Ama endişelerim vardı. Bu çalışmayla biraz daha azaldı. İngilizce'den de çıkarımla yapmamız çok işimize yaradı.

Öğrenci 5: Bu metinde benzer kelimeler çok vardı. Metnin genelinde anlatılanı anladım ve gördüm ki Almanca sanıldığı kadar zor değilmiş. Bu çok yararlı bir çalışma oldu. Metinle ilgili soruları cevaplarırken de hiç zorlanmadım. Fanta'yı çok sevmem ve festivale gitmiş olmam da çalışmanın çekiciliğini arttırdı ☺

Öğrenci 6: İnsanın yabancı dil karşısında kendine özgüven duymasını sağlıyor bu çalışma. Çalışmadaki tablo, daha önce gördüğüm konser afişlerine benziyordu. Resimlerle de metni anlamak kolaylaştı. Dil öğrenmenin çok zor olmadığını gördüm. Almanca'yı çok seviyorum.

Öğrenci 7: Müzik evrensel bir dildir. Bu yüzden çalışmanın anlaşılması daha kolaydı. Festivalin Almanca'da festival olduğunu bilmiyordum. Bir de "Fan" kelimesinin dillerde ortak olduğunu gördüm.

Öğrenci 8: İkinci bir dili öğrenmenin daha kolay olduğunu anladım. Bir dili öğrendikten sonra gerisini öğrenmek de kolay bence. Bu biraz da zemini hazırlanmış bir binayı inşa etmek gibi bir şey. Çalışma bana bunu gösterdi ve gerçekten faydalıydı.

Öğrenci 9: Almanca herkes tarafından zor bilinen bir dildir. Ben de öyle düşünüyorum. Bu metinde Türkçe ve İngilizce'ye yakın kelimeler çoğunlukta olduğu için kolayca anlayabildim. Ama böyle olmayan bir metni rahatça anlayabileceğimi düşünmüyorum.

Öğrenci 10: Bu çalışmayla Almanca'nın çok zor bir dil olmadığını, İngilizce ve Türkçe'ye yakın kelimelerin olduğunu gördüm. Kelimeler rahatlıkla ezberlenebilir. Cümle yapıları da basit ve İngilizce'ye benziyor. Telaffuza dikkat etmemiz gerekiyor.

4.2. Sözcük Çalışması Uygulama Örnekleri

Sözcük çalışmasının öğrencinin öğrendiği dilde hakimiyetinin artması, metinleri daha kolay anlaması, motive olması, dağarcığının gelişmesi ve o dilde daha kolay iletişim kurması gibi yararları vardır.

Birinci yabancı dil İngilizce'den yararlanarak ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılabilecek sözcük çalışması uygulama örnekleri olarak yabancı dilden dilimize geçmiş sözcükler-çalışma kağıdı, ülkeler-çalışma kağıdı ve saatler-çalışma kağıdı hazırlanmıştır.

4.2.1. BAŞKA DİLLERDEN DİLİMİZE GEÇMİŞ SÖZCÜKLER – ÇALIŞMA KAĞIDI

Bu kelimelerin dilimize hangi dilden geldiklerini öğrenip, ait olduğu dilin bölümüne yazınız. Çözüm listesi aşağıda verilmiştir.

Englisch	Deutsch	Französisch
Briç	Filinta	Mayo
Brifing	Fön	Mayonez
Brokoli	Gen	Operasyon
Buldozer	Moment	Radyasyon
Graffiti	Subasman	Radyatör
Habitat		Telepati
Maç		Teleskop
Spiker		Televizyon
Sponsor		
Spot		
Sprey		
Stand		
Stok		

4.2.1.1. ARBEITSBLATT FÜR LEHNWÖRTER

Lernt zuerst, woher diese Wörter stammen und schreibt die Wörter in die Kreise!

Mayo

Englisch

Sprey

Spot

Filinta

Lösemitte

Föhn

Buldozer

Telepatie

Moment

Deutsch

Brokkoli

Briç

Gen

Operation

Radiation

Maç

Briefing

Television

Stand

Französisch

Mayonaise

Graffiti

Stok

Teleskop

Radiator

Habitat

Sponsor

Substanz

Spiker

4.2.1.2. BAŞKA DİLLERDEN DİLİMİZE GEÇMİŞ SÖZCÜKLER ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Bu kelimelerin bazılarının yabancı dillerden dilimize geçmiş olduğunu biliyordum. Ama bazı kelimelerin de Türkçe kökenli olduğunu düşünüyordum. Türkçe olmadığını bilmediğim kelimeler, “maç, filinta, mayo, fön” gibi kelimelerdi. Bu çalışma konuştuğumuz dil ve kullandığımız kelimeler hakkında önemli bilgiler edinmemizi sağladı. Bu kelimelerin kökenlerini araştırırken TDK’nın sözlüğünden yararlandım. Aynı zamanda bu çalışma diller arası etkileşimi de gözler önüne serdi.

Öğrenci 2: Zaten dilimizde birçok yabancı sözcüğün olduğunu ve günlük yaşantımızda bunları hep kullandığımızı biliyordum. Bu çalışmayla bunu bir kez daha gördüm. Çalışmada verilen kelimelerin hangi dillerden geldiğini öğrendim. En önemlisi de bilmediğim kelimelerin anlamlarını öğrenmemdi. Örneğin, “subasman, brifing, grafiti, habitat”

Öğrenci 3: Yaptığımız çalışmadaki bazı kelimelerin Türkçe’ye sonradan girdiğinin farkındaydım ancak bu çalışma yine de işime yaradı. Kelimeler hakkında düşünmemi sağladı ve bu konuda daha çok araştırma yapma isteği oluştu içimde. Ayrıca bu çalışma, bende Türkçe’ye ne kadar çok yabancı kelime girdiği konusunda farkındalık oluşturdu.

Öğrenci 4: Bu çalışmayı yaparken internet ve sözlükten yararlandım. Bence dilimize yabancı dillerden giren bu kelimeler bir yanda dilimizi zenginleştiriyor öte yandan kendi dilimizin yetersizliğini hissettiriyor bana. Belli bir süredir yabancı dil eğitimi aldığımız için bir kulak aşinalığı yapıyor bu kelimeler bende. Bu çalışma sayesinde, dilimizi, Türk dilini düşündüm, ilk defa. Sonuç olarak (=brifing) bu çalışma benim dilimi tanımam ve sorgulamam açısından faydalı oldu.

Öğrenci 5: Güzel bir çalışma ama bence Rusça ve Çince kelimeler de eklenmeli. Hangi dilden olduğunu bilmediğim kelimelerin nereden geldiklerini ve anlamlarını öğrendim.

Öğrenci 6: Bu çalışmayı yaparken internetten yararlandım. “Mayo ve filinta” sözcüklerinin Türkçe olmadığını öğrendim. Gördüğüm kelimeler üzerinde düşünmemi sağladı.

Öğrenci 7: Bu kelimelerden birçoğunun yabancı kaynaklı olduğunu bilmemin yanında “mayo, filinta” gibi sözcükler beni çok şaşırttı. Doğrusunu söylemek gerekirse bunun farkında olmama rağmen bunu çok da umursamıyordum. Aslında bu durumu dilimizin işgalinden çok bir nevi alışveriş olarak görüyorum. Ama tabii ki kendi dilimizin Öztürkçe kelimelerini kullanmak isterdim. Bu çalışma benim bu konuya ilgimi arttırdı.

Öğrenci 8: Ben bu çalışmayı yaparken TDK sözlüğü ve çeşitli internet sitelerinden yararlandım. (www.google.com , www.eksisozluk.org) Bu çalışmadan sonra “Habitat ve subasman” gibi bazı kelimelerin anlamlarını, dillerin birbirleri içinde ne kadar kaynaşmış olduğunu, yabancı dillerin Türkçemiz üzerinde ne kadar etkili olduğunu öğrendim.

Öğrenci 9: “Grafiti, brokoli, radyasyon, moment, spot, sprej, brifing, subasman, stand” gibi kelimelerin yabancı asıllı kelimeler olduğunu tahmin ediyordum. Çünkü ilkokulda Türkçe’de iki sessiz harfin yan yana gelmediğini öğrenmiştim. Fakat “maç, fön, mayo, operasyon” gibi kelimelerin yabancı olduğunu düşünmemiştim. Bu etkinlik içinde bulunan kelimeler hakkında bilgi edinmemizi ve yabancı kelimelerin artık dilimize tam olarak yerleştiğini fark etmemizi sağladı.

Öğrenci 10: Bu çalışmada evimde bulunan sözlük ve internet yayını olan www.tdk.com ’dan yararlandım. Normal yaşamımda bu kelimeleri kullanırken çoğunun yabancı kökenli olduğunu farkında değildim. Devam eden bu çalışmalarla farkındalığımın artacağını düşünüyorum.

4.2.2. ÜLKELER-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

1. Bu çalışma kağıdının, ‘*Hier sind wir! A1*’ ders kitabında birinci ünitenin ‘Sprachen in Europa’ isimli D konusuna başlanmadan önce kullanılması tavsiye edilir.
2. Ülke isimleri, öğretmen tarafından birkaç kez okunur.
3. Öğrencilerden ülke isimlerini birkaç kez tekrarlamaları istenir.
4. Öğrencilere bu ülke isimlerinden hangilerini anladıkları (Türkçe) sorulur.
5. Öğrencilerden “İngilizce ya da Türkçe’ yle aynı olanlar var mı? Ne gibi benzerlikler var?” Sorularının cevapları istenir. Henüz kitabın ilk ünitesinde oldukları için bu konuşmalar da ana dil Türkçe’de yapılır.
6. Ülke isimleri tepegözle duvara yansıtılır. Öğrenciler bir kez de nasıl yazıldıklarını görerek telaffuz ederler.
7. Öğrencilere aşağıdaki çalışma kağıdı verilir. Yazılı ülkeleri 5- 6 dakika yalnız çalışarak gruplamaları istenir. **(A Kağıdı)(Blatt A)**
8. Sonraki aşamada, öğrenciler çalışma sonuçlarını sıra arkadaşları ile karşılaştırırlar.
9. Sonuçlar sınıfta karşılaştırılır.
10. En son aşamada öğretmen, tahtaya aşağıdaki üç tane dil aracını yazar ve anlamlarını açıklar:
>Ich komme aus der Türkei   >Mein Traumland ist Spanien
>Ich möchte China nie besuchen.
11. Öğrencilerden bu cümleleri defterlerine geçirmeleri ve altı çizili olanları kendilerine göre tamamlamaları istenir.
12. Yazılan cümleler önce sıra arkadaşları ile daha sonra da sınıfla paylaşılır.
13. Bu çalışma öğrenciden aşağıdaki ödev istenerek bitirilir: **(B Kağıdı)(Blatt B)**
Eğer dünya senin evin şeklinde olsaydı;
a) Türkiye nerede olurdu?
b) Diğer ülkeleri, senin için taşıdığı anlamlara göre nerelere yerleştirirdin?
Krokinin üstüne ülkelerin isimlerini yaz.(Sınıfta adı geçmeyen ülkelere de yerleştirmek istersen, sözlük yardımı alabilirsin.)

4.2.2.1. ARBEITSBLATT A FÜR DIE LÄNDER

Schreiben Sie bitte die Länder an die richtige Stelle!

Länder mit Muttersprache Englisch

.....
.....

Deutschsprachige Länder

.....
.....
.....

Mittelmeer-Länder

.....
.....
.....
.....
.....

Fernost-Länder

.....
.....
.....

die U.S.A.
China
Deutschland
Griechenland
Frankreich
Grossbritannien
Italien
Japan
Korea
Österreich
die Schweiz
Spanien
die Türkei

Blatt B

MUTFAK die Küche	H O L der Flur	BANYO das Bad
ÇOCUK ODASI das Kinderzimmer		YATAK ODASI das Schlafzimmer
BALKON der Balkon		OTURMA ODASI das Wohnzimmer
SALON der Salon		

4.2.2.2. ÜLKELER ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Bu çalışmayı yaparken ağırlıklı olarak İngilizce bilgimden yararlandım. İngilizce'ye benzemeyen kelimelerde Almanca'dan yararlandım. Yabancı Ülkelerin İngilizce karşılıklarını merak ettim için çoğu ülkenin ismini önceden araştırmıştım ve bazı ülkeleri de televizyonda futbol maçları izlerken öğrendim.

Öğrenci 2: Ülkeleri gruplandırırken daha önceden yaptığımız çalışmalardan yararlandım. Tabii ki Almanca ve İngilizce bilmek bu işi daha da kolaylaştırdı. Bizim dilimizde de bazı ülke isimleri benzer.

Öğrenci 3: Özellikle çok ilgimi çeken bir çalışma kağıdıydı. İngilizce bilgimden de biraz faydalanarak yaptım. Almanca'yı İngilizce ile birlikte öğrenmek çok eğlenceli oluyor. Çünkü yarıbuçuk İngilizce'm de olsa Almanca'yı öğrenmemi ve anlamamı çabuklaştırıyor ve kolaylaştırıyor.

Öğrenci 4: Blatt A'daki çalışmayı yaparken, genel kültür bilgilerimden faydalandım. Genel kültürden kastım ülkelerin coğrafi konumlarından, anadillerinden ve benzeri özelliklerinden yararlandım. Bu sayfadaki çalışmada ise ülkelerin genel, her türlü özelliklerini evin bölümlerinin özellikleri ile karşılaştırarak ülkeleri yerleştirdim. Bence güzel bir çalışmaydı.

Öğrenci 5: Bu çalışmayı yaparken İngilizce ve Almanca bilgimden yararlandım. Tabii ki sözlüğün de payı büyüktü. Ev planında odaları yerleştirirken de biraz hayallerimden faydalandım. Yani olmasını istediğim şeylerden, merak ettiğim yerlerden.

Öğrenci 6: Bu çalışmanın ilk bölümüne benzer çalışmalar daha önce yapmıştık. İngilizce, Almanca ve Türkçe bilgilerimden yola çıkarak -benzer kelimeler olduğu için- bu çalışmayı yaptım. İkinci bölüm ise tamamen hayal gücü ve genel kültür

bilgisi gerektirdiğinden bu bölümde biraz düşünmek gerekiyordu. Mesela balkona Yunanistan'ı yerleştirdim. Çünkü o ülkenin güzel manzaralı bir ülke olduğunu biliyorum ve ben balkonumun güzel bir manzara görmesini isterim. Bu gibi çalışmaları, hem dil bilgimize yardımcı olduğu hem de hayal gücümüzü geliştirdiği için faydalı buluyorum.

Öğrenci 7: Kültürü, yaşam biçimi ve yaşanılan yer bir ülkeyi tanımada önemli etkindir. Bunları maddeye dönüştürdüğümüzde veya bir grup içindeki benzerliklerini sıraladığımızda o ülkenin coğrafya özellikleri, kültürü vb. özellikleri büyük önem taşır. Örneğin, Fransa–mutfağı, Çin-nüfusu, Türkiye-stratejik konumu vb. Bu nedenle B kağıdında mutfağa Fransa, çocuk odasına Çin, salona Türkiye yazdım.

Öğrenci 8: Bu çalışmayı yaparken İngilizce ve Almanca'nın kültürel olarak büyük bir alanı kaplaması beni etkiledi. Ayrıca ülkelerin isimlerinin her iki dilde de yakın olmasından dolayı, bildiklerimizi diğer dilde de pekiştirmemizi sağladı.

Öğrenci 9: Almanca ve İngilizce'den yararlandım. Ülke isimlerini daha önceki derslerde öğrendiğimiz için çalışma fazla zor olmadı. Bir iki tane, daha önce görmediğimiz ülke vardı. Onları da Türkçe ve İngilizce'deki karşılıklarına benzedikleri için kolayca yaptım.

Öğrenci 10: İngilizce bilgisi burada oldukça işime yaradı. Ayrıca Almanca sözlükten de yararlandım. Ülkeleri yerleştirmede genel kültür bilgisi gerekiyor çünkü ülkeleri tanımak ve özelliklerine göre yerleştirmek gerekiyor. Bunun için genel anlamda bir harita bilgisi de lazım. Güzel bir çalışmaydı, geçirdiğimiz güzel vakit için teşekkür ederim.

4.2.3. SAATLER- ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

1. Bu çalışma kağıdının, '*Hier sind wir! A1*' ders kitabında üçüncü ünitenin 'Wann beginnt die Stunde?' isimli D konusu işlendikten sonra kullanılması tavsiye edilir.
2. Saatler-Çalışma kağıdı her sıraya bir tane gelecek biçimde öğrencilere dağıtılır.
3. Öğrencilerden her satırı ayrı ayrı kesmeleri istenir. Kağıtlar domino taşlarını temsil eder.
4. Domino kağıtları ikili arasında eşit sayıda paylaşılır.
5. Birinci oyuncunun bir domino kağıdını masaya koymasıyla çalışma başlar.
6. İkinci oyuncu yerdeki domino kağıdının ikinci bölümündeki Almanca yazılmış saatin İngilizcesi elinde varsa yerdeki taşın yanına koyar. Sıra gene birinci oyuncuya geçer.
7. Elinde yerdeki saatin diğer dildeki karşılığı olmayan oyuncu 'Pas' der ve diğer oyuncu devam eder.
8. Elindeki domino kağıtlarını ilk bitiren oyuncu oyunun galibi olur.
9. Öğrencilerden benzer bir çalışmayı evde kartona hazırlamaları istenebilir.

4.2.3.1. ARBEITSBLATT FÜR DIE UHRZEITEN

 four o'clock	 drei Uhr
 three o'clock	 fünf nach drei
 five past three	 zehn nach drei
 ten past three	 viertel nach drei
 a quarter past three	 zwanzig nach drei
 twenty past three	 fünf vor halb vier
 five to half past three	 halb vier
 half past three	 fünf nach halb vier
 twenty five to four	 zwanzig vor vier
 twenty to four	 Viertel vor vier
 a quarter to four	 zehn vor vier
 ten to four	 fünf vor vier
 five to four	 vier Uhr

4.2.3.2. SAATLER ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Saatleri yalnızca Almanca öğrenmedik. İngilizce yoluyla da pekiştirdik. Bu çalışma saatlerin Almanca olarak aklımızda kalmasını sağladı. Bence sırf gramer öğrenerek daha doğrusu sırf ezberle bilgileri anlık öğreniriz. Fiilen yaptığımız etkinliklerle öğrendiğimiz bilgiler ise bir ömür boyu bizimle kalır.

Öğrenci 2: İyi bir çalışma oldu. Öğrendiğimiz şeyleri örneklerle pekiştirdik. Oyun şeklinde olduğu için eğlenceli olan çalışma diğer çalışmalardan daha verimli oldu. İngilizce ve Almanca saatleri bir arada kullandık. Mesela buçuklar Almanca ve İngilizce’de farklı söyleniyormuş. İngilizler “saati yarım geçiyor” derken, Almanlar “bir sonraki saate yarım var.” diyorlar. Bunu ilginç buldum.

Öğrenci 3: Ben eskiden kitaba bakmadan saatleri yapamıyordum. Bu çalışma çok yararlı oldu bence. Çünkü kitaba bakmadan hemen söyleyebiliyorum artık. Aslında İngilizce saatlerde de pek iyi değildim. O bakımdan da faydalı oldu. Akıllıca bir etkinlikti. Bundan sonra saatleri birbirimize Almanca sorup cevaplarsak daha kalıcı olur.

Öğrenci 4: Tüm dünya dillerinde diyaloglarda saatlerden bahsedilir. Herkese, yoldan geçenlere bile saati sorabiliriz. Saatleri öğrenmek dil öğrenmede çok önemlidir. Bu derste daha önceden öğrendiğimiz saatleri eğlenceli bir etkinlikle pekiştirdik. İlerde öğretmen olursam, ben de aynı şekilde yapacağım, teşekkürler.

Öğrenci 5: Bence bu tür aktiviteler öğrenmemiz açısından çok faydalı. Biraz eksiklerim olsa da saatleri kavradım diyebilirim. Özellikle İngilizce bölümü olması beni rahatlatmış. Diğer konuları da İngilizce üzerinden öğrensek çok güzel olur.

Öğrenci 6: Almanca dersinde saatleri öğrendikten sonra pekiştirmek amacıyla bir aktivite yaptık. Gerçekten çok güzeldi. Bir yandan İngilizce’yi, bir yandan

Almanca'yı pekiştirmiş olduk. Saat konusunda iki dilin benzerlik ve farklılıklarına tanık olduk. Dersin sonunda oynadığımız oyun, çok faydalı oldu. Çünkü genel olarak biz öğrenciler, işimizi evde değil okulda yapıyoruz. Evde az bir tekrar yapıp yeterli olduğunu düşünüyoruz. Bu yüzden Almanca'yı öğrenemediğimi düşünüyordum ama şimdi kendimi iyi hissediyorum.

Öğrenci 7: Bu tür etkinlikler dersi zevkli hale getiriyor. Dersi tekrar etme ve konunun akılda kalması bakımından iyi bir etkinlik. Ben öğretiyor olsaydım dizi veya maç saatleri ile öğretmeye çalışırdım. Çünkü en akılda kalabilecek yöntemlerden diye düşünüyorum.

Öğrenci 8: İlk kez bu yıl Almanca görüyoruz. Gördüğüm kadarıyla İngilizce ve Almanca arasında benzerlikler var. Saatler konusunda, tam saatlerde İngilizce'de "o'clock" Almanca'da "Uhr", çeyreklerde İngilizce'de "a quarter past/to" Almanca'da "Viertel nach/vor" kullanılması benzerliklerdendir.

Öğrenci 9: Saatleri bu kadar kolay öğrenebileceğim aklıma gelmezdi. Gerçekten çok iyi öğrendiğimi düşünüyorum. İngilizce'den yararlanmamız iyi oldu. Her konuda böyle etkinlikler yaparsak çok sevinirim.

Öğrenci 10: İngilizce üzerinden Almanca öğrenmek gerçekten de çok yararlı bir öğrenim şekli. İngilizce'ye daha yatkın olmamız ve İngilizce'nin Almanca ile çok benzemesi kelimeleri daha iyi aklımızda tutmamızı ve daha iyi kavramamızı sağlıyor. Oyun yoluyla ders işlememiz ise Almanca'yı daha çok sevmemizi sağladı. Senenin başında Almanca'dan "yapamam" diye az da olsa korkuyordum. Ama artık Almanca dersi olduğu için Salı ve Perşembe günlerinin hemen gelmesini istiyorum. Danke Lehrerin.

4.3. Dilbilgisi Çalışması Uygulama Örnekleri

Modern anlayışa göre gramer, dil amaçlarının gerçekleşmesini sağlayan ifade araçlarından oluşan bir sistemdir. Gramer dersinin amacı dilbilincinin gelişimidir. İletişimsel yabancı dil derslerinde önemli olan, yapıları otomatik olarak kullanma becerisinin gelişimi değil, iletişimsel amaçlara ulaşmak için bu yapılardan nasıl yararlanılacağı bilgisinin öğrenilmesidir.

Birinci yabancı dil sonrası dil öğretiminde –Özellikle İngilizce’den sonra Almanca kombinasyonunda- gramer çalışmaları önemli bir rol oynar. (Neuner/Kursisa, 2001:2) Dilbilgisi kurallarının öğretmen tarafından verilmeyip, verilen örneklerden yola çıkılarak kuralların öğrenci tarafından keşfinin sağlanmasına çalışılmalıdır. Böyle çalışmalar öğrenciyi daha çok motive etmenin yanı sıra, bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlar.

Bu uygulama bölümünde vücudun bölümleri-çalışma kağıdı, renklerle sıfat tamlamaları-çalışma kağıdı ve sayılar-çalışma kağıdı örnek olarak verilmiştir.

4.3.1. VÜCUDUN BÖLÜMLERİ-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ (DİLBİLGİSİ – İYELİK)

1. Ders kitabının ikinci ünitesinin A konusu “Meine Familie” işlendikten sonra, iyelikleri pekiştirmek amacıyla aşağıda anlatılan oyun oynanabilir.
2. Öncelikle öğrencilere içinde Almanca-İngilizce karşılıklı olarak yazılmış vücut bölümlerinin olduğu bir liste dağıtılır. Listeyi çalışmaları ve aynı-benzer olan sözcükleri gülen yüze, farklı olan sözcükleri asık yüze işlemeleri söylenir. (Bu listede mevcuttur.)
3. Telaffuz çalışmalarından sonra öğrencilere, bu alandaki İngilizce ve Almanca kelimelerin ortak noktaları ve farklılıkları sorulur. Bunlar, tahtaya öğrenciler tarafından ‘Aynı veya benzer olanlar’ ve ‘Farklı olanlar’ başlıkları altında listelenir.
4. Sınıf 15’erli iki gruba ayrılır.
5. Öğrenciler daire olur. Böylece iki büyük daire oluşur.
6. Oyunun ilk turu, her iki dairede de birer öğrencinin vücudunun bir parçasını Almanca olarak söylemesiyle ve yerini göstermesiyle başlar. Daha sonra söyleyen öğrenci tahtada söylediği yerin İngilizce’sini bulur ve üzerine çarpı (x) koyar. Böylelikle alınan vücut bölümlerinin başkası tarafından alınması engellenmiş olur. Bu işlem, sırayla devam eder.
7. İkinci turda yine birer öğrenci vücutlarının birer parçasını göstererek Almanca’sını söyler. Sıradaki kişi ise, ilk önce kendinden önceki öğrencinin dediğini kendisine göre uyarlayarak söyler, daha sonra kendisi bir tane söyler ve gösterir. Örneğin; İlk öğrenci “Mein Arm” der ve kolunu gösterir. İkinci öğrenci önce “Dein Arm” deyip arkadaşının kolunu gösterir, sonra da “Meine Beine” deyip bacağına işaret eder.

Üçüncü öğrenci arkadaşının bacağına gösterip “Deine Beine” der ve sonra kendi kafasını tutarak “Mein Kopf” der.

İkinci tur grup tamamlanana kadar bu biçimde devam eder.

8. Bu aşamalar sorunsuz bir biçimde atlandıktan sonra en zor olan üçüncü aşamaya geçilir. Birinci öğrenci yine vücudunun bir parçasını göstererek Almanca’sını söyler. İkinci öğrenci önceki arkadaşının söylediğini kendine uyarlayarak söyledikten sonra kendisininkini söyler. Üçüncü öğrenci, hem ilk arkadaşının hem de ikinci arkadaşının söylediği yerleri tekrar etmek zorundadır. Örneğin;

Birinci öğrenci “Mein Arm” diyerek kolunu gösterir.

İkinci öğrenci “Dein Arm” diyerek birinci öğrencinin kolunu gösterir. Daha sonra “Meine Beine” diyerek bacağına tutar.

Üçüncü öğrenci “Sein Arm” diyerek birinci öğrencinin kolunu ve “Deine Beine” diyerek ikinci öğrencinin bacağına gösterdikten sonra, “Mein Kopf” der ve başını tutar.

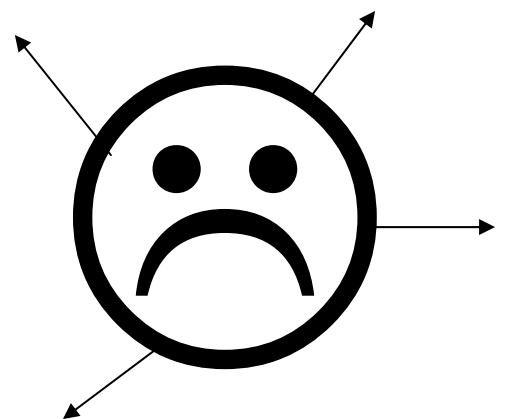
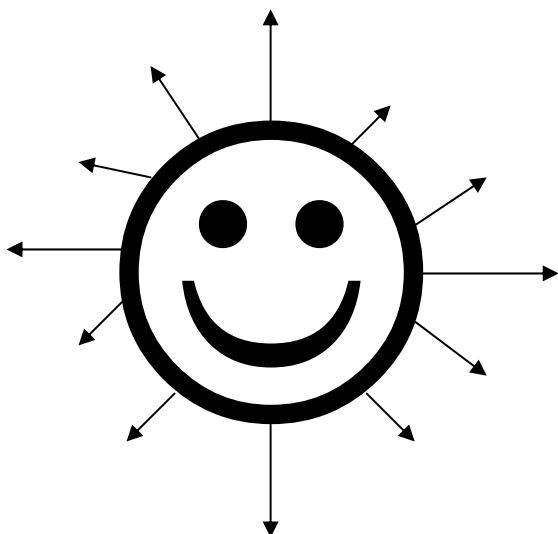
Bu oyun grup tamamlanana kadar böyle devam eder. Yanılanlar, eksik söyleyenler, sırayı karıştıranlar, iyelik ekini yanlış söyleyenler oyundan çıkar. Herkesi doğru sırada, doğru iyelik ekiyle söyleyebilen öğrenciler oyunun galibidir.

4.3.1.1. ARBEITSBLATT FÜR DIE KÖRPERTEILE

KÖRPERTEILE

Englisch	Deutsch
Hair	das Haar
Ear	das Ohr
Eyebrow	die Augenbraue
Eye	das Auge
Nose	die Nase
Mouth	der Mund
Lip	die Lippe
Chin	das Kinn
Shoulder	die Schulter
Breast	die Brust
Arm	der Arm
Ellbow	der Ellbogen
Hand	die Hand
Finger	der Finger
Knee	das Knie
Foot	der Fuß

Knee – das Knie

4.3.1.2. VÜCUDUN BÖLÜMLERİ ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Öncelikle derste oynadığımız oyun öğrenme açısından çok faydalı oldu. Vücudun bölümlerini hem söyleyip hem göstererek daha kolay öğrendik. Ayrıca kelimelerin liste halinde verilmesi ezberlemede kolaylık sağladı. İngilizce karşılıklarının yazılması çağrışımı sağladı.

Öğrenci 2: Kelimelerin diğer yabancı dilimiz olan İngilizce'ye benzemesi, oyun oynayarak tekrar etmemiz, kelimelerin güzel listelenmesi, grup halinde kelimeleri sıralayarak çalışmamız, benzer kelimeleri gülen surata yazmamız faydalı oldu ve böylece daha rahat öğrendik.

Öğrenci 3: Kelimelerin liste halinde olması ve bazılarının İngilizce ile aynı şekilde yazılması öğrenmeye yardımcı oldu. Ayrıca oyun oynarken aklımızda kalanlar da çok oldu. Evde bu kelimelere çalışmış olsaydım belki daha çok öğrenebilirdim ama burada eğlenerek, kelimeleri daha kalıcı öğreneceğim kesin.

Öğrenci 4: Daha önce İngilizce dersinde öğrendiğim bir çok kelime ile onların Almanca'sı birbirine benziyordu. Dolayısıyla kelimeleri daha kolay aklımda tutabiliyorum. Artikellerde biraz zorlanıyorum. Ayrıca bu çalışmayı yaparken sınıfça oyun oynamamız da yararlı oldu. O kelimeyi duyduğumuzda oynadığımız oyun aklımıza geliyor ve daha çabuk anımsıyoruz. Zaten öğrenmeyi kolaylaştıran en büyük etkenlerden biri de onu uygulamaya dökmektir. “der Finger, das Knie, die Nase, die Lippe...” gibi kelimeleri öğrenmek kolaydı çünkü İngilizce'den izler taşıyorlardı. Bence gülen ve ağlayan yüzün öğrenmemde bir etkisi olmadı.

Öğrenci 5: Bu çalışmayı yaparken bu kelimeleri öğrenmemde en önemli etken başta İngilizce'dir. Çünkü vücudun bölümlerinin Almanca'sı İngilizce'ye gerçekten çok benziyor. İnsan beyni okumayla öğrenmekten çok görsel öğelerle süslenmiş öğrenmem metoduna yatkın olduğundan, oynadığımız oyun da normal ezberden çok

daha faydalı oldu. Almanca öğrenirken İngilizce'den yardım almak kolaylık sağlıyor gibi görünse de bu her zaman böyle değil. Çünkü dikkat ettim de bazen ben bazen arkadaşlarım benzer kelimeleri İngilizce'deki gibi telaffuz ediyoruz. Yine de öğrendiğimiz her kelime zamanla yerleşir ve onları tam anlamıyla öğreniriz.

Öğrenci 6: İngilizce ile benzer kelimelerin olması öğrenmemi daha da kolaylaştırıyor. Artikelleri oyun oynadığımızda daha kolay aklımda tutuyorum. “das Knie, das Kinn” kelimelerinin anlamlarını karıştırıyordum ama oyun oynadığımız zaman aklımda kalıcı bir yere sahip oldular ve artık karıştırmıyorum =) .

Öğrenci 7: Çalışmadan kelimelerin Türkçe anlamlarını İngilizce karşılıklarına bakarak anlayabildim. Bununla ilgili oynadığımız oyun eğlenceliydi. Artikelleri daha iyi kavrayabildim. Tabii ki kelimeleri de. Gülen surat ya da üzülen surata benzer ya da farklı kelimeleri yerleştirmek daha iyi anlamamı sağladı.

Öğrenci 8: Kelimelerin İngilizce'lerinin de verilmesi bunları öğrenmeme katkı sağladı. Oyun oynayıp vücudumuzda da canlı olarak bu yerleri göstermemiz yararlı oldu. Bazı kelimelerin İngilizce'deki kelimelerle benzerlik göstermesi de kolayca öğrenmemi sağladı. Mesela, “die Lippe, die Hand, das Haar, die Nase, der Finger, der Arm...”

Öğrenci 9: Kelimelerin İngilizce'leriyle birlikte verilmesi onları kendime daha yakın hissetmemi sağladı. Oyunun üçüncü aşamasını anlamada zorlandım. Oyunla birlikte pratik yapınca ezberlemeden öğrendim. Yazmam da kelimelerin gözümde canlanmasına yardımcı oldu.

Öğrenci 10: Kelimelerin İngilizce'ye yakın olması faydalıydı. Sıralayıp herkesin kendi söylediği yeri göstermesi ve bunun tekrarlanarak yapılması kelimeleri pekiştirmek için eğlenceli ve öğretici bir yoldu. Hem kendi kelitemizi başka bir yeri göstererek söylememiz, hem de diğer kelimeleri pekiştirmemiz ve oynarken de zevk almamız öğrenmemizi kolaylaştırdı. Oyunun başlarında ne kadar yanlış da yapsak sonucu güzel oluyor çünkü kalıcı olarak öğrenmiş oluyoruz.

4.3.2. RENKLERLE SIFAT TAMLAMALARI-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

1. ‘*Hier sind wir! A1*’ kitabının üçüncü ünitesinin A konusu “Mode und Farben” bittikten sonra çalışılması tavsiye edilir.
2. Öğretmen öğrencilere bir durum betimlemesi yapar. “Taksim’desiniz. Almanya’dan gelen bir arkadaşınız ile alışverişe gittiniz. Siz Almanca’nızı, arkadaşınız ise İngilizce’sini geliştirmek istediğinden, iletişiminiz sizin Almanca konuşmanız, arkadaşınızın İngilizce konuşmasıyla gerçekleşiyor.” Öğretmen, bu açıklamayı yaptıktan sonra böyle bir durumda oluşabilecek örnek diyalogun yazılı olduğu çalışma kağıdını öğrencilere dağıtır.

Your Friend : “Do you like red t-shirts ?”

You : “Nein, und du?”

Your Friend : “Yes, I’ll buy one of them. Then, what do you think about green trousers?”

You : “Ich hasse grüne Hosen.”

Your Friend : “I’ll buy this blue skirt. What did you choose?”

You : “Ich möchte diesen braunen Rock.”

3. Diyalog önce öğretmen sonra öğrenciler tarafından okunulur.
4. Öğrencilere örnek diyalogdaki sıfat tamlamalarının altları çizdirilir.
5. Öğrencilere diyalogda geçen İngilizce sıfat tamlamalarıyla Almanca sıfat tamlamaları yazdırılır. Sıfat tamlamalarının bu dillerde nasıl yapıldıkları sorulur. İki dildeki bu yapının- gerekirse Türkçe- karşılaştırılması istenir.
6. Diyalog öğrenciler tarafından birkaç kez canlandırılır.
7. Öğrencilere ikili çalışmayla benzer bir diyalog hazırlamaları için on dakika süre verilir.
8. Süre sonunda hazırlanan diyaloglar öğrenciler tarafından canlandırılır.

4.3.2.1. ARBEITSBLATT FÜR ADJEKTIVE MIT ENDUNGEN

A. Lest den Dialog und unterstreicht die englische und deutsche Adjektivendung

Your Friend : “Do you like red t-shirts?”

You : “Nein, und du?”

Your Friend : “Yes, I’ll buy one of them. Then, what do you think about green trousers?”

You : “Ich hasse grüne Hosen.”

Your Friend : “I’ll buy this blue skirt. What did you choose?”

You : “Ich möchte diesen braunen Rock.”

B. Füllt die Lücken!

Englische Adjektivendung

.....
.....
.....

Deutsche Adjektivendung

.....
.....

C. Schreibt einen neuen Dialog! (Partnerarbeit)

4.3.2.2. RENKLERLE SIFAT TAMLAMALARI ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: İngilizce ile Almanca'nın karşılaştırılması öğrenmeyi daha etkili kılıyor. Bu etkinliğin öğrenmeden sonra yapılması öğrenenlerin pekişmesini sağlıyor. Bu etkinlik ile bildiklerim bütünlük kazandı, kalıcı oldu.

Öğrenci 2: Bu çalışmayı yapmak her yönden faydalı oluyor. Pekişmesi açısından gayet hoş bir çalışma ayrıca da eğlenceli bence. Bu tür çalışmaların verimimizi arttıracaklarını düşünüyorum. Ayrıca iki dili aynı anda kullanmış olmanın mutluluğu da çok güzel.

Öğrenci 3: İngilizce ve Almanca arasındaki gramer benzerliği kolay yazmamı ve anlamamı sağladı. Artık sınavlarda sıfat tamlamalarıyla ilgili sorular çıkarsa hepsini doğru yapabiliyorum.

Öğrenci 4: Yıllardır İngilizce öğrendiğimiz için yeni bir dil öğrenirken İngilizce'den yardım almak bende daha çok öğrenme isteği uyandırdı. Gramer yapılarının birbirine benzemesi işimizi kolaylaştırıyor.

Öğrenci 5: Bu çalışmanın sıfat tamlamaları konusu işlendikten hemen sonra yapılması çok yararlı oldu. Bu şekilde iki dili de pekiştirmiş olduk, hem Almanca hem İngilizce cümleler kurduk.

Öğrenci 6: Bu tür çalışmalar pratiğe dayalı olduğundan daha akılda kalıcı oluyor. İngilizce ve Almanca sıfat tamlamalarıyla bir problemim olmayacak artık.

Öğrenci 7: Bu çalışmanın Almanca sıfat tamlamalarını anlamam açısından çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Özellikle İngilizce ve Almanca'nın bir arada olması iki dilin birbirlerine ne kadar yakın olduğunu, Almanca'nın İngilizce ile birlikte kolayca öğrenilebileceğini bana gösterdi.

Öğrenci 8: Bu çalışma Almanca, Türkçe ve İngilizce sıfat tamlamaları arasındaki benzerlik ve farklılıkları kavramamızı sağladı. Sadece kelime benzerliklerini değil, dilbilgisi benzerliklerinin de olduğunu gördük.

Öğrenci 9: İki dil karşılaştırmalı olarak anlatıldığı zaman, kurallar iyi bilinen dile göre yorumlanınca akılda daha kalıcı oluyor ve anlamak kolaylaşıyor. Birkaç farklı özellik de zaten öğrenilir. Artikelleri öğrenmek şart.

Öğrenci 10: Bu çalışmada Almanca sıfat tamlamalarını pekiştirmemde faydalı oldu. Almanca dilinde sıfat tamlamalarını yaparken artikelleri bilmenin önemini bir kez daha gördüm. Fakat Almanca ile İngilizce sıfat tamlamaları yapı olarak aynı olmadığından sadece farkları görmede yardımcı oldu.

4.3.3. SAYILAR - ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

A) 0 - 12

1. Öğrenci ders kitabında 2D konusundan önce çalışılması önerilir.
2. 0'dan 12'ye kadar sayılar öğretmen tarafından tek tek söylenir. Öğrenciler tekrar ederler.
3. Telaffuzları düzgün olunca, tepegöz ile tahtaya yansıtılan sayılar deftere yazılır.
4. Aşağıdaki 'Çalışma Kağıdı A' (Blatt A) dağıtılarak denizdeki balıkların doğru kovalara sırayla yerleştirilmesi istenir.

B) 13 – 20

5. Öğretmen, 13 ila 20 arasındaki sayıları tahtaya yazar ve öğrencilerden bu aralıktaki sayıların nasıl oluşturulduklarına dair kural bulmalarını ister.
6. Öğrencilerin kuralı bulmalarından sonra karşlarına sayıların İngilizce'leri yazılır.
7. Öğrencilerin 13 ila 20 arasındaki Almanca sayıları ile İngilizce sayıların oluşturulmaları arasındaki benzerlikleri bulmaları ve anlatmaları istenir.

thirteen-dreizehn

fourteen-vierzehn

fifteen-fünfzehn

sixteen-sechzehn

seventeen- siebzehn

eighteen-achtzehn

nineteen- neunzehn

8. sechzehn ve siebzehn'in özel durumlarına -eğer öğrenciler fark etmedilerse- dikkat çekilir.

9. “Wie alt bist du?” “Ich bin.....Jahre alt.” Kalıpları verilerek bu aralıktaki sayıların çalışılması sağlanır: Onüç ila ondokuz arasındaki sayıların yazıldığı kartlar öğrencilere dağıtılır. Kaç yaşında oldukları sorulduğunda kağıtlarını da göstererek kağıtta yazılı olan yaşlarını söylerler.

C) 20-100 arası

10. Telaffuz çalışmasından sonra öğretmen, ‘**Çalışma Kağıdı B**’ (**Blatt B**) yi dağıtır. Bu kağıtta 20’nin üstündeki sayıların Almanca’ları 30’a kadar tam olarak verilmiştir. Daha sonra onarlı verilen Almanca sayılardan bir kısmı boş bırakılmıştır. Öğrenciden diğerlerine bakarak bunları ve çalışmadaki diğer boşlukları tamamlamaları istenir.

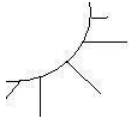
11. Öğrencilerden 20’nin üstündeki Almanca sayılar ile ana dil Türkçe ve birinci yabancı dil İngilizce arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları bulmaları istenir:

Türkçe-İngilizce Benzerlik: twentythree-yirmiüç

Türkçe-İngilizce/Almanca Fark: otuz, kırk, elli (Belli bir kuralı yok) - thirty,fourty,fifty (Sonuna –ty geliyor) / dreißig, vierzig, fünfzig (Sonlara –zig geliyor)

Almanca-İngilizce Benzerlik: thirty, fourty, fifty (Sonuna –ty geliyor) - dreißig, vierzig, fünfzig (Sonlara –zig geliyor)

4.3.3.1. ARBEITSBLATT A FÜR DIE ZAHLEN

Blatt B

Die Zahlen	Türkisch	Englisch	Deutsch
21	yirmibir	twentyone	einundzwanzig
22	yirmiiki	.....	zweiundzwanzig
23	.....	twentythree	dreiundzwanzig
24	yirmidört	twentyfour	vierundzwanzig
25	yirmibeş	.....	fünfundzwanzig
26	.....	.....	sechszwanzig
27	.....	.....	siebenundzwanzig
28	.....	.....	achtundzwanzig
29	.....	.....	neunundzwanzig
30	otuz	thirty	dreißig
40	kırk	fourty	vierzig
50	.....	.....	.....
60	.....	.....	sechzig
70	.....	.....	siebzig
80	.....	.....	.....
90	.....	.....	.....
100	.....	.....	ein hundert

Ähnlichkeit zwischen Türkisch und Englisch:

Unterschied zwischen Türkisch-Englisch/Deutsch:

Ähnlichkeit zwischen Deutsch-Englisch:

4.3.3.2. SAYILAR ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Almanca sayıları öğrenirken İngilizce bilgilerimden yararlandım. İngilizce sayılarla Almanca sayı yapıları birbirlerine benzedikleri için daha kolay öğrendim. Mesela; 15 sayısını yazarken İngilizce’de fifteen diye yazılırken Almanca’da fünfzehn diye yazılıyor. Burada –teen ve –zehn oluşturduğu yapı bakımından benziyorlar.

Öğrenci 2: Birçok şey İngilizce’ye benziyor. I (Ich) am (bin) 16 years (Jahre) old (alt) gibi birçok cümlenin kalıbı aynı. Bu sayılarda da geçerli ein (one) Hunderd (hundert) gibi birçok sayının kullanımı bazı kelimelerin söylenişi aynı veya birbirlerine çok benziyor.

Öğrenci 3: Almanca’da 11 ile 20 arasındaki sayıların oluşturulması İngilizce’deki oluşuma benzediği için öğrenmede kolaylık sağladı. Aynı şekilde 10’ar 10’ar artan sayılarda İngilizce’de sayı köküne –ty getirilerek oluşturulması Almanca’daki –zig eki getirilerek oluşturulmasına benzemesi de öğrenmede kolaylık sağladı. Almanca yirmiden sonraki sayılar, Türkçe ve İngilizce’deki sayı oluşumuna göre tersten oluşturulmuştur.

Öğrenci 4: Almanca sayıları öğrenirken daha çok İngilizce’den faydalandım. İngilizce’deki birçok sayıyı Almanca’dakilere benzettim. Bana tek yabancı gelen örneğin 21 derken einundzwanzig dememizdi. Yani araya und katmamızdı. Ancak İngilizce’de böyle değildi bu durum. Ama genel anlamda zorlanmadım. Türkçe’yle pek hatta hiç benzerlik kurmadım. Sürekli İngilizce’yle ilişkilendirerek hem öğrenmemi hem de hatırlamayı kolaylaştırdı.

Öğrenci 5: Bu çalışmada en önemli bulduğum sonuç 3 dil arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları görmemizdir. Türkçe’yle İngilizce birbirine benzerken Almanca biraz daha farklı bir dil. Sayıların kurulum mantığını kavradık. Üç dilde bazı noktalar da

kesişme yaşanırken, bazı noktalarda farklılıklar görülüyor. (yirmi üç – twentythree – dreiundzwanzig) Bunu gördük.

Öğrenci 6: Türkçe’de önce büyük sayı, sonra küçük sayı geliyor. İngilizce’de de aynı. (yirmi bir – twentyone). Almanca’da bunlar değişik olduğu için biraz zorlandım.

Öğrenci 7: Bu çalışmada Türkçe ve İngilizce’den yararlanmadım. Çünkü Türkçe ve İngilizce’de ondört-fourteen (10 - 4), Almanca’da vierzehn (4- 10).

Öğrenci 8: İngilizce ve Türkçe’de önce yirmiyi, sonra yirmibiri söylerken Almanca’da önce birler basamağındakileri söylemek zorluk ve şaşkınlık yarattı. Ama İngilizce ve Almanca’da bazı yapılar hemen hemen aynı: How old are you?=Wie alt bist du?

Öğrenci 9: Almancada sayıları öğrendikten sonra yaptığımız bu çalışma ile öğrendiklerimi pekiştirdim. Jack ve Peter ve tuttukları balıklar sayesinde ders hem eğlenceli hem de eğitici oldu.

Öğrenci 10: Bildiğim iki dilde ve yeni öğrendiğim Almanca’da sayılar bitişik yazılıyor. Almanca’da yirmiden sonraki sayılarda (10’nun katlarının dışındaki) “und” varken Türkçe ve İngilizce’de bu durum yoktur. Six-sechs, nine-neun, ten-zehn, zwölf-twelve gibi birbirine yakın sayılar işimizi kolaylaştırmaktadır.

4.3.4. ALFABE-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

1. Öğrencilere içinde üç alfabenin bulunduğu kağıt verilerek alfabeleri karşılaştırmaları istenir.

a) Her alfabede toplam kaç tane harf bulunduğunu yazınız.

b) Türkçe’de olup, İngilizce ve Almanca’da olmayanlar: ç, ğ, ı, ş

c) Türkçe’de olmayıp, İngilizce ve Almanca’da olanlar: q, w, x

d) Türkçe ve Almanca’da olup, İngilizce’de olmayanlar: ö, ü

e) Almanca’da olup, Türkçe ve İngilizce’de olmayanlar: ß, ä

2. Kendi ad ve soyadınızı yazıp, üç dilde de kodlayınız.

3. Ev ödevi olarak kendi istedikleri bir dilin alfabetini incelemeleri ve bu üç dille karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkların bulunması istenir.

4.3.4.1. ARBEITSBLATT FÜR DAS ALPHABET

Deutsch	Türkçe	Englisch
A	A	A
B	B	B
C	C	C
-	Ç	-
D	D	D
E	E	E
F	F	F
G	G	G
-	Ğ	-
H	H	H
-	I	-
I	İ	I
J	J	J
K	K	K
L	L	L
M	M	M
N	N	N
O	O	O
Ö	Ö	-
P	P	P
Q	-	Q
R	R	R
S	S	S
-	Ş	-
T	T	T
U	U	U
Ü	Ü	-
V	V	V
W	-	W
X	-	X
Y	Y	Y
Z	Z	Z
ß, ä	-,-	-,-

1.a) Die Anzahl der Buchstaben türkischen Alphabets:

Die Anzahl der Buchstaben deutschen Alphabets:

Die Anzahl der Buchstaben englischen Alphabets:

b) Die Buchstaben, die es im Türkischen gibt, die aber im Deutschen und Englischen nicht vorkommen:

c) Die Buchstaben, die es nicht im Türkischen gibt, die aber im Deutschen und Englischen vorkommen:

d) Die Buchstaben, die es im Türkischen und im Deutschen gibt, die aber im Englischen nicht vorkommen:

e) Die Buchstaben, die es im Deutschen gibt, die aber im Türkischen und im Englischen nicht vorkommen:

2. Buchstabiere deinen Namen in Türkisch:

Buchstabiere deinen Namen in Deutsch:

Buchstabiere deinen Namen in Englisch:

4.3.4.2. ALFABE ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Almanca alfabeyi öğrenmemizde Türk ve İngiliz alfabelerini daha önceden biliyor olmamız ve yaptığımız bu çalışma, etkin rol oynadı. Alfabeler arasındaki benzerlik ve farklılıkları öğrendik.

Öğrenci 2: Daha birinci sınıfta öğrendiğimiz “Türk Alfabesinde 29 harf vardır.” cümlesi, alfabelerdeki harf sayısı sorusunda otomatikman cevaplandırıldı. İngiliz ve Alman alfabeleri benziyor bu yüzden Alman alfabesini öğrenmek çok zor olmadı.

Öğrenci 3: Sorulan sorular sayesinde aslında bildiğim şeyler kafamda tamamen somutlaşmış oldu. Üç alfabeyi karşılaştırmış olduk. Alman alfabesinin 30 harften oluştuğunu öğrenmiş oldum.

Öğrenci 4: Bu alıştırmayı yaparken öğretmenimiz neler yapmamız gerektiğini, bizden isteneni “Türkçe” olarak bize söyledi. Son soruyu da İngilizce’yi ve Türkçe’yi bildiğim için yapabildim. Almanca’sını da geçen ders öğrendiklerimle yaptım. Ama sanırım öğretmenimiz Türkçe’sini söylemeseydi de ben kendim içindeki bazı kelimelerden yola çıkarak ne istendiğini anlayabilirdim. Üç lisan üç insan olma yolunda başarı ile ilerlediğimi düşünüyorum.

Öğrenci 5: Ben alfabeyi öğrettiğiniz gün okulda yoktum. Ama bu çalışma ile Almanca’daki harflerin Türkçe ve İngilizce’deki harflere benzediğini gördüm. Alfabeler arasındaki harf farklılıklarını tablo yardımı ile kolayca anladım.

Öğrenci 6: Bu çalışmayı yaparken anadilimden, 4. sınıftan beri gördüğüm İngilizce dersinden ve Eylül’den beri aldığım Almanca dersinden yararlandım. Hepsi Latin alfabesi olduğundan Almanca alfabesini öğrenmem daha kolay oldu. Şimdi tam anlamıyla öğrendim.

Öğrenci 7: İngilizce'yi 7 senedir görüyoruz, Türkçe'yi de doğduğumuzdan beri biliyoruz. Almanca alfabeyi, öğrenmek tamamen ezber meselesi ben Almanca alfabeyi zaten ezberlemiş olduğum için ne tablo ne de yukarıdaki sorular bana yardımcı oldu.

Öğrenci 8: Özellikle İngilizce hecelemeyi daha kolay yaptığımı fark ettim. Dilim İngilizce'ye daha yatkın gibi geliyor. Almanca ve İngilizce'deki harf sayısını ve hangi harflerin hangi dillerde ortak, hangi dillerde farklı olduğunu kavramamı sağladı bu çalışma.

Öğrenci 9: Çalışma zaten bildiğimiz şeylerin ağırlıkta olduğu bir çalışmaydı. Ama bildiklerimizin yanında bilmediğimiz, daha önce üzerinde düşünmediğimiz ufak noktaları bize gösterdiğini düşünüyorum. Diller arasındaki benzerliği gördüm.

Öğrenci 10: Kendi adımları 3 dilde de kodlamak çok değişik geldi bana. Türkçe kodlarken ülkemizin il isimlerinden, Almanca kodlarken Almanca insan isimlerinden faydalandım.

4.4. Telaffuz Çalışması Uygulama Örnekleri

Birinci yabancı dil İngilizce'den yararlanarak ikinci yabancı dil Almanca öğretiminde özellikle telaffuz çalışmasına ağırlık verilmelidir. Öğrenci uluslararası sözcüklerden, yazılışları İngilizce ile aynı ya da benzer olan sözcüklerden yararlanarak Almanca sözcükleri anlayabilmektedir. Ancak bu sözcükleri düzgün telaffuz edememektedir. Bu açıdan her sözcük öğrenilirken yeterince telaffuz çalışması yapılmalıdır.

Telaffuz çalışması olarak taşıtlar-çalışma kağıdı ile mevsimler-çalışma kağıdı hazırlanmıştır.

4.4.1. TAŞITLAR-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

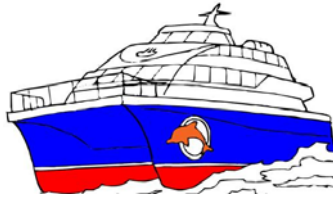
- 1) '*Hier sind wir! A1*' ders kitabının yedinci ünitesi 'Reisen-womit' isimli A konusundan önce çalışılması tavsiye edilir.
- 2) Bu çalışma, Erlenwein'in Wort-Bild-Zuordnung: Speisen und Getränke alıştırmalarından yola çıkarak hazırlanmıştır (2002: 35).
- 3) Öğrencilere üzerinde taşıt resimlerinin olduğu '**Çalışma Kağıdı A**' (Blatt A) dağıtılır.
- 4) Öğrenciler kelimeleri öğretmenlerinden dinlerler ve hem tekrar ederken hem de kelimelerin yanlarındaki boşluklara taşıt resimlerindeki numaraları yazarlar.
- 5) Daha sonra taşıtların İngilizce'lerinin her iki tarafta yer aldığı tablonun Almanca ve Türkçe karşılıklarıyla doldurulması istenir.
- 6) Taşıtların her üç dilde telaffuzları birkaç kez yapıp diller arasındaki işaretlemeler ($\surd$, $\sim$, x) yapılır.
- 7) Öğrencilerden sözel olarak tablonun yorumlanması istenir. (Gerekirse aşağıdaki kriterlerden yararlanılabilir.)

Hepsinde aynı ya da benzer ($\surd$, $\sim$) olanlar:

Hepsinde farklı (x) olanlar:

Sadece ikisinde aynı ya da benzer ($\surd$, $\sim$) olanlar:

4.4.1.1. ARBEITSBLATT FÜR VERKEHRSMITTELN

1

2

3

4

5

- das Auto ( )
- das Boot ( )
- der Bus ( )
- das Fahrrad ( )
- die Fähre ( )
- das Flugzeug ( )
- das Schiff ( )
- die Straßenbahn ( )
- das Taxi ( )

6

7

8

9

Englisch	✓	~	✗	Deutsch	✓	~	✗	Turkish	✓	~	✗	Englisch
tramway												tramway
bicycle												bicycle
boat												boat
bus												bus
car												car
ferry												ferry
plane												plane
ship												ship
taxi												taxi

4.4.1.2. TAŞITLAR ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Bu çalışmayı yaparken anadilimden çok yararlandım. Öğrendiğimiz yabancı dillerden şimdiye kadar biriken kelime hazinemden yararlandım. Çoğunu daha önceden biliyordum ama bilmediklerim de vardı. Örneğin, “die Straßenbahn” İleride işime yarayacak yeni kelimeler öğrendim.

Öğrenci 2: Bu telaffuz çalışmasını yaparken Almanca, İngilizce, anadilim, resimler ve daha önceki bilgilerimden yararlandım. “die Fähre” kelimesini yerleştirirken zorlandım çünkü bu kelime daha önce derste geçmemiştir. Resimden de anlaşılıyordu.

Öğrenci 3: İki kelimedede zorlandım, “Fähre” ve “Straßenbahn” İngilizce ve Türkçe’den çok yararlandım. Diğer kelimeleri biliyordum.

Öğrenci 4: Taksi her üç dilde de aynı şekilde telaffuz ediliyor. Ama diğerlerinde zorlandım.

Öğrenci 5: “Straßenbahn, Fähre” kelimelerini ilk kez duyup öğrendim. Bu kelimelerde zorlandım. Diğerleri, özellikle “taksi ve bot” kolay geldi.

Öğrenci 6: Aynı ya da benzer kelimeler “boat-das Boot- bot”, “taxi-das Taxi-taksi”, “ferry-die Fähre-feribot” ; farklı olanlar, “bicycle-das Fahrrad-bisiklet”, “car-das Auto-araba” , “plane-das Flugzeug-uçak” Bu telaffuz çalışmasını yaparken İngilizce bilgimden oldukça yararlandım çünkü İngilizce ve Almanca’da benzer kelimeler vardı. “die Straßenbahn” kelimesinde zorlandım ama bütün kelimelerdeki tahminlerim doğru çıktı.

Öğrenci 7: Bu çalışmada, öğrendiğim üç dilden de yararlandım. Üç dildeki telaffuz veya yazılışları bilmem bana kolaylık sağladı. Hiç benzer olmayanları da bildiğim

için çıkarabildim. Bu çalışmada hepsini yapabilmem bu üç dilden yararlanmamla oldu.

Öğrenci 8: Bilmediğim “das Schiff” kelimesini İngilizce’sinin telaffuzunun (ship) benzer olması sayesinde anladım.

Öğrenci 9: Bu çalışmayı yaparken daha çok anadilimden ve İngilizce’den yararlandım. Bu üç dilin taşıt isimlerinde –telaffuzlarının da- birbirine çok benzediğini fark ettim. İnanıyorum ki bu benzerlik benim çok işime yarayacak.

Öğrenci 10: Bu telaffuz çalışmasını yaparken İngilizce, Türkçe bilgilerimden yararlandım. Genelde farklılar ama bazıları benzer ya da bot gibi aynı. Mesela tramvay İngilizce’si ile çok benzer, ama Almancası ile benzeşmiyorlar. En çok hangi bilgiden yararlandınız dersiniz cevabım “İngilizce” olacaktır.

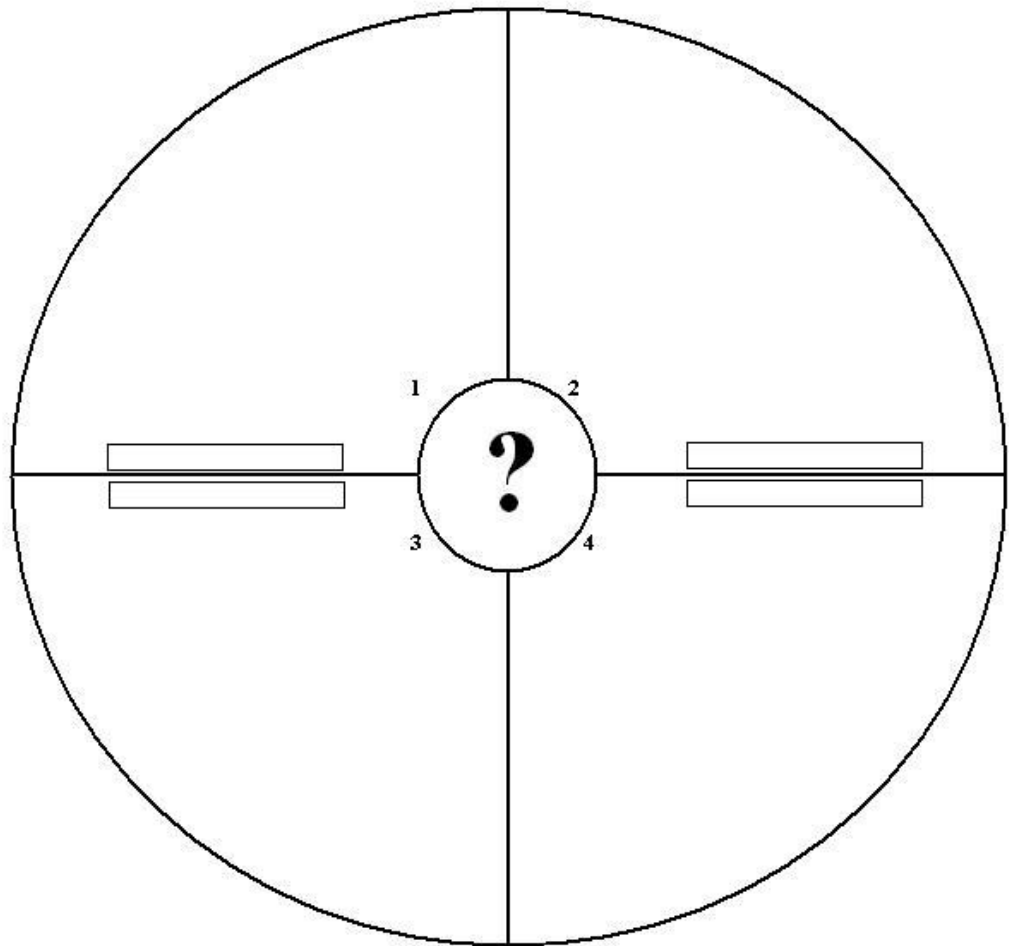
4.4.2. MEVSİMLER-ÇALIŞMA KAĞIDI YÖNERGESİ

- 1) Bu çalışma kağıdı, ders kitabının yedinci ünitesindeki ‘Ferienzeiten und Jahrezeiten’ isimli E’ konusundan önce kullanılabilir.
- 2) Öğrenciler dört gruba ayrılır.
- 3) Dört gruba aşağıda verilen sesleri çıkarmaları söylenir. Birinci gruba “Kuş cıvıltıları, arı vızıldaması, gülüşüp bağrışan çocuk sesleri ve hafif müzik sesi” çıkarmaları söylenir. İkinci grup; “Dalga sesleri, yüzen insanların çıkardığı sesler, hareketli müzik sesi ve dondurmacının sesi”ni çıkarmakla görevlendirilir. Üçüncü grup; “Rüzgarın uğultusu, sağanak yağmurun sesi, okul zili sesi, hüzünlü bir müzik sesi”, dördüncü grup ise; “Yılbaşı müziği, soğuk hava uğultusu, kayak yapan, kardan adam yapan, kartopu oynayan çocukların sesi” çıkarmakla görevlendirilir. Öğrencilerden grup çalışması yapmaları istenir, iş bölümü onlara bırakılır. 3 dakika sonra sınıfın ortak çalışması başlar.
- 4) Gruplar sırayla, istenilen sesleri çıkarırlar. Çıkarılan seslerin neleri ifade ettiğinin tahminleri alınır.
- 5) Öğrencilere dörde bölünmüş boş bir dairenin çizili olduğu çalışma kağıtları dağıtılır. Gruplardan seslerini birer kez daha çıkarmaları istenir.
- 6) Her grup kendi çıkardığı sesin neyi ifade ettiğini çalışma kağıdında ilgili bölüme resmeder. Bu hem bir grup çalışması, hem de bireysel çalışma şeklinde olur.
- 7) Grubun her üyesi çizdiklerini diğerlerine gösterir.
- 8) Bu çizimlerin tek tek neyi, toplamda neyi ifade ettiği tartışılır.
- 9) Bulunan sonuç, çizimin ortasındaki soru işaretinin üzerine İngilizce yazılır. Bölümlerin altlarına da mevsimlerin isimleri İngilizce yazılır.
- 10) Gruplar sonuçları karşılaştırdıktan sonra bu kelimelerin Almanca’larının sözlükten bulunup şekildeki İngilizce’lerinin yanına yazmaları istenir.
- 11) Öğretmen mevsimlerin Almanca telaffuzlarını birkaç kez söyler, öğrenciler tekrar ederler.

12) Şeklin altındaki tablo doldurulur. Kelime telaffuzlarının her iki dilde benzer olması durumunda tabloda ilgili yere gülen yüz, farklı olması durumunda ise asık yüz çizilir.

13) Sonuçların gruplar arası karşılaştırılması ile çalışma sona erer.

4.4.2.1. ARBEITSBLATT FÜR DIE JAHRESZEITEN

A. Zeichnen Sie bitte, was Sie hören!

Englisch	😊	☹️	Deutsch

4.4.2.2. MEVSİMLER ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğrenci 1: Bu çalışma gayet işe yaradı. Öğrendik. İngilizce'nin de katkısı oldu tabii. Kelime benzerliği işimizi kolaylaştırdı. Çizim yapmak da ayrı bir hoşluktu. Çalışmayı grup olarak yapmak keyifli oldu.

Öğrenci 2: Mevsimler kelimelerini öğrenirken hem eğlenmiş hem öğrenmiş oldum. Bir yandan da İngilizce bilgilerimi kullanmış oldum. Grubumla birlikte en yüksek performansı sergilemeye çalışırken fark etmeden öğrendim. Bu tip çalışmalar hoşuma gidiyor.

Öğrenci 3: Yaptığımız seslendirmeler sayesinde hem eğlendik hem de düşündük. Mevsimleri öğrenmemizde son derece faydalı olduğunu düşünüyorum. İngilizce'yi daha önceden bildiğimden, Almanca mevsimlerle benzerliğinden kolayca öğrendim.

Öğrenci 4: Bu çalışmayı yaparken eğlendim. İngilizce ile benzer olduğu için bazı mevsimler daha kolay aklımda kaldı. Grup çalışması olması, birlikte hareket edilmesi ve sesler çıkarmamız eğlenceli oldu. Yaratıcı tekniklerle öğrenilenler daha akılda kalır.

Öğrenci 5: Önce işitsel, daha sonra görsel öğeler daha kalıcı biçimde öğrenmemi sağladı. Çalışmayı grup halinde yapmak da ayrı bir zevkti.

Öğrenci 6: Bu çalışma mevsimleri öğrenmem konusunda kesinlikle işe yaradı. İngilizce ve Almanca kelimeler arasındaki benzerlik onların aklımda kalmasını sağlayacak, grup çalışması olması ve duyarak öğrenmem de daha akılda kalıcı olmasını sağladı.

Öğrenci 7: Çalışma işe yaradı. İngilizce ve Almanca kelimelerin birbirleriyle karşılaştırılması ekstra bir çalışma oldu. En iyi tarafıysa dinleyerek anlamaya çalışmamızdı.

Öğrenci 8: Mevsimler konusunu öğrenirken bu çalışmanın fazla bir etkisini görmedim. Ama ders eğlenceli geçti. Grup çalışması güzeldi.

Öğrenci 9: Mevsimler kelimelerini öğrenirken bu çalışma işe yaradı. Daha kolay ve kalıcı öğrenme oldu. Zevkli bir çalışmaydı. Ayrıca insanı düşünmeye de sevk ediyor. Ders hem daha zevkli geçti hem de öğrenmem gereken kelimeleri -der Frühling, der Sommer, der Herbst, der Winter- daha kolay öğrendim.

Öğrenci 10: Mevsimleri öğrenirken çok yardımcı oldu. Çıkardığımız seslerin bize yaptığı çağrışımlarla kelimeleri tahmin etmemiz, bilgilerin kalıcılığını arttırdı. Grup çalışmasının verdiği zevkle konuya olan ilgim arttı. Derslerin bu şekilde işlenmesi daha faydalı oluyor.

4.5. Uygulamalara İlişkin Açıklamalar ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Bu uygulamalarda, 10. sınıflardan değişik 10'ar kişilik gönüllü öğrenci guruplarıyla çalışılmıştır. Onlardan gelen geri bildirimler, çalışmanın sonunda çalışmaya dair öğrenci görüşleri adı altında çalışma kağıtlarından sonra verilmiştir.³⁰ Çalışma kağıtları yönergeler doğrultusunda uygulandıktan sonra, öğrenciye uygulamaya ilişkin sorular sorulmuştur. Uygulama aşamasında metin çalışmalarında, telaffuzda, dilbilgisi yapılarında, sözcük çalışmalarında İngilizce ya da anadilden yararlanıp yararlanmadıkları sorulmuştur. Bu çalışmaları yaparken başka nelerden yararlandıkları, çalışmayla ilgili olumlu olumsuz eleştirileri, varsa gelecekteki çalışmalar için önerileri istenmiştir. Ortak kanı büyük oranda özellikle İngilizce'den yararlandıkları, Almanca'yı öğrenmede onlara İngilizce'nin bir lokomotif işlevi gördüğü yönündedir. Öğrenciler, aynı dil ailesinden olan Almanca ve İngilizce'nin benzer dilbilgisi ve tümce yapılarından, uluslararası sözcüklerden yararlandıklarını, İngilizce ile aynı ya da benzer sözcükleri içeren metinleri çok daha kolay ve hızlı anladıklarını ancak telaffuzda zorlandıklarını sık sık ifade etmektedirler.

---

³⁰ Özgünlüğü bozmamak adına öğrenci görüşleri düzeltilmemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Dil konusu, bugüne değin pek çok bilim adamını, toplum bilimcileri ve dilbilimcilerini düşündüren bir konu olmuştur. Dil, insan-toplum-kültür-eğitim birlikteliğinde kurucu ve biçimlendirici bir öğedir. Gittikçe artan uluslararası ilişkiler, ulusların kendi ana dilleriyle iletişim sağlamalarını, yetersiz kılmaktadır. Bu nedenle, diğer ülkelerin dillerini öğrenme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Ülkenin politik ve ekonomik durumu; tarihsel, kültürel ve ticari ilişkiler, bir dilin başka uluslar tarafından öğrenilmesini sağlayan ölçütlerdir. Ulusal ve uluslararası kuruluşlarda yabancı dil öğretimine ve programlarına eğilme, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlamıştır. Savaş sonrası bilim ve teknikteki ilerlemeler ve gelişmeler, uluslararası ilişkilere yoğunluk kazandırmıştır. Gençlerin en az bir yabancı dili bilerek yetişmesi gerekliliği kavranmış, zaman içinde ikinci yabancı dil kavramı, kabul görmüştür. Bu nedenle yabancı dili daha etkin öğretmenin yolları araştırılmış, okul programları ele alınıp program geliştirme çalışmalarına önem verilmiştir.³¹ Türkiye'de yabancı dil programlarının geliştirilmesiyle ilgili çalışmalar, 1968 yılında Avrupa Konseyi ile yapılan işbirliği sonucunda başlamıştır (Demirel, 2007: 14). 1997 yılında, ilköğretimin 8 yıla çıkmasıyla; İngilizce dersi, 4. sınıftan itibaren zorunlu olmuştur ve ikinci yabancı dil öğretimine başlanmıştır.

Ülkemizde; ikinci yabancı dil öğretimiyle ilgili yapılan çalışmaların uzun bir geçmişi yoktur. Yapılan araştırmalar da, birinci yabancı dil İngilizce'den sonra Almanca üzerinedir. Elinizde bulunan çalışma, bu kapsamda değerlendirilebilecek bir çalışmadır. Çalışmanın ana hedeflerinden biri; Türkiye'de, Anadolu liselerinde okutulan *Hier sind wir!A1* adlı ders setini, eğitimde yeni yönelimler ve birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi açısından değerlendirmek ve bu değerlendirmeyle gelecekte ikinci yabancı dil olarak Almanca dersi için hazırlanacak, ders kitaplarına ışık tutmaktır. Çalışmanın diğer bir hedefi ise; ikinci yabancı dil olarak Almanca

---

³¹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Başkan,1969)

dersine giren Almanca öğretmenlerine; İngilizce'den yararlanarak Almanca öğretiminde kullanılabilecek özgün çalışma kağıtları ile yardımcı olmaktadır. Bu çalışma kağıtları, incelenen ders kitabında desteklenmesi gereken bölümler dikkate alınarak hazırlanmış ve öğretmenin hemen kullanabileceği biçimde sunulmuştur.

Tezin kuram kısmı, çalışmanın ilk üç bölümünü oluşturmaktadır. Birinci bölümde; eğitimde son dönemde gerçekleşen yönelimlerden 'Kültürlerarası Bildirişim Odaklı Yaklaşım', 'Proje Tabanlı Öğrenme', 'Oluşturmacılık', 'Yaşam Boyu Öğrenme', 'Çoklu Zeka', 'Uzaktan Eğitim', 'İnternet Tabanlı Öğrenme' ve 'Özerk Öğrenme' hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Küreselleşme ile dünya gündemine giren Çok dillilik kavramı ve onunla birlikte Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni birinci bölümün diğer konularıdır. Birinci bölümün sonunda, çok dilliliğe Avrupa'da ve Türkiye'de yabancı dil öğretimi açısından bakılmıştır. Çok dilliliğin 'Dil Yetisi ve Dil Deneyimleri', 'Dil Öğrenme Deneyimleri', 'Dil Profillerinin ve Dil Öğrenme Bilinçliliğinin Gelişimi' kavramlarına değinilmiştir.

Birinci yabancı dil sonrası diller öğretiminin genel ilkeleri ve amaçları, ikinci bölümde yer almaktadır. Bu bölümde önce, birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi hakkında genel bir bilgi verilmiştir. Arkasından; birinci yabancı dil sonrası dil öğretiminin amaçları ve sırasıyla; bilişsel öğrenme, anlama yetisini geliştirme, içerik düzenlemesi, metin düzenlemesi ve öğrenme sürecinin ekonomikleştirilmesi başlıklı ilkeleri açıklanmıştır. İkinci yabancı dil öğretiminin kendine özgü koşulları vardır. İkinci yabancı dil, yöntem ve teknik açıdan farklı öğretilir ve öğrenilir. İkinci yabancı dil derslerinde, bu farklılık dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin birinci yabancı dildeki önbilgilerinden yararlanabilecekleri bir öğretim ortamı hazırlanarak; bilinenden bilinmeyene doğru, yani; ülkemiz örneğinde İngilizce'den Almanca'ya aktarım sağlanmalıdır. Bu bağlamda önceden öğrenilmiş yabancı dil bilgileri, sonradan öğrenilen yabancı dil bilgilerine destek sağlarken; ilk öğrendiği yabancı dili de pekiştirmektedir (Çakır/ Hatipoğlu, 2001:141). "Eğer biz, öğrencilerin İngilizce ön bilgilerinden yararlanabilirsek; etkili bir Almanca dersi oluşturma olanağına da ulaşabiliriz" (Uslu/Özek, 2004:136). Ana dil kendisinden sonra gelen tüm dillerin

temelidir. Ana diline hakimiyeti tam olan öğrenci, diğer dilleri de çok kolay ve hızlı öğrenir. Öğreticiler, uygun yöntemlerle öğrencilerin bireysel olarak farklı öğrenme stratejileri geliştirmelerine olanak sağlamalı ve onları sürekli desteklemelidir. Her bireyin kendi donanımına göre geliştireceği stratejiler, ikinci yabancı dilin öğrenilmesini daha da kolaylaştıracaktır.

Üçüncü bölümde, Türkiye’de Almanca’nın ikinci yabancı dil olarak konumu ve M.E.B. İkinci Yabancı Dil Almanca Ders Programı kısaca değerlendirilmiştir. ‘*Hier sind Wir! A1*’ ders seti incelenip, yeni yönelimlerin kitabın içinde var olan örnekleri ortaya konmuştur. İkinci yabancı dilin gerekliliğinin vurgulandığı günümüzde, uygulanan müfredatın ve ders yöntemlerinin öğrenci gereksinimleriyle örtüşmediği ortaya çıkmıştır. Program düzenlemelerinde ve öğretim sürecinde bu farklılıkların göz önüne alınması gerekmektedir. İkinci yabancı dil olarak Almanca programı, birinci yabancı dil İngilizce programından yararlanarak, birinci yabancı dil öğrenilirken elde edilen deneyimlerden ve bireyin geliştirdiği yabancı dil öğrenme stratejilerinden yola çıkmalıdır.

Dördüncü bölümde; öğrencilerin Almanca’yı daha kısa sürede, daha kolay öğrenmelerine yardımcı olmayı amaçlayan; içinde birinci yabancı dil İngilizce’den yararlanarak hazırlanan, yeni çalışma kağıtları sunulmuştur. Bu çalışma kağıtları, diğer Almanca öğretmenlerine ikinci yabancı dil olarak Almanca’yı öğretirken, ilk yabancı dil olan İngilizce’yi köprü olarak kullanmalarında kolaylık sağlayacaktır. Çünkü, öğrenilmiş birinci yabancı dil, bir sonraki yabancı dilin öğreniminde- özellikle aynı dil ailesine mensup olan bir dil ise – çok önemli rol oynamaktadır. Neuner (2003: 24), “ikinci yabancı dili öğrenmede birinci yabancı dilin önemli bir yeri vardır” diyerek; iyi öğrenilmiş İngilizce’nin, Almanca öğretiminde, öğrenme ve öğretme sürecini olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir. Bu diller, birbirine benzer ise öğrenme daha kolay ve çabuk gerçekleşir(Güler,2000:4). Özellikle akraba olan, İngilizce ve Almanca gibi dillerin birlikte öğrenilmesinin, zor olmadığı savunulmaktadır. Yani bilinenden bilinmeyene

gidiş biçiminde; dillerin karşılaştırmalı çalışılmasının, başarıyı artırdığı gözlenmiştir(Serindağ, 2003). Neuner(2005: 31), birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi için, ‘zaman tasarruflu öğrenme ve öğretme yöntemleri’nin bir an önce hazırlanması ve ona uygun özel metin çalışmalarının geliştirilmesi gerektiğini önemle vurgulamaktadır.

Polat ve Tapan’ın(1995: 97- 98)da dediği gibi;

“Türkiye genç bir ülkedir. Hızla değişen ve gittikçe küçülen dünyamızda kendi kimliğiyle var olma çabası ve amacındadır. Eğer dünya insanı yetiştirmeyi amaçlıyorsak, bunu gerçekleştirecek kuşakları da yetiştirmeliyiz. Bunu sağlayacak yeni çalışma biçimleri yabancı dil öğretimi yoluyla geliyorsa, bu kapının açık tutulmasında yarar vardır.”

Yönergeleriyle birlikte hazırlanan 12 adet çalışma kağıdı, isteyen öğretmenin hemen kullanabileceği biçimde çalışmada yer almaktadır. Bu çalışma kağıtları, gönüllü öğrencilere uygulanmış; uygulama sonrasında, öğrencilerden yaptıkları çalışmaya ilişkin görüşleri istenmiştir. Bu öğrenci görüşleri, her çalışma kağıdının sonrasında – özgünlüğü bozmamak adına- aynen verilmiştir.

Uygulamanın yer aldığı dördüncü bölümden sonra 4 ekten oluşan ekler bölümü verilmiştir. Ek 1’de sınıfta yapılan bir sözcük dağarcığı geliştirme çalışmasından yola çıkılarak verilen ödev sonucu, öğrencilerden gelen ödev çalışmaları, yer almaktadır. Öğrenciler, ödev çalışmalarını; ilgi duydukları alana dair sözcükleri, üç dilde bir araya getirerek oluşturmuşlardır. Bu çalışmalara, özgün öğrenci çalışmaları özelliği taşımalarından ötürü, tezde yer verilmiştir.Ek 2’de Neuner ve Kursisa’dan (2006) alınmış çalışma kağıtları, çalışma kağıdının öğretmen yönlendirmesi ile ardı ardına verilmiştir. İçecek, aile, zaman, yiyecek konu başlıklı çalışma kağıtları, yönergeler doğrultusunda sınıfta öğrencilere uygulanmış, çalışma sonunda da öğrencilerden çalışmayla ilgili yorumları istenmiştir. Ek 2, özgün öğrenci yorumları içerdiğinden ve bu yorumların, tezin konusunu doğrular nitelikte olması açısından önem taşımaktadır. Ek 3’de yer alan Almanca ders kitaplarından örnekler; yeni çalışmaları tanıma açısından ve birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi ilkelerinin bu ders kitaplarına nasıl yansıdığını görmek açısından önemlidir. Ek 4 de +9yer alan Tebliğler Dergisi, Anadolu Liseleri’nin 10. ve 11.

sınıflarında ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde *Hier sind wir!A1* ders kitabının kullanılması hususunu içermektedir.

Buraya kadar çalışmanın bölümlerine ve amaçlarına değindik. Aşağıda bu duruma ilişkin öneriler sunulacaktır.

Öneriler bölümünde, öncelikle öğrenci motivasyonunu arttırmaya yönelik önerilerde bulunmak istiyorum. İkinci yabancı dili öğrenen kişi, birinci yabancı dili öğrenenden yaşça büyüktür. Yabancı dil öğrenimiyle; kendi öğrenme biçimiyle ilgili bilince sahiptir. Beklentileri, ihtiyaçları farklıdır. Ona sunulacak metinler, içerikler, ders işleme yöntemleri öğrenenin bu özelliklerine dikkat edilerek hazırlanmalıdır. Öğrenme, ancak bu koşullar sağlanırsa istendik bir davranış olarak karşımıza çıkar. Bilindiği gibi, Anadolu Liseleri'nde günümüzde 10, 11 ve 12. sınıflarda ikişer saat Almanca dersi zorunludur. Sınav kaygısı taşıyan öğrencilerle iyi yapılamayan, 12. sınıftaki Almanca dersinin, 9. sınıfa alınması ve ders saatlerinin artırılması gerekmektedir. ÖSS'de yabancı dillerden soru çıkmamaktadır. Bu durumun değişmesi, öğrencilerin 9., 10.ve 11. sınıfta varolan ilgilerinin 12. sınıfta da sürmesini sağlayacaktır. Böylelikle yabancı dil eğitiminde süreklilik söz konusu olacak ve öğrenenlerin ikinci yabancı dil olarak Almanca'ya bakış açıları da değişiklik gösterecektir. Sadece birinci yabancı dil olarak Almanca okutulan okullarda değil; ikinci yabancı dil olarak Almanca okutulan Anadolu Liseleri'nde, en azından ayda bir kez olmak üzere anadil konuşucusu, konuşma pratiği yapmak üzere derse katılmalıdır. Bu durum, öğrencilerde kendilerine güven sağlayacak ve derse daha çok motive olmalarını beraberinde getirecektir. Bir konser afişi hazırlama gibi basit bir çalışmadan, aile soyağacı hazırlamaya; bir karikatür çiziminden, ne olmak istediği ile ilgili kompozisyon yazma çalışmasına kadar öğrencinin yaptığı, öğrendiklerini sergilediği güzel çalışmaların, okul panosuna asılması ya da okul dergisinde yayınlanması öğrencinin motivasyonunu arttıracaktır. Bu tür sergilemeler, haftada iki saatle, ikinci yabancı dilde hiçbir şey yapılamayacağını düşünen öğrencilerin düşüncelerinin değişmesine sebep olacaktır.

Öğrencilerin okul dışındaki zamanlarının çoğunu alan bilgisayar, ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde de kullanılmalıdır. Bilgisayarda tek başlarına Almanca çalışabileceklerini görmeleri öğrencileri derse motive edecektir. Proje çalışmalarında grup çalışmalarına izin verilmeli, görevler paylaştırılarak öğrencilerin birlikte bir ürün ortaya çıkarmalarına olanak sağlanmalıdır. Zaman zaman öğrencilere ilginç gelen kitap dışı çalışmalara yer verilmeli, değişik çalışma kağıtları hazırlanarak dil öğretiminde sıradanlıktan çıkılmalıdır. Öğrencilerin birinci yabancı dili öğrenirken sahip oldukları öğrenme deneyimlerinden ikinci yabancı dil öğretilirken faydalanılmalıdır. Öncelikli olarak; İngilizce'den aşına oldukları alıştırma biçimleri, soru tipleri, metin inceleme çalışmaları, sınıf içi konuşma araçları kullanılmalıdır. Öte yandan 6. sınıftan itibaren Almanca dersi gören öğrencilerle, ilk kez 10. sınıfta Almanca gören öğrenciler aynı durumda değildir. Buna yönelik çözümler geliştirilmelidir.

Almanca ders seti ile ilgili önerilerim, ise şöyle olacaktır: 2006'da ikinci kez basılan '*Hier sind wir! A1*', Almanca ile ilk kez karşılaşan öğrenciler için uygun değildir. Nedenleri aşağıda açıklanmıştır. Daha önce ders setinin değerlendirilmesinin yapıldığı üçünü bölümde değindiğimiz sebeplerden dolayı ya uygun olmayanların çıkarılması ya da yeni bir kitap hazırlanması daha uygun olacaktır. Öğrencilerin İngilizce bilgilerinden yararlanabilecekleri, ortak sözcükleri ve benzer dil yapılarını yansıtan daha çok metin ve alıştırma tipleri içeren; ana dil ile ilgili kültürün de yer aldığı, hem Türkçe hem de Almanca konuşulan ülkelerin kültürlerinin karşılaştırılabileceği, yeni bir kitap oluşturulması en iyi çözüm olarak gözükmektedir. Yeni bir kitap yerine kitabın 3. basımı söz konusu olursa; yeni basımda dinleme çalışmalarına özel önem verilmelidir. CD yenilenerek, konuşmaların arka fonlarına efekt kaydı yapılmalı, öğrenci dinlediği konuşmanın nerede, nasıl bir ortamda olduğunu dinlerken çözebilmelidir. Her ünitenin sonundaki okuma metinlerinin ve kitabın arkasındaki şarkıların da CD'de yer alması ile öğrencinin motivasyonu daha da artacak, öğretmenin işi kolaylaşacaktır.

Almanca öğretmenleri ve yetiştirimi ile ilgili önerilere gelince; tüm derslerde olduğu gibi yabancı dil derslerinde de öğretici ve öğrenci faktörü çok önemlidir. Özellikle yöntemlerin uygulayıcısı olan yabancı dil öğretmeni adaylarının, birinci yabancı dil sonrası dil öğretimine yaklaşımları, tutum ve görüşleri ikinci yabancı dil öğretiminde başarının en belirleyici etkenlerindedir (Uslu/ Özek, 2004:131) . 2002- 2003 eğitim-öğretim yılında Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Almanca Öğretmenliği'nde okuyan öğrencilerin %100'ü, İngilizce Öğretmenliği'nde okuyanların % 96'sı seçmeli olan ikinci yabancı dil dersini isteyerek almışlardır. Tüm Eğitim Fakültelerinin, Yabancı Diller Eğitimi bölümlerinde yer alan, Almanca ve Fransızca Öğretmenliği bölümlerinde yabancı dil olarak İngilizce dersinin ve İngilizce'den sonra o dilin öğretimi ile ilgili bir dersin konulması faydalı olacaktır. Çünkü, anadil, birinci yabancı dil, ikinci ve sonraki yabancı diller arasındaki ilişkileri bilen; birinci yabancı dili edinirken elde edilen deneyimlerden birinci yabancı dil sonrası dil öğretiminde nasıl yararlanılabileceği eğitimini alan; birinci yabancı dil bilgilerinden yararlanarak ikinci yabancı dilin öğretim sürecinin nasıl kısaltılabileceğine ilişkin bilgileri üniversite eğitimlerinde öğrenen öğretmen adayları öğrencilerine çok daha faydalı olacaklardır. Dersleri verecek olan öğreticilerin en azından üç dilli olması gerekmektedir. Anadilinin dışında iki dil bilmeyen, ya da öğrencilerin birinci yabancı dilleri konusunda hiç bilgisi olmayan öğreticilerin ikinci yabancı dil dersinde gereken çalışmaları yapması beklenemez. Almanca'yı ikinci yabancı dil olarak öğretecek öğretmen adayları gelişmiş İngilizce bilgisine sahip olmalıdırlar. Akademisyenlerin de önerileri bu doğrultudadır. (Durukafa /Özcan, 2000: 80) Almanca ve Fransızca öğretmen adaylarına, İngilizce, yan dal olarak mutlaka verilmelidir.³² Çünkü öğretmen olduklarında öğretecekleri dili ikinci yabancı dil olarak İngilizce'den sonra vereceklerdir. İngilizce'yi bilmeleri durumunda; öğretme sürecini kısaltacaklardır. Başarıya ulaşmak için öğretici hem dilleri hem de öğrendiği bu dillerin kültürlerini iyi tanımalıdır. Diller arasındaki sözcük, cümle yapıları, vb.den oluşan karşılaştırmaların yanı sıra dillerin kültürlerinin karşılaştırmasını da yapabilmelidir. Bu durum, öğrencinin ilgisini derse çekecektir.

---

³² Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Cangil, 2000:63-70); (Çakır, 2000:74)

Öğreticinin her iki dili bilip çözümler yapabilmesi, öğrencilerin önbilgilerinden yararlanacak teknik ve uygulamalar kullanması; beklenen, ideal bir durumdur. Schmidt(2003: 296), ikinci yabancı dil olarak Almanca dersinin, gelecekte günümüzde yapılan derslerden daha iyi işleneceğini düşünmektedir. Çünkü, geleceğin Almanca öğretmenleri bugünün öğrencileridir ve birinci yabancı dil olarak İngilizce görmektedirler. Gelecekte de İngilizce'den sonra Almanca dil dersini iyi hazırlayacaklardır. Tapan(2003: 202) da öğrencilerin kendi yaşam deneyimlerinden yola çıkarak anlamlı yöntem ve tekniklerle İngilizce'den sonra Almanca 'yı daha iyi öğreteceklerini belirtmiştir.

İkinci yabancı dil olarak Almanca öğreten Almanca öğretmenleri İngilizce öğretmenleri ile yoğun bir işbirliği içinde olmalıdır. 10. sınıfların İngilizce öğretmenleri ile görüşülüp derslerin paralel gitmesi sağlanması durumunda hem öğrenci hem de öğretmen açısından ders çok daha verimli işlenecektir. Sınıf içi çalışmalarında, sınavlarda ve ödevlerde İngilizce ile ilgili konu paralellığı sağlanmalıdır. Anadolu Lisesi 10. , 11. , ve 12. sınıf İngilizce programları ile Almanca programlarının paralel olması, konuların İngilizce'den hemen sonra Almanca görülmesi, hem konunun iyice pekişmesini sağlayacak hem de o konunun Almanca'da işlenmesi, öğretilmesi için gereken süreyi kısaltacaktır. Derslerin her iki dilde paralel yürütülebilmesi için; ders programlarının hazırlanmasında ve ders kitaplarının oluşturulmasında İngilizce ve Almanca'nın haftalık ders saatlerinin sayısı dikkate alınmalıdır.³³

Öte yandan atanmış Almanca öğretmenlerinin, alanla ilgili bilmesinde fayda olabilecek konuların yer aldığı, yenilikleri, gelişmeleri içeren hizmet içi eğitim seminerlerine katılımı, isteğe bağlı değil zorunlu olmalıdır. Özellikle İngilizce'den sonra dil öğretimi konusunda tüm Almanca ve Fransızca öğretmenlerinin, hizmetiçi eğitime alınarak; birinci yabancı dil sonrası dil öğretimi hakkında bilgilenmeleri sağlanmalıdır. Öğreticilerin ayrıca bilgisayar teknolojileri sınıflarından ikinci yabancı dil olarak Almanca derslerinde yararlanabilmeleri için bu yönde de eğitim

---

³³ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Maden, 2002:103)

almaları gerekmektedir. Bunun yanı sıra Almanya'ya hiç gitmemiş olan öğretmenlere kaynak sağlanarak, dilini öğrettikleri, kültürünü tanıtmayı çalıştıkları bu ülkeyi yakından tanımalarına olanak sağlanmalıdır. Byram(1995:237–244), İngiltere'nin ulusal müfredat ve öğretmen yetiştirimini irdelediği yazısında; bütün Almanca üniversite öğrencilerinin Almanca konuşulan bir ülkede 1 yıl geçirmelerinin zorunlu olduğunu, yüksek öğrenime devam edebileceklerini ya da bir okulda İngilizce asistanı olarak görev yapabileceklerini söylemektedir. Bunun iyi bir Almanca öğretmeni için ön koşul olan, altyapı, kültürel yeti ve deneyimi sağlayacağını belirtmektedir. İdeal bir eğitimin de, öğrencilerin diğer ülkeleri ve onların kültürlerini gözlemleyebileceği ve anlayabileceği bir eğitim olduğunu savunmaktadır.

Kısaca özetlemek gerekirse; Almanca, günümüzde İngilizce'den sonra ikinci yabancı dil olarak öğretilmektedir. İkinci yabancı dil olarak Almanca dersi veren Almanca öğretmenleri, öğrencilerine az ders saatiyle çok şey öğretmek durumundadırlar. İngilizce bilen bir Almanca öğretmeni, İngilizce bilmeyen bir Almanca öğretmeninden daha avantajlı durumdadır. Aynı biçimde; İngilizce bilen bir öğrenci, İngilizce bilmeden Almanca öğrenmek isteyen diğer öğrenciden daha avantajlıdır. Çünkü öğretmen, bildiği İngilizce ve Almanca bilgilerinden yararlanarak; öğrencilerin diller arasında köprü kurlarını, bilgilerin bir dilden diğerine hızla transferini sağlayabilmektedir. Öğrenci de bunu çok daha çabuk kavrayabilmektedir. İşte bütün yönleri ile ele alınan bu konular ve bunları gerçekleştirebilmek için gerekli öğretim yöntemleri 'İngilizce'nin Türkiye'de İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimine Etkileri' adlı çalışmamızda hayat bulmuştur.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Aksan, Doğan** : **Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim I)**, 2. Basım, Ankara TDK Yayınları, Ankara, 1979.
- Arak, Hüseyin** : **İngilizce, Almanca, Türkçe Karşılaştırmalı Dilbilgisi Alıştırma ve Testler**, Hacettepe-Taş, Ankara, 2004
- Başkan, Özcan** : **Yabancı Dil Öğretimi**, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1969
- Coşkun, Hasan** : **Oyunlarla Dil Öğretimi. Spiele im Sprachunterricht. Learning Languages Through Games**. CTB 7 Yayınları, Ankara, 2006.
- Demirel, Özcan** : **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**. 5.Basım, Pegem-A Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Demirel, Özcan** : **Yabancı Dil Öğretimi Dil Pasaportu-Dil Biyografisi-Dil Dosyası**, 3. Baskı, Pegem-A Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Erlenwein, Sabine** : **Deutsch Als Weitere Fremdsprache. Hilfen zum Einstieg**, Erprobefassung, Eigendruck im Selbstverlag, Goethe Institut Inter Nationes München, 2002.
- Europarat** : **Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen:lernen, lehren, beurteilen**. Langenscheidt, Berlin, München, Wien, Zürich, New York, 2001.
- Gardner, Howard** : **Multiple Intelligences: The Theory in Practise**. New York.Basic Book, 1993
- Genç, Ayten** : **Türkiye’de Geçmişten Günümüze Almanca Öğretimi**, 1.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Hufeisen, Britta / Neuner, Gerhard** : **Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen- Deutsch nach Englisch**.Council of Europe Publishing, Strasburg, 2005.
- Hufeisen, Britta/ Lindemann, Beate(Hg)** : **Tertiärsprachen. Theorien, Modelle, Methoden**. Stauffenburg Verlag, Tübingen, 1998.

- Kursisa, Anta/ Neuner Gerhard** : **Deutsch ist easy!Lehrerhandreichungen und Kopiervorlagen “Deusch nach Englisch” für den Anfangsunterricht.** Max Hueber Verlag, Ismaning, 2006.
- Weimer, Maryellen** : **Learner-Centered Teaching: Five Key Changes to Practise,** Jossey-Bass, San Francisco, 2002.
- Widdowson, Henry** : **Aspects of Language Teaching.** Oxford University Press, Oxford, 1990
- Zıllıoğlu, Merih** : **İletişim nedir?** Cem Yayınevi, İstanbul, 1993.

Makaleler

- Arak, Hüseyin** : “İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca'nın Öğrenilmesinde İngilizcenin ve Karşılaştırmalı Dilbilgisinin Rolü” , **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı:21, Yıl: 2006/2, s. 205- 216.
- Başbay, Makbule** : “Proje Tabanlı Öğrenme”. Yay. Haz.: Özcan Demirel, **Eğitimde Yeni Yönelimler**, Pegem A Yayıncılık, 2.Baskı, Ankara, 2007, s.67-79.
- Berchem, Theodor** : "Europa: Kulturelle Identität und sprachliche Vielfalt. Gedanken zu einer möglichen europäischen Sprachenpolitik". In:Gnutzmann,Claus(Hrsg.), **Fremdsprachenunterricht im internationalen Vergleich: Perspektiven 2000**, Frankfurt a.M.: Diesterweg, 1992, s.48-63.
- Bolz, Rüdiger** : “ Avrupa’ da dillerin eşit hale gelmesi AB sözleşmesinin Hazırlama aşamasında yer almıştır” Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa ile Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 21- 23.
- Bümen, Nilay** :”Çoklu Zeka” Yay. Haz.: Özcan Demirel, **Eğitimde Yeni Yönelimler**, Pegem A Yayıncılık, 2.Baskı, Ankara, 2007, s.1-38.

- Byram, Michael** : "Die Stellung der Landeskunde/ Cultural Awareness im Fach DaF in England: 'National Curriculum' und Lehrerausbildung". In: Blamberger, Günter (Hrsg.), **Reformdiskussion und curriculare Entwicklung in der Germanistik. Internationale Germanistentagung.** Deutscher Akademischer Austauschdienst, Bonn, 1995, s. 237- 244.
- Byram, Michael** : "Learning Language without a Culture? The case of English as a lingua franca". In: L. Bredalla, F.-J. Meissner, A. Nünig, D. Rösler (Hrsg.), **Wie ist Fremdverstehen lehr- und lernbar?**, Gunter Narr Verlag, Tübingen, 2002, s. 1-17.
- Cangil, Erişkon Binnur** : Deutschlehrerausbildung in der Türkei-Neustrukturierung und Perspektiven". In: Tapan, Nilüfer/ Polat, Tülin/ Schmidt, Hans Werner (Hrsg.), **Berufbezogene Deutschlehrerausbildung, Dokumentation zum Workshop am 26./27. Mai 2000 in İstanbul**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrerverbandes Nr.2, İstanbul, 2000, s.63-70.
- Cangil, Erişkon Binnur** : "Landeskunde in den Lehrwerken für Deutsch als zweite Fremdsprache". In: Mustafa Çakır(Hrsg.) **Sprache und Kultur, mehr Sprache-mehrsprachig-mit Deutsch, didaktische und politische Perspektiven aus türkischer Sicht**, Schaker Verlag, Aachen, 2002,s.78-83.
- Christ, Herbert** : "Einige grundsätzliche Fragen zur Didaktik der Mehrsprachigkeit. In: Barkowski, Hans/Faistauer, Renate (Hrsg.)... **in Sache Deutsch als Fremdsprache**, 2001.
- Çakır, Çapoğlu Meral** : "Stellungnahme der Deutschdidaktik-abteilung der Universität İstanbul im Hinblick auf die Curriculumrevision". In: Tapan, Nilüfer/ Polat, Tülin/ Schmidt, Hans Werner (Hrsg.), **Berufbezogene Deutschlehrerausbildung, Dokumentation zum Workshop am 26./27. Mai 2000 in İstanbul**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrerverbandes Nr.2, İstanbul, 2000, s.71-74.
- Çakır, Meral/ Hatipoğlu, Sevinç** : "Neue Chancen für DaF: Deutsch als Fremdsprache nach Englisch". In: Çakır, Mustafa, **Fremdsprachenunterricht und die Stellung des Deutschen in der Türkei**, Shaker Verlag, Aachen, 2001, s. 135-143.

- Çakır, Meral** : “Tertiärsprachendidaktik als ein neues Paradigma für Deutsch als Fremdsprache in der Türkei”, **X. Türkischer Internationaler Germanistikkongress. Toleranz und Begegnungen. 10.Milletlerarası Germanistik Kongresi.Hoşgörü ve Buluşma.** Konya, 2007, s.163- 178.
- Durukafa, Gönül/ Özcan, Haluk** : “Stellungnahme zum neuen Curriculum”. In: Tapan, Nilüfer/ Polat, Tülin/ Schmidt, Hans Werner (Hrsg.), **Berufbezogene Deutschlehrausbildung, Dokumentation zum Workshop am 26./27. Mai 2000 in İstanbul**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrerverbandes Nr.2, İstanbul, 2000, s.79-80.
- Erkunt, Hamdi/ Akpınar, Yavuz** : “Internet Tabanlı ve Internet Destekli Eğitim: Kurumsal Bir Eğitim Yönetim Sistemi Örneği”. **Açık ve Uzaktan Eğitim SempozyumuBildiriler Kitabı**, 23-25 Mayıs, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2005,s.1- 6.
- Funk, Hermann** : “Sprachenpolitik-Mehrsprachigkeit-Unterrichtspraxis”. In: Funk, Neuner(Hrsg.), **Verstehen und Verständigung in Europa**, Cornelsen Verlag, Berlin, 1996, s. 218- 224.
- Gök, Fatma** : “ Türkiye’de Eğitime Genel Bir Bakış” In: Sayın, Şara/Bechtold, Gerhard(Hrsg.), **Lerntraditionen und Fremdsprachenerwerb**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrerverbands, Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş., İstanbul, 1995, s. 13- 21.
- Güler, Gülten** : “Stellenwert der methodisch-didaktischen Lehrveranstaltungen in den reformierten Curricula der berufsbezogenen Deutschlehrausbildung”. In: Tapan, Nilüfer/ Polat, Tülin/ Schmidt, Hans Werner (Hrsg.), **Berufbezogene Deutschlehrausbildung, Dokumentation zum Workshop am 26./27. Mai 2000 in İstanbul**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrerverbandes Nr.2, İstanbul, 2000, s.81-89.
- Güler, Gülten** “Zur curricularen Planung des Fremdsprachenunterrichts in Der Sprachenzentren türkischer Universitäten in Anlehnung an den ‘Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen für Sprachen’“, Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht (ZIF), (Çevrimiçi) im Department of Modern Languages and Cultural Studies der Universität Alberta in Edmonton, Alberta, Kanada, 2005, Jahrgang 10(2), 14pp

- Hufeisen, Britta** :“Deutsch als zweite Fremdsprache”.In: Goethe Institut und Bimmel, Peter/ Krumm, Hans-Jürgen/Neuner, Gerhard(Hrsg.), **Fremdsprache Deutsch. Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts**, Klett Verlag, Stuttgart, 1999, s. 4-6.
- Hufeisen, Britta** :“Dritt- und Tertiärsprachenforschung”. In:Ernst Appeltauer(Hrsg.),**Flensburger Papiere zur Mehrsprachigkeit und Kulturenvielfalt im Unterricht**, Druck Werner Rux, Heft 26, 2000, s.6- 33.
- Koç, Gürcü** : “Yaşam Boyu Öğrenme”. Yay. Haz.: Özcan Demirel, **Eğitimde Yeni Yönelimler**, Pegem A Yayıncılık, 2.Baskı, Ankara, 2007, s.213- 231.
- Krumm, Hans-Jürgen**: “ EuroComGerm-Die sieben Siebe: Germanische Sprachen lesen lernen”. In: Vorstand des Goethe-Instituts/ Bimmel, Peter/Fandrych, Christian/Hufeisen, Britta/Krumm, Hans-Jürgen/Wicke, Rainer E, **Fremdsprache Deutsch Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts Heft 37/2007**, Hueber Verlag GmbH& Co KG, Ismaning, s. 60-61.
- Krumm, Hans-Jürgen**: “Deutsch als Fremdsprache im Rahmen von Mehrsprachigkeit.In: Funk, Hermann/Neuner, Gerhard(Hrsg.).**Verstehen und Verständigung in Europa**, Cornelsen, Berlin, 1996, s. 206-212.
- Landau, Mark** : “ AB’de En Çok Konuşulan Dil Almanca’dır.” Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 25- 26.
- Lehman, Jochen** : “ Yabancı Dil Olarak Almanca Alanında Bir Avrupa Projesi Staging Foreign Languages Learning”. Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 41-44

- Loss, Hoffmann Herbert:** “Almanya’dan Gelen Beyin Göçü Türk Üniversite Sistemini Kurdu.” Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003,** Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 13- 15.
- Lutjeharms, Madeline:** “Tertiärsprache und Sprachbewusstheit”, **Fremdsprache Deutsch Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts.**1/1999.Klett International,s.7
- Maden, Sakarya Sevinç :** “ Unterrichtsdidaktische und methodische Vorschläge für Deutsch als Tertiärsprache im Hinblick auf die Adressatengruppe der Trakya Universität”. In: Çakır, Mustafa, **Fremdsprachenunterricht und die Stellung des Deutschen in der Türkei,** Shaker Verlag, Aachen, 2001, s. 153-163.
- Maden, Sakarya Sevinç :** “Erarbeitung eines Konzepts für Deutsch als zweite Fremdsprache nach Englisch: Lehreraus- und Fortbildung in der Türkei”. In: Çakır, Mustafa, **Sprache und Kultur mehr Sprache- mehrsprachig-mit Deutsch didaktische und politische Perspektiven aus türkischer Sicht,** Shaker Verlag, Aachen, 2002, s. 103-111.
- Mönch, Ingrid :** “ Kognitive Lernprozesse und Lehrstrategien”. In: Sayın, Şara/Bechtold, Gerhard(Hrsg.), **Lerntraditionen und Fremdspracherwerb,** Publikationen des Türkischen Deutschlehrervereins, Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş., İstanbul, 1995, s. 109-116.
- Polat, Tülin :** “Değişimler ve Yenileşmeler Bağlamında Çok Ögeli Bir Süreç Olarak Yabancı Dil Eğitimi”, yay. haz.:Mahmut Karakuş, Meral Oralış, **Bellek, Mekan, İmge,** Multilingual, İstanbul, 2006, s.446-455.
- Polat, Tülin :** “Zur Stellung und Rolle der deutschen Sprache bei der Entwicklung einer zukunftsbezogenen Fremdsprachenpolitik in der Türkei”. In: Raasch, Albert (Hrsg.), **Deutsch und andere Sprachen- International Länderberichte, Sprachen politische Analysen, Anregungen,** Amsterdam-Atlanta, 1999, s.133- 138.

- Polat, Tülin** : “Der Interkulturelle Ansatz und einige Überlegungen zum Deutschunterricht in der Türkei”, **Ankaraner Beiträge zur Germanistik**, Perspektiven des Germanistikstudiums in der Türkei, Deutsche Kulturinstitute, Ankara/İstanbul, 1991, s.125-132
- Polat, Tülin/
Tapan, Nilüfer** : “Almanca Eğitim yapan Anadolu Liselerinde Öğrenme Alışkanlıkları”.In: Sayın, Şara/Bechtold, Gerhard(Hrsg.), **Lerntraditionen und Fremdsprachenerwerb**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrervereins, İstanbul, 1995, s. 91-99.
- Polat, Tülin** : “Dilbilimsel Edinç-Bildirimsel Edinç ve Yabancı Dil Öğretimi”, **Dilbilim VIII**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Dergisi, İstanbul, 1989, s. 193-198.
- Schmed, Christian** : “ İsviçre Üç Büyük Avrupa Dilini Birlikte Konuşuyor”
Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 19.
- Schmidt, Hans-Werner**: “Überlegungen zu einer Didaktik/Methodik Deutsch nach Englisch in der Türkei. In: Çakır, Mustafa/ Öztürk, İlyas/Yıldız, Cemal(Hrsg.), **Neue Tendenzen und Zukunftsperspektiven der deutschen Sprache und der Germanistik in der Türkei. Tagungsbeiträge des VIII. Türkischen Germanistikkongresses-2002.22.-23. Mai 2002**, Shaker Verlag, Aachen, 2003, s. 293-299
- Schneider, Günther** : “ Avrupa Konseyi Yabancı Dil Ortak Kriterleri”.
Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 45- 47.
- Schneider, Günther** : “ Kompetenzbeschreibungen für das ‘Europäische Sprachenportfolio’”.In: Henrice, Gerd/Königs, Frank/Zöfgen Ekkehard (Hrsg.) **Fremdsprachen Lehren und Lernen**, 2001,193-214

- Sheils, Joseph** : “European year of Languages 2001: **Towards a language portfolio for all**. Babylonia, 1/1999, s.62-63
- Şahan, Hasan Hüseyin** : “İnternet Tabanlı Öğrenme”. Yay. Haz.: Özcan Demirel, **Eğitimde Yeni Yönelimler**, Pegem A Yayıncılık,2.Baskı, Ankara, 2007, s.233-244.
- Tapan, Nilüfer** : “ 20. Yüzyıl Almanca Öğretiminde Yöntem Arayışları”, **Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi VIII**, Studien zur deutschen Sprache und Literatur, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1993, s. 191-206
- Tapan, Nilüfer** : “ Entwicklungen und Perspektiven der Deutschlehrausbildung in der Türkei”.In: Tapan,Nilüfer; Polat, Tülin; Schmidt, Hans Werner (Hrsg.), **Berufbezogene Deutschlehrausbildung, Dokumentation zum Workshop am 26./27. Mai 2000 in Istanbul**, Publikationen des Türkischen Deutschlehrerverbandes Nr.2, İstanbul, 2000, s. 34- 44
- Tapan, Nilüfer** : “ Zur Entwicklung der Sprachenvielfalt und der interkulturellen Kompetenz im schulischen Fremdsprachenunterricht in der Türkei”. Durzak, Manfred/Laudenberg, Beate(Hrsg.), **Literatur im kulturellen Dialog**, Peter Lang Verlag, Bern, 2000, s. 552-568.
- Tapan, Nilüfer** : “Eğitimde Yeniden Yapılanma Çerçevesinde Almanca Öğretmenlerinin Yetiştirim Sürecine Eleştirel Bir Bakış”, **Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi XIII**, İstanbul, 2001, s.42-56.
- Tapan, Nilüfer** : “Zukunftsperspektiven der deutschen Sprache und der Germanistik in der Türkei”**Jahrbuch für Internationale Germanistik Jahrgang XXXIV-Heft 1, Sonderdruck**, Verlag Peter Lang, Bern. Berlin. Bruxelles. Frankfurt am Main. New York. Oxford. Wien, 2002, s. 27- 32.
- Tapan, Nilüfer** : “Almanca Öğretiminin Türk Eğitim Sistemindeki Yeri ve İşlevi”. Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13- 14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 35- 39.

- Tapan, Nilüfer** : “Überlegungen zur Realisierung eines mehrsprachigen Ausbildungskonzepts im türkischen Schulwesen”. Manfred Durzak, Nilüfer Kuruyazıcı in Zusammenarbeit mit Mahmut Karakuş, (Hrsg) **Interkulturelle Begegnungen**, Festschrift für Şara Sayın, Königshausen, Neumann, 1. Aufl., 2004, s. 303- 316.
- Tapan, Nilüfer** : “Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kültürlerarası-Bildirişim-Odaklı Yaklaşım”. **Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi IX**, Studien zur deutschen Sprache und Literatur, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1995, s.149- 166.
- Tapan, Nilüfer** : “ Neue Dimensionen Der Deutschlehrer-Ausbildung in der Türkei-Erweiterung der Curricula im Rahmen eines Mehrsprachigkeitskonzepts”, Hrsg: Mehmet Gündoğdu, Candan Ülkü, **Germanistische Untersuchungen aus Türkischer Perspektive**, Festschrift für Prof. Dr. Vural Ülkü zum 65.Geburtstag, Shaker Verlag, Aachen, 2003, s. 193-205
- Tarman, Süleyman** : “ Çoklu Zeka Kuramı'nın Lise Programlarında Uygulanabilirliği”.Yay. Haz. Kültür Üniversitesi, “**2000’li Yıllarda Lise Eğitime Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu**”08-09 Haziran 2002 Bildiriler, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları No:25, İstanbul, 2002, s.109- 122.
- Tschirner, Erwin** : “ Avrupa'nın Çokdilliliği İçin Yeni Öğretim Yolları”. Yay. Haz. : Avrupa Koleji Bilim Kurulu, **Avrupa Birleşiyor Avrupa İle Entegrasyon Sürecinde Türkiye’de Almanca Eğitimi Avrupa Koleji I.Almanca Eğitim Kongresi 13-14 Haziran 2003**, Avrupa Koleji, İstanbul, 2003, s. 49- 52.
- Uslu, Zeki/Özek, Yeşim** : “Yabancı Dil Öğretmeni Adaylarının İkinci Yabancı Dili Öğrenmeye İlişkin Tutum ve Görüşleri”. **Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2004, Sayı 2, s.129-140
- Yurdakul, Bünyamin** : “Yapılandırmacılık”. Yay. Haz.: Özcan Demirel, **Eğitimde Yeni Yönelimler**, Pegem A Yayıncılık, 2.Baskı, Ankara, 2007, s. 39- 65.
- Yurdakul, Bünyamin** : “Uzaktan Eğitim”. Yay. Haz.: Özcan Demirel, **Eğitimde Yeni Yönelimler**, Pegem A Yayıncılık, 2.Baskı, Ankara, 2007, s. 259- 276.

Programlar

İktisadi Kalkınma Vakfı

: **Hayatboyu Öğrenme Programı**İktisadi Kalkınma Vakfı Türkiye'nin Katıldığı Topluluk Programları Kitapçık Serisi 1, İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları No:23, Cem Ofset Matbaacılık Sanayi A.Ş., İstanbul, 2007.

Milli Eğitim Bakanlığı

: **MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı: “Ortaöğretim Kurumları 10, 11 ve 12. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Programı”** Ankara, 2006.

Milli Eğitim Bakanlığı

: **MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı: “Ortaöğretim Kurumları Hazırlık, 9,10 ve 11. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Programı ”** Ankara, 2004.

Resmi Dergiler

MEB Tebliğler Dergisi

: **Tebliğler Dergisi 2596**, Cilt: 70, “2007-2008 Öğretim DersYılında Okutulacak İlköğretim ve Ortaöğretim Ders Kitapları” , Ankara, 2007, s.385

Yayınlanmamış tezler

Bulut, İrfan

: **Çocuklara Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi ve Çoklu Zeka Teorisi**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2003.

Can, Tuncer

: **Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretmenlerinin Yetiştirilmesinde Kuram ve Uygulama Boyutuyla Oluşturmacı Yaklaşım**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2004.

- Erişkon, Binnur** : **Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Ülkebilgisi ve Kültür Aktarımı**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1996.
- Gür, Ömer** : **Avrupa Ortak Dil Kriterleri Çerçevesinde Türkiye’de Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2004.
- Serindağ, Ergün** : **Zur Didaktik und Methodik Der Ausnutzung Des Englischen Als Erster Fremdsprache Im Unterricht “Deutsch Als Zweite Fremdsprache” Bei Muttersprachlern Des Türkischen**, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adana 2003

Elektronik Referanslar

- Aktaş, Tahsin** : Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004, s.50-51 (Çevrimiçi)
< http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makaleler > (30.01.2008).

Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü :Projeler ve Koordinasyon Bölümü. Avrupa Konseyi Dil Gelişimi Projesi.(Çevrimiçi)

http://ankara.meb.gov.tr/vsb/projeler/projeler_dosyalar/Page969.htm
(30.03.2008)

- Aytaç, Tufan** : “e-Öğrenme Bağlamında Milli Eğitim Bakanlığı”.**Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Ocak 2003 Yıl:3 Sayı:35(Çevrimiçi)
<<http://www.meb.yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi35/aytac.htm>>
(30.12.2007)

Devlet Planlama

Teşkilatı

: “AB Eğitim ve Gençlik Daire Başkanlığı(Ulusal Ajans)
Comenius Programı-Okul Eğitimi-“ (Çevrimiçi)

<[http://www.dpt.gov.tr/abegp/belgeler/COMENIUS.ppt#266,10,Dil Projeleri](http://www.dpt.gov.tr/abegp/belgeler/COMENIUS.ppt#266,10,Dil%20Projeleri) >,
(30.03.2008)

Güler, Gülten

: “Deutsch als zweite Fremdsprache im schulischen
Fremdsprachenunterricht in der Türkei: Perspektiven für die
Didaktik und Methodik des Deutschen als zweite
Fremdsprache in der Deutschlehrausbildung”,
2000, s.4.(Çevrimiçi)

<http://www.spz.tu-darmstadt.de/projekt_ejournal/jg-05-2/beitrag/gueler1.htm>
(28.02.2007)

Güler, Gülten

“Zur curricularen Planung des Fremdsprachenunterrichts in
Der Sprachenzentren türkischer Universitäten
in Anlehnung an den ‘Gemeinsamen Europäischen
Referenzrahmen für Sprachen’“, Zeitschrift für
interkulturellen Fremdsprachenunterricht (ZIF), (Çevrimiçi)
im Department of Modern Languages and Cultural Studies
der Universität Alberta in Edmonton,
Alberta, Kanada, 2005, Jahrgang 10(2), 14pp
<http://www.ualberta.ca/~german/ejournal/Gueler3.htm>

Karacaoğlu, Ömer Cem /

Çabuk, Burcu

: “İngiltere ve Türkiye Eğitim Sistemlerinin
Karşılaştırılması” Milli Eğitim Dergisi Yaz-Güz 2002,
s.155-156 (Çevrimiçi)

<<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/155-156/mirici.htm>>
(04.02.2007).

Öğütçü, Mehmet

: “İnsan Sermayesi Eğitim ve İleri Teknolojiye Yatırım”
(Çevrimiçi), <<http://www.mehmetogutcu.com/34.doc>>,
(17.07.2007).

Şaban, Çetin

: “Neden e-öğrenme?” **Milli Eğitim Dergisi, Sayı 161, Değişen
Değerler ve Eğitim**, 2004.(Çevrimiçi)

<<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/161/cetin.htm>>,
(10.08.2007).

Tarcan, Ahmet : “Sanal Dünyada Dillerin Kullanım Oranları”.**Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**.www.e-sosder.com. Kış-2006. C.5.S.15. s.1-17.(Çevrimiçi)
<http://www.e-sosder.com/dergi/1556-62.pdf>,
(28.02.2008)

Yüksek Öğretim Kurumu

:“ Eğitimde Yeni Yaklaşımlar ve Teknolojilerden Yararlanma Stratejileri”, **Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi**, Ankara, 2007,s.189-191.(Çevrimiçi)
<http://www.yok.gov.tr/duyuru/yok_strateji_kitabi.pdf>,
(10.08.2007).

Ders Kitapları

**Funk, Hermann/
Koenig, Michael/
Koithan, Ute/
Schlerling, Theo**

: **genial. Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche**, Kursbuch A1, Langenscheidt, Berlin und München, 2002.

**Funk, Hermann/
Koenig, Michael/
Koithan, Ute/
Schlerling, Theo**

: **genial. Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche**, Lehrerhandbuch A1, Langenscheidt, Berlin und München, 2003

**Keller, Susy/
Mariotta, Maruska/
Schlerling, Theo**

: **genial. Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche**, Arbeitsbuch A1, Langenscheidt, Berlin und München, 2002

**Göznek, Sema/
Pitraklı, Oya/**

Spangenberg, Elfriede : **Hier sind wir! Niveaustufe A1**, Schülerbuch, Birinci Cilt, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İkinci Baskı, Ankara, 2006.

**Göznek, Sema/
Pıtraklı, Oya/
Spangenberg, Elfriede** : **Hier sind wir! Niveaustufe A1**, Schülerarbeitsbuch,
Birinci Cilt, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İkinci Baskı,
Ankara, 2006.

**Göznek, Sema/
Pıtraklı, Oya/
Spangenberg, Elfriede** : **Hier sind wir! Niveaustufe A1**, Lehrerhandbuch,
Birinci Cilt, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İkinci Baskı,
Ankara, 2006.

**Kopp, Gabriele/
Büttner, Siegfried** : **Planet A1, Deutsch für Jugendliche**, Kursbuch 1, Max
Hueber Verlag, Ismaning, 2004.

**Kopp, Gabriele/
Büttner, Siegfried** : **Planet A1, Deutsch für Jugendliche**, Arbeitsbuch 1, Max
Hueber Verlag, Ismaning, 2004.

**Kopp, Gabriele/
Büttner, Siegfried** : **Planet A1, Deutsch für Jugendliche**, Lehrerhandbuch 1,
Max Hueber Verlag, Ismaning, 2004.

**Krenn, Wilfried/
Puchta, Herbert** : **Ideen, Deutsch als Fremdsprache**. Kursbuch A1,
Vorabdruck Lektion 3, 4, 5, 1. Auflage, Hueber Verlag,
Ismaning, 2008

**Neuner, Gerhard/
Kursisa, Anta/
Pilypaityte, Lina** : **deutsch.com1**. Kursbuch A1, Hueber Verlag, 1. Auflage,
Vorabdruck Lektion 4,5,9, Ismaning, 2008.

**Perlmann-Balme, Michaela/
Schwalb, Susanne** : **em Hauptkurs, Deutsch als Fremdsprache für die
Mittelstufe**, Max Hueber Verlag, 2. Auflage, Ismaning, 2000

**Schicker, Corinna/
McCrorie, Morag** : **Klasse! 1 neu.** Oxford University Pres, Singapore, 2005

**Schicker, Corinna/
McCrorie, Morag/
Clare Shaw** : **Klasse! 1 neu.** Lehrerhandbuch, Great Britain, 2005.

**Schicker, Corinna/
McCrorie, Morag** : **Klasse! 1 neu. noch mal!** Arbeitsheft. Oxford University
Pres, Spain, 2005

**Schicker, Corinna/
McCrorie, Morag** : **Klasse! 1 neu. Extra!** Arbeitsheft. Oxford University
Pres, Spain, 2005

EKLER

EK-1 ÖĞRENCİ ÖDEVLERİNDEN ÖRNEKLER

Burada yer alan ödev-uygulamalar, sınıfta yapmış olduğumuz Hasan oşkun'un Oyunlarla Dil Öğretimi örneklerinden fikir alarak, gönüllü öğrencilerin sözcük dağarcığının geliştirilmesine yönelik kendi hazırlamış oldukları ödev çalışmalarıdır.

Sözcük Salatası / Wortsalat / Word Salad
Meyveler / Früchte / Fruits

Elma		raspberry	das Ananas
	greylfurt	apricot	die Traube
die Sauerkirsche	erik	morello	
	grope	die Erdbeere	kayısı
banana	nar	die Zuckermelone	
	karpuz	coconut	der Granatapfel
die Orange	apple	çilek	
	incir	date	die Brombeere
die Quitle	damsonplum	ayva	
	grapefruit	die Mandarine	kiraz
die Birne	şeftali	pineapple	
	muz	die Aprikose	fig
die Pompelmuse	pear	hindistancevizi	
	tangerina	ananas	die Pfirsich
	üzüm	strawberry	die Wassermelone
hurma	quince	die Himbeere	
	die Datlel	pomegranate	mürdümoriği
plum	portakal	die Banane	
	mandalina	cherry	die Pflaume
armut	watarmelon	der Apfel	
	vişne	die Kokonuss	orange
melon	die Kirsche	kavun	
	die Feipe	ahududu	peach
böğürtlen	die Zwetschge	bramble	

Sözcük Salatası / Wortsalat / Word Salad
Meyveler / Früchte / Fruits

Önce sol sayfada yer alan kutudaki Türkçe sözcükleri seçiniz ve alfabetik sıraya göre aşağıdaki tabloya yazınız. Daha sonra Almanca ve İngilizce anlamlarını yazınız.

Zuerst suchen Sie die türkischen Wörter im Kasten auf der, linken Seite aus und tragen Sie diese alphabetisch in die unten vorhandene Liste ein. Dann schreiben Sie deren deutschen und englischen Bedeutungen

First, choose the Turkish words from the box on the left page and list them alphabetically in the table below. Then, write their meanings in German and English

Nr.	Türkçe	Deutsch	English
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			

Sözcük Salatısı / Wortsalat / Word Salad

die Erbse	Peas	die Sellerie	Havuç	Tomato	der Lauch
Brokoli	die Zitrone	Cabbage	die Zwiebel	Patlıcan	Spinach
Carrot	Kıvırcık	Celeriac	das Radieschen	Lemon	
der Kohl	Maydanoz	Potato	der Spinat		Bezelye
Pepper	die Mohrrübe	Enginar	die Tomato		
Kereviz	der Blumenkohl	Ispanak	die Petersilie	Savoy cabbage	
Onion	Pırasa	Cucumber	Leek	Soğan	Cauliflower
die Aubergine	Broccoli	Salata	der Pfeffer	Artichoke	
Domates	Lockig	Biber	Brokkoli	die Saubohne	
Bakla	Parsley	Turp	Eggplant	Limon	
die Kartoffel	Karnabahar	Faba bean	der Salat		
Patates	die Artischocke	Radish	Lahana		

Nr.	Türkçe	Deutsch	English
1	Bakla	Die Saubohne	Faba bean
2	Bezelye	Die Erbse	Peas
3	Biber	Der Pfeffer	Pepper
4	Brokoli	Brokkoli	Broccoli
5	Domates	Die Tomato	Tomato
6	Enginar	Die Artischocke	Artichoke
7	Havuç	Die Mohrrübe	Carrot
8	Ispanak	Der Spinat	Spinach
9	Karnabahar	Der Blumenkohl	Cauliflower
10	Kereviz	Die Sellerie	Celeriac
11	Kıvırcık	Lockig	Savoy cabbage
12	Lahana	Der Kohl	Cabbage
13	Limon	Die Zitrone	Lemon
14	Maydanoz	Die Petersilie	Parsley
15	Patates	Die Kartoffel	Potato
16	Patlıcan	Die Aubergine	Eggplant
17	Pırasa	Der Lauch	Leek
18	Salata	Der Salat	Cucumber
19	Soğan	Die Zwiebel	Onion
20	Turp	Das Radieschen	Radish

Sözcük Salatısı / Wortsalat / Word Salad
Vücutun Bölümleri / Unser Körper / Our Body

der Mund	Tongue	Kulak	das Knie
Cheek	Karaciğer	die Lippe	Eye
der Fingernagel	Göz	die Zunge	Heart
Lip	Tırnak	Parmak	Throat
Dirsek	Kalp	Nose	Ağız
der Finger	Back	Burun	die Kehle
Bacak	Parmak	Lungs	Akciğer
Elbow	Dil	Knee	die Leber
die Nase	Arm	der Kopf	Burun
das Herz	die Zehe	Finger	Boğaz
Sırt	Hand	Kafa	Diz
das Haar	die Backe	Yanak	Nail
Dudak	Ayak	Mouth	Head
			das Auge
			die Lunge
			das Bein
			Liver
			das Ohr
			der Rücken
			Mide
			der Magen
			der Fuss
			der Knick
			Stomach
			der Knick
			der Magen
			der Fuss
			der Knick
			Stomach
			Mide
			der Rücken
			das Ohr
			Hear
			das Bein
			Kol
			Leg
			Ear

Nr.	Türkçe	Deutsch	English
1	Ağız	der Mund	Mouth
2	Akciğer	die Lunge	Lungs
3	Ayak	der Fuss	Foot
4	Bacak	das Bein	Leg
5	Boğaz	die Kehle	Throat
6	Burun	die Nase	Nose
7	Dil	die Zunge	Tongue
8	Dirsek	der Knick	Elbow
9	Diz	das Knie	Knee
10	Dudak	die Lippe	Lip
11	El	die Hand	Hand
12	Göz	das Auge	Eye
13	Kafa	der Kopf	Head
14	Kalp	das Herz	Heart
15	Karaciğer	die Leber	Liver
16	Kol	der Arm	Arm
17	Kulak	das Ohr	Ear
18	Mide	der Magen	Stomach
19	Parmak (Ayak)	die Zehe	Toe
20	Parmak (El)	der Finger	Finger
21	Saç	das Haar	Hear
22	Sırt	der Rücken	Back
23	Tırnak	der Fingernagel	Nail
24	Yanak	die Backe	Cheek

Türkçe	Türkçe	English	English	Deutsch	Deutsch
Araba	Araba	Car	Car	Wagen	Wagen
Akü	Akü	Accu	Accu	Akku	Akku
Ayna	Ayna	Mirror	Mirror	Spiegel	Spiegel
Bağaj	Bağaj	Baggage	Baggage	Geptek	Geptek
Balans	Balans	Balance	Balance	Balance	Balance
Benzin	Benzin	Petrol	Petrol	Benzin	Benzin
Dirajksiyon	Dirajksiyon	Steering wheel	Steering wheel	Lenkrad	Lenkrad
Egsoz	Egsoz	Exhaust	Exhaust	Auspuff	Auspuff
Far	Far	Lamp	Lamp	Scheinwerfer	Scheinwerfer
Fren	Fren	Brake	Brake	Bremse	Bremse
Gaz	Gaz	Gas	Gas	Gas	Gas
Jant	Jant	Rim	Rim	Felge	Felge
Kapı	Kapı	Door	Door	Tor	Tor
Kaput	Kaput	Cloak	Cloak	Motorhaube	Motorhaube
Koltuk	Koltuk	Armpit	Armpit	Achselhöhle	Achselhöhle
Motor	Motor	Motor	Motor	Motor	Motor
Sinyal	Sinyal	Blinker	Blinker	Signal	Signal
Tampon	Tampon	Bumper	Bumper	Tampon	Tampon
Tekerlek	Tekerlek	Wheel	Wheel	Rad	Rad
Vites	Vites	Gear	Gear	Gang	Gang

Nr.	Türkçe	İngilizce	Almanca
1.	Askılık	Rail	Der Bügel
2.	Bant	Band	Das Bant
3.	Bilgisayar	Computer	Der Computer
4.	Çanta	Bag	Die Tasche
5.	Çöp Kutusu	Rush Bin	Der Müllbox
6.	Defter	Notebook	Das Heft
7.	Dolap	Lockers	Der Schrank
8.	Harita	Map	Die Landkarte
9.	İskelet	Skeleton	Das Skelett
10.	Kağıt	Paper	Das Papier
11.	Kalem	Pencil	Der Stift
12.	Kalem Kutusu	Pencil Case	Die Federtasche
13.	Kalemtırış	Sharpener	Der Bleistiftspitzer
14.	Kitap	Book	Das Buch
15.	Makas	Scissors	Die Schere
16.	Masa	Table	Der Tisch
17.	Perde	Curtain	Der Vorhang
18.	Resim	Picture	Das Bild
19.	Sıra	Desk	Die Reihe
20.	Silgi	Eraser	Der Radiergummi
21.	Tahta	Blackboard	Das Brett
22.	Tebeşir	Chalk	Die Kreide
23.	Televizyon	Television	Das Fernsehen
24.	Tükenmez Kalem	Pen	Der Kugelschreiber

Sözcük Salatısı / Wortsalat / Word Salad

001 Okul Araç Gereçleri

Schule-Klasse Material

Class Equipments

Die Kreide	Das Papier	Die Tasche	Makas	Computer	Sharpener		
Das Bant	Scissors	Curtain	Kalem Kutusu	Video Oynatıcı	Harita		
Der Müllbox	Das Heft	Der Computer	Der Schrank	Table	Askılık	Masa	
Blackboard	Eraser	Die Landkarte	Perde	Rail	Band	Bilgisayar	
Skeleton	Bag	Der Bügel	Der Stift	Çöp Kutusu	Notebook	Televizyon	
Rush Bin	Das Bild	Der Radiergummi	Tükenmez Kalem	Video Player	Resim		
Sıra	Die Federtasche	Der Bleistiftspitzer	Der Tisch	Bant	Defter	Map	
Paper	Dolap	Lockers	Pencil	Das Skelett	Die Schere	Die Reihe	
Pencil Case	Çanta	İskelet	Kağıt	Book	Der Kugelschreiber	Das Fernsehen	
Das Brett	Kalem	Kitap	Kalemtraş	Silgi	Tahta	Der Vorhang	Das Buch
Picture	Desk	Pen					
Television							

Türkçe	English	Deutsch
1-) Futbol Takımı	Football Team	Fußballmannschaft
2-) Defansın Sağı	Right Back	Rechte Rücken
3-) Defansın Solu	Left Back	Linke Rücken
4-) Forma	Form	Druckbogen
5-) Forvct	Forward	Stürmer
6-) Gol	Goal	Tor
7-) Hakem	Referee	Schiedsrichter
8-) Kaleci	Goal Keeper	Torwart
9-) Kaptan	Captain	Kapitan
10-) Kayebetmek	Lose	Verlieren
11-) Kazanmak	Win	Gewinnen
12-) Köşe vuruşu	Corner	Eckball
13-) Libero	Sweeper	Abwehr
14-) Ofsayt	Offside	Abseits
15-) Orta Saha	Middle Centre	Mittle Zentrum
16-) Sakatlık	Injured	Krumpelhaftigkeit
17-) Santrafor	Centre Forward	Mittel Stürmer
18-) Serbest Vuruş	Free Kick	Freistoß
19-) Taç	Thrown In	Einwurf
20-) Taraftar	Fans	Anhänger
21-) Teknik Direktör	Manager	Techniker
22-) Top	Ball	Ball

NR	TÜRKÇE	DEUTSCH	ENGLISH
01	Açalya	DIE AZALEE	AZALEA
02	Begonya	DIE BEGONIE	BEGONIA
03	Çiğdem	DAS COLCHICUM	CROCUS
04	Fulya	DIE NARZISSE	JONQUIL
05	Gelincik	DIE KLATSCHROSE	POPPY
06	Gül	DIE ROSE	ROSE
07	Hammeli	DAS GEISSBLATT	HONEYSUCKLE
08	Hatmi	DER EIBISCH	MARSH MALLOW
09	Kaktüs	DER KAKTUS	CACTUS
10	Karanfil	DIE NELKE	CLOVE
11	Kasım patı	DIE CHRYSANTHEME	CHRYSANTHEM UN
12	Lale	DIE TULPE	TULIP
13	Lavanta	DER LAVENDEL	LAVENDER
14	Leylak	DER FLIEDER	LILAC
15	Manolya	DIE MAGNOLIE	MAGNOLIA
16	Menekşe	DAS VEILCHEN	VIOLET
17	Mimoza	DIE MIMOSE	MIMOSA
18	Nergis	DIE NARZISSE	DAFFODIL
19	Orkide	DIE ORCHIDEE	ORCHID
20	Papatya	DIE KAMILLE	DAISY
21	Sümbül	DIE HYAZINTHE	HYACINTH
22	Şakayık	DIE PFINGSTROSE	PEONY
23	Yasemin	DER JASMIN	JASMINE
24	Zambak	DIE LILIE	LILY

açalya begonya die Narzisse crocus die Begonie çiğdem

das Colchicum poppy rose azalea gül die Azalee manolya

die Rose die Tulpe der Lavendel mimosa karanfil der Kaktus

clove lilac die Kamille die Mimose nergis orkide lale

der Flieder violet daffodil sümbül şakayık honeysuckle der Eibisch

die Nelke yasemin zambak tulip chrysanthemun die Magnolie cactus

die Chrysantheme die Narzisse die Hyazinthe orchid daisy hanımeli

kaktüs hatmi lavanta das Veilchen magnolia lavender das Geissblatt

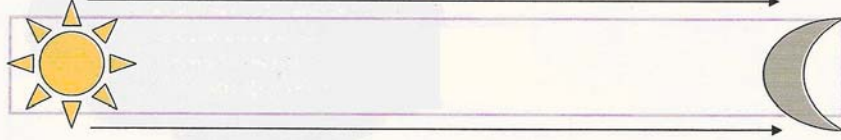
fulya kasım patı die Orchidee begonia jonquil marsh mallow

leylak menekşe die Pfingstrose die Klatschrose papatya der Jasmin

hyacinth jasmine die Lilie mimoza lily gelincik peony

Aşağıdaki şekilde tüm sözcükler bir arada verilmiştir. Bu sözcüklerin üç dildeki çevirilerini bularak yazınız ... (Örnek: Kırmızı renkte yazıldığı gibi)

Gitar das instrument das schlagzeug org
die musik Ekkettledrum
viyola die musik trompet viyola
die giegge dtimbelek
die flöte(2) Musician ney Fife
die trommel(2) das piano die brotsche
Singer şarkı instrument keman
viyolonsel darbuka piyano
Guitar instrument şarkıcı
Bagpipes Fiddle Song
tef Tambourine das tamburin(3) piano
enstrüman bateri Rush flüt
organ Drums gayda das cello
die gitarre saz
violancello davul die orgel
der gesog der dudelsack der sönger

Kelime salatası

Türkçe	Almanca	İngilizce
Bateri	Das Schlagzeug	Drums
Darbuka	Das Tamburin	Drum
Davul	Die Trommel	Drums
Dümbelek	Das Tamburin	Ekkettledrum
Enstrüman	Das Instrument	Instrument
Flüt	Die Flöte	Fife
Gayda	Der Dudelsack	Bagpipes
Gitar	Die Gitarre	Guitar
Keman	Die Geige	Fiddle
Müzik	Die Musik	Musician
Ney	Die Flöte	Reed Flute
Org	Die Orgel	Organ
Piyano	Das Piano	Piano
Saz	Das Instrument	Rush
Şarkı	Gesang	Song
Tef	Der Sanger	Singer
Trampet	Das Tamburin	Tambourine
Trampet	Die Trommel	Drum
Viyola	Die Bratsche	Viola
Viyolonsel	Das Cello	Violancello
		

Sözcük Salatısı / Wortsalat / Word Salad

Āğustos	Aralık	der Mittwoch	der August
Cuma	December	der Dezember	Friday
der Oktober	Cumartesi	Wednesday	January
der Mörz	Çarşamba	August	Spring
Eylül	September	April	Ekim
June	Haziran	November	der Frühling
Kış	Kasım	Winter	der Winter
Mayıs	Mart	March	der Mai
Pazar	Nisan	May	der April
Ocak	der Sanntag	Salı	February
Tuesday	Monday	Thursday	der November
Perşembe	Pazartesi	der Dannerstag	Autumn
der Juli	der Februar	Temmuz	der Herbst
Şubat	Sonbahar	Yaz	der Sammer
der Mantag	Zaman	die Zeit	

Nr.	Türkçe	English	Deutsch
1	Āğustos	August	der August
2	Aralık	December	der Dezember
3	Cuma	Friday	der Freitag
4	Cumartesi	Saturday	der Sannaabend
5	Çarşamba	Wednesday	der Mittwoch
6	Ekim	October	der Oktober
7	Eylül	September	der September
8	Haziran	June	der Juni
9	İlkbahar	Spring	der Frühling
10	Kasım	November	der November
11	Kış	Winter	der Winter
12	Mart	March	der Mörz
13	Mayıs	May	der Mai
14	Nisan	April	der April
15	Ocak	January	der Januor
16	Pazar	Sunday	der Sanntag
17	Pazartesi	Monday	der Mantag
18	Perşembe	Thursday	der Dannerstag
19	Salı	Tuesday	der Dienstag
20	Sonbahar	Autumn	der Herbst
21	Şubat	February	der Februar
22	Temmuz	July	der Juli
23	Yaz	Summer	der Sammer
24	Zaman	Time	die Zeit

<u>TÜRKÇE</u>	<u>ENGLISH</u>	<u>DEUTSCH</u>
Aksesuar	accessories	das Zubehör
Aktör	actor	der Schauspieler
Aktris	actress	die Schauspielerin
Dekor	decor	die Ausstattung
Diksiyon	diction	die Diktion
Diyalog	dialogue	der Dialog
Doğaçlama	inspiration	die Improvisation
Dublör	stunt man	der Doppelgänger
Figüran	walk-on	der Statist
Kostüm	costume	das Kostüm
Kulis	coulisse	die Kulisse
Makyaj	make-up	das Make-up
Mimik	facial expression	die Mimik
Monolog	monologue	der Monolog
Operet	operetta	die Operette
Oyun	play	die Aufführung
Oyuncu	player	der Darsteller
Perde	curtain	der Vorhang
Piyes	piece	das Schauspiel
Reji	direction	die Regie
Rejisör	stage manger	der Regisseur
Replik	cue	die Replik
Rol	role	die Rolle
Sahne	scane	die Bühne

SÖZCÜK SALATASI / WORD SALAD / WORTSLAT

KONU: TİYATRO TERİMLERİ

Aksesuar	make-up	der Regie	rol	cue	curtain	der Dialog
Derkor	mimik	decor	accessories	der Doppelgaenger		
Der Kostüm	oyun	dublör	scane	die Rolle	walk-on	
Stunt man	der Regisseur	das Make-up	doğaçlama	stage manger		
Coulisse	role	sahne	diyalog	die Bühne	die Mimik	
Piece	play	facial expression	monolog	operet	die Replik	
Aktör	aktrist	das Zubehör	der Statist	die Kulisse		
Perde	replik	direction	der Vorhang	piyes	player	
Die Diktion	der Monolog		die Improvisation	kulis	reji	
Operetta	costume	die Ausstattung	die Operette	diction		
Monologue	oyuncu	rejisör	dialogue	actor	das Schauspiel	
Die Aufführung	der Darsteller		diksiyon	der Schauspieler	Kostüm	
Makyaj	die schauspielerin		figüran	Actress	inspiration	

Sözcük Salatısı / Wortsalat / Word Salad
Meyveler / Früchte / Fruits

Önce sol sayfada yer alan kutudaki Türkçe sözcükleri seçiniz ve alfabetik sıraya göre aşağıdaki tabloya yazınız. Daha sonra Almanca ve İngilizce anlamlarını yazınız.

Zuerst suchen Sie die türkischen Wörter im Kasten auf der, linken Seite aus und tragen Sie diese alphabetisch in die unten vorhandene Liste ein. Dann schreiben Sie deren deutschen und englischen Bedeutungen

First, choose the Turkish words from the box on the left page and list them alphabetically in the table below.
Then, write their meanings in German and English

Nr.	Türkçe	Deutsch	English
1	ahududu	die Himbeere	raspberry
2	ananas	das Ananas	pineapple
3	armut	die Birne	pear
4	ayva	die Quitte	quince
5	boğurtlen	die Brombeere	bramble
6	çilek	die Erdbeere	strawberry
7	elma	der Apfel	apple
8	erik	die Pflaume	plum
9	greyfurt	die Pompelmuse	grapefruit
10	hindistancevizi	die Kokonuß	coconut
11	hurma	die Dattel	date
12	incir	die Feige	fig
13	karpuz	die Wassermelone	watermelon
14	kavun	die Zuckermelone	melon
15	kayısı	die Aprikase	apricot
16	kiraz	die Kirsche	cherry
17	mandalina	die Mandarine	tangerine
18	muz	die Banane	banana
19	mürdümeriği	die Zwetschge	damsonplum
20	nar	der Granatapfel	pomegranate
21	portakal	die Orange	orange
22	şeftali	der Pfirsiche	peach
23	üzüm	die Traube	grape
24	vişne	die Sauerkirsche	morello

EK 2. ÖĞRENCİ UYGULAMALARINDAN ÖRNEKLER

İzleyen sayfalarda, Gerhard Neuner ve Anta Kursisa “Deutsch ist easy!” adlı kitabından alınan örnekler ile bunları uygulayan gönüllü öğrencilerin yaptıkları çalışmalar ile bu çalışmayı yaparken nelerden yararlandıklarına ilişkin görüşleri yer almaktadır.³⁴ Aşağıda sunduğumuz örneklerde önce Neuner ve Kursisa’dan (2006) alınmış çalışma kağıtları orijinal haliyle verilmiştir. Daha sonra Türkçe yönergeleriyle öğrenciye verilen ve uygulanan çalışma kağıtlarını öğrenci görüşleri izlemektedir. Bu öğrenci görüşlerinden çıkan sonuç; öğrenciler, Almanca öğreniminde birinci yabancı dil İngilizce bilgilerinden metin çözümlene, sözcük dağarcığı, dilbilgisi çalışma alanlarında çok yararlanmaktadırlar. Ancak her iki dilin telaffuzundaki farklılıklar onları zorlamaktadır. Bu çalışmalarda öğrencilerin, sadece İngilizce’den değil ana dilleri Türkçe’den de zaman zaman yararlandıkları saptanmıştır.

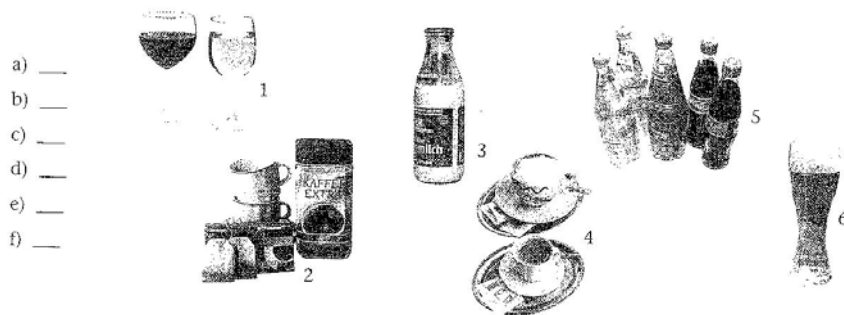
³⁴ Ayrıntılı bilgi için bakınız: (Neuner, Kursisa: 2006)

11 Getränke Drinks

Wortschatz / A1

Ü 1 Hören Sie: Welche Getränke nennen die Personen? Notieren Sie die Bildnummer.

19

- a) ___
- b) ___
- c) ___
- d) ___
- e) ___
- f) ___

Ü 2 Vergleichen Sie die Wörter auf Deutsch und auf Englisch. Sprechen Sie die deutschen Wörter nach.

20

der Tee / tea – der Kaffee / coffee – der Espresso / espresso – das Wasser / water – die Milch / milk – der Wein / wine – das Bier / beer – die Cola / coke

Ü 3 Komposita. Markieren Sie den Wortakzent: Kaffee – Milchkaffee, ... Hören und vergleichen Sie dann.

21

der Kaffee / der Milchkaffee – das Wasser / das Mineralwasser – der Saft / der Orangensaft – der Wein / der Rotwein / der Weißwein

Ü 4 Welche „Getränke“-Wörter wollen Sie noch lernen? Machen Sie eine Liste. Suchen Sie die deutschen Bezeichnungen im Wörterbuch.

Ü 5 Der Getränke-Rap. Hören Sie und notieren Sie Satzakkente. Üben Sie zu zweit.

22

Was trinken Sie zum Frühstück?
Zum Frühstück trink' ich Tee. Und Sie?
Was trinken Sie zum Frühstück?
ich trinke gem Kaffee.

Heut' gibt es Fisch mit Pommes.
Gut! Und was trinken wir?
Ich – ein Glas Wasser. Und du?
Ich trinke lieber Bier.

Ü 6 Was trinken Sie gern?
Was mögen Sie nicht?

Ich trinke gern Milchkaffee / Rotwein /
Milch / Kaffee / ... schmeckt mir nicht.

Hinweis: Bitte nicht vergessen, vor dem Kopieren die Arbeitsanweisungen für die KT in ihrer Muttersprache handschriftlich auf dem Blatt einzutragen!

Zielsetzung

Wörter im Wortfeld „Getränke“ im gemeinsamen deutsch-englischen Wortschatz (vgl. die 2. Umschlagseite) verstehen und aktivieren.

Ü 1 Hören Sie: Welche Getränke nennen die Personen? Notieren Sie die Reihenfolge 1–6.

Auf der CD finden Sie kurze Dialoge. In jedem Gespräch wird ein Getränk erwähnt.

Lösung:

a – 2, b – 4, c – 5, d – 1, e – 6, f – 3

Ü 2 Vergleichen Sie die Wörter auf Deutsch und auf Englisch. Sprechen Sie die deutschen Wörter nach.

KT beschriften die Bilder mit deutschen Wörtern.

Ü 3 Komposita. Markieren Sie den Wortakzent und vergleichen Sie: Kaffee – Milchkaffee, ...

Die Übung soll deutlich machen, dass im Deutschen der Wortakzent in Komposita auf dem ersten Wort liegt.

Ü 4 Welche „Getränke“-Wörter wollen Sie noch lernen? Machen Sie eine Liste. Suchen Sie die deutschen Bezeichnungen im Wörterbuch.

Erweiterung des Wortfelds „Getränke“ um Wörter, die für die KT interessant sind. Diese Wörter bitte hinsichtlich ihres Wortakzents und ihrer Aussprache üben.

Ü 5 Der Getränke-Rap. Hören Sie und notieren Sie Satzakkente. Üben Sie zu zweit.

Hören und rhythmisch nachsprechen (ggf. mit Klatschen unterstützen).

Sie können mit den KT auch die Besonderheiten (Sprechmelodie und Satzakkent) besprechen.

Außerdem können die KT den Rap mit anderen Getränken üben, dabei muss man auf den richtigen Rhythmus achten.

Lösung:

Was trinken Sie zum Frühstück?
Zum Frühstück trink ich Tée. Und Síe?
Was trinken Síe zum Frühstück?
Ích trinke gern Káffee.

Heut' gibt es Físch mit Pómmes.
Gút! Und was trinken wir?
Ích – ein Glas Wásser. Und dú?
Ích trinke líeber Bíer.

Auf der CD findet sich unter der Track-Nr. 42 eine Karaoke-Version des Getränke-Raps.

Ü 6 Was trinken Sie gern? Was mögen Sie nicht?

Besprechen, was die KT besonders gern trinken bzw. was sie nicht mögen.

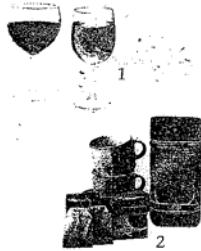
Daraus kann man eine „Hitliste“ der bei den KT beliebtesten Getränke erstellen.

Getränke Drinks

Wortschatz / A1

Ü 1 Hören Sie: Welche Getränke nennen die Personen? Notieren Sie die Bildnummer.

- a) 5
- b) 2
- c) 5
- d) 4
- e) 1
- f) 3

Kıziler hangi içecekleri, adlandı-
rıyolar. Resim numaralarını
not ediniz.

Ü 2 Vergleichen Sie die Wörter auf Deutsch und auf Englisch. Sprechen Sie die deutschen Wörter nach.

der Tee / tea - der Kaffee / coffee - der Espresso / espresso - das Wasser / water - die Milch / milk - der Wein / wine - das Bier / beer - die Cola / coke

İngilizce ve Almanca kelimeleri
karşılaştırınız. Almanca kelimelerin
telaffuzunu yapınız.

Ü 3 Komposita. Markieren Sie den Wortakzent: Kaffee - Milchkaffee, ... Hören und vergleichen Sie dann.

der Kaffee / der Milchkaffee - das Wasser / das Mineralwasser - der Saft / der Orangensaft -
der Wein / der Rotwein / der Weißwein

Birleşik kelime olduğun da vurgu ilk kelimeye kaymıdır.

Ü 4 Welche „Getränke“-Wörter wollen Sie noch lernen? Machen Sie eine Liste. Suchen Sie die deutschen Bezeichnungen im Wörterbuch.

Hangi içecek isimlerini daha
öğrenmek istersiniz. Bir liste
yapınız. Sözlükten araştırın, bulun?

bira, ayran, adocay, yeşilçay, ihlamur,
soda, şırak, alkola, kusburna, oralet, salep

Ü 5 Der Getränke Rap. Hören Sie und notieren Sie Satzakzente. Üben Sie zu zweit.

İçecek rap. Dinleyiniz ve cümle
vurgularını not ediniz. Her 11
okuma yapınız.

Was trinken Sie zum Frühstück?
Zum Frühstück trink' ich Tee. Und Sie?
Was trinken Sie zum Frühstück?
Ich trinke gern Kaffee.

Heut' gibt es Fisch mit Pommes.
Gut! Und was trinken wir?
Ich - ein Glas Wasser. Und du?
Ich trinke lieber Bier.

Ü 6 Was trinken Sie gern?
Was mögen Sie nicht?

Ich trinke gern Milchkaffee / Rotwein / ...
Milch / Kaffee / ... schmeckt mir nicht.

Nei? severek içersiniz?
Nei? sevmezsiniz?
Ich trinke gern Tee, Soft, Wasser
Cola, Rotwein, Wein. schmeckt mir
nicht.

Öğrenci 1: Bazı fiilleri öğrenen çok kolay oldu çünkü İngilizceyle aynı. 'Kaffee - der Kaffee' gibi.

Birleşik kelimelerinde çok rahat anladım çünkü tipteki İngilizce'deki gibi iki kelimeyi birleştirmek yetti. Her kelime böyle olmasada Almancasını bildiğim birleşik kelimeyi (anlamını biliyorsay) çok rahat anlıyordum.

Öğrenci 2: Vurgular ve ses benzerlikleri İngilizce'yle uyduğu için Almanca'yı öğrenirken katkı sağlıyor. Tabii ses benzerliği olan, vurgusu olan kelimeler Türkçe'de aynı anlamlara gelmezse biraz karışıklık olmuyor değil. Aynı zamanda iki dil arasındaki etkileşim, her dille aynı, uluslararası kelimeler de etki etti.

Öğrenci 3: Almanca İngilizceye çok yakın olduğu için yani en azından şimdiki kadar öğrendiğim kadarıyla yardımcı oldu. Bazı kelimeler aynı sadece Almanca'da başına artikeli geliyor. Mesela;

Espresso ⇒ der Espresso

Bazılarında sadece bir harfleri değiştiriyor. Mesela;

tea ⇒ der Tee

Birkaç harfleri değiştirip. Telaffuzları yakın olabilir var.

coffee ⇒ der Kaffee

Öğrenci 4: Zaten Almanca bir çok kelime İngilizce'nin hemen hemen aynısı yada Türkçe'ye geçtiği için gönlük konuşmada kullandığımız kelimeler. Örneğin; die Cola. Ancak kelime telaffuzlarında sıklıkla değişiklikler İngilizce'de de oluyoruz zaten.

Öğrenci 5: Almanca'yı öğrenirken İngilizce bilgilerden çok yararlandım. Çünkü gerçekten telaffuzları, yazılışları neredeyse birbirinin aynısı. Aslında bazen de bu benim için dezavantaj oldu. Örneğin; içeceklerin Almancasını ve İngilizcesini aşırı benzerlikten dolayı karıştırdığım zamanlar oldu. Almanca'da bazı kelimelerin telaffuzlarında gerçeklerde arındığımı söylemeliyim. Ama yine bazı kelimelerdeki telaffuz benzerlikleri de işimi kolaylaştırdı.

Öğrenci 6: Almanca ve İngilizce'nin birbirine yakın diller olması işimi kolaylaştırdı. Bazı kelimelerin birebir aynı, bazıların da bir kaç değişiklikte Almanca'da bulunmuş olması Almanca'da içecek isimlerini daha kolay öğrenmeyi sağladı. Zaten bazı benzer kelimeler Türkçe'de de var. Örneğin Kola → Coke → Cola gibi. Ancak bazı telaffuz zor ve farklı kelimeler öğrenmek zorladı. Örneğin Ayran → Getränk, Akausvebinken Joghurt.

12 Familie und Verwandtschaft

Family members and relatives

Wortschatz / A1

Ü 1 Bilden Sie Paare aus den Wörtern im Kasten. Die englischen Bezeichnungen helfen.

~~die Mutter~~ · der Onkel · der Cousin · die Kinder · der Großvater
 die Nichte · die Cousine · die Enkelkinder · der Neffe · die Tante
 der Bruder · die Eltern · die Frau · der Sohn · die Großmutter
 die Großeltern · die Schwester · die Tochter · ~~der Vater~~ · der Mann

die Mutter – der Vater

husband · wife · father
mother · sister · brother
daughter · son · children
parents · uncle · aunt
grandfather · grandmother
grandparents · grandchildren
niece · nephew · cousin

Ü 2 Wer gehört zu Ihrer Familie? Lesen und hören Sie die Antworten. Markieren Sie die „Familien-Wörter“.

Jürgen: Meine Familie sind meine Frau und meine Kinder.

Helena: Meine Familie – das sind meine Kinder und mein Ehemann; meine Mutter und mein Vater und dann auch meine Schwester und mein Bruder.

Silke: Meine Familie? Mein Mann und meine beiden Kinder, meine Eltern und Geschwister.

Julia: Meine Familie sind meine Großmutter und mein Bruder, weil sie immer für mich da sind.

Jannis: Zu meiner Familie gehören meine Mutter, mein Opa und meine Tante.

Marga: Meine Familie – das sind meine Tochter und mein Sohn und natürlich meine vier Enkelkinder.

Frida: Zu meiner Familie gehört meine Mama und mein Papa, meine Schwester und mein Hund.

Ü 3 Malen Sie Ihren Familienstammbaum. Wer gehört zu Ihrer Familie?

Ü 4 Erzählen Sie in der Kleingruppe über Ihre Familie.

Ich habe einen Bruder ...

Mein Cousin wohnt in ...

Meine Tante heißt ...

Mein Großvater ist 76 Jahre alt. Er ...

Hinweis: Bitte nicht vergessen, vor dem Kopieren die Arbeitsanweisungen für die KT in ihrer Muttersprache handschriftlich auf dem Blatt einzutragen!

Zielsetzung

Wortfeld „Familie“ erarbeiten

Ü 1 Bilden Sie Paare aus den Wörtern im Kasten. Die englischen Bezeichnungen helfen.

KL liest die deutschen Bezeichnungen vor, die KT lesen mit. Nach dem Vorlesen kann man im Kurs bereits besprechen, welche Wörter man verstanden hat und wo Ähnlichkeiten erkennbar sind. Bitte die Lernenden ermuntern, sich zuerst nur auf die deutschen Bezeichnungen zu konzentrieren und die Paare zu bilden, die verständlich sind. Erst dann auf die englischen Bezeichnungen zurückgreifen.

Lösung:

die Mütter – der Vater; der Onkel – die Tante; der Cousin – die Cousine; die Kinder – die Eltern;
der Großvater – die Großmutter; die Nichte – der Neffe; die Enkelkinder – die Großeltern;
der Bruder – die Schwester; die Frau – der Mann; der Sohn – die Tochter

Ü 2 Wer gehört zu Ihrer Familie? Lesen und hören Sie die Antworten. Markieren Sie die „Familien-Wörter“.

Einige Personen berichten, wer zu ihrer Familie gehört. Die KT sollen die Bezeichnungen für Familienangehörige erkennen und markieren.

In der Aufgabe kommen einige neue Wörter hinzu: der Ehemann, die Geschwister, der Opa (die Oma), die je nach der Gruppe von den Lernenden erkannt und erschlossen werden (wenn nicht, dann weisen Sie auf sie hin).

Ü 3 Malen Sie Ihren Familienstammbaum. Wer gehört zu Ihrer Familie?

Um die Bezeichnungen für Familie und Verwandtschaft zu üben, zeichnen die KT ihren Familienstammbaum.

Nach dem Muster aus Ü 2:

Meine Familie sind (ist) ...

Zu meiner Familie gehört ...

können die KT über ihre Familie berichten.

Ü 4 Erzählen Sie in der Kleingruppe über Ihre Familie.

Wenn die KT über ausreichend Wortschatz und grammatikalische Strukturen verfügen, können sie mehr über ihre Familie in Paararbeit, Kleingruppen oder im Kurs erzählen.

Weitere Aufgaben:

In Ü 3 können die KT nicht nur Bezeichnungen für Familienmitglieder und ihre Namen, sondern auch ihr Alter, Wohnort, Beruf oder ein besonders Hobby notieren. Mit diesem Eigenmaterial kann man in den Gruppen oder im Kurs die Familienstammbäume austauschen und dann

- 1) im Kurs über andere Lernende berichten, z.B.
Maria hat eine Schwester. Sie heißt Sara und ist 24 Jahre alt. Sie studiert. Maria hat einen Cousin, er spielt gern Hockey ...

oder

- 2) ein Ratespiel machen:

Man sammelt alle Familienstammbäume ein und verteilt sie wieder in der Gruppe.

Ein KT sagt: *„Sie hat eine Tochter. Die Tochter ist 16 Jahre alt ...“*

KT erzählt so lange weiter, bis jemand errät, über wen erzählt wird, und dann selber mit dem Erzählen dran ist.

Familie und Verwandtschaft

Family members and relatives

Wortschatz / A1

Ü 1 Bilden Sie Paare aus den Wörtern im Kasten. Die englischen Bezeichnungen helfen.

kelme çiftleri düsturunu?
 1997-2000den yekün şukur.

die Mutter · der Onkel · der Cousin · die Kinder · der Großvater
 die Nichte · die Cousine · die Enkelkinder · der Neffe · die Tante
 der Bruder · die Eltern · die Frau · der Sohn · die Großmutter
 die Großeltern · die Schwester · die Tochter · der Vater · der Mann
 der Onkel - die Tante der Cousin - die Cousine
 die Mutter - der Vater der Großvater - die Großmutter
 der Sohn - die Tochter der Mann - die Frau
 der Bruder - die Schwester die Eltern - die Kinder
 der Neffe - die Nichte die Großeltern - die Enkelkinder

husband · wife · father
 mother · sister · brother
 daughter · son · children
 parents · uncle · aunt
 grandfather · grandmother
 grandparents · grandchildren
 niece · nephew · cousin

Ü 2 Wer gehört zu Ihrer Familie? Lesen und hören Sie die Antworten. Markieren Sie die „Familien-Wörter“.

Kim aileme aittir. Okuyunuz
 e cevapları aileme aittir. Okuyunuz
 1997-2000den yekün şukur.

- Jürgen: Meine Familie sind meine Frau und meine Kinder.
- Helena: Meine Familie – das sind meine Kinder und mein Ehemann; meine Mutter und mein Vater und dann auch meine Schwester und mein Bruder.
- Silke: Meine Familie? Mein Mann und meine beiden Kinder, meine Eltern und Geschwister.
- Julia: Meine Familie sind meine Großmutter und mein Bruder, weil sie immer für mich da sind.
- Jannis: Zu meiner Familie gehören meine Mutter, mein Onkel und meine Tante.
- Marga: Meine Familie – das sind meine Tochter und mein Sohn und natürlich meine vier Enkelkinder.
- Frida: Zu meiner Familie gehört meine Mama und mein Papa, meine Schwester und mein Hund.

Ü 3 Malen Sie Ihren Familienstammbaum.
 Wer gehört zu Ihrer Familie?
 Zu meiner Familie gehören meine Mutter, mein Vater, mein Onkel, meine Tante, meine Schwester, mein Bruder und meine Cousins.
 Ü 4 Erzählen Sie in der Kleingruppe über Ihre Familie.

Aile köpüçüme buyunuz?
 Aileme kim aittir?
 Kocam, kızım, kardeşlerim, annem, babam, dedem, amcam, tencem.

Ich habe einen Bruder, heißt Canay. Mein Cousin wohnt in ...
 Er ist 14 Jahre alt. Er ist ein Schüler.
 Meine Tante heißt ... Mein Großvater ist 76 Jahre alt. Er ...

- meine Mutter ist Sevday. Sie ist eine Politikst.
 Ich liebe meine Mutter.
 - Meine Vater ist Behaf. Er ist ein Politist.
 Er ist 46 Jahre alt.
 meine Schwester ist Genca. Sie ist 14 Jahre alt. Sie ist eine Schülerin.

Öğrenci 1: Aile fertlerini tanıtırken İngilizcelelerinden yararladım. Çünkü İngilizce kelimeler Almanca'da da bulunur. Bu konuda yardımcı oldum. Birbirine çok benzeyen kelimeler var. Ya da kelimeler arasında ilgi kurdum. Çoğu çağrışımlar yaptı. Bu nedenle işine yaradı.

Öğrenci 2: Almanca - İngilizce arasındaki benzerlik sebebiyle ilk bölümde yardımcı oldum.

Öğrenci 3: Yaptığımız çalışmada İngilizce ile benzer kelimeler var. Dil birliğiyle benzerlik gösteriyor. Anlamada benzerlik oluyor. Bu çalışmada kelimeleri İngilizceyle ilişkilendirebiliriz.

Öğrenci 4: Almanca'sını bilmediğim kelimelerin Türkçesini bulmak için İngilizcelelerinden yararlandım. Sesli harfleri ve okunuşları farklı olsa da ne demek olduğunu anladık. Çoğu çıkarabiliyoruz.

Öğrenci 5: Bu çalışmayı yaparken farklı bir dil bilmek kelimeleri anlamamı biraz daha kolaylaştırdı. İngilizceyle Almanca yazılış bakımından çok fazla bir farklılık göstermediğinden anlamamı kolaylaştırdı. Ses benzerliklerinin verdiği ipuçları çalışmamıza yardımcı oldu. Mesela İngilizce'deki son ve Almanca'daki son kelimelerini de buna örnek olarak gösterebiliriz.

Öğrenci 6: Sadece İngilizceden yararlandım. Arada bazı kelimeler Türkçeye benziyor.

Telaffuz İngilizcede incelti olarak Almanca'da ise olduğu gibi okunduğundan zor oluyor. Ailede birçok kelime birbirine benziyor (İngilizce-Almanca) Father-Vater
Mother-Mutter
Brother-Bruder.

Öğrenci 7: Aslında pek yararlanmadım. Kelimelerin uşunu biliyordum şimdiki bildiklerimi aktarıyorum. İlk sarsıda biraz yardımcı oldu zaten İngilizce'den başka dil bilmiyordum malesef ama → Aslında Almancayla İngilizce birbirine çok benziyor. Ama Almanca kaba öğrendiğim için ve bir o kadar hep birer öğretilerde uşu ettiğim için işler biraz zorlanıyor. Mesela Alm. öğretilerde en sevdiğim kelime "Kraide" çok hoş ve okuması da kolay. Öğrenmek için çok güzel bir dil pek zorlanıyor. (Eğer mümkünse şimdiki kadar)

Öğrenci 8: Bundan önce önce Peruda bulunduğum zaman 40 saate yakın İspanyolca dersi almıştım. Alınan bir kereden almıştım. Tabii İngilizce ve Türkçe bilen biri için İspanyolca öğrenmek daha kolay İspanyolca'nın özelliklerinden birinde okunduğu gibi yoldurken Türkçe konuşma sahip biri ne kadar İspanyolca konuşabilir.

Öğrenci 9: Aslında İngilizce'nin pek yardımcı olmadı. Yani Almanca kelimeleri ezberledikten sonra karşılaştırma yapabiliyorum. Kelimeler pek benzeriyor zaten. Arada bir kaç tane var brother-bruder, sohn-soğ gibi. Sadece cümlerin aynı. Öğrenirken fazla zorluk çekmedim devamlı tekrar yaptım ve yeni bir dil olması sebebiyle ilgimi çekmesinden dolayı istiyordum öğrendim.

Öğrenci 10: Bu çalışmayı yaparken İngilizce'den çok fazla yararlandım.
Çünkü Almanca'nın cümle yapısı İngilizce'nin aynısı. Çoğu kelimeler
birbirine benzerliği ismi çok kolaylaştırdı. Bu benzerlikler Almanca
öğrenmeyi de kolaylaştırdı.

Öğrenci 11: İngilizce ait yapısı olması genelde cümle kurma
yolundan Almancaya benzerliği için İngilizce'nin
yardımı oldu. Özellikle aile kelimelerinde benzerlik var
Mutter - mother
Vater - father
Familie - Family
Cousin - cousin

Öğrenci 12: İngilizce ve Almanca arasında yazı ve sesle bütünüden benzerlikler
var. Vater - father, son - Sohn, family - familie, Dürer öncesi İngilizceyi öğrenen
çocuk yepisiyi kırmak zorlanmadı.

Öğrenci 13: Bu çalışmayı yaparken pek çok benzerlik bulunan iki dil bilmemizin
avantajı oldu. Hemen hemen aynı kelimelere sahip olan İngilizce
ve Almanca sayesinde birisinden bilmediğim kelimeyi bir diğersinden
tanımladım. Bu da dil bilmenin önemini bir kez daha gösterdi.

13 Zeitangaben Indicating time

Wortschatz / A1

Ü 1 Lesen und hören Sie die Wörterreihen.
Markieren Sie den Wortakzent.

24-27

- a) Eine Sekunde – eine Minute – eine Stunde – ein Tag – ein Wochenende – eine Woche – ein Monat – ein Jahr
- b) der Morgen – der Mittag – der Nachmittag – der Abend – die Nacht
- c) der Montag – der Dienstag – der Mittwoch – der Donnerstag – der Freitag – der Samstag – der Sonntag
- d) der Winter – der Frühling – der Sommer – der Herbst

Ü 2 Welche Wörter verstehen Sie aus dem Englischen, aus einer anderen Sprache, aus dem Kontext?

Ü 3 Hören Sie und schreiben Sie die Monatsnamen in der richtigen Reihenfolge.

28-31

April · August · Dezember · Februar · Januar · Juli
Juni · Mai · März · November · Oktober · September

Januar –

Ü 4 Bei welchen Monatsnamen müssen Sie auf die Aussprache besonders aufpassen?

Lerntipp: Lernen Sie Wochentage und Monatsnamen in Reihen!

Ü 5 Ergänzen Sie und erzählen Sie dann.

Mein Geburtstag ist ein _____
(Wochentag).

Meine Lieblingsjahreszeit ist _____

Mein Geburtsmonat ist _____

_____ ist immer ein schlechter Tag für mich.

Mein Geburtsjahr ist _____

Mein Lieblingswochentag ist _____

_____ ist die Jahreszeit, die ich am wenigsten mag.

Mein Lieblingsmonat ist _____

Die Monate _____ und _____ finde ich nicht schön.

Hinweis: Bitte nicht vergessen, vor dem Kopieren die Arbeitsanweisungen für die KT in Ihrer Muttersprache handschriftlich auf dem Blatt einzutragen!

Auch den Lerntipp vor dem Kopieren in ihrer Muttersprache eintragen!

Zielsetzung

Wörter im Wortfeld „Zeit“ im gemeinsamen deutsch-englischen Wortschatz (vgl. die 2. Umschlagseite) erarbeiten; Wortschatz-Lernstrategien üben

Ü 1 Lesen und hören Sie die Wörterreihen. Markieren Sie den Wortakzent.

KT hören und lesen die Wörterreihen mit, markieren beim Hören den Wortakzent. Mit dieser Vorgehensweise soll vermieden werden, dass, man versucht, die deutschen Wörter zu lesen, und dabei die „fremde“ Aussprache benutzt, die man von der ersten Fremdsprache her kennt.

Ü 2 Welche Wörter verstehen Sie aus dem Englischen, aus einer anderen Sprache, aus dem Kontext?

KT versuchen nun die Wörterreihen zu lesen und die Bedeutungen zu erschließen. Es sollte bewusst besprochen werden, wie man die Wörter erkannt hat.

Explizit sollte man die Bedeutung und die Vorteile des „Wortschatzlernens in Reihen“ besprechen und evtl. mit einem Beispiel oder diesem kleinen Experiment illustrieren:

KL gibt die Wörter aus Ü 1-a) einer Gruppe durcheinander gewürfelt, der anderen Gruppe in eine logische Reihe gegliedert. Arbeitsanweisung an beide Gruppen: Diese Wörter in einer kurzen Zeit (etwa 30 bis 45 Sekunden) auswendig lernen. Dann wird die Vorlage wieder eingesammelt und die Wörterreihen werden abgefragt. Wie viele dieser Wörter kann jede Gruppe im Schnitt notieren?

Ü 3 Hören Sie und schreiben Sie die Monatsnamen in der richtigen Reihenfolge.

Auch hier ist das Hören sehr wichtig. Die Monatsnamen sind vom Schriftbild her im Englischen und Deutschen sehr ähnlich, unterscheiden sich aber in der Aussprache.

Anschließend korrigieren die KT in Paarbeit die aufgeschriebenen Monatsnamen oder besprechen im Kurs die Unterschiede in der Schreibung, z.B. Juni – June; Mai – May usw.

Ü 4 Bei welchen Monatsnamen müssen Sie auf die Aussprache besonders aufpassen?

KT hören die Monatsnamen aus Ü 3 und markieren dort den Wortakzent. Sie üben die korrekte Aussprache und besprechen auch die Schwierigkeiten.

Ü 5 Ergänzen Sie und erzählen Sie dann.

Auch hier üben KT den eingeführten Wortschatz sowohl schriftlich als auch mündlich. Beim Erzählen im Kurs auch auf die richtige Satzmelodie achten, evtl. in der Vorbereitung üben lassen.

Zeitangaben
Indicating time

Wortschatz / A1

Ü 1 Lesen und hören Sie die Wörterreihen.
Markieren Sie den Wortakzent.

*kelimeleri okuyur ve dinleyiniz.
kelime vurgularını işaretleyiniz.* 24-27

- a) Eine Sekunde – eine Minute – eine Stunde – ein Tag – ein Wochenende – eine Woche – ein Monat – ein Jahr
- b) der Morgen – der Mittag – der Nachmittag – der Abend – die Nacht
- c) der Montag – der Dienstag – der Mittwoch – der Donnerstag – der Freitag – der Samstag – der Sonntag
- d) der Winter – der Frühling – der Sommer – der Herbst

Ü 2 Welche Wörter verstehen Sie aus dem Englischen, aus einer anderen Sprache, aus dem Kontext?

Aktifinden hangi kelimeleri ingilizceden, başka bir dilden tanıyorsunuz?

Ü 3 Hören Sie und schreiben Sie die Monatsnamen in der richtigen Reihenfolge.

Ay isimlerini dinleyiniz ve doğru sıralayınız. 28-31

April · August · Dezember · Februar · Januar · Juli
Juni · Mai · März · November · Oktober · September

Januar – Februar – März – April – Mai – Juni – Juli – August – September – Oktober – November – Dezember

Ü 4 Bei welchen Monatsnamen müssen Sie auf die Aussprache besonders aufpassen?

Özellikle hangi ay isimlerinde telaffuzda dikkat edilmelidir?

LernTipp: Lernen Sie Wochentage und Monatsnamen in Reihen!

februvar – März – Mai – Juni – Juli

Bazılarında, dolayısıyla ve sonuna dikkat.

Ü 5 Ergänzen Sie und erzählen Sie dann.

Mein Geburtstag ist ein Mittwoch (Wochentag).

Meine Lieblingsjahreszeit ist Frühling

Mein Geburtsmonat ist November

Montag ist immer ein schlechter Tag für mich.

Mein Geburtsjahr ist 1990

Mein Lieblingswochentag ist Freitag

Herbst ist die Jahreszeit, die ich am wenigsten mag.

Mein Lieblingsmonat ist Juni

Die Monate September und Oktober finde ich nicht schön.

Öğrenci 1: Ayları ve mevsimlerin yerisini İngilizceyi kullanarak rahatça anladım. Telaffuz değişik olsa da yazılılarının çoğu aynıydı. Günlerde de bazıları İngilizceyle aynı. Bununla birlikte birkaç kelime de İngilizceyle benzer. İngilizce bana bu çalışmada çok yardımcı oldu.

Öğrenci 2: Bu kelimeleri anlarken İngilizce'den büyük ölçüde yararlandım. Çünkü bazı kelimeler İngilizce'de ki kullanımıyla aynı kullanılmakta. Ancak kelimelerin telaffuz etkisi biraz zorlandı. Çünkü İngilizce'den alıştığım telaffuz kuralları, Almanca için geçerli değil. Bazı kelimeler ise İngilizce'de ki kullanımıyla aynı olmasa bile çok benzerlikler var. Biraz dikkatli olunca kelimeyi anlayabiliyoruz.

Öğrenci 3: İngilizce ön bilgiyle kelimelerin çoğunu anlamakta zorluk çekmedim. Önsayfada ki bazı mevsim ve ay isimleri İngilizce ile aynı. Almanca'daki telaffuzlar İngilizceye göre daha kolay. Ancak kolayca söz olarak okuyup iş kelimelerin doğru yetkinlik gösterdiğinden gün, yıl, ay, mevsim isimleri İngilizceyle benzer olmuyor.

Öğrenci 4: Sahip olduğum İngilizce bilgim, Almanca kelimelerin bazılarını anlayabilmemi kolaylaştırdı. Özellikle ay isimleri, bu isimlerin İngilizce karşılıklarına çok benziyordu. Anlayabilmem daha kolay oldu. Minute, nacht, sommer, monat, winter gibi kelimeleri de İngilizce sayesinde kavrayabildim. Bazı şablonlarla Almanca ve İngilizce karşılıkları zaten aynı. Bu durum da Almanca kelimelerin bazılarını anlamama yardımcı oluyor.

Öğrenci 5: İngilizce'den öğrenmiş olduğum birçok kelimenin benzeri Almanca'da bulunduğu için bu kelimeleri öğrenmek daha kolay oldu. Telaffuzları farklı olduğu için biraz zorluk yaşadım. Cümlelerin kuruluş düzeni birbirine yakın olması da kolaylık sağladı.

Öğrenci 6: Bu çalışmayı yaparken İngilizcedeki aşırı derecede yararlandım İngilizceyi konuşamama rağmen ayar, yollar ve birçok kelime İngilizceyle benzerlik göstermekte ve hatta ve hatta neredeyse tipten aynı olduğu için hiç zorlanmadım. Yani iyi bir İngilizce bilen için Almanca çalışmada çok kolaydır.

Öğrenci 7: Aslında ben de dilim ve Almanca-İngilizce'de bir tele İngilizce dersi aldığım için fazla bir zorluk olmadı. Çünkü öğrendiğim lisan sayısı arttı. Yani yeni bir dil öğrenmek daha da kolay oluyor. Mesela İngilizceyi fazla zorlanmadan öğrenebilirim. Ama Almanca'yı öğrenirken İngilizceye destiyimden dilimi kolay kolay Almanca'ya çeviremem. Bu da beni biraz zorladı. Fakat bir süre bu dili öğreneyim de olur.

Öğrenci 8: Bu çalışmayı yaparken

- 1- Öncelikle aylarda; İngilizce ile Almanca arasında çok az bir fark olması bana oldukça kolaylık sağladı.
- 2- Ayrıca gün isimlerinde de bu benzerliklerden dolayı öğrenme ve ezberleme zorluğu çekmedim.
- 3- Aynı şeyleri mevsimler için de söyleyebiliyim. Özellikle "Winter" ve "Winter", "Sommer" ve "Summer" benzerlikleri hem öğrenmeyi kolaylaştırdı, hem de aradaki benzerliği görmek Almanca ve İngilizceye duyduğum ilgiyi arttırdı.

Öğrenci 9: Almanca'yı öğrenirken İngilizce kadar zorlanmadım.

Çünkü heralde İngilizce olarak belli ilk defa bir başka dili öğreniyor olmam biraz zor olabilir. Ama İngilizceyi yavaş yavaş öğrenebilir öğreniyor olmam bu süre Almanca öğrenimi almam beni fazla zorlanmadı depremi. Bana öyle geliyor ki bir az bir iki kelime daha olsa tüm dillerin asınlığı vardır. Ben bu asınlığı Almanca öğrenirken İngilizce ve Türkçede yakalayabiliyim. Bazı kelimeler Türkçede var veya benzer, bazı kelimelerde İngilizcede var veya benzer. Bu öğrenmeyi seviyorum. ve Almanca'yı çok meraklı olduğum için fazla...

Öğrenci 10: En çok İngilizce biriktirmemden yararlandım. Bazı ay, gün ve mevsim isimleri yazdıkları itibarıyla İngilizcedekilere benziyor. Fakat okunmaları biraz daha farklı. Bu nedenle en çok yazdıklarımı bakarak yararlandım İngilizceden. Tabii İngilizceyle olan bu benzerlikler elbette işime yaramaz ve ileride de yarayacağından eminim. Mesela Almanca bir metin geldiğinde İngilizceden yararlanarak en az bir-bir kelime anlayabiliyor hatta böylece cümlelerin tamamını anlamını bile çıkarabiliyorum bazen.

10 Nahrungsmittel Food

Wortschatz / A1

Ü 1 Schreiben Sie die deutschen Wörter und die Wörter in Ihrer Muttersprache.

der Apfel apple 	ketchup 	salt 	hamburger
butter 	salad 	pepper 	pretzel
margarine 	orange 	tomato 	bread
fish 	soup 	chocolate 	pizza
spagetti 			banana

der Apfel · die Banane · die Brezel · das Brot · die Butter · der Fisch · der Hamburger
das Ketchup · die Margarine · die Orange · die Pizza · der Pfeffer · der Salat · das Salz
die Schokolade · die Spaghetti · die Suppe · die Tomate

Ü 2 Hören Sie die englischen und deutschen Wörter in Paaren. Markieren Sie den deutschen Wortakzent und sprechen Sie die deutschen Wörter nach.

der Apfel – die Butter – der Fisch – die Spaghetti – die Suppe – das Salz – der Pfeffer –
die Tomate – die Schokolade – der Hamburger – die Brezel – das Brot – die Banane

Ü 3 Wörter gruppieren: Nahrungsmittel

Obst	Gemüse	Gewürze	andere Nahrungsmittel
fruit	vegetable	spices	other food
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Hinweis: Bitte nicht vergessen, vor dem Kopieren die Arbeitsanweisungen für die KT in ihrer Muttersprache handschriftlich auf dem Blatt einzutragen!

Zielsetzung

Wortfeld „Nahrungsmittel“: die Wörter, die im gemeinsamen englisch-deutschen Wortschatz (vgl. die 2. Umschlagseite) enthalten sind, verstehen und aktivieren

Ü 1 Schreiben Sie die deutschen Wörter und die Wörter in Ihrer Muttersprache

Die deutschen Wörter finden die KT im Kasten unter den Bildern.

Ü 2 Hören Sie die englischen und deutschen Wörter in Paaren. Markieren Sie den deutschen Wortakzent und sprechen Sie die deutschen Wörter nach.

Übung zur Sensibilisierung der KT für die Besonderheiten von Englisch und Deutsch und zur Festigung von Wortakzent und Aussprache der deutschen Wörter.

Ü 3 Wörter gruppieren: Nahrungsmittel

Das Wortfeld „Nahrungsmittel“ wird durch diese Gruppierung weiter aufgegliedert.

Anregung: Die KT sollen diejenigen Wörter, die für sie wichtig sind, benennen. Erarbeiten Sie dann gemeinsam das deutsche Wort (ggf. im Wörterbuch nachschlagen). Diese neuen Wörter bitte hinsichtlich ihres Wortakzents und ihrer Aussprache üben.

Weitere Übungsmöglichkeiten:

Besprechen, welche international bekannten Speisen es auch im eigenen Land gibt (z.B. Pizza; Hamburger; Spaghetti; Sushi; Nasi goreng; Camembert; Tortellini) und aus welchen Ländern sie ursprünglich kommen. Welche Wörter stammen aus dem Deutschen (z.B. Wurst; Speck; Braunschweiger; Wiener/Frankfurter (Würstchen); Wiener Schnitzel)? Wie werden sie ausgesprochen/geschrieben?

Besprechen: Was essen die KT besonders gern? Was mögen sie überhaupt nicht?

Nahrungsmittel
Food

Wortschatz / A1

Ü 1 Schreiben Sie die deutschen Wörter und die Wörter in Ihrer Muttersprache.

Almanca ve Türkçelerini yazınız

der Apfel apple elma	das Ketchup ketchup ketchap	das Salz salt Tuz	der Hamburger hamburger Hamburger
die Butter butter tereyağı	der Salat salad Salata	der Pfeffer pepper biber	die Brezel pretzel simit
die Margarine margarine margarin	die Orange orange Portakal	die Tomate tomato Domates	das Brot bread Ekmek
der Fisch fish Balık	die Suppe soup Çorba	die Schokolade chocolate Çikolata	die Pizza pizza pizza
die Spaghetti spaghetti spagetti			die Banane banana muz

~~der Apfel · die Banane · die Brezel · das Brot · die Butter · der Fisch · der Hamburger · das Ketchup · die Margarine · die Orange · die Pizza · der Pfeffer · der Salat · das Salz · die Schokolade · die Spaghetti · die Suppe · die Tomate~~

Ü 2 Hören Sie die englischen und deutschen Wörter in Paaren. Markieren Sie den deutschen Wortakzent und sprechen Sie die deutschen Wörter nach.

Almanca ve İngilizce kelimeleri dinleyiniz. Almanca kelime vurgularını işaretleyiniz ve kelimeleri tekrarlayınız.

der Apfel – die Butter – der Fisch – die Spaghetti – die Suppe – das Salz – der Pfeffer – die Tomate – die Schokolade – der Hamburger – die Brezel – das Brot – die Banane

Kelimeleri gruplayınız.

Ü 3 Wörter gruppieren: Nahrungsmittel

Obst	Gemüse	Gewürze	andere Nahrungsmittel
fruit	vegetable	baharat spices	diğerleri other food
der Apfel	die Tomate	das Salz	die Butter / die Margarine
die Banane		der Pfeffer	der Fisch / die Spaghetti
die Orange			das Ketchup / der Salat
			die Suppe / die Schokolade
			der Hamburger / die Brezel
			das Brot / die Pizza

Öğrenci 1: Kelimeleri bulmada İngilizce'nin yararı oldu. Almanca ve İngilizce kelimeler birbirine çok benziyor. Örneğin; salata, elma, tuz, kurabiye, ketchup, pizza, balık, tereyağı, margarin, portakal, muz. kelimelerinin İngilizce ve Almanca versiyonları birbirine çok benziyor. Çikolata, etmek gibi kelimelerin bu iki dildeki karşılıkları biraz farklı fakat ufak ipuçları ile bulunabilir. Bulmakta zorlandığım kelime "die Brezel" di. Çünkü onun Türkçe anlamını da bilmiyordum.

Öğrenci 2:

✘ Almanca'daki kelimelerle İngilizce'deki kelimelerin benzerliği bu alıştırmaı cevaplatırken işime yaradı. Örneğini:

Ing	Alm
ketchup	das Ketchup
hamburger	der Hamburger
butter	die Butter ..... gibi.

✘ İngilizce'deki kelimelerin de Türkçe kelimelere benzerliği de işime yaradı. Örneğini:

Türkçe	Ing
hamburger	hamburger
margarin	margarine
pizza	pizza

✘ Alıştırma'daki resimler de kelimeleri çıkarmamda yardımcı oldu.

Alm	Ing	Türkçe
die Brezel	pretzel	Simit

MESHUR VİVECEKLER

Kebab → Türkiye
Berliner → Almanya
Ördek → Fransa
Sushi → Japonya
Spagetti, Pizza → İtalya

En Sevdiğim

KEBAP, Spagetti,
Pizza,
Berliner

Asta Kemiyeceklerim

Sushi, Ördek

Öğrenci 3:

Evet, İngilizce kelimelerden ve resimlerden yararlandım. Birçoğuna aynı ses benzerliği var, bunlardan bazıları -surlardır.

* die butter → butter ⇒ aynı ses benzerliği

* der frisch → fresh ⇒ "

* die Tomate → Tomato ⇒ "

* die Spaghetti → Spagetti ⇒ ses benzerliği

* die Brot → Bread ⇒ resimden

Öğrenci 4:

Bu çalışmayı yaparken daha önceki İngilizce bilgilerimden yararlandım. Bazı kelimeler tıpa tıpa aynı bazı kelimelerde birkaç harf farklı olduğunda Almanca anlamlarını bulma konusunda çok yardımcı oldu. Salata, morgan, hamburger, ketchup, pizza gibi bazı kelimelerin hem Türkçe hem İngilizce ve Almanca anlamlarının aynı olması hafızamda daha çabuk kalmasını sağladı. Fakat kelimelerin söylenişleri İngilizce ve Almancada farklı olduğundan birazda olsa kelimelerin söylenişlerinde zorluk çıkardı.

Öğrenci 5:

- Daha önceki bilgilerimden yararlandım.

- İngilizce kelimelerin ağırlığını yapmasıyla kelimeleri eşleştirdim. Bazı kelimeler resimlerden, bazı kelimelerde de benzerlikten yararlandım. Kelimelerin okunması ve vurgusunda zorlandım.

İtalya → Spagetti, Pizza.

Japonya → Sushi

Türkiye → Cacık, kebab.

Fransa → Ordek

Almanya → Salam, sosıs, ailekdata.

* Kebab, ingara, gbalame, akutua, * Et hazırlaması,
sarma, barbunya

Öğrenci 6: İngilizce ve Almanca'dan yararlandım. İngilizce ve Almanca burada birbirine çok yakın olduğunu gördüm. Bazı kelimelerin aynı olduğunu gördüm. Burada resimler-
dende yararlandım. Bazı yabancı kelimelerinde Türkçeye çok yakın olduğunu gördüm.
Almanca'da bazı kelimelerin anlamını bilmiyordum fakat resme baktım ve İngilizce ile
yakınlığına bakarak Almanca karşılığını bulabildim. Örneğin; Pretzel ve Brezel, İngilizce
kelime ve resimlerine bakarak anladım. Fakat İngilizce'deki tonlamayla Almanca'daki tonlama
nın arada olsa farklı olduğunu gördüm. İngilizce'deki tonlamanın biraz daha kolay geldiğini anladım.
Fakat bazılarındaki heven heven aynı olduğunu gördüm.

Öğrenci 7: Almanca ve İngilizce birbirine çok benzeyen iki dil.
Almanca kelimelerini bulurken ve alıştırmayı yaparken özellikle
anlamlarını ortaya çıkarmamda yardımcı oldu. Bence Almanca
ve İngilizce arasındaki bazı farklar; Almanca'da kullanılan
telaffuz ve artikel. (Öğrenciğim kadıyla) Baki, Grammar
ortamında birkaç farklılık olabilir. Ama Almanca öğrenirken
İngilizce'den yararlandığımız kesin.

Öğrenci 8: 1) Daha önce bildiğim dillerden İngilizce isime yaradı. Kelimelerin telaffuzunun
ve yazılışının birbirine benzemesi nedeniyle bulmam daha kolay oldu. Resimleri
olması da kelimeleri bulmana yardımcı oldu. "Pretzel / die Brezel" kelimesini
bulmakta zorlandım. İngilizce ve Almanca yazılış ve telaffuz olarak benzetmede
fakat "İngilizce ile Türkçe" veya "Türkçe ile Almanca" birbirine pek benzeme-
diğinden, bazı kelimelerde İngilizce anlamını bildiğim için daha kolay
bulabildim.

= Yemekleri ile tanınmış, özdeşleşmiş ülkeler =

1) İtalya = Spagetti, Pizza

2) Japonya = Sushi.

3) Almanya = Würst, Wiener / Frankfurter, Berliner, Schwarzwaldtorte.

Öğrenci 9: Almanca haricinde başka dilleri de bilmem kelimeleri birbirinden türetmek bu sayede kelimenin anlamını bulmama yardımcı oluyor. Kelimeler genel olarak aynı kalıpta yazılıyor yalnız ufak tefek farklar var. Almanca sadece başına -der, -die, -das geliyor. Mesela Pizza, Margarin, Butter, Banane, Fisch gibi kelimelerin okunuşlarında biraz değişiklik var. Bu değişiklikte karışıklığa neden oluyor. Almanca konuşurken dilimiz İngilizceye dönüyor. Bu yüzden konuşmada karışıklık olmamasına rağmen kelimelerin aynı yada benzer yazılması bizim gibi yeni öğrenenler için büyük bir zorsun.

Öğrenci 10:

Genel olarak İngilizce'den yararlandım. Sadece İngilizce olarak Pretzel ve Bread kelimelerinin anlamlarını bulurken biraz zorlandım. Diğer kelimelerin İngilizce'leri Almanca'ya çok yakını onları kolay bir şekilde buldum. Butter, Margarine, Ketchup, Orange kelimeleri Almanca'da ki karşılıkları aynıydı. Sadece başına artikül geliyor. Basta bir sorun olmuyor.

Öğrenci 11:

* Evet, kelimeleri ezlerken İngilizce'den ve Türkçe'den yararlandım.

Örneğin; ketchup, portakal, hamburger, elma, pizza, makarna, balık, margarin, salata gibi kelimelerin Almanca karşılığı İngilizce karşılıklarıyla benzer. Ayrıca bazı kelimeler Türkçe'de de hemen hemen aynı şekilde kullanılıyor. Bu da kelimeleri anlamamda etkili oldu.

Bunun yanında resimlerin olması, ne Türkçe ne de İngilizce anlamları, Almanca'ya yakın olmayan kelimelerde resimlerden yararlandım.

Sevdiğim yiyeceklerin artiküllerini ezberlemek daha kolay oldu.

Öğrenci 12:

Bu çalışmayı yaparken, en çok İngilizce'den yararlandım. Örneğin Orange, Ketchup, Banana, Salad gibi kelimeler, çok benzerlik gösterdiğinden; kolayca bulabildim. Hamburger, Pizza gibi kelimeler de enternasyonel olduğundan, bulurken zorlanmadım. Butter, Soap gibi kelimeleri de bulmamı resimler sağladı. Kültürümüzde bulunmayan Pretzel de, çok az bildiğim Bulgarca Bretzel'de gösterdiği benzerlikten buldum. (Bretzel)

Öğrenci 13:

Yaptığımız çalışmada daha önce bildiğimiz dil veya kelimelerden büyük ölçüde yararlandık. En önemlisi kelimelerin İngilizce'lerinin verilmesiydi, çoğu kelimede İngilizce'lerinde ve resiminden yararlandık. Aynı zamanda spaghetti, pizza kelimeleri de İtalyanca'dan hatırladığımız kelimelerdi. Resimleri verilen kelimelerin bir kısmının Türkçe ile benzer olması hem kafuz, hem de anlam açısından kolaylık sağladı.

Öğrenci 14:

Bu kelimeleri doldururken İngilizce'den yararlandım. Çünkü bu iki dilde aynı gruba giriyor. Bu yüzden bu kelimelerde ya birkaç kelime değişmiş ya da aynı kalmıştır. Telaffuzları bazılarının aynı oluyor. Fakat resimler olmasaydı sadece birkaç kelime zordandı. Çünkü diğerkleri aynı veya birkaç kelime farkı ile telaffuzları aynıydı. Spagetti bu iki dilde de aynı yazılıyor. Tuz'da ise sadece bir harf değişmiş. Tabii artikelleri unutmamak gerekir. Çünkü onlar Almanca ile İngilizce arasında Berlin Duvarı özelliği gösteriyor. Tabii kulak aşinalığı da çok önemlidir. Çünkü yeni dil öğrenenler önce onları sonra konuşur.

YEMEKLERİYLE ADINI BİLDİĞİM ÜLKELER

Spagetti, Pizza → İtalya'yı

Kebab → Türkiye'yi

Sushi → Japonya

Kanep → Amerika

Berliner → Almanya

Patates kızartması → İngiltere, Fransa

En sevdiğim yemek İskender Kebabı'dır. Özellikle Bursa'da yemek ayrı bir güzelliktir. Domuz ürünleri harici çok güzel herşeyi yiyebilirim.

EK 3: ALMANCA KİTAPLARINDA İKİNCİ YABANCI DİLİN ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ÖRNEKLER

Örnek 1: Almanca selamlaşma örnekleri

Örnek 2: Alfabeler

Örnek 3: Alfabelerin karşılaştırılması

Örnek 4: Uluslararası kelimeler karikatürü

Örnek 5: Uluslararası kelimeler

Örnek 6: Sınıf içi konuşmalar

Örnek 7: İki dilde sınıf içi konuşmalar

Örnek 8: Günlük etkinlikler

Örnek 9: Günler ve etkinlikler

Örnek 10: Ülkelere özgü yemek alışkanlıkları

Örnek 11: Ülkelere özgü yemek alışkanlıkları

Örnek 1, Planet A1 Öğrenci Ders Kitabından alınmıştır. Almanca konuşulan ülkelerdeki değişik selamlaşma örneklerini harita üzerinde göstermektedir:

Zum Schluss

2 Landeskunde

Strategie
Achte darauf, wer spricht.
Das hilft dir beim Verstehen.

a) Hör zu. Wo ist das?
b) Wen interviewt die Reporterin?
Die Scorpions - Zuschauer - eine Familie
c) Zeig die Städte auf der Karte.

Hallo!
Guten Morgen.
Guten Tag.
Guten Abend.
Gute Nacht.
Grüezi.
Tschüs!
Auf Wiedersehen.
Tschau!
Servus.
Grüß Gott.

d) Wer kommt woher?
1 Woher kommt Anja? Aus Österreich oder aus der Schweiz?
2 Woher kommt Jens? Aus München oder aus Köln?
3 Woher kommt Frau Altmann? Aus Köln oder aus Zürich?
4 Woher kommt Pirmin? Aus der Schweiz oder aus Deutschland?

30 dreißig

Gabrielle Kopp, Siegfried Büttner, 2004, 30
Planet A1 Kursbuch, Hueber Verlag, Ismaning

Örnek 1: Almanca selamlaşma örnekleri (Kopp/Büttner, 2004: 30)

Örnek 2, Genial Çalışma Kitabı A1'den alınmıştır. Değişik alfabelerin yer aldığı bu çalışma, öğrencide bilinçli bakış açısı oluşturmak amacıyla alfabelerin karşılaştırılması ödeviyle birlikte verilmiştir.

Mein Alphabet

Carmen aus Madrid

A	B	C	CH	D	E
a	b	c	ch	d	e
f	G	H	I	J	K
f	g	h	i	j	k
efe	ge	haecho	i	jota	ka
L	LL	M	N	Ñ	O
l	ll	m	n	ñ	o
ele	elle	eme	ene	enye	o
P	Q	R	RR	S	T
p	q	r	rr	s	t
pe	cu	ere	erre	eso	te
U	V	W	X	Y	Z
u	v	w	x	y	z
u	be	dobbe	equis	gregga	zeta

Anwar aus Tunis

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر

Raa' Thaal Daal Xaa' Hlaa' Jjim Thlaa' Taa' Baa' 'Alif
r d d kh h j t t b a

ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف

Faa' Ghayn 'Ayn Thaa' Taa' Daad Saad Shiin Siln Zaay
f g z t d d s sh s z

ق ك ل م ن ه و ي

Yaa Waaw Haa' Nuun Milm Laam Kaaf Qaaf
y w h n m l k q

Ehud aus Tel Aviv

א ב ג ד ה ו ז ח ט

Tet Chet Zayin Vav He Dalet Gimel Bet Alef
(T) (CH) (Z) (V/O/U) (H) (D) (G) (B/V) (Silent)

י כ ך ם ן ף ץ ף ץ ף ץ

Samech Nun Nun Mem Mem Lamed Khaf Kaf Yod
(S) (N) (N) (M) (M) (L) (Kh) (K/Kh) (Y)

ש ת ר ק ן ף ץ ף ץ

Tav Shin Resh Qof Tzade Tzade Fe Pe Ayin
(T/S) (Sh/S) (R) (Q) (Tz) (Tz) (F) (P/F) (Silent)

Irina aus Moskau

А	Б	В	Г	Д	Е	Ё	Ж	З	И	Й
а	б	в	г	д	е	ё	ж	з	и	й
a	b	v	g	d	ve	yo	ch	z	i	j
К	Л	М	Н	О	П	Р	С	Т	У	Ф
к	л	м	н	о	р	с	т	у	ф	
k	l	m	n	o	p	r	s	t	u	f
Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ъ	Ы	Ь	Э	Ю	Я
х	ц	ч	ш	щ	ъ	ы	ь	э	ю	я
ch	z	ch	sh	shch	"	y	'	e	yu	ya

Alexis aus Athen

A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ
α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ
alpha	beta	gamma	delta	epsilon	zeta	eta	theta
a	b	g	d	e	z	e	th
I	K	Λ	M	N	Ξ	O	Π
i	k	λ	μ	ν	ξ	o	π
jota	kapa	lamda	mi	ni	xi	omicron	pi
i	k	l	m	n	x	o	p
P	Σ	T	Υ	Φ	X	Ψ	Ω
p	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω
rho	sigma	tau	upsilon	phi	chi	psi	omega
r	s	t	y	ph	ch	ps	o

Und das ist mein Alphabet!

Örnek 2: Alfabeler (Keller/Mariotta/Scherling, 2002:28)

Örnek 3, Genial Öğrenci Çalışma Kitabından alınmıştır. Öğrencilerden, alfabeleri harf sayısı açısından karşılaştırmaları ve yazı yazarken hangi dillerde sağdan hangilerinde soldan yazıldığının cevabı istenmektedir.

5

1 Vergleiche die Alphabete. Wie viele Buchstaben haben sie?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

Russisch _____

Arabisch _____

Griechisch _____

Spanisch _____

Hebräisch _____

Deutsch _____

mein Alphabet _____

2 Deutsch schreibt man von links nach rechts (→). In anderen Sprachen schreibt man von rechts nach links (←). Wer schreibt wie? Ordne zu.

→: Deutsch, _____

←: _____

Susy Keller , Maruska Mariotta , Theo Scherling u.a. , 2002 , 29

Genial Arbeitsbuch A1 , Langenscheidt , Berlin

Örnek 3: Alfabelerin karşılaştırılması (Keller/Mariotta/Scherling, 2002:29)

Örnek 4, Genial Öğrenci Çalışma Kitabından alınmıştır ve uluslararası sözcüklerin ne kadar çok olduğu karikatürize edilmiştir.

Örnek 4: Uluslararası kelimeler karikatürü (Keller/Mariotta/Scherling, 2002:10)

Örnek 5, Genial Öğrenci Çalışma Kitabı A1'den alınmıştır. Sözcüklerin hangi dillerden geldiğini araştırmayı amaçlamaktadır.

5 Internationale Wörter im Comic – Woher kommen die Wörter? Ergänze bitte.

Japanisch	<u>K a r a o k e</u>	Norwegisch	_____
Französisch	_____	Finnisch	_____
Italienisch	_____	Türkisch	_____
Portugiesisch	_____	Arabisch	_____
Englisch	_____	Spanisch	_____

12 zwölf

Susy Keller , Maruska Mariotta , Theo Scherling u.a. , 2002 , 12
Genial Arbeitsbuch A1 , Langenscheidt , Berlin

Örnek 5: Uluslararası kelimeler (Keller/Mariotta/Scherling, 2002:12)

Örnek 6, Klasse neu 1 Öğrenci Ders Kitabından alınmıştır. Sınıf içi konuşmaların Almancalarını içermektedir.

Örnek 6: Sınıf içi konuşmalar (Schicker/McCrorie/Brighten, 2005:10)

Örnek 7, Klasse neu 1'den alınmıştır. Sınıf içi konuşmaların İngilizcelerini içermektedir ve öğrencilerden Almancalarını bulmaları istenmektedir.

Herzlich willkommen!

1a Hör gut zu und lies mit.
1b Finde die passenden Sätze auf Deutsch.

a *Could you say that again, please?*   **c** *I don't understand.*   **e** *True or false?*

b *What activity is it?*   **d** *How do you pronounce it?*

f *What page is it on?*   **j** *What's that in English?*

g *Read the text.*   **h** *How do you spell it?*   **i** *It's your turn.*

Lerntipp

Communicating in German

- Understanding instructions in German
  - 1 Listen and mime the instructions you hear.
  - 2 Listen and reply only when needed.
What do you notice about the intonation (the way the voice goes up and down)?
  - 3 What is the best way to remember instructions?
Number these suggestions according to how helpful you think they will be. Any other ideas?
    - a listen and mime
    - b write them down on the back of your exercise book
    - c read them often
- Speaking German spontaneously
  - 4 Why do you think it's important to speak as much German as possible in class or in Germany when you get there? Number these in order of importance for you and add any other reasons.
    - a it gets you using what you learn
    - b it's fun
    - c it's a nice way to make friends with people
    - d you learn more quickly
    - e it gets you what you want
    - f it's polite
  - 5 Look at the bubbles in Übung 1b. Can you say the German without looking at page 10?

Corinna Schicker , Morag McCrorie , Sheila Brighten 2005 , 11
Klasse neu 1 , Oxford University Press , Singapore elf 11

Örnek 7: İki dilde sınıf içi konuşmalar (Schicker/McCrorie/Brighten, 2005:11)

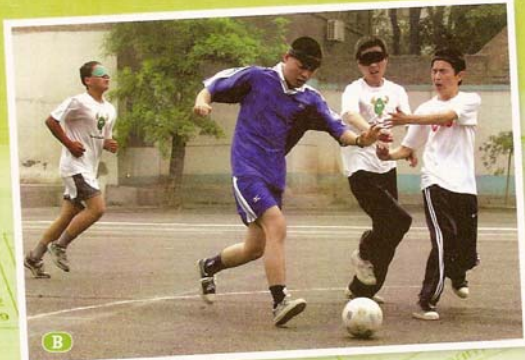

Örnek 8, Ideen Öğrenci Ders Kitabından alınmıştır. Etkinlikler yer almaktadır.

Lektion
3 **A** **Was machst du heute?**

A1 Sechs Tage – sechs Bilder

a) Sieh die Fotos an. Ordne zu.

- 1 tanzen
- 2 Musik machen
- 3 Fußball spielen
- 4 tauchen
- 5 Schach spielen
- 6 Dinge suchen

B Im Fußball sind Steine.

A **1 Montag** Lu Deh ist Tanzlehrerin.

E **?** **?** um sechs Uhr auf der Mülldeponie.

D **?** **?** Sarah und Mary suchen Muscheln.

Modul 1 26 sechszwanzig

Örnek 8: Günlük etkinlikler (Krenn/Puchta, 2008:26)

Örnek 9, Ideen Öğrenci Ders Kitabından alınmıştır. Gün isimleri ve etkinlikler yer almaktadır.

Lesen Hören Sprechen Schreiben Wortschatz Grammatik

A
Lektion
3

b Lies und hör den Text.
Ordne die Wochentage den Fotos zu. 🔊 1 2-3

David gewinnt.

üben, üben, üben ...

Montag:	Lu Deh tanzt „Legong“. „Legong“ ist ein traditioneller Tanz in Indonesien. Lu Deh ist dreizehn Jahre alt und Tanzlehrerin! Heute kommen neue Schüler.
Dienstag:	David spielt Schach, und er spielt sehr gut. Dienstag ist sein Tag. Er spielt gegen Wladimir Kramnik. Wladimir Kramnik ist Weltspitze, aber David gewinnt. David ist elf Jahre alt und kommt aus England.
Donnerstag:	Es ist Donnerstag in Cobán in Guatemala. Juan spielt Fußball. Aber Juan und seine Freunde sind blind. Sie sehen den Ball nicht, sie hören den Ball nur: Im Fußball sind Steine!
Freitag:	Sarah und Mary leben auf den Salomon-Inseln. Der Salomonen-Dollar und Muscheln (!) sind das Geld auf den Salomon-Inseln. Am Freitag tauchen Sarah und Mary nach Muscheln, am Samstag beginnt ihre „Shoppingtour“.
Samstag:	Shad übt für sein Konzert am Sonntag. Er ist ein Hip-Hop-Star in den USA.
Sonntag:	Jasmin lebt in Bangladesch. Um sechs Uhr ist sie schon auf der Mülldeponie. Auch am Sonntag. Sie sucht Dinge für ihre Familie.

c Lies und hör den Text noch einmal. Ergänze. 🔊 1 2-3

Name	Land	Wochentag	Aktivität
Lu Deh	Indonesien	Montag	tanzen
...	...	...	...

siebenundzwanzig **27** Modul 1

Örnek 9: Günler ve etkinlikler (Krenn/Puchta, 2008:27)

Örnek 10, Ideen Öğrenci Ders Kitabından alınmıştır. Hayvanlar ve ülkeler yer almaktadır.

Lektion
5 **A** **Wie schmeckt das?**

A1 Hase oder Känguru?

a Hör zu. Wo essen Menschen das? Was meinst du? Ordne zu. 1 2-3

A ● Seegurke (-n)

B ● Klapperschlange (-n)

C ● Schnecke (-n)

Ich denke, Seegurken essen die Menschen in ...

1 Texas 2 Thailand 3 Frankreich
4 Australien 5 Japan 6 Deutschland

D ● Känguru (-s)

E ● Heuschrecke (-n)

F ● Hase (-n)

b Wie schmeckt das? Was glaubst du?
Du hast Hunger: Was schmeckt gut 😊, nicht schlecht 😐, schrecklich 😞?

Ich glaube, Heuschrecken schmecken gut!

Modul 2 50 fünfzig

Örnek 10: Ülkelere özgü yemek alışkanlıkları (Krenn/Puchta, 2008:50)

Örnek 11, Ideen Öğrenci Ders Kitabından alınmıştır. Yemek alışkanlıkları yer almaktadır.

Lesen
Hören
Sprechen
Schreiben
Wortschatz
Grammatik

A
Lektion
5

A2 Was ist „Namako“? Was denkst du?

1 ein Restaurant in Frankreich   2 eine Speise in Japan

A3 Lies und hör den Text. 1 2-3

Sind deine Vermutungen aus A1 und A2 richtig?

Address <http://www.essen.org>

Aus aller Welt

Klapperschlange à la carte?

„Namako, einmal Namako bitte!“ Verena ist in Japan in einem Restaurant. Sie hat Hunger. Sie spricht kein Japanisch, und sie kennt auch das Wort Namako nicht. Aber das Wort ist sehr einfach und es steht auf der Speisekarte. Verena mag das Wort, sie nimmt einmal Namako. Das Essen kommt und es schmeckt nicht schlecht. Doch was isst Verena da? Auf Deutsch heißt Namako Seegurke. Seegurken sind eine traditionelle Speise in Japan. Du findest das komisch? Die Menschen in Japan finden das normal.

Auch das ist normal:

Pierres Lieblingsspeise sind Schnecken. Pierre kommt aus Frankreich. Schnecken sind in Frankreich eine Spezialität.

Michael mag Kängurusteaks. In Australien isst man oft und gern Kängurufleisch.

Gai kommt aus Thailand. Sie isst gern Heuschrecken. Und David isst Klapperschlangen. Er kommt aus Houston in Texas.

Was wirklich komisch ist: Seegurken und Heuschrecken sind gesund, aber Pommes Frites nicht! Übrigens: Viele Menschen in Deutschland essen Hasenfleisch. Das findet man in Japan komisch.

A4 Lies den Text noch einmal. Ergänze dann die Tabelle.

	... kommt aus ...	Er/Sie mag ...
Pierre	Frankreich	
Michael		
Gai		
David		

einundfünfzig   **51**   Modul 2

Örnek 11: Ülkelere özgü yemek alışkanlıkları (Krenn/Puchta, 2008:51)

EK 4

T.C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TEBLİĞLER DERGİSİ

		
YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINCA AYDA BİR ÇIKARILIR		
İlk Çıkış Tarihi: 09/01/1939		
CİLT: 70	MAYIS 2007	SAYI: 2596

YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Sayı : B.08.0.YDB.0.24.03.00.611/2146 07/05/2007
Konu : 2007-2008 Eğitim-Öğretim Yılında
Okutulacak İlköğretim ve Ortaöğretim
Ders Kitapları

GENELGE 2007/39

İlgi : 29/05/1995 tarihli ve 22297 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği.

2007-2008 eğitim-öğretim yılında resmî ilköğretim ve resmî ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin ders kitapları Bakanlığımızca ücretsiz olarak verilecek olup ücretsiz verilen ders kitapları için ilgi Yönetmelik hükümleri gereği ders kitabı seçimi yapılmayacaktır.

Bu nedenle, **2007-2008** eğitim-öğretim yılında **resmî ilköğretim okullarında** sadece ilköğretim seçmeli ders kitapları (2. Yabancı Dil Almanca, 2.Yabancı Dil Fransızca, Turizm 1, Turizm 2, Turizm 3, Güzel Konuşma ve Yazma 1, Güzel Konuşma ve Yazma 2, Güzel Konuşma ve Yazma 3, Güzel Konuşma ve Yazma 5) için kitap seçimi yapılacaktır; **diğer ilköğretim ve ortaöğretim ders kitapları için hiçbir resmî ilköğretim ve resmî ortaöğretim okul/kurumunda kitap seçimi yapılmayacaktır.**

Ancak, özel ilköğretim ve özel ortaöğretim okul/kurumlarında bütün ders kitapları için ilgi Yönetmelik hükümleri gereğince kitap seçimi yapılacaktır.

Bakanlığımıza bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında okutulacak ders kitaplarının seçimine ilişkin esas ve usulleri düzenleyen ilgi Yönetmeliğin "**Kitapların Seçimi**" başlıklı 23'üncü maddesinde; "örgün ve yaygın eğitim kurumlarında okutulacak ders kitapları seçiminde aşağıdaki yol izlenir.

a) Kurulca kabul edilen ders kitaplarının yayımlandığı Tebliğler Dergisi'nin her öğretmen tarafından incelenmesi okul yönetimince sağlanır.

b) İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında okutulacak ders kitapları, ilgili sınıf ve branş öğretmeni tarafından seçilir.

Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni, seçtikleri kitapların seçme gerekçeleri konusunda zümre öğretmenler kuruluna bilgi verirler. Bu toplantıya okul-aile birliği başkanı ya da uygun göreceği üyelerin katılması sağlanır. Sınıf ve branş öğretmeni, seçtiği kitap listesini gereği için okul müdürüne sunar.

c) Okul yönetimleri, Talim ve Terbiye Kurulunca kabul edilen ders kitapları çeşitlerinin okul ve sınıf kitaplıklarında bulundurulmasına özen gösterirler.

d) Bakanlık, resmî ilköğretim ve resmî ortaöğretim kurumları öğrencileri için belirleyeceği derslerin kitaplarını satın alabilir. Bu ders kitaplarının seçiminde, Yönetmeliğin kitapların seçimine ilişkin hükümleri uygulanmaz." denilmektedir.

Bu anlamda;

1. **2007-2008** eğitim-öğretim yılında ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında okutulacak ders ve seçmeli ders kitaplarının adları, yazarı/yazarları, yayınevleri ve fiyatları ile yayınevi adreslerine ekli listede yer verilmiştir.

2. Resmî ilköğretim okullarında okutulacak seçmeli ders kitapları ile özel ilköğretim ve özel ortaöğretim okullarında okutulacak ders ve seçmeli ders kitapları, ilgi Yönetmeliğin yukarıda belirtilen hükümleri doğrultusunda öğretmenlerce seçilecektir.

3. Seçmeli ders kitapları 8'inci sınıf öğrencileri için seçilecek, diğer sınıflar için seçilmeyecektir.

4. Kitap seçimleri öğretmenlerin özgür iradeleri ile gerçekleştirilecektir.

5. Ders kitaplarının seçim işlemleri, öğretmenlerce **15/05/2007-01/06/2007** tarihleri arasında yapılacaktır.

6. Öğretmenler tarafından seçilen kitapların adı, yazarı/yazarları ve yayınevini gösteren listeler, sınıflara göre düzenlenip okul yönetimince onaylanacak ve ilgililerce kolayca görülebilecek şekilde okulun uygun yerinde askıya çıkarılarak duyurulacaktır. Ayrıca seçimi yapılan kitapların adı, yayınevleri ve miktarı, okul müdürlüklerince **01/06/2007-18/06/2007** tarihleri arasında **9'uncu** maddedeki açıklamalar doğrultusunda **Kitap Seçim Modülüne** girilecektir.

Ek-1 listede yer almayan veya belirtilmeyen ya da programı gereği ayrıca duyurusu yapılmayacak olan kitaplar, öğrencilere ders kitabı olarak aldırılmayacaktır.

7. Öğretmenler tarafından seçilerek okul idarelerince duyurulan ders kitabı listelerinde, geçerli bir neden olmadıkça değişiklik yapılmayacak, seçilen kitaplarda gerekçesiz değişiklik yapılması halinde il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerince gerekli inceleme yapılacaktır.

8. Kitap seçimi sonuçları, 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006 ve 2006-2007 eğitim-öğretim yıllarında olduğu gibi **2007-2008** eğitim-öğretim yılında da İnternet ortamına aktarılacak ve ilgililerin hizmetine sunulacaktır.

Bu çerçevede;

9.1. <http://ilsis.meb.gov.tr> adresindeki "Kitap Seçimi" ekranı, 01/06/2007 Cuma gününden itibaren kullanıma açılacak ve ekran 18/06/2007 Pazartesi günü mesai saati sonunda kapatılacaktır. Her ne sebeple olursa olsun süre uzatımına gidilmeyecektir.

9.2. Okullar sisteme daha önce kendilerine il millî eğitim müdürlüklerince verilen **İLSİS** kullanıcı adı ve şifresiyle girecektir.

“Kitap Seçimi” ile ilgili **link** tıklandıktan sonra resmî ve özel ilköğretim okullarınca, **“Seçmeli Ders Kitapları Seçimi”** linki tıklanacak ve karşılına seçmeli ders kitaplarının isimleri, yayınevi isimleri ve seçilecek kitap adedinin girileceği ekran gelecektir.

9.3. Ekranda, seçmeli ders kitapları için sınıf belirtilmemiştir. Kitaplar **“Seçim”** seçeneğinde yer almaktadır. Bu kitaplar, **“Seçim”** seçeneğinden bulunacaktır.

9.4. **“Seçmeli Ders Kitapları Seçimi Ekranı”**nda, kitabın adı tıklandıktan sonra kitabın öğretmenlerce önceden seçilerek belirlenen yayınevi tıklanacak ve kitap miktarı girilerek kaydedilecektir. Bu işlem, okutulmak üzere seçilen her ders kitabı için ayrı ayrı uygulanacak ve seçmeli ders kitabı seçimi resmî ve özel ilköğretim okulları için gerçekleştirilmiş olacaktır.

9.5. Seçmeli ders kitapları seçimini yapan resmî ilköğretim okulları için kitap seçimi tamamlanmış olacaktır.

9.6. Özel ilköğretim ve özel ortaöğretim okullarında ise bütün ders kitapları için kitap seçimi yapılacağından;

9.6.1. Özel ilköğretim ve özel ortaöğretim okullarınca **“Kitap Seçim Modülü”**ne tekrar girilecek ve **“Özel Okullar Yayınevi Seçimi”** linki tıklandıktan sonra karşılına **04/04/2007-14/05/2007** tarihleri arasında okullarınca girilen kitap ihtiyaç listesi gelecektir.

9.6.2. İhtiyaç bildirilen her ders kitabının baş tarafında yer alan **“Dosya”** butonu tıklanacak ve ihtiyaç bildirilen kitap bilgileri üst ekrana gelecektir.

9.6.3. Öğretmenler tarafından seçilerek belirlenen ve listelenen ders kitabının ait olduğu yayınevi, ekranda yer alan yayınevi listesinden bulunarak tıklanacak ve **“Kaydet”** butonuna basılacaktır. Bu işlem, ihtiyaç bildirilen her ders kitabı için ayrı ayrı uygulanarak kitap seçim işi tamamlanmış olacaktır.

10. Seçilen kitapların listesi, kitap seçim sonuçlarının **“Kitap Seçim Modülü”**ne girilmesini müteakip okul müdürlükleri ile il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerince İnternet üzerinde görülecektir.

11. Kitap seçimi sonuçları, talep edilmesi halinde Yayınlar Dairesi Başkanlığınca ilgililere verilebilecektir.

12. İnternet bağlantısı olmayan okulların kitap seçim sonuçları, **“Kitap Seçim Modülü”**ne okul yönetimince, İnternet bağlantısı olan okullardan veya il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinden girilecektir.

13. Ders kitabı seçim sonuçları; baskı, ücretsiz dağıtım ve satış süreçleriyle bire bir ilişkilendirilerek baskı sayısının belirlenmesinde veri olarak kullanılmaktadır. Bu bakımdan, ihtiyaç fazlası kitap basımına yol açmamak için kitap seçim sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir olmasında gerekli özen gösterilecektir.

14. Kitap seçimi ve sonuçların **“Kitap Seçim Modülü”**ne girilmesi sürecinde karşılaşılan sorunlarla (kitabın adının, sınıfının ve yayınevini bulunmaması vb.) ilgili olarak Yayınlar Dairesi Başkanlığının **(0312) 212 81 45** ve **(0312) 213 65 12** numaralı telefonlarından bilgi alınabilecektir.

15. Ders kitaplarının seçiminde hiçbir aksaklığa meydan verilmemesi için gerekli önlemler, il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerince alınacak, konuya ilişkin iş ve işlemler Bakanlık ve ilköğretim müfettişleri tarafından izlenecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

...2007-2008 ÖĞRETİM YILI DERS KİTAPLARI

HAZIRLIK SINIFI TÜRKÇE (Haziran 2007 Tebliğler Dergisi'nde duyurulacaktır.)			
HAZIRLIK SINIFI SOSYAL BİLİMLER (Haziran 2007 Tebliğler Dergisi'nde duyurulacaktır.)			
HAZIRLIK SINIFI 2. YABANCI DİL ALMANCA (Anadolu Liselerinin Hazırlık sınıflarında "Hazırlık Sınıfı 2. Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1" kitabının tamamı, Hazırlık sınıfı <u>bulunmayan</u> Anadolu liselerinin 10. sınıflarında; aynı kitabın 1, 2, 3. ünitelerin tamamı ve 4. ünitenin A ve B bölümleri; 11. sınıflarında 4. ünitenin C ve D bölümleri ile 5, 6 ve 7. ünitelerin tamamı)			
Hazırlık Sınıfı 2.Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1 (Ders Kitabı)	S.GÖZNEK- O.PITRAKLI- E.SPANGENBERG	Millî Eğt.Yay.	6.99
Hazırlık Sınıfı 2.Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1 (Öğrenci Çalışma Kitabı)	S.GÖZNEK- O.PITRAKLI- E.SPANGENBERG	Millî Eğt.Yay.	8.01
Hazırlık Sınıfı 2.Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1 (Öğretmen Kılavuz Kitabı)	S.GÖZNEK- O.PITRAKLI- E.SPANGENBERG	Millî Eğt.Yay.	5.00
İKİNCİ YABANCI DİL ALMANCA (Hazırlık sınıfı okuyan 9. sınıf öğrencileri için)			
İkinci Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1+ (Ders Kitabı)	F. PARLATIR - O.PITRAKLI- E.SPANGENBERG	Millî Eğt. Yay.	8.01
İkinci Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1+ (Öğrenci Çalışma Kitabı)	F. PARLATIR - O.PITRAKLI- E.SPANGENBERG	Millî Eğt. Yay.	9.03
İkinci Yabancı Dil Almanca Hier Sind Wir! A1+ (Öğretmen Kılavuz Kitabı)	F. PARLATIR - O.PITRAKLI- E.SPANGENBERG	Millî Eğt. Yay.	5.00
İKİNCİ YABANCI DİL FRANSIZCA (Haziran 2007 Tebliğler Dergisi'nde duyurulacaktır.)			
İKİNCİ YABANCI DİL İNGİLİZCE (Haziran 2007 Tebliğler Dergisi'nde duyurulacaktır.)			
İNGİLİZCE 9			
İngilizce New Bridge to Success For 9 th Grade Elementary Coursebook	A. BAYRAL- A.P. ALBAYRAK- A. PINAR- D. AKBULUT- F. ALPASLAN- F. YILDIRAN- F. AKSU- F. BAYDAR- H. İNCİ- M. ATEŞ- M. ASLAN- N.KINDIROĞLU- S.GÖKSU- S. AK- S. EROĞLU- S. İNCE- Ş. AKKIN- Z.E. AKIN	Millî Eğt. Yay.	10.61